

Zavod za **pokojninsko in invalidsko**
zavarovanje Slovenije

LETNO POROČILO 2019

LJUBLJANA, FEBRUAR 2020

In the bottom right corner of the page, there are three overlapping geometric shapes: a light teal triangle pointing upwards, a medium blue triangle pointing downwards, and a dark blue triangle pointing downwards, partially overlapping the other two.

Gradivo so pripravili:

dr. Darija Abramič, Marjan Brus, Janja Burja Cerjanec, mag. Darko Butina, Eva Geč, Polona Čižman Žagar, mag. Domen Dolar, mag. Tanja Frank, mag. Ajša Hajzeri, Darka Hribar, Elizabeta Hriberšek-Balkovec, mag. David Klarič, Igor Majetič, Mirko Maher, Judita Mesarič, Marjetka Medved Mrvar, Aleš Miko, mag. Edmond Pajk, Barbara Perčič, mag. Andreja Podjed, mag. Mateja Posavec, mag. Dean Premik, Urška Pušnik, dr. Andraž Rangus, dr. Barbara Rodica, dr. Ines Sarazin Lovrečič, Daša Selan, Jože Stritar, mag. Tatjana Štrmljan, Blanka Špoljarič, Lidija Šubelj, Alenka Triller, Peter Trdan, Marica Troha-Škerjanec, mag. Elizabeta Vogel, Bojan Žibrat, dr. med.

Pri pripravi podatkov so sodelovali tudi številni drugi sodelavci.

Naslov:

Letno poročilo 2019

Izdal in založil:

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Kolodvorska 15,
Ljubljana

Odgovorna oseba:

Generalni direktor Marijan Papež

Leto izdelave:

2020

© *Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.*

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

ISSN: 1318-0924

Februar 2020

POMEN KRATIC:

ARSKTRP - Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

BDP - Bruto domači proizvod

BiZPIZ - Poslovnim subjektom namenjene e-storitve na zavodovem portalu

CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev vzgoje in izobraževanja

CRP - Centralni register prebivalstva

CSD - Center za socialno delo

DPP - Dodatek za pomoč in postrežbo

DSSLJ - Delovno in socialno sodišče v Ljubljani

e-VEM - vse na enem mestu - Državni portal za poslovne subjekte in samostojne podjetnike

e-VŠ - Evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji

e-ZPIZ - Elektronskim storitvam namenjen del spletnega portala Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

EKN - Enotni kontni načrt

EU - Evropska unija

EUMASS - Evropska zveza medicine v zavarovalniškem in socialnem zavarovanju

FN 2019 - Finančni načrt zavoda za leto 2019

FURS - Finančna uprava Republike Slovenije

GZS - Gospodarska zbornica Slovenije

IK - Invalidska komisija

IKT - Informacijsko - komunikacijske tehnologije; izraz IKT se nanaša na izdelke in prakse, ki se uporabljajo za shranjevanje, zapisovanje in druge vrste obdelav informacij

IT - Informacijske tehnologije

KAD - Kapitalska družba, d. d.

MDDSZ - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

MEZ - Matična evidenca zavarovancev

MF - Ministrstvo za finance

MIZŠ - Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

MKB 10 - Mednarodna klasifikacija bolezni številka 10

MJU - Ministrstvo za javno upravo

OE - območna enota

OR - Obveznosti Republike

OZS - Obrtna zbornica Slovenije

PIZ - Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

REK obrazec (REK-1, REK-2) -

Obrazec za obračun davčnega odtegljaja

RS - Republika Slovenija

SEPA - Single Euro Payments Area - enotno območje plačil v evrih -

evroobmočje

SRDAP - Statistični register delovno aktivnega prebivalstva

SURS - Statistični urad Republike Slovenije

UDG - Upravljanje dokumentarnega gradiva

UJP - Uprava Republike Slovenije za javna plačila

UMAR - Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj

VS RS - Ustavno sodišče Republike Slovenije

VDSS - Višje delovno in socialno sodišče

VRH RS - Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Zakon o SZK - Zakon o starostnem zavarovanju kmetov

Zavod - Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

ZDavP-2 - Zakon o davčnem postopku

ZDPIDŠ - Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa

ZDSS-1 - Zakon o delovnih in socialnih sodiščih

ZDOdv - Zakon o državnem odvetništvu

ZDVDTp - Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb

ZIPRS1819 - Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019

ZIZ - Zakon o izvršbi in zavarovanju

ZJN-3 - Zakon o javnem naročanju, veljaven od 1. 4. 2016

ZMEPIZ-1 - Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz

pokojninskega in invalidskega zavarovanja, veljaven od 1. 1. 2014

ZOZP - Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu

ZPFOPIZ-1 - Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

ZPIZ - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven do 31. 12. 1999

ZPIZ-1 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2012

ZPIZ-2 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 1. 2013

ZPIZ-2C - Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 10. 2017

ZPIZ-2G - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

ZPIZVZ - Zakon o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev

ZPIZVZ-B - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev

ZPPP - Zakon o prenosu pokojninskih pravic

ZPVK - Zakon o preživninskem varstvu kmetov

ZRSZ - Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

ZSV - Zakon o socialnem varstvu

ZSVI - Zakon o socialnem vključevanju invalidov

ZSVarPre - Zakon o socialno varstvenih prejemkih

ZUVIZK - Zakon o ureditvi določenih vprašanj v primeru izstopa Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije brez sporazuma o izstopu

ZZSV - Zakon o zagotavljanju socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ

ZZZS - Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

KAZALO

POVZETEK.....	3
II STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC TER GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV PRAVIC IN DELOVNIH INVALIDOV	9
II.1 STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC	9
II.1.1 Zavarovanci.....	9
II.1.1.1 Povprečna pokojninska doba in starost zavarovancev.....	11
II.1.2 Uživalci pravic	12
II.1.2.1 Uživalci pravic iz sistema obveznega zavarovanja.....	13
II.1.2.2 Uživalci drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja oziroma po posebnih zakonih in predpisih.....	24
II.2 GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV POKOJNIN IN DELOVNIH INVALIDOV	27
II.2.1 Usklajevanje pokojnin in drugih prejemkov.....	27
II.2.2 Raven pokojnin ter razmerja med pokojninami in plačami	27
II.2.3 Vpliv drugih pravic na raven pokojnin	31
II.2.3.1 Najnižja pokojninska osnova.....	32
II.2.3.2 Najvišja pokojninska osnova	35
II.2.4 Raven drugih pravic iz obveznega zavarovanja	36
II.2.4.1 Nadomestila iz invalidskega zavarovanja	36
II.2.4.2 Dodatek za pomoč in postrežbo.....	37
II.2.4.3 Invalidnine za telesno okvaro.....	37
II.2.4.4 Letni dodatek	37
II.2.5 Prejemki, določeni z drugimi predpisi.....	38
II.2.5.1 Starostna in družinska pokojnina po zakonu o SZK	38
II.2.5.2 Vojaška pokojnina	38
II.2.5.3 Dodatek k pokojnini.....	38
III RAČUNOVODSKO POROČILO	40
III.1 FINANČNI NAČRT ZAVODA ZA LETO 2019	40
III.2 UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP	40
III.3 LIKVIDNOST ZAVODA	41
III.4 BILANCA STANJA	42
III.4.1 Sredstva.....	44
III.4.1.1 Dolgoročna sredstva.....	44
III.4.1.2 Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitev.....	46
III.4.1.3 Zaloge	48
III.4.2 Obveznosti do virov sredstev	48
III.4.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitev.....	48
III.4.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	49
III.4.3 Izvenbilančna evidenca.....	49
III.5 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV S POJASNILI	50
III.5.1 Prihodki	53
III.5.1.1 Davčni prihodki (prispevki za socialno varnost ter drugi davki in prispevki)	55
III.5.1.2 Transferni prihodki.....	56
III.5.1.3 Drugi prihodki (nedavčni prihodki, kapitalski prihodki ter prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav).....	58
III.5.2 Odhodki	59
III.5.2.1 Odhodki za pokojnine	60
III.5.2.2 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	61
III.5.2.3 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti.....	61
III.5.2.4 Nadomestila plač (nadomestila iz invalidskega zavarovanja).....	62
III.5.2.5 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam.....	63
III.5.2.6 Tekoči transferi v tujino	63
III.5.2.7 Stroški delovanja zavoda.....	63
III.6 IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	66
III.7 IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA.....	66

IV	POSLOVNO POROČILO	67
IV.1	SVET ZAVODA	67
IV.2	IZVAJANJE OBVEZNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA	69
IV.2.1	Matična evidenca	69
IV.2.1.1	Pregled del po vrsti obrazca	69
IV.2.1.2	Urejanje podatkov zavarovanca in ostala dela.....	71
IV.2.1.3	Prekrškovni organ	74
IV.2.2	Reševanje zahtevkov in opravljanje drugih storitev	75
IV.2.2.1	Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji.....	77
IV.2.2.2	Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji.....	81
IV.2.2.3	Pritožbe zoper odločbe I. stopnje	82
IV.2.2.4	Ostali zahtevki in storitve.....	84
IV.2.2.5	Trajanje postopkov za priznanje pravic	86
IV.2.2.6	Revizija.....	87
IV.2.2.7	Zastopanje v zadevah PIZ	89
IV.2.2.8	Komisija za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi	90
IV.2.3	Izvedenstvo.....	90
IV.2.3.1	Invalidske komisije I. stopnje	91
IV.2.3.2	Invalidska komisija II. stopnje.....	92
IV. 2. 4.	Nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov	94
IV.2.4.1	Izvedene aktivnosti v letu 2019	95
IV.2.4.2	Aktivnosti za izvedbo obračuna pokojninskih in drugih prejemkov	96
IV.2.5.	Ostale aktivnosti in statistika.....	98
IV.2.5.1.	Ostale aktivnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.....	98
IV.2.5.2.	Statistika	99
IV.3	INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	100
IV.3.1	Razvoj informacijskega sistema zavoda	100
IV.3.1.1	Projektno delo in informacijska izvedba projektov zavoda	100
IV.3.1.2	E-poslovanje in digitalizacija	103
IV.3.1.3	Ostale aktivnosti	104
IV. 3.1.4	Kazalniki razvoja informacijskih rešitev v novem tehnološkem okolju	104
IV.3.2	Razvoj in upravljanje infrastrukture IKT	105
IV.3.2.1	Upravljanje sistemske programske in strojne opreme.....	105
IV.3.2.2	Upravljanje strežniških okolij.....	106
IV.3.2.3	Upravljanje računalniških komunikacij, IP telefonije in mobilnih storitev	106
IV.3.2.4	Upravljanje računalniške opreme	107
IV.3.2.5	Nadzor delovanja informacijskega sistema	107
IV.3.3	Podpora uporabnikom in računalniška operativa.....	107
IV.3.3.1	Izvajanje obdelav in prenosi.....	107
IV.3.3.2	Zagotavljanje pomoči uporabnikom	108
IV.3.4	Reševanje zahtevkov uporabnikov	108
IV.3.5	Razvoj delovnih postopkov	108
IV.3.6	Upravljanje informacijske varnosti.....	108
IV.3.7	Glavni kazalniki uporabe informacijskega sistema	109
IV.3.7.1	Spletna stran zavoda	109
IV.3.7.2	E-storitve za državljane (e-ZPIZ)	109
IV.3.7.3	E-poslovanje z organizacijami (BiZPIZ).....	111
IV.3.7.4	Digitalizacija poslovanja.....	113
IV.4	OSTALE DEJAVNOSTI	117
IV.4.1	Pravna dejavnost.....	117
IV.4.2	Organizacijska in kadrovska dejavnost.....	118
IV.4.3	Splošna dejavnost	120
IV.4.3.1	Upravljanje z dokumentarnim gradivom	120
IV.4.3.2	Gospodarsko tehnična dejavnost	121
IV.4.3.3	Javna naročila.....	121
IV.4.4	Notranja revizija.....	121
IV.5	POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH TER IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC.....	122
V	ZAKLJUČEK.....	137

I

POVZETEK

Zavod si kot nosilec in izvajalec sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v RS v finančnem načrtu in programu dela ter kadrovskem načrtu vsako leto začrta konkretne cilje in naloge. Letno poročilo 2019 kaže, da so bili zastavljeni cilji v veliki meri uspešno uresničeni ali celo preseženi in večina nalog doseženih. Letno poročilo je pripravljeno na podlagi veljavnih predpisov ter v obliki in po metodologiji, kakršno so svet zavoda, Državni zbor RS in Državni svet RS vse doslej ocenjevali pozitivno. Prikazane so vse z zakonom in drugimi predpisi določene vsebine ter tudi številni drugi podatki za preteklo leto in, kjer je to potrebno, tudi z daljšimi časovnimi primerjalnimi serijami. Vse to omogoča podroben vpogled v delo zavoda v preteklem letu ter v izvajanje sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja za daljše obdobje.

Zavarovanci in uživalci pravic

Povprečno število zavarovancev se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 2,3 odstotka (21.606 oseb) na 960.755. Za 2,7 odstotka se je povečalo število zaposlenih pri pravnih osebah, za 3,5 odstotka se je povečalo število zaposlenih pri zasebnikih, za 1,8 odstotka število zasebnikov ter za 4,9 odstotka število ostalih kategorij zavarovancev. Hkrati se je število zavarovanih oseb po 18. členu ZPIZ-2, število brezposelnih, prostovoljnih zavarovancev, kmetov, zavarovanih staršev zmanjšalo. Skupno število zavarovancev je bilo najvišje od leta 1991 naprej.

V letu 2019 je bilo povprečno 620.459 uživalcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega zavarovanja, kar je 3160 uživalcev oziroma 0,5 odstotka več kot v letu 2018. S tem je zabeležena tretja najnižja rast v zadnjih 29 letih. Decembra 2019 je bilo teh uživalcev 622.799, kar je 3443 ali 0,6 odstotka več kot v enakem mesecu predhodnega leta. Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega zavarovanja je znašalo 1,55 in se je povečalo v primerjavi z letom 2018, ko je znašalo 1,52.

Povprečno število uživalcev starostne pokojnine se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 6263 uživalcev oziroma za 1,4 odstotka, kar je višja rast kot v zadnjih štirih letih, vendar še vedno nižja od stopenj rasti od leta 1997 do 2014 in kaže na učinke ZPIZ-2 pri prilivu novih uživalcev starostne pokojnine zaradi strožjih pogojev za pridobitev te pravice in uvedenih stimulacij za daljše ostajanje v zavarovanju. Nadaljuje se trend upadanja števila uživalcev invalidskih pokojnin. Povprečno število uživalcev invalidske pokojnine se je v letu 2019 zmanjšalo za 1851 oseb oziroma za 2,3 odstotka. Prav tako se je v letu 2019 zmanjšalo povprečno skupno število uživalcev družinske in vdovske pokojnine, in sicer za 1782 oseb oziroma za 2 odstotka.

Povprečno število uživalcev vseh vrst nadomestil iz invalidskega zavarovanja se je od skupno 44.133 v letu 2018 povečalo na 44.718 v letu 2019 oziroma za 1,3 odstotka. V letu 2019 je bilo v povprečju 34.607 uživalcev DPP (4 odstotka več kot v letu 2018), 41.869 uživalcev invalidnine za telesno okvaro (4,7 odstotka manj kot v letu 2018). Prejemnikov letnega dodatka je bilo 648.316. Letni dodatek je v letu 2019 prejelo 0,4 odstotka oziroma 2.824 oseb več kot v letu 2018. Tako kot v letu 2018 je bil izplačan v petih različnih zneskih.

Finančno in računovodsko poslovanje

Zavod je zagotavljal likvidnost in upravljal prosta denarna sredstva ter tekoče mesečno izpolnjeval finančne obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter vse ostale obveznosti brez zadolževanja. V poslovnem letu je imel zakonsko zahtevane izravnane prihodke in odhodke.

Skupni prihodki zavoda so bili realizirani v višini 5.510.479.417 evrov in so bili za 0,2 odstotka nižji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2018 so bili nominalno višji za 4,1 odstotka oziroma realno za 2,5 odstotka (povprečna letna inflacija je znašala 1,6 odstotka).

V strukturi prihodkov predstavljajo davčni prihodki - prispevki za socialno varnost in drugi davki 81 odstotkov (78,7 odstotka v letu 2018), transferni prihodki 18,5 odstotka (20,8 odstotka v letu 2018) in drugi prihodki 0,5 odstotka (enako kot v letu 2018). Delež davčnih prihodkov kot posledica višjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost je najvišji od leta 1996, ko je bila dvakrat znižana prispevna stopnja delodajalca. Zato se je delež transfernih prihodkov, ki predstavlja predvsem tekočo in dodatno obveznost državnega proračuna, znižal za 2,4 odstotne točke. V strukturi skupnih prihodkov zavoda predstavljajo davčni in transferni prihodki 99,5 odstotka (enako kot v letu 2018).

Skupni odhodki zavoda so znašali 5.510.479.417 evrov in so bili za 0,2 odstotka nižji od načrtovanih. Nižje realizirana je bila večina glavnih postavk na strani odhodkov, razen nadomestila iz invalidskega zavarovanja ter transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam. V primerjavi z letom 2018 so bili skupni odhodki zavoda nominalno višji za 4,1 odstotka oziroma 215,3 milijona evrov. Med njimi so bili višji predvsem odhodki za pokojnine in posledično plačila prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja.

V strukturi odhodkov zavoda, razvrščenih po namenih, predstavljajo pokojnine 84,2 odstotka (84,4 odstotka v letu 2018), prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic 7,5 odstotka (enako kot v letu 2018), transferi za zagotavljanje socialne varnosti 4,7 odstotka (4,5 odstotka v letu 2018), nadomestila iz invalidskega zavarovanja 2,8 odstotka (enako kot v letu 2018), stroški delovanja zavoda (tj. plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve ter investicije) 0,8 odstotka (0,7 odstotka v letu 2018), tekoči transferi v tujino 0,02 odstotka (enako kot v letu 2018) in transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam 0,01 odstotka (enako kot v letu 2018).

V strukturi vseh odhodkov zavoda v letu 2019 predstavljajo pokojnine, prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja 99,2 odstotka (99,3 odstotka v letu 2018).

Gmotni položaj

Skladno z določbami ZPIZ-2 je bila opravljena februarska uskladitev v višini 2,7 odstotka z veljavnostjo od 1. januarja 2019 ter v skladu s 66.a členom ZIPRS1819 tudi dodatek za pomoč in postrežbo in invalidnine za telesno okvaro s 1. januarjem za 2,7 odstotka. S 1. decembrom 2019 so se pokojnine in zgoraj navedeni prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, v skladu z drugim odstavkom 65. člena ZPIZ1819 na podlagi ugotovitve, da je gospodarska rast v letu 2018 znašala 4,1 odstotka bruto domačega proizvoda, uskladili še za 1,5 odstotka. S 1. januarjem 2019 so se za 2,7 odstotka in s 1. decembrom 2019 za 1,5 odstotka uskladile tudi druge osnove, ki vplivajo na raven pokojnin.

Glede na vrsto izplačane pokojnine je bila povprečna mesečna bruto starostna pokojnina, izplačana v obdobju januar-december 2019, od primerljive v enakem obdobju leta 2018 višja za 3 odstotke in je znašala 662,97 evra, invalidska pokojnina za 2,8 odstotka in je znašala 510,80 evra, vdovska in družinska pokojnina pa za 2,7 odstotka in je znašala 412,74 evra. Realna rast starostne pokojnine pa je v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom znašala 1,4 odstotka.

Povprečna bruto starostna pokojnina brez uživalcev sorazmernega dela pokojnine in uživalcev delne pokojnine je v letu 2019 znašala 745,88 evra, kar je za 3,2 odstotka več v primerjavi z letom 2018. V letu 2019 se je z dopolnjenimi 40 let ali več leti pokojninske dobe upokojilo 87,2 odstotka žensk in 72,6 odstotka moških (podatek ne vključuje uživalcev predčasne pokojnine

in uživalcev z zavarovalno dobo, ki se je štela s povečanjem). Njihova povprečna bruto pokojnina je znašala 849,92 evra in je bila za 1,8 odstotka višja v primerjavi s preteklim letom.

Razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin ter povprečno neto plačo je v letu 2019 znašalo 65,3 odstotka (65,7 odstotka v letu 2018), razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe in povprečno neto plačo pa 74,1 odstotka (75,6 odstotka v letu 2018). Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo se je v letu 2019 znižalo na 58,0 odstotka (v letu 2018 58,5 odstotka).

Izvajanje zavarovanja

Zavod je v letu 2019 v sodelovanju z MDDSZ razreševal sistemske nejasnosti in odprta vprašanja glede izvajanja ZPIZ-2. Aktivno je sodeloval s pripravo podatkov, predlogi in pripombami pri sprejemanju novih zakonov, ki vplivajo na pravice iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter izvajal široko informativno dejavnost. Zavod je v letu 2019 v sodelovanju s FURS, MDDSZ in ZZS še nadalje izvajal aktivnosti v zvezi s spremenjenim poročanjem podatkov o osnovah, ki se uporabljajo za določitev pokojninske osnove za zaposlene ter evidentiranje obdobja in podatka o osnovi za zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, z namenom optimizacije nemotenega prejemanja čim bolj natančnih in pravilnih podatkov za oblikovanje osnove na obrazcu M-4.

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (obrazci M-1 do M-3 in obrazec M-7) za 1.007.250 zavarovancev, ki so jih zavezanci za posredovanje podatkov posredovali v letu 2019. V primerjavi z letom 2018 (957.473 zavarovancev) je to za 5,2 odstotka zavarovancev več. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2019 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.147.309 zavarovancev, kar pomeni za 7,7 odstotka več v primerjavi z letom 2018 (1.062.751 zavarovancev). Zavod je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 prejel oziroma oblikoval večje število M obrazcev, in sicer 4.969.509, kar je za 94 odstotkov več kot v letu 2018 (2.561.911), dotok M obrazcev v letu 2019 je za 46,6 odstotka večji od načrtovanega. Zavod je v letu 2019 prejel skupaj tudi 24.805.144 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,6 odstotka manj od načrtovanega dotoka. Dotok REK obrazcev v letu 2019 pa je bil sicer v primerjavi z letom 2018 višji za 2,5 odstotka.

V letu 2019 se je v bazi MEZ uredilo oziroma dopolnilo 386.442 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 43,2 odstotka manj od načrtovanega in 46,4 odstotka manj kot v letu 2018. Tako zmanjšanje opravi urejanja in dopolnjevanja podatkov o obdobjih zavarovanja ter podatkov o osnovah je posledica vedno večje popolnosti podatkov MEZ. Zavod že veliko let sistemsko pristopa k urejanju podatkov MEZ tako na nivoju posameznega zavarovanca kot tudi na nivoju zavezanca oziroma delodajalca. V letu 2019 je zavod tako dosegel 98,7 odstotni delež (v letu 2018 98,4-odstotni delež) popolnosti podatkov MEZ za aktivne zavarovance, to je zavarovance, ki bodo v prihodnosti lahko uveljavili katero izmed pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Cilji zavoda v letu 2019 so bili usmerjeni v povečanje strokovnosti na področju priznavanja in varstva pravic ter matične evidence, zmanjšanja števila nerešenih zahtevkov, skrajševanja časa reševanja ter povečanja števila rešenih zadev v zakonitem roku. Rezultati dela pri reševanju zahtevkov za uveljavljanje in varstvo pravic so v primerjavi z lanskim letom v večini postavk nekoliko boljši. Zastavljene cilje je zavod v določenih segmentih realiziral, na določenih pa je iz podatkov razvidno nedoseganje načrtovanih ciljev, ki so v večji meri posledica določenih nepredvidenih situacij, ki jih zavod ni mogel upoštevati pri zastavljanju ciljev za leto 2019. Zavod je v letu 2019 rešil oziroma opravi 440.065 zahtevkov in storitev (od tega 305.274 ostalih zahtevkov in storitev), kar je največ v zadnjih 10-ih letih, ter tako presegel načrtovano število rešenih zahtevkov za leto 2019 za 3,1 odstotka.

Pri uveljavljanju pravic iz PIZ na I. stopnji je dotok zahtevkov v letu 2019 znašal 111.600, kar je za 6,9 odstotka nad načrtovanim in za 3,6 odstotka več kot v predhodnem letu. Zavod je v letu 2019 rešil 110.875 zahtevkov. Letni načrt rešenih zahtevkov je bil presežen za 5,6 odstotka, rešenih pa je bilo za 5,1 odstotka več zahtevkov kot v predhodnem letu.

Zavod si prizadeva zahtevke rešiti v zakonsko določenem roku. Pri določenih pravicah se je znižal odstotek rešenih v roku in podaljšali so se časi trajanja postopkov predvsem zaradi velikega obsega dela, kadrovske problematike ter manjše prisotnosti na delu v primerjavi z letom 2018, predvsem zaradi povečanja odsotnosti zaradi bolezni.

Povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji je v letu 2019 znašal 64 dni in je enak kot leta 2018. V zakonskem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2019 na zavodu skupaj rešenih 75,4 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji, kar je za 0,5 odstotne točke več kot leta 2018.

Pri reševanju pritožbenih zahtevkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2018 podaljšal iz 140 dni na 146 dni v letu 2019. Pri reševanju pritožb iz mednarodnega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2018 podaljšal iz 103 dni na 110 dni v letu 2019.

V letu 2019 je zavod opravil 17.872 revizij izdanih pozitivnih odločb, od teh 14.570 iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in 3302 revizij s področja mednarodnega zavarovanja. Delež opravljenih revizij prvostopenjskih odločb znaša 23 odstotkov, s čimer je bil načrt za 7 odstotnih točk izveden pod načrtovanim v višini 30 odstotkov. Navedeno je posledica celoletnega sodelovanja več delavcev službe za revizijo pri zmanjševanju števila nerešenih pritožb iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Delež opravljenih revizij na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja znaša 21,8 odstotka, medtem ko na področju mednarodnega zavarovanja 30,3 odstotka.

V letu 2019 so izvedenski organi obravnavali 40.959 zadev, kar je 1,1 odstotka manj kot v letu 2018 in podali 45.125 izvedenskih mnenj, kar je tudi 1,1 odstotka manj kot v letu 2018. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je zato, ker se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj.

V letu 2019 je zavod izvedel 9.160.221 posamičnih nakazil, kar predstavlja 1,9-odstotni porast glede na leto 2018. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.705.138 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.543.357 v letu 2018), kar je 1,6 odstotka več kot preteklo leto. Zavod je tudi v letu 2019 sledil cilju zniževanja stroškov poslovanja s spodbujanjem uživalcev k odpiranju osebnega bančnega računa za nakazilo pokojnin, kar se pozitivno odraža po stanju december 2019/2018 v 9-odstotnem znižanju števila nakazil preko poštne dostave, v nižjih odhodkih v letu 2019.

V sredini leta 2019 je bil vzpostavljen EKC za podajanje informacij strankam po telefonu. Avtomatski odzivnik daje predvsem bolj splošne informacije, na klice o konkretnih zadevah pa odgovarjajo informatorji EKC. Ker gre za celovit sistem, ki omogoča sledljivost klicev, merljivost telefonskih informacij posledično omogoča lažje in enotnejše razporejanje območnih enot in strokovnih delavcev v EKC za podajanje informacij. Tako so strokovni delavci v času, ko niso vključeni v EKC, razbremenjeni dajanja informacij.

Informacijske tehnologije

V letu 2019 je zavod nadaljeval sklepno fazo celovite prenove IKT. V okviru izvajanja razvojnih projektov je nadaljeval z razvojem in uvedbo informacijskih rešitev in IKT infrastrukture za sodobno digitalno poslovanje. Zavod je uspešno zaključil več pomembnih razvojnih nalog in projektov, med njimi projekt BiZPIZ EESSI, s katerim se je vključil v enoten sistem izmenjave elektronskih dokumentov na področju socialne varnosti v EU, projekt SI-PASS, s katerim je v skladu z Uredbo eIDAS omogočil uporabo svojih elektronskih storitev državljanom EU ter povečal dostopnost storitev za slovenske državljane, ter projekt vzpostavitve enotnega

kontaktnega centra, s katerim je poenotil telefonsko komunikacijo s strankami ter omogočil stalno merjenje in izboljševanje tega pomembnega postopka. Uspešno so bile izvedene tudi številne druge naloge razvoja programske opreme v okviru projektov in delovnih skupin, skladno s spremembami normativnega okolja pa so se izvajale tudi številne spremembe in dopolnitve programske opreme.

Zavod je v letu 2019 nadaljeval razvoj sistema elektronskega poslovanja z organizacijami BiZPIZ in njegovo uporabo. Celotna uporaba storitev oziroma količina izmenjanih dokumentov in poslovnih sporočil v izbranih integracijah je v letu 2019 narasla za dobre 3 odstotke, na 50,6 milijona. Ob veliki večini digitaliziranih poslovnih procesov, je indeks digitalne preobrazbe presegel 96, kar je med drugimi rezultati pomenilo tudi prihranke zmanjšanja tiskanja papirja za ocenjeno več kot 9 milijonov listov, zmanjšanja porabe arhivskega prostora za fizično gradivo, boljše večjo dostopnost digitaliziranega gradiva in boljše agilnost poslovanja. Tudi vsi drugi kazalniki digitalnega poslovanja so v letu 2019 beležili visoko rast. V letu 2019 so zunanji uporabniki tako posredovali nekaj manj kot 20.000 elektronskih vlog, kar je 10 odstotkov več kot v preteklem letu. V letu 2019 je bilo s sistemom podpisnih tablic zajetih več kot 115.000 lastnoročno elektronsko podpisanih dokumentov, kar je 23 odstotkov več kot v preteklem letu. V letu 2019 so tako ustvarili in dodali v dosjeje več kot 720.000 elektronskih dokumentov, kar je 38 odstotkov več kot leto prej. Zavod je v dokumentni sistem dodal nekaj več kot 37 milijonov dokumentov, kar predstavlja 10 odstotkov več kot leto prej. Zavod uporablja sistem za zakonsko skladno dolgotrajno hrambo dokumentov. V letu 2019 je v sistem e-hrambe dodal več kot 39 milijonov dokumentov. V letu 2019 je digitaliziral več kot 7,8 milijona listov dokumentov, kar pa je 15 odstotkov manj kot v letu 2018.

V letu 2019 je zavod oblikovno prenovil spletišče, ga prilagodil lažji uporabi z mobilnimi napravami in povečal dostopnost informacij za ranljive skupine z novo storitvijo eBralec, ki uporabnikom omogoča poslušanje besedilnih vsebin. V zaključni fazi je vzpostavitev digitalnega pomočnika, ki bo obiskovalcem pomagal pri iskanju informacij na spletni strani.

Pomembne dejavnosti so bile usmerjene v nadgrajevanje IKT infrastrukture, izboljševanje njene varnosti, zmogljivosti in razpoložljivosti v skladu z naraščajočimi potrebami in izzivi. Izvedeni so bili zahtevni prehodi in nadgradnje ključnih informacijskih okolij na višje verzije, nadgradili so se sistemi in postopki za njihovo zaščito. Nadaljevala se je prenova komunikacijskega omrežja. Računalniška oprema uporabnikov se je ustrezno dopolnjevala, tako da je ostala na ustrezno visoki ravni, saj ima velika večina uporabnikov enotno opremo, z navideznim namizjem (VDI), tankim odjemalcem ter dvema večjima zaslonoma za učinkovito delo s sodobnimi informacijskimi rešitvami v digitalnih poslovnih procesih.

Ob razvojnih in operativnih nalogah je bila osrednja pozornost usmerjana v zagotavljanje varnosti, zanesljivosti in razpoložljivosti informacijskih storitev za podporo dejavnosti zavoda.

Kadrovsko področje

Zavod vodi dolgoročno naravnano kadrovsko politiko, sklepa delovna razmerja in upravlja kadrovske vire v skladu s sprejetim kadrovskim načrtom in interventnimi ukrepi države. Zavod je ob koncu leta 2019 imel 799 zaposlenih, kar predstavlja 4 zaposlene več kot konec leta 2018. Kadrovski načrt v dovoljenem številu zaposlenih je bil realiziran v celoti.

Z izvajanjem notranjih kontrol, revizij in internih izobraževanj zaposlenih je zavod izboljševal kakovost dela. Prav tako je skrbel za izboljševanje delovnih razmer zaposlenih z dobro, racionalno in gospodarno opremljenostjo delovnih mest, s sodobno informacijsko tehnologijo in s tem ustvarjal prijaznejše okolje tako za stranke kot zaposlene.

Zavod se še vedno srečuje s težavami pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev predvsem s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev (postopke večkrat ponavljamo oziroma izbrani kandidati odpovedujejo prihode predvsem zaradi prenizkih plač). Navedeno predstavlja kadrovsko tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT, medicinskega izvedenstva.

Fluktuacija v letu 2019 je bila 6-odstotna in je za 0,6 odstotne točke nižja kot v letu 2018. V letu 2018 je bila 6,6-odstotna, v letu 2017 4,6-odstotna, v letu 2016 4,5-odstotna in v letu 2015 3,4-odstotna. V letu 2019 je prenehalo delovno razmerje 55 zaposlenim, med temi 20 zaposlenim predvsem iz razloga sporazumnega prenehanja oziroma dogovora, 19 zaposlenim zaradi upokojitve, 14 zaposlenim zaradi poteka pogodbe za določen čas in 2 zaposlenima iz drugih razlogov.

V letu 2019 je bilo zaposlenim obračunanih 1.305.630 ur redne prisotnosti na delu (73,8 odstotka), v letu 2018 1.294.760 ur (74,8 odstotka). Za 1 odstotno točko nižja prisotnost na delu v primerjavi z letom 2018 je odraz povečanja odsotnosti zaradi bolezni iz 5,3 odstotka v letu 2018 na 6,3 odstotka v 2019, odsotnost zaradi nege ostaja enaka kot v letu 2018, in sicer 0,9 odstotna.

Zaradi višjih uvrstitev sistemiziranih delovnih mest je bilo treba uskladiti tudi Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest zavoda. 7. januarja 2019 so bile sprejete Spremembe in dopolnitve pravilnika o sistemizaciji delovnih mest, zaradi česar je bilo treba vsem zaposlenim ustrezno spremeniti pogodbe o zaposlitvi v delu, ki se nanaša na plačni razred delovnega mesta, na katerem delajo, na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi.

Svet zavoda

Svet zavoda se je v letu 2019 sestal na sedmih rednih sejah. Izpeljana je bila tudi korespondenčna seja. Posebno pozornost je posvetil ključnim vprašanjem s področja poslovanja zavoda in sprejel potrebne akte za izvajanje PIZ: Letno poročilo 2018, Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja, Polletno poročilo 2019, Finančni načrt zavoda za leto 2020, Program dela in kadrovski načrt za leto 2020 ter Načrt investicijskih odhodkov za leto 2020 ter podal soglasje k Spremembam in dopolnitvam Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest.

Celovit prikaz poslovanja po posameznih področjih in dejavnostih zavoda v letu 2019 je razviden iz vsebine tega letnega poročila.

II STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC TER GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV PRAVIC IN DELOVNIH INVALIDOV

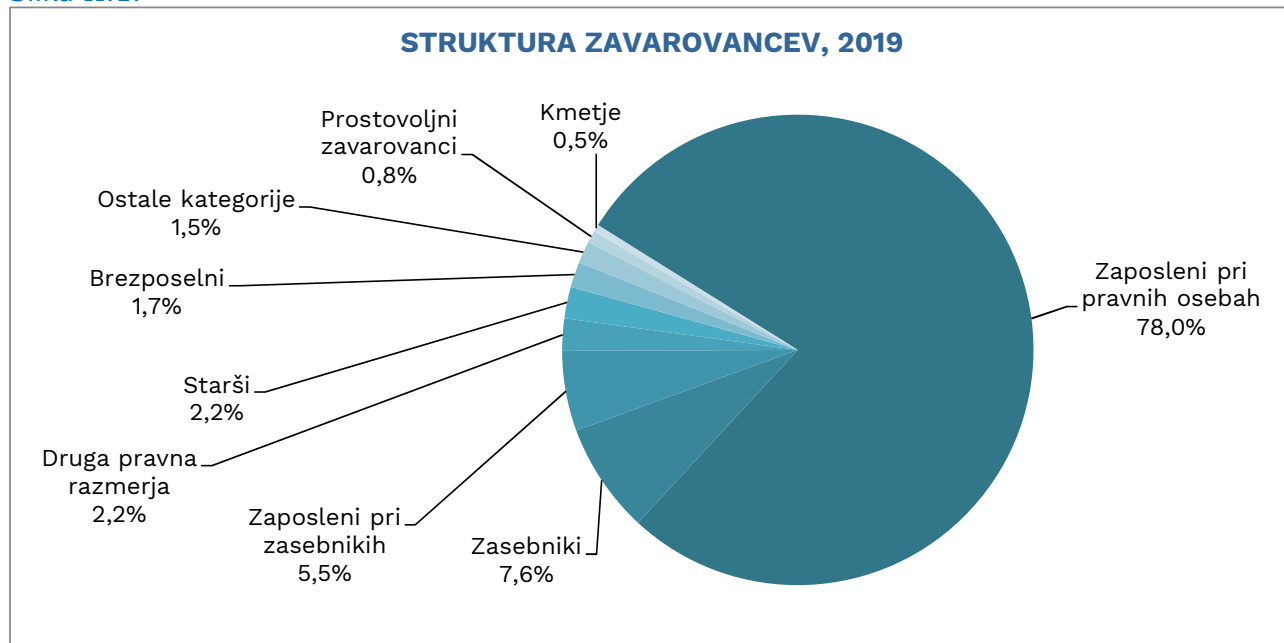
II.1 STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC

II.1.1 Zavarovanci

Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v RS je za razliko od številnih obveznih zavarovanj v drugih državah enotno. V njem so pri istem nosilcu zavarovanja in v načelu enakosti obvezno zavarovani vsi delavci v delovnem razmerju, samozaposlene osebe, ki opravljajo samostojno dejavnost, brezposelne osebe, ki so prejemniki denarnega nadomestila pri ZRSZ ali jim ZRSZ plačuje prispevek za PIZ, zavarovani starši, osebe, ki so se prostovoljno vključile v obvezno zavarovanje, osebe, zavarovane po 18. členu ZPIZ-2 (druga pravna razmerja – med njimi študentje in dijaki) in ostale kategorije zavarovancev (med njimi zaposleni v tujini).

V letu 2019 so zaposleni pri pravnih osebah predstavljali 78 odstotkov (77,7 odstotka v letu 2018) vseh zavarovancev. Sledili so zasebniki s 7,6 odstotka (enako kot v letu 2018) in zaposleni pri zasebnikih s 5,5 odstotka (5,4 odstotka v letu 2018). Najmanjši delež v strukturi zavarovancev predstavljajo kmetje, in sicer 0,5 odstotka. Struktura zavarovancev je bila ugodnejša kot v preteklem letu.

Slika II.1.

Iz preglednic II.1 in II.2 je razvidno, da se je skupno povprečno število zavarovancev v letu 2019 povečalo in je znašalo 960.755. V letu 2018 pa je povprečno število zavarovancev znašalo 939.149. Bilo je najvišje od leta 1991. Stopnja rasti je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 znašala 2,3 odstotka (21.606 oseb), na kar je vplivalo predvsem višje število pri največji kategoriji zavarovancev, zaposleni pri pravnih osebah. Število teh se je povečalo za 2,7 odstotka (19.934 oseb). Za 3,5 odstotka se je povečalo število zaposlenih pri zasebnikih, za 1,8 odstotka število zasebnikov ter za 4,9 odstotka število ostalih kategorij zavarovancev. Na

drugi strani pa se je število kmetov, brezposelnih in zavarovanih staršev v primerjavi z letom 2018 zmanjšalo za 5 odstotkov, 4,7 odstotka oziroma 2,8 odstotka. Število prostovoljnih zavarovancev se je v zadnjih letih zmanjšalo zaradi zvišanja osnove, od katere ti zavarovanci plačujejo prispevke, ter zaradi tega, ker se obdobje prostovoljnega zavarovanja po 1. januarju 2013 ne šteje v pokojninsko dobo brez dokupa. Zmanjšalo se je za 3 odstotke. Tudi število zavarovanih oseb po 18. členu ZPIZ-2 se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšalo, in sicer za 0,5 odstotka.

Preglednica II.1

POVPREČNO ŠTEVILO ZAVAROVANCEV po letih											
LETO	ZAPOSLENI PRI PRAVNIH OSEBAH	ZAPOS- LENI PRI ZASEB- NIKI	ZASEB- NIKI	KMETJE	PROSTO- VOLJNI ZAVAROV ANCI	BREZPO- SELNI	STARŠI	DRUGA PRAVNA RAZMERJA		OSTALE KATEGO- RIJE	SKUPAJ
								SKUPAJ	OD TEGA DIJAKI IN ŠTUDENTI		
2010	685.733	61.461	59.825	8.129	21.300	28.288	16.366			890	881.992
2011	671.812	57.238	61.258	7.371	21.303	33.200	16.862			825	869.869
2012	662.552	54.491	60.823	6.760	23.223	30.017	16.858			818	855.542
2013	647.585	51.139	61.395	6.231	17.191	28.887	19.692			1.001	833.121
2014	652.557	50.483	64.351	5.942	13.568	23.192	20.732	3.212	-	9.521	843.558
2015	662.316	50.761	66.845	5.633	11.656	20.328	21.998	26.007	23.206	9.870	875.414
2016	680.214	50.312	68.654	5.387	10.043	19.942	22.232	24.082	22.474	10.136	891.002
2017	704.318	50.973	70.198	5.100	8.779	19.009	22.068	23.248	22.481	10.620	914.313
2018	729.257	50.946	71.443	4.890	8.249	17.566	21.548	21.428	20.921	13.822	939.149
2019	749.191	52.719	72.712	4.645	7.998	16.745	20.935	21.312	20.841	14.498	960.755

Vir: SURS (SRDAP), ZZZS, FURS.

Opombi: družbeniki iz 16. člena ZPIZ-2 so šteti med zaposlene pri pravnih osebah. Od leta 2014 naprej so dodatno zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2 (druga pravna razmerja) in pri ostalih kategorijah zaposleni v tujini.

Preglednica II.2

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA ZAVAROVANCEV po letih, v %											
LETO	ZAPOSLENI PRI PRAVNIH OSEBAH	ZAPOS- LENI PRI ZASEB- NIKI	ZASEB- NIKI	KMETJE	PROSTO- VOLJNI ZAVAROV ANCI	BREZPO- SELNI	STARŠI	DRUGA PRAVNA RAZMERJA		OSTALE KATEGO- RIJE	SKUPAJ
								SKUPAJ	OD TEGA DIJAKI IN ŠTUDENTI		
2010	-2,0	-9,5	2,3	-6,9	0,9	19,1	14,3			-18,4	-1,4
2011	-2,0	-6,9	2,4	-9,3	0,0	17,4	3,0			-7,3	-1,4
2012	-1,4	-4,8	-0,7	-8,3	9,0	-9,6	0,0			-0,8	-1,6
2013	-2,3	-6,2	0,9	-7,8	-26,0	-3,8	16,8			22,4	-2,6
2014	0,8	-1,3	4,8	-4,6	-21,1	-19,7	5,3			851,1	1,3
2015	1,5	0,6	3,9	-5,2	-14,1	-12,3	6,1	709,7	-	3,7	3,8
2016	2,7	-0,9	2,7	-4,4	-13,8	-1,9	1,1	-7,4	-3,2	2,7	1,8
2017	3,5	1,3	2,2	-5,3	-12,6	-4,7	-0,7	-3,5	0,0	4,8	2,6
2018	3,5	-0,1	1,8	-4,1	-6,0	-7,6	-2,4	-7,8	-6,9	30,2	2,7
2019	2,7	3,5	1,8	-5,0	-3,0	-4,7	-2,8	-0,5	-0,4	4,9	2,3

Opomba: stopnja rasti je izračunana z upoštevanjem dodatno zajetih zavarovancev od leta 2014 naprej (druga pravna razmerja in zaposleni v tujini).

II.1.1.1

Povprečna pokojninska doba in starost zavarovancev

Iz preglednice II.3 je razvidno, da se je pri ženskah povprečna pokojninska doba v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 zmanjšala za en mesec in je znašala 19 let in 1 mesec, pri moških pa prav tako za 1 mesec in je znašala 17 let in 9 mesecev.

Primerjava med letoma 2018 in 2019 po starostnih razredih kaže, da se je pri zavarovankah povprečna pokojninska doba v starostnih razredih od 30 do 54 let skrajšala, v starostnih razredih od 20 do 29 let, 60 do 64 let ter 65 let in več podaljšala, v starostnih razredih od 15 do 19 let in od 55 do 59 let pa je ostala enaka. Pri zavarovancih se je pokojninska doba v starostnih razredih od 30 do 54 let skrajšala, v starostnih razredih od 15 do 24 let in 65 let in več se je podaljšala, v starostnih razredih od 25 do 29 let in od 55 do 64 let pa ostala enaka. Največje skrajšanje pokojninske dobe je bilo za 6 mesecev, pri zavarovankah v starostnih razredih od 40 do 49 let in pri zavarovancih v starostnem razredu od 40 do 44 let. Največje povečanje pa je bilo v starostnem razredu od 65 let in več, in sicer pri zavarovankah za 7 mesecev, pri zavarovancih pa za 5 mesecev.

Preglednica II.3

POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA ZAVAROVANCEV PO STAROSTI IN SPOLU, 2018-2019								
DOPOLNJENA STAROST V LETIH	2018				2019*			
	ŽENSKE		MOŠKI		ŽENSKE		MOŠKI	
	POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA				POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA			
	LET	MESECEV	LET	MESECEV	LET	MESECEV	LET	MESECEV
15-19	0	7	0	8	0	7	0	9
20-24	1	11	2	0	2	1	2	2
25-29	3	4	4	0	3	7	4	0
30-34	6	9	7	8	6	8	7	6
35-39	11	11	12	2	11	7	11	10
40-44	18	0	17	4	17	6	16	10
45-49	24	5	23	0	23	11	22	7
50-54	30	9	28	8	30	6	28	5
55-59, od tega	35	2	33	0	35	2	33	0
55	33	11	31	8	33	11	31	7
56	34	10	32	7	34	9	32	6
57	35	7	33	4	35	5	33	5
58	36	3	33	10	36	1	33	10
59	36	3	34	4	36	3	34	2
60-64, od tega	35	11	34	6	36	1	34	6
60	36	2	34	3	36	2	34	2
61	36	0	34	2	36	3	34	4
62	35	8	34	9	35	12	34	6
63	35	4	34	10	35	11	35	2
64	35	4	34	9	35	7	35	1
65+	35	7	36	5	36	2	36	10
SKUPAJ	19	2	17	10	19	1	17	9
Skupaj - od 55 in več	35	4	33	7	35	5	33	7

*Predhodni podatki.

Opomba: upoštevani niso starejši zavarovanci, ki glede na starost pri zavodu niso uveljavili pravice in za katere od CRP zavod ni prejel podatka o smrti, ker obstaja velika verjetnost, da v obvezno zavarovanje niso več vključeni.

Število mladih zavarovancev, tj. starih od 15 do 34 let, se od leta 2016 naprej povečuje, povprečna pokojninska doba pa se še vedno zmanjšuje. V letu 2019 se je število mladih zavarovancev v primerjavi z letom 2018 povečalo za 0,4 odstotka oziroma 1071 oseb, povprečna pokojninska doba pa se je skrajšala za 1 mesec (preglednica II.4). Od leta 2002 do 2019 se je število zavarovancev v starosti od 15 do 29 let zmanjšalo za 22 odstotkov. Povprečna pokojninska doba se je skrajšala v vseh starostnih razredih, najbolj v starostnem razredu od 30 do 34 let, kjer se je skrajšala za 3 leta in 11 mesecev.

V preglednicah II.3 in II.4 niso zajeta druga pravna razmerja (med njimi študentje in dijaki), ker je izračun pokojninske dobe drugačen.

Preglednica II.4

ŠTEVILO IN POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA MLADIH ZAVAROVANCEV PO STAROSTI, 2002, 2018 IN 2019												
DOPOL- NJENA STAROST V LETIH	2002			2018			2019*			RAZLIKA MED 2019* IN 2002		
	ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA	
	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.
15-19	6.307	0	9	3.473	0	8	3.539	0	8	-2.768	0	-1
20-24	53.923	2	8	40.459	2	0	42.210	2	2	-11.713	0	-6
25-29	112.193	5	11	88.121	3	9	88.778	3	10	-23.415	-2	-1
30-34	121.961	11	1	116.892	7	3	115.489	7	2	-6.472	-3	-11
SKUPAJ	294.384	7	4	248.945	5	1	250.016	5	0	-44.368	-2	-4

*Predhodni podatki.

Od 1. februarja 2015 so študentje in dijaki, ki delajo preko pooblaščenih organizacij, vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za kar pridobijo pokojninsko dobo. Po podatkih FURS je bilo za leto 2019 v okviru tega dela plačanih prispevkov za 97.493 oseb, ki so v povprečju pridobile 2 meseca in 16 dni pokojninske dobe. Med njimi je bilo 50,1 odstotka starih od 20 do 24 let, 36,7 odstotka starih od 15 do 19 let in 12,6 odstotka starih od 25 do 29 let. Približno 55 odstotkov je bilo moških. V letu 2018 je 99.000 oseb v povprečju pridobilo 2 meseca in 16 dni pokojninske dobe. Od leta 2015 naprej se število oseb in povprečna pokojninska doba bistveno ne spreminjata.

II.1.2 Uživanci pravic

Zavod je v letu 2019 zagotavljal in izplačeval prejemke na podlagi:

- A. pravic iz sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, določenih v 26. členu ZPIZ-2, in sicer do:**
- **pokojnine** (starostna, predčasna, delna, invalidska, družinska, vdovska, del vdovske);
 - **nadomestila na podlagi preostale delovne zmožnosti** (delna invalidska pokojnina/delno nadomestilo, nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije, začasno nadomestilo, nadomestilo za invalidnost, zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev, zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu);
 - **letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo** ter
 - **invalidnine** (po prehodnih določbah ZPIZ-2).
- B. drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja, določenih v posebnih zakonih in predpisih** (pokojnine po zakonu o SZK, vojaške pokojnine po ZPIZVZ, del vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B, dodatek k pokojnini po ZZSV, preživnine po ZPVK ter druge pokojnine in pravice, ki se financirajo iz državnega proračuna).

II.1.2.1 Uživanci pravic iz sistema obveznega zavarovanja

II.1.2.1.1 Uživanci starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske, vdovske, dela vdovske pokojnine

V letu 2019 je bilo povprečno 620.459 užitvalcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega zavarovanja (preglednica II.5), kar je 3160 užitvalcev oziroma 0,5 odstotka več kot v letu 2018 in je med najnižjimi rastmi v zadnjih 29 letih (nižje so bile v letih 2017, 0,2 odstotka, in v letih 2016 ter 2018, 0,3 odstotka, enaka pa je bila v letu 2015)(preglednica II.6).

Decembra 2019 je bilo užitvalcev teh pokojnin 622.799 (preglednica II.7), kar je 3443 užitvalcev oziroma 0,6 odstotka več kot v decembru predhodnega leta.

V primerjavi z letom 2018 se je povečalo število užitvalcev starostne, delne in vdovske pokojnine, zmanjšalo pa število užitvalcev invalidske in družinske pokojnine. Skupno število užitvalcev družinske in vdovske pokojnine se je zmanjšalo.

Povprečno število užitvalcev **starostne** pokojnine se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 6263 užitvalcev oziroma 1,4 odstotka, kar je višja rast kot v zadnjih štirih letih, vendar še vedno nižja od stopenj rasti od leta 1997 naprej, ko so znašale od 1,7 do 4,8 odstotka. To kaže na učinke ZPIZ-2 pri prilivu novih užitvalcev starostne pokojnine zaradi strožjih pogojev za pridobitev te pravice. Decembra 2019 je bilo užitvalcev starostne pokojnine 6164 ali 1,4 odstotka več kot v istem mesecu predhodnega leta.

Povprečno število užitvalcev **delne** pokojnine (40. in 116. člen ZPIZ-2, delna pokojnina in ponovni vstop v zavarovanje) se je v letu 2019 povečalo za 530 oseb oziroma 20,2 odstotka. Konec decembra jih je bilo 3416, med njimi je bilo 72,6 odstotka samozaposlenih, 25,5 odstotka zaposlenih, ostali pa so bili družbeniki, ki so poslovodne osebe, kmetje ali so imeli kombinacijo različnih statusov.

Povprečno število užitvalcev **invalidske** pokojnine se je v letu 2019 zmanjšalo za 1851 oseb oziroma 2,3 odstotka in se od leta 2001 veskozi zmanjšuje (z izjemo leta 2005, ko se je povečalo za 0,1 odstotka). Dosežene stopnje rasti v tem obdobju so deloma posledica spremenjene zakonodaje in večje enotnosti dela izvedenskih organov, deloma pa drugih razlogov, kot so: velikost in gibanje populacije zaposlenih delavcev, stopnja organiziranosti in razvitosti zdravstva, varstva pri delu v najširšem smislu ter vrste in število bolezni in poškodb. Vzroki nastanka invalidnosti so predvsem bolezni in poškodbe zunaj dela, poškodbe pri delu in poklicne bolezni pa imajo na invalidsko upokojevanje manjši vpliv.

V letu 2019 se je povprečno skupno število užitvalcev **družinske** in **vdovske** pokojnine zmanjšalo za 1782 oseb oziroma 2 odstotka. Znotraj tega se je število užitvalcev družinske pokojnine zmanjšalo za 2546 oseb oziroma 7 odstotkov, povečalo pa se je število užitvalcev vdovske pokojnine za 764 oseb oziroma 1,4 odstotka. Povprečno število užitvalcev družinske pokojnine se zmanjšuje, predvsem zaradi z ZPIZ-1 uveljavljene delitve dotedanje pravice do družinske pokojnine na dve pravici, na družinsko in vdovsko pokojnino. V zadnjih desetih letih je bila skupna stopnja rasti od leta 2010 do 2013 pozitivna, v letih od 2014 do 2019 pa negativna, predvsem zaradi strožjih pogojev upokojevanja po ZPIZ-2 ter odločitve vdov in vdovcev, da poleg svoje starostne pokojnine prejemajo del vdovske pokojnine.

V strukturi vseh užitvalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja glede na vrsto pokojnine so v letu 2019 največji delež predstavljali užitvalci starostne pokojnine (72,8 odstotka), sledili so užitvalci invalidske pokojnine (12,6 odstotka), vdovske pokojnine (8,7 odstotka), družinske pokojnine (5,4 odstotka) in delne pokojnine (0,5 odstotka). Med užitvalci starostne pokojnine je bilo 49,6 odstotka žensk in 50,4 odstotka moških, med invalidskimi 40,4 odstotka žensk in 59,6 odstotka moških, med vdovskimi 96,1 odstotka žensk in 3,9 odstotka moških, med družinskimi 80,3 odstotka žensk in 19,7 odstotka moških, med delnimi pa 28 odstotkov žensk in 72 odstotkov moških.

V povprečju so bili ob koncu leta 2019 uživalci starostne pokojnine stari 71 let in 11 mesecev, med njimi ženske 72 let, moški pa 71 let in 9 mesecev.

Preglednica II.5

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA 2010-2019							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2010	368.615	267	91.051	92.628	57.097	35.531	552.561
2011	386.263	352	90.219	93.117	54.409	38.708	569.951
2012	401.642	398	89.384	93.984	52.069	41.915	585.408
2013	417.916	492	88.361	95.542	51.870	43.672	602.311
2014	426.083	674	87.250	94.878	48.781	46.097	608.885
2015	431.745	800	85.749	93.724	44.904	48.820	612.018
2016	435.339	1.789	84.045	92.510	42.098	50.412	613.683
2017	440.247	2.257	81.995	91.182	39.139	52.043	615.681
2018	445.236	2.628	79.982	89.453	36.360	53.093	617.299
2019	451.499	3.158	78.131	87.671	33.814	53.857	620.459

Opomba: med uživalci starostne pokojnine so zajeti tudi uživalci predčasne pokojnine. V letu 2019 jih je bilo 3192, 5,2 odstotka več kot v letu 2018.

V letih od 2017 do 2019 so med uživalci starostne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno ali izredno nakazilo pokojnine (do leta 2016 so bili zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno nakazilo pokojnine). Velja tudi za preglednice II.6, II.7 in II.8. Stopnje rasti za leto 2017 so izračunane na podlagi primerljivih podatkov za leto 2016.

Preglednica II.6

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (V %), 2010-2019							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2010	4,0	9,4	-1,2	0,9	-4,4	10,6	2,6
2011	4,8	31,8	-0,9	0,5	-4,7	8,9	3,1
2012	4,0	13,1	-0,9	0,9	-4,3	8,3	2,7
2013	4,1	23,6	-1,1	1,7	-0,4	4,2	2,9
2014	2,0	37,0	-1,3	-0,7	-6,0	5,6	1,1
2015	1,3	18,7	-1,7	-1,2	-7,9	5,9	0,5
2016	0,8	123,6	-2,0	-1,3	-6,2	3,3	0,3
2017	1,0	26,2	-2,4	-1,6	-7,1	3,0	0,2
2018	1,1	16,4	-2,5	-1,9	-7,1	2,0	0,3
2019	1,4	20,2	-2,3	-2,0	-7,0	1,4	0,5

Preglednica II.7

ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA, DECEMBER 2010-2019							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2010	376.374	291	90.641	92.927	55.893	37.034	560.233
2011	392.876	364	89.954	93.536	53.232	40.304	576.730
2012	411.290	433	89.016	95.825	52.643	43.182	596.564
2013	422.503	547	88.006	95.603	51.926	43.677	606.659
2014	429.509	738	86.699	94.229	46.359	47.870	611.175
2015	434.498	841	85.057	93.162	43.562	49.600	613.558
2016	437.728	2.033	83.364	92.026	40.797	51.229	615.151
2017	443.183	2.431	81.145	90.441	37.771	52.670	617.200
2018	448.773	2.811	79.187	88.585	35.027	53.558	619.356
2019	454.937	3.416	77.560	86.886	32.714	54.172	622.799

Opomba: med uživalci starostne pokojnine so zajeti tudi uživalci predčasne pokojnine. V decembru 2019 jih je bilo 3328, 8,8 odstotka več kot v decembru 2018.

Preglednica II.8

STOPNJE RASTI ŠTEVILA UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (v %), DECEMBER 2010-2019							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2010	4,3	18,3	-1,0	0,8	-4,4	9,7	2,8
2011	4,4	25,1	-0,8	0,7	-4,8	8,8	2,9
2012	4,7	19,0	-1,0	2,4	-1,1	7,1	3,4
2013	2,7	26,3	-1,1	-0,2	-1,4	1,1	1,7
2014	1,7	34,9	-1,5	-1,4	-10,7	9,6	0,7
2015	1,2	14,0	-1,9	-1,1	-6,0	3,6	0,4
2016	0,7	141,7	-2,0	-1,2	-6,3	3,3	0,3
2017	1,1	19,6	-2,6	-1,8	-7,4	2,7	0,2
2018	1,3	15,6	-2,4	-2,1	-7,3	1,7	0,3
2019	1,4	21,5	-2,1	-1,9	-6,6	1,1	0,6

Povprečno število uživalcev **dela vdovske pokojnine** se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 3,6 odstotka, na 64.509 uživalcev. Med njimi je bilo 80,9 odstotka žensk in 19,1 odstotka moških.

Preglednica II.9

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV DELA VDOVSKÉ POKOJNINE (V %), 2010-2019										
VRSTA PREJEMKA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DEL VDOVSKÉ POKOJNINE										
Število	43.135	45.628	47.735	49.929	52.910	55.535	57.710	60.096	62.288	64.509
Stopnja rasti (%)	6,8	5,8	4,6	4,6	6,0	5,0	3,9	4,0	3,6	3,6

*V letih od 2017 do 2019 so med uživalci dela vdovske pokojnine zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno ali izredno nakazilo pokojnine (do leta 2016 so bili zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno nakazilo pokojnine). Stopnja rasti za leto 2017 je izračunana na podlagi primerljivega podatka za leto 2016.

Po ZPIZ-2 je zavod do 31. decembra 2019 zavarovancu, ki je bil vključen v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom in je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do predčasne ali starostne pokojnine, izplačeval **20 % predčasne ali starostne pokojnine**, do katere bi bil upravičen na dan njene uveljavitve. Ta del pokojnine se je

izplačeval do prenehanja obveznega zavarovanja s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom.

Povprečno število uživalcev 20 % predčasne ali starostne pokojnine se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 29,1 odstotka, na 9739 uživalcev. Med njimi je bilo 38,2 odstotka žensk in 61,8 odstotka moških.

Preglednica II.10

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV 20 % PREDČASNE ALI STAROSTNE POKOJNINE (V %), 2013-2019							
VRSTA PREJEMKA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
20 % PREDČASNE ALI STAROSTNE POKOJNINE							
Število	11	1.023	2.303	4.386	6.460	7.543	9.739
Stopnja rasti (%)	-	9.200,0	125,1	90,4	47,3	16,8	29,1

Konec decembra 2019 je bilo 11.728 uživalcev 20 % predčasne ali starostne pokojnine, med njimi je bilo 92,6 odstotka zaposlenih, 7 odstotkov samozaposlenih, ostali pa so bili družbeniki, ki so poslovodne osebe, kmetje, druge kategorije zavarovancev ali so imeli kombinacijo različnih statusov. Iz zasebnega sektorja jih je bilo 65,9 odstotka, iz javnega 33,9 odstotka, ostali so imeli kombinacijo zasebnega in javnega sektorja.

Razmerje med zavarovanci in uživalci pokojnin iz obveznega zavarovanja

Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja je v letu 2019 znašalo 1,55 in se je v primerjavi z letom 2018 povečalo.

Preglednica II.11

POVPREČNO ŠTEVILO ZAVAROVANCEV IN UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA TER RAZMERJE, 2010-2019			
LETO	ZAVAROVANCI	UŽIVALCI POKOJNIN - OBVEZNO ZAVAROVANJE	ŠTEVILO ZAVAROVANCEV NA ENEGA UŽIVALCA POKOJNINE
1	2	3	4=2:3
2010	881.992	552.561	1,60
2011	869.869	569.951	1,53
2012	855.542	585.408	1,46
2013	833.121	602.311	1,38
2014	843.558	608.885	1,39
2015	875.414	612.018	1,43
2016	891.002	613.683	1,45
2017	914.313	615.681	1,49
2018	939.149	617.299	1,52
2019	960.755	620.459	1,55

Opomba: pri letih od 2014 do 2019 so dodatno zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2 (druga pravna razmerja) in zaposleni v tujini.

Delež uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja v številu prebivalcev RS

Po podatkih SURS je bilo konec septembra 2019 v RS 2.094.060 prebivalcev, po podatkih zavoda pa je bilo konec istega meseca 620.759 uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja. Delež teh uživalcev je v številu prebivalcev znašal 29,6 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke manj kot konec septembra 2018.

II.1.2.1.2 Novi uživalci pokojnin

Podatki o novih uživalcih pokojnin so za leto 2019 začasni, končni bodo objavljeni junija v Mesečnem statističnem pregledu za maj 2020 in v Letnem poročilu 2020. Pri izračunu povprečne starosti in pokojninske dobe so zajeti novi uživalci pokojnin iz obveznega zavarovanja brez užitcev predčasne pokojnine in užitcev z zavarovalno dobo s povečanjem.

Vpliv metodologije z začasnimi in končnimi podatki ni zanemarljiv. Število novih užitcev, zajetih pri začasnih in končnih podatkih, je prikazan v preglednicah II.12 in II.13.

Preglednica II.12

UŽIVALCI POKOJNINE, KI SO UVELJAVILI PRAVICO V LETIH 2018 IN 2019, PO VRSTI POKOJNINE						
VRSTA	2018 (ZAČASNI)		2018 (KONČNI)		2019 (ZAČASNI)	
	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM
Starostna (z delnimi)	14.909	12.957	18.031	15.506	16.262	14.217
ženske	6.157	5.841	7.135	6.739	7.248	6.896
moški	8.752	7.116	10.896	8.767	9.014	7.321
Invalidska	1.213	1.095	1.683	1.526	1.358	1.242
ženske	458	437	632	605	598	576
moški	755	658	1.051	921	760	666
Družinska oz. vdovska	3.889	-	5.205	-	3.586	-
ženske	3.130	-	4.154	-	2.848	-
moški	759	-	1.051	-	738	-
Del vdovske	4.674	-	5.037	-	4.523	-
ženske	3.314	-	3.587	-	3.279	-
moški	1.360	-	1.450	-	1.244	-

Preglednica II.13

UŽIVALCI STAROSTNE POKOJNINE, KI SO UVELJAVILI PRAVICO V LETIH 2018 IN 2019, BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM, PO ZAKONU UVELJAVITVE POKOJNINE									
VRSTA	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM								
	2018 (ZAČASNI)			2018 (KONČNI)			2019 (ZAČASNI)		
	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2
	Število								
Starostna (z delnimi)	575	12.382	12.957	681	14.825	15.506	309	13.908	14.217
ženske	318	5.523	5.841	389	6.350	6.739	175	6.721	6.896
moški	257	6.859	7.116	292	8.475	8.767	134	7.187	7.321
	Delež (v %)								
Starostna (z delnimi)	4,4	95,6	100,0	4,4	95,6	100,0	2,2	97,8	100,0
ženske	5,4	94,6	100,0	5,8	94,2	100,0	2,5	97,5	100,0
moški	3,6	96,4	100,0	3,3	96,7	100,0	1,8	98,2	100,0

Dosežena starost ob upokojitvi

Povprečna dosežena starost novih užitcev starostne pokojnine iz posameznega koledarskega leta je pretežno odvisna od njihove strukture. Če je bilo več starostnih pokojnin uveljavljenih pri najnižji starosti z enako ali daljšo pokojninsko dobo, kot se zahteva za upokojitev pri tej starosti, je povprečna starost nižja, če pa se viša delež upokojenih pri višjih starostih s krajšo pokojninsko dobo, pa se povprečna starost viša.

Preglednica II.14

POVPREČNA STAROST NOVIH UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (brez užitve predčasne pokojnine in užitve z zavarovalno dobo s povečanjem) po letih								
LETO	STAROSTNI (Z DELNIMI)				INVALIDSKI			
	ŽENSKES		MOŠKI		ŽENSKES		MOŠKI	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2010	58	5	61	10	51	9	54	8
2011	58	8	61	9	52	2	54	11
2012	58	2	61	3	50	11	54	2
2013	58	6	60	11	51	5	53	9
2014	59	0	61	2	51	3	54	5
2015	59	2	61	4	52	0	54	5
2016	60	0	61	9	52	4	55	0
2017	60	4	62	3	53	7	55	4
2018	60	6	62	4	54	6	55	9
2019*	60	6	62	4	54	7	55	2

*Začasni podatki.

Opomba: za leta od 2012 naprej je uporabljena spremenjena metodologija. Po priporočilu Računskega sodišča RS je upoštevan drugačen zajem užitve pokojnin. Zajeti so vsi z datumom priznanja pravice v letu, ne glede na to, da so odločbo o tem lahko prejeli pozneje. Poleg tega se po novem povprečna starost izračunava ob upoštevanju let, mesecev in dni.

Predpisana starost za pridobitev pravice do starostne pokojnine se je za **ženske** od uveljavitve ZPIZ-1 začela postopno višati vsako leto za 4 mesece. Na začetku je pri 35 letih pokojninske dobe predpisana starost znašala 53 let, pri 20 letih pokojninske dobe 58 let in pri 15 letih zavarovalne dobe 60 let. Tudi po ZPIZ-2 se je zviševanje predpisane starosti nadaljevalo. Najnižja možna starost se je tako v letu 2019 ob koncu prehodnega obdobja zvišala na končnih 60 let, sočasno z zahtevano pokojninsko dobo brez dokupa, ki je znašala enako kot v letu 2018 40 let. Pri 20 letih pokojninske dobe se je zahtevana starost zvišala na 64 let in 6 mesecev. Pri 15 letih zavarovalne dobe je tako kot v preteklem letu znašala 65 let.

Dejanske povprečne upokojitvene starosti žensk ne sledijo v celoti dinamiki predpisanega zviševanja zahtevane starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Tako se je v obdobju 2010-2019 povprečna upokojitvena starost zvišala od 58 let in 5 mesecev na 60 let in 6 mesecev. Povprečna upokojitvena starost je v letu 2019 ostala enaka kot v letu 2018. V letu 2019 je bilo od 6896 novih užitve starostne in delne pokojnine 6721 oziroma 97,5 odstotka upokojenih po pogojih ZPIZ-2, ostale (175 oziroma 2,5 odstotka) pa po prehodnih določbah ZPIZ-2, ki omogočajo upokojitve po ZPIZ-1.

Predpisane starosti in dolžine pokojninske oziroma zavarovalne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine za **moške** se v obdobju veljavnosti ZPIZ-1 niso spreminjale. Z ZPIZ-2 pa se je postopno povečevala minimalna starost, ki je v letu 2019 ostala enaka kot v letu 2018, 60 let ob 40 letih pokojninske dobe brez dokupa. Pri 15 letih zavarovalne dobe je tako kot v letih od 2016 do 2018 potrebna starost znašala 65 let. Po ZPIZ-2 je bila postopno ukinjena možnost starostne upokojitve pri 63 letih starosti in 20 letih dopolnjene pokojninske dobe.

Do leta 2013 se je dejanska povprečna upokojitvena starost zmanjševala, v letih od 2014 do 2018 se je povečevala, nato pa v letu 2019 ostala enaka kot v 2018. V letu 2010 je znašala 61 let in 10 mesecev, v letu 2019 pa 62 let in 4 mesece. V letih od 2015 do 2019 prevladujejo upokojeni po ZPIZ-2. Od 7321 upokojenih v letu 2019 je bilo 7187 oziroma 98,2 odstotka upokojenih po ZPIZ-2, po prehodnih določbah ZPIZ-2, ki omogočajo pridobitev pravice po pogojih ZPIZ-1, pa 134 oziroma 1,8 odstotka.

Povprečna starost prejemnikov invalidske pokojnine je v manjši meri pogojena s predpisi, ki omogočajo pridobitev te pravice. Nanjo lahko vpliva le starost, do katere so zavarovancem s preostalo delovno zmožnostjo zagotovljene pravice na tej podlagi. Ta pa se je tako z ZPIZ-1 kakor tudi z ZPIZ-2 zvišala. Povprečna starost žensk, ki so pridobile pravico do invalidske

pokojnine, je v letu 2019 znašala 54 let in 7 mesecev, moških pa 55 let in 2 meseca. V obeh primerih povprečne upokojitvene starosti, dosežene v posameznih koledarskih letih, nihajo, trend je pozitiven.

V letu 2019 je bilo 8109 novih užiivalcev družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega je bilo 4523 užiivalcev dela vdovske pokojnine. V letu 2018 je bilo po končnih podatkih 10.242 novih užiivalcev družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega je bilo 5037 užiivalcev dela vdovske pokojnine (po začasnih podatkih 8563 novih užiivalcev družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega 4674 užiivalcev dela vdovske pokojnine).

Na dejansko upokojitveno starost užiivalcev starostne pokojnine vplivajo v zakonu določeni bonusi in malusi. Bonusi jo zvišujejo, saj jih upravičenec pridobi, če odloži upokojitev na čas po izpolnitvi pogojev. V letu 2019 je bilo do povečanja starostne pokojnine upravičenih 1481 žensk in 2396 moških (po začasnih podatkih za leto 2018 1523 žensk in 2302 moška). Malusi se odražajo v trajnem zmanjšanju starostne pokojnine, ker je bila ta po ZPIZ-1 uveljavljena pred dopolnitvijo polne starosti z doseženo pokojninsko dobo in ne delovno dobo, po ZPIZ-2 pa v trajnem zmanjšanju predčasne pokojnine. V letu 2019 je starostno pokojnino s trajnim znižanjem ter predčasno pokojnino uveljavilo 160 žensk in 120 moških (po začasnih podatkih za leto 2018 147 žensk in 112 moških).

Preglednica II.15

ŠTEVILO STAROSTNIH POKOJNIN, UVELJAVLJENIH S POVEČANJEM OZIROMA TRAJNIM ZMANJŠANJEM (BONUSI, MALUSI), PO SPOLU, 2013-2019						
LETO	POVEČANJE (BONUSI)			ZMANJŠANJE (MALUSI)		
	ŽENSKÉ	MOŠKI	SKUPAJ	ŽENSKÉ	MOŠKI	SKUPAJ
2013	566	1.360	1.926	68	283	351
2014	815	1.938	2.753	184	247	431
2015	1.111	2.213	3.324	302	303	605
2016	1.360	2.256	3.616	376	267	643
2017	1.501	2.347	3.848	302	197	499
2018	1.756	2.809	4.565	193	143	336
2019*	1.481	2.396	3.877	160	120	280

*Začasni podatki.

Pri novih užiivalcih starostne pokojnine z zavarovalno dobo s povečanjem je v letu 2019 znašala dejansko dosežena povprečna starost žensk 59 let in 3 mesece (59 let in 1 mesec v letu 2018) ter moških 60 let in 2 meseca (60 let in 3 mesece v letu 2018). V letu 2019 je starostno pokojnino z zavarovalno dobo s povečanjem uveljavilo 198 žensk in 1595 moških (v letu 2018 212 žensk in 2006 moških).

Dopolnjena pokojninska doba ob upokojitvi

Povprečna dopolnjena pokojninska doba novih užiivalcev starostne pokojnine iz posameznega koledarskega leta je odvisna pretežno od njihove strukture. Če je bilo več starostnih pokojnin uveljavljenih z enako ali daljšo pokojninsko dobo, kot se zahteva za upokojitev pri najnižji starosti, je povprečna pokojninska doba višja, če pa se viša delež upokojenih pri višjih starostih s krajšo pokojninsko dobo, v katero je bila šteta tudi dodana doba, pa se povprečna dopolnjena pokojninska doba niža. V letu 2019 se je izteklo prehodno obdobje, ki je ženskam omogočilo upokojitev s pokojninsko dobo najmanj 20 let.

Preglednica II.16

POVPREČNA DOPOLNJENA POKOJNINSKA DOBA NOVIH UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (brez uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo s povečanjem) po letih								
LETO	STAROSTNI (Z DELNIMI)				INVALIDSKI			
	ŽENSKE		MOŠKI		ŽENSKE		MOŠKI	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2010	35	6	38	0	27	1	28	1
2011	34	11	37	9	27	4	28	1
2012	35	4	37	3	26	1	26	7
2013	36	1	37	11	27	10	27	8
2014	36	2	37	9	26	10	27	6
2015	36	11	37	9	27	6	27	3
2016	37	2	37	6	27	6	27	9
2017	37	3	36	7	29	3	27	6
2018	38	9	37	1	28	11	27	7
2019*	39	2	37	6	29	5	28	2
% STAROSTNIH/DELNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE V LETU 2019*					ženske: 87,2		moški: 72,6	

*Začasni podatki.

Opomba: za leta od 2012 naprej je uporabljena spremenjena metodologija. Po priporočilu Računskega sodišča RS je upoštevan drugačen zajem uživalcev pokojnin. Zajeti so vsi z datumom priznanja pravice v letu, ne glede na to, da so odločbo o tem lahko prejeli pozneje. Poleg tega se po novem povprečna starost izračunava ob upoštevanju let, mesecev in dni.

V letu 2019 so ženske uveljavile starostno pokojnino (vključno z delnimi) v povprečju z 39 leti in 2 mesecema, moški pa s 37 leti in 6 meseci pokojninske dobe, kar predstavlja v primerjavi z letom 2018 pri obeh povečanje za 5 mesecev. Z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe je uveljavilo pokojnino 87,2 odstotka žensk (84,1 odstotka v letu 2018) in 72,6 odstotka moških (70,4 odstotka v letu 2018). Zaradi višjega odstotka uživalcev starostnih oziroma delnih pokojnin z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe se je v letu 2019 povečala povprečna dopolnjena pokojninska doba novih uživalcev.

Povprečna dopolnjena pokojninska doba novih uživalcev invalidske pokojnine iz leta v leto niha, saj je odvisna od strukture prejemnikov. V letu 2019 so ženske, ki so uveljavile pravico do invalidske pokojnine, dopolnile v povprečju 29 let in 5 mesecev, moški pa 28 let in 2 meseca pokojninske dobe.

Pri novih uživalcih starostne pokojnine z zavarovalno dobo s povečanjem je v letu 2019 znašala povprečna dosežena pokojninska doba tako žensk kot moških 38 let (v letu 2018 pri ženskah 38 let in 1 mesec, pri moških pa 37 let in 7 mesecev).

II.1.2.1.3 Trajanje prejemanja pokojnine

Na povprečno dobo prejemanja pokojnine vplivajo zakonski razlogi (milejši pogoji upokojitve v preteklosti) in daljšanje življenjske dobe uživalcev. Pri uživalcih starostne pokojnine se je v obdobju 2010-2019 doba prejemanja pokojnine podaljšala, pri ženskah od 21 let in 8 mesecev na 24 let in 11 mesecev, pri moških pa od 16 let in 8 mesecev na 17 let in 7 mesecev. V primerjavi z letom 2018 pa se pri moških v letu 2019 povprečna doba prejemanja pokojnine ni podaljšala, temveč skrajšala za 5 mesecev.

Povprečna doba prejemanja invalidske pokojnine se je tudi podaljševala, in sicer pri ženskah od 22 let in 10 mesecev v letu 2010 na 27 let in 1 mesec v letu 2019, pri moških pa od 17 let in 8 mesecev v letu 2010 na 21 let in 3 mesece v letu 2019.

Pri družinskih in vdovskih pokojninah se je povprečna doba prejemanja pokojnine podaljšala od 11 let in 6 mesecev v letu 2010 na 13 let in 8 mesecev v letu 2019.

Preglednica II.17

POVPREČNA DOBA PREJEMANJA POKOJNINE UŽIVALCEV, KI JIM JE PRENEHALA PRAVICA DO POKOJNINE po letih, stanje december										
LETO	STAROSTNI (Z DELNIMI)				INVALIDSKI				DRUŽINSKI/VDOVSKI	
	ŽENSKÉ		MOŠKI		ŽENSKÉ		MOŠKI		SKUPAJ	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2010	21	8	16	8	22	10	17	8	11	6
2011	21	8	16	4	23	2	17	11	12	2
2012	22	4	16	8	23	8	18	4	11	7
2013	22	8	16	8	24	6	18	8	12	6
2014	23	1	16	11	24	8	18	9	12	6
2015	23	6	17	0	25	4	19	5	12	10
2016	24	1	17	7	26	0	19	11	13	0
2017	24	5	17	8	26	2	20	8	13	2
2018	24	9	18	0	26	10	20	10	13	3
2019	24	11	17	7	27	1	21	3	13	8

V letu 2019 je prenehala pravica do pokojnine 13.475 užitcem starostne in delne pokojnine, kar je 3,8 odstotka več kot v letu 2018. Pravica do invalidske pokojnine je prenehala 3621 užitcem, kar je 1,1 odstotka manj kot v letu 2018. Od leta 2010 do 2019 se je število užitcev starostne in delne pokojnine, ki jim je prenehala pravica do pokojnine, povečalo od 10.030 na 13.475. Užitcev invalidske pokojnine, ki jim je prenehala pravica do pokojnine, je bilo 3711 leta 2010, leta 2019 pa 3621.

Povprečna doba prejemanja starostne in delne pokojnine vseh užitcev je konec leta 2019 znašala pri ženskah 15 let in 10 mesecev, pri moških pa 11 let in 10 mesecev (konec leta 2018 15 let in 8 mesecev pri ženskah ter 11 let in 8 mesecev pri moških). Povprečna doba prejemanja invalidske pokojnine je konec leta 2019 pri ženskah znašala 21 let in 1 mesec ter pri moških 17 let in 6 mesecev (konec leta 2018 20 let in 11 mesecev pri ženskah ter 17 let in 3 mesece pri moških). Pri užitcih družinske in vdovske pokojnine je konec leta 2019 povprečna doba prejemanja znašala 13 let in 9 mesecev (13 let in 7 mesecev konec leta 2018).

II.1.2.1.4 Užitci nadomestil iz invalidskega zavarovanja

ZPIZ-1 ni določil prevedbe pravic zavarovancev s preostalo delovno zmožnostjo, pridobljenih po prejšnjih predpisih, zato so statistični podatki o užitcih nadomestil ločeni na priznane po ZPIZ ter ZPIZ-1 in ZPIZ-2. Sistem odmere nadomestil po ZPIZ-1, ki je začel veljati 1. januarja 2003, se bistveno razlikuje od prej veljavnega, medtem ko v ZPIZ-2 ni bilo večjih sprememb.

Preglednica II.18 prikazuje povprečno število užitcev nadomestil po ZPIZ, ZPIZ-1 in ZPIZ-2. Razvidno je, da se število užitcev po ZPIZ iz leta v leto zmanjšuje, po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 pa narašča. Povprečno število užitcev vseh vrst nadomestil iz invalidskega zavarovanja se je od skupno 44.133 v letu 2018 povečalo na 44.718 v letu 2019 oziroma za 1,3 odstotka, predvsem zaradi večjega števila zaposlenih delovnih invalidov. Prišlo je do spremembe, po letu 2008 se je njihovo število zmanjševalo.

Razloga za zmanjšanje števila užitcev nadomestil po ZPIZ sta prenehanje pravice zaradi smrti ali pridobitev pravice do pokojnine oziroma sprememba v stanju invalidnosti, zaradi česar so pridobili nove pravice po ZPIZ-1 ali ZPIZ-2.

Preglednica II.18

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV NADOMESTIL, 2010-2019									
LETO	PO ZPIZ (DO 31. 12. 2002)				PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 (OD 1. 1. 2003)				SKUPAJ
	ZA ČAS ČAKANJA IN ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZA ČAS ČAKANJA NA DRUGO USTREZNO ZAPOSILITEV	ZARADI DELA S SKRAJŠANIM DELOVNIM ČASOM	ZARADI MANJŠE PLAČE NA DRUGEM USTREZNEM DELU	DELNA INVALIDSKA POKOJNINA / DELNO NADOMESTILO*	ZA ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZAČASNO NADOMESTILO	NADOMESTILO ZA INVALIDNOST	
2010	4	14.197	5.235	7.433	10.083	301	253	12.396	49.902
2011	3	13.133	4.643	6.126	10.764	333	322	13.252	48.576
2012	2	11.996	4.266	5.310	11.836	360	398	14.316	48.484
2013	1	10.860	3.289	4.567	12.444	350	473	14.968	46.952
2014	0	9.634	2.275	4.085	13.291	334	539	15.748	45.906
2015	0	8.664	1.990	3.634	13.781	312	609	16.200	45.190
2016	0	7.655	1.772	3.295	14.330	292	657	16.653	44.654
2017	0	6.681	1.652	3.081	14.730	250	674	17.228	44.296
2018	0	6.087	1.530	2.864	14.906	207	653	17.886	44.133
2019	0	5.842	1.392	2.615	15.307	195	644	18.723	44.718

*Od leta 2013.

Preglednica II.19

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV NADOMESTIL (V %), 2010-2019									
LETO	PO ZPIZ (DO 31. 12. 2002)				PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 (OD 1. 1. 2003)				SKUPAJ
	ZA ČAS ČAKANJA IN ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZA ČAS ČAKANJA NA DRUGO USTREZNO ZAPOSILITEV	ZARADI DELA S SKRAJŠANIM DELOVNIM ČASOM	ZARADI MANJŠE PLAČE NA DRUGEM USTREZNEM DELU	DELNA INVALIDSKA POKOJNINA / DELNO NADOMESTILO*	ZA ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZAČASNO NADOMESTILO	NADOMESTILO ZA INVALIDNOST	
2010	-50,0	-6,2	-15,0	-16,1	10,6	8,7	34,6	9,7	-2,2
2011	-25,0	-7,5	-11,3	-17,6	6,8	10,6	27,3	6,9	-2,7
2012	-33,3	-8,7	-8,1	-13,3	10,0	8,1	23,6	8,0	-0,2
2013	-50,0	-9,5	-22,9	-14,0	5,1	-2,8	18,8	4,6	-3,2
2014	-100,0	-11,3	-30,8	-10,6	6,8	-4,6	14,0	5,2	-2,2
2015	-	-10,1	-12,5	-11,0	3,7	-6,6	13,0	2,9	-1,6
2016	-	-11,6	-11,0	-9,3	4,0	-6,4	7,9	2,8	-1,2
2017	-	-12,7	-6,8	-6,5	2,8	-14,4	2,6	3,5	-0,8
2018	-	-8,9	-7,4	-7,0	1,2	-17,2	-3,1	3,8	-0,4
2019	-	-4,0	-9,0	-8,7	2,7	-5,8	-1,4	4,7	1,3

*Od leta 2013.

II.1.2.1.5 Prejemniki letnega dodatka ter uživalci dodatka za pomoč in postrežbo

Letni dodatek je bil v letu 2019 izplačan 648.316 prejemnikom v petih različnih zneskih, nekateri pa so prejeli sorazmerni del letnega dodatka. Letni dodatek v višini 127 evrov je prejelo 145.353, v višini 187 evrov 88.152, v višini 237 evrov 102.221, v višini 297 evrov 107.495, v višini 437 evrov 89.008 prejemnikov ter sorazmerni del dodatka 116.087

prejemnikov. Letni dodatek je v letu 2019 prejelo 0,4 odstotka oziroma 2.824 oseb več kot v letu 2018.

Povprečno število uživalcev **DPP** se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 4 odstotke, na 34.607 uživalcev. V letu 2019 so za razliko od leta 2018 dodatno zajeti uživalci vojaške pokojnine (povprečno 289 oseb), dodatka k pokojnini (93 oseb) ter tisti, ki še niso imeli rednega nakazila (337 oseb). V letu 2019 je nižji znesek DPP v povprečju prejelo 21.804 uživalcev (63 odstotkov), višji znesek 10.953 uživalcev (31,6 odstotka), DPP za najtežje prizadete 859 uživalcev (2,5 odstotka), 991 uživalcev (2,9 odstotka) pa v sorazmernem delu.

Preglednica II.20

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI PREJEMNIKOV LETNEGA DODATKA IN UŽIVALCEV DODATKA ZA POMOČ IN POSTREŽBO, 2010-2019										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
LETNI DODATEK										
Število	579.694	599.942	398.400	407.529	405.840	502.283	501.654	643.129	645.492	648.316
Stopnja rasti (%)	2,8	3,5	-33,6	2,3	-0,4	23,8	-0,1	28,2	0,4	0,4
DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO										
Število	30.497	30.731	30.069	29.840	30.343	30.852	31.622	32.281	33.272	34.607
Stopnja rasti (%)	1,3	0,8	-2,2	-0,8	1,7	1,7	2,5	2,1	3,1	4,0

Opomba: poleg navedenega števila prejemnikov letnega dodatka v letu 2019 je bilo še 656 upravičencev, ki so prejeli letni dodatek z rednim nakazilom na podlagi ZZSV.

II.1.2.1.6 Uživalci invalidnine

Povprečno število uživalcev **invalidnine** za telesno okvaro se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 zmanjšalo za 4,7 odstotka.

Preglednica II.21

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV INVALIDNINE, 2010-2019										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Število	56.297	56.493	56.241	55.441	53.111	50.666	48.352	46.020	43.913	41.869
Stopnja rasti (%)	0,2	0,3	-0,4	-1,4	-4,2	-4,6	-4,6	-4,8	-4,6	-4,7

II.1.2.2 Uživanci drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja oziroma po posebnih zakonih in predpisih

II.1.2.2.1 Uživanci vojaške pokojnine, pokojnine po zakonu o SZK, dodatka k pokojnini, akontacije pokojnine in dela vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B

Preglednica II.22

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV PO POSEBNIH ZAKONIH IN PREDPISIH, 2010-2019					
LETO	VOJAŠKI	KMEČKI PO SZK	DODATKI K POKOJNINI	PREJEMNIKI AKONTACIJE	SKUPAJ
1	2	3	4	5	6=2 do 5
2010	3.394	1.714	1.335	126	6.569
2011	3.248	1.350	1.404	11	6.013
2012	3.082	1.067	1.311	5	5.465
2013	2.911	821	1.224	5	4.961
2014	2.750	620	1.112	3	4.485
2015	2.588	447	1.026	3	4.064
2016	2.422	317	943	3	3.685
2017	2.253	218	865	0	3.336
2018	2.088	152	794	0	3.034
2019	1.937	102	727	1	2.767

Leta 2019 je bilo uživalcev **dela vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B** v povprečju 328, kar je 4,4 odstotka manj kot leto prej.

II.1.2.2.2 Preživninsko varstvo kmetov

Od uveljavitve ZPVK (leta 1979) do konca leta 1997, ko je bila sklenjena zadnja pogodba, sta bili sklenjeni 202 pogodbi. Decembra 2019 je **preživnino** prejelo 7 uživalcev.

II.1.2.2.3 Pokojnine in drugi prejemki, ki se kot obveznost RS financirajo iz državnega proračuna

Del sredstev za izplačilo pokojnin in drugih prejemkov, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov, se zagotavlja kot obveznost iz državnega proračuna.

V preglednici II.23 so prikazani podatki za leto 2018. Obveznost države za leto 2019 bo ugotovljena na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga zavod po ZPFOPIZ-1 predloži MDDSZ in MF v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

UPRAVIČENCI DO POKOJNIN in DRUGIH PREJEMKOV PIZ TER DO POVRAČIL PRISPEVKOV IZ PIZ, 2018

VRSTA UPRAVIČENCA PO ZPIZ-1 (232. ČLEN), ZPIZ-2 (161. ČLEN) TER DRUGIH POSEBNIH ZAKONIH		SKUPAJ	
		ŠTEVILO	ZNESEK
1	Udeleženci NOB, narodni heroji, nosilci Partizanske spomenice 41	9.097	13.723.734
2	Upokojenci - kmetje borci	32	78.202
3	Vojni veterani TO RS	3.628	2.152.285
4	Vojni veterani mlajši od 15 let	273	67.882
5	Prisilno mobilizirani	670	148.789
6	Zaporniki v koncentracijskih taboriščih	230	85.971
7	Zaporniki v koncentracijskih taboriščih po 15. 5. 1945	47	17.556
8	Interniranci, begunci, delovni deportiranci itd.	8.443	3.602.333
9	Vdove žrtev dachauskih procesov	1	5.069
10	Upravičenci do višjega zneska po Zakonu o popravil krivic	3.063	2.435.596
11	Uživalci izjemnih pok. po Zakonu o izjemnem priznanju in odmeri starostne pok. osebam, ki imajo posebne zasluge	191	858.429
12	Uživalci administrativnih pokojnin po predpisih nekdanje SFRJ	55	77.061
13	Delavci ONZ in zavodov za prestajanje kazni zapora	1.410	4.011.113
14	Upokojeni po zakonu o poslancih	47	112.949
15	Upokojeni po Zakonu o vladi	3	9.386
16	Upokojeni po Zakonu o sodniški službi	23	28.957
17	Upokojeni po Zakonu o prekrških	7	12.536
18	Upokojeni po Zakonu o kazenskem postopku	7	4.264
19	Administrativno upokojeni po Zakonu o notranjih zadevah	381	1.937.675
20	Upokojeni po Zakonu o policiji	384	2.116.119
21	Upokojeni po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij	65	206.732
22	Upokojeni po Zakonu o obrambi	117	530.121
23	Upokojeni po Zakonu o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev	2.718	23.384.425
24	Upokojeni po Zakonu o uvedbi pravice do izjemne pridobitve pokojnine za delavce v premogovnikih	4	18.063
25	Upokojeni po Zakonu o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki	89	473.642
26	Uživalci preživnin bivšim zasebnim dimnikarskim obrtnikom	2	3.209
27	Uživalci akontacij pokojnin iz republik nekdanje SFRJ	1	1.360
28	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja aktivne vojaške službe v nekdanji JLA	2.067	6.794.169
29	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja do 31. 3. 1992 pri drugih nosilcih zavarovanja v nekdanji SFRJ	19.951	18.118.811
30	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja v invalidskih podjetjih	6.482	5.532.198
31	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja prvega leta otrokovega življenja iz 1. alineje 189. člena ZPIZ-1	29.146	5.146.076
32	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja poklicne rehabilitacije zavarovanca s preostalo delovno zmožnostjo	141	110.470
33	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja poklicne rehabilitacije iz 2. alineje 131. člena ZPIZ-2	89	71.968
34	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja iz 3. alineje 131. člena ZPIZ-2	24	5.689

UPRAVIČENCI DO POKOJNIN in DRUGIH PREJEMKOV PIZ TER DO POVRAČIL PRISPEVKOV IZ PIZ, 2018

VRSTA UPRAVIČENCA PO ZPIZ-1 (232. ČLEN), ZPIZ-2 (161. ČLEN) TER DRUGIH POSEBNIH ZAKONIH		SKUPAJ	
		ŠTEVILO	ZNESEK
35	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja iz 4. alinee 131. člena ZPIZ-2	467	321.566
36	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje prištete dobe na podlagi osebnih okoliščin	3.700	1.121.361
37	Upravičenci do dela pokojnine, izplačanega do zneska najnižje pokojnine	3.621	3.674.948
38	Upoštevanje dodane dobe iz 2. odstavka 202. člena ZPIZ-2	1.134	9.085.500
39	Uživalci zagotovljene pokojnine (ZPIZ-2C)	55.269	19.327.109
40	SKUPAJ OBVEZNOST ZA POKOJNINE IN DRUGE PREJEMKE (1 do 39)	153.079	125.413.323
41	Sorazmerni del stroškov delovanja zavoda za pokojnine in druge prejemke (0,83%)		1.040.931
42	Sorazmerni del prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za pokojnine in druge prejemke (8,78%)		11.011.290
43	Uživalci dodatkov k pokojninam iz republik nekdanje SFRJ	776	1.735.030
44	Uživalci invalidnin in DPP, katerih pokojnina v celoti bremeni proračun (10. čl. ZPFOPIZ-1)	595	991.054
45	Prejemniki letnega dodatka	5.442	824.964
46	Prejemniki dela pokojnine (7. člen ZPFOPIZ-1)	27	76.439
47	Upravičenci do dodatka k pokojnini po ZDPIDŠ	50	384.673
48	SKUPAJ OBVEZNOST ZA OSTALE PREJEMKE (43 do 47)	6.890	4.012.160
49	Sorazmerni del stroškov delovanja zavoda za ostale prejemke (0,83%)		33.301
50	SKUPAJ OBVEZNOST ZA POKOJNINE IN DRUGE TER OSTALE PREJEMKE (40+41+42+48+49)	159.969	141.511.004
51	Prispevek zavarovanca in delodajalca za zaposlene v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih	14.133	46.355.772
52	Obračunani neplačani prispevki po 3. odstavku 74. člena ZZRZI	7.380	17.382.521
53	Obračunani neplačani prispevki po 4. odstavku 74. člena ZZRZI	20.977	3.941.165
54	Kmetje po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (prispevek zavarovanca in delodajalca)	446	505.378
55	Prispevek delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev (17. in 25. člen ZPIZ-2)	12.370	8.158.259
56	Upravičenci do starševskega dodatka iz 19. člena ZPIZ-2	3.167	2.097.414
57	Del prispevka zavarovanca in delodajalca iz 15. člena ZPIZ-2 (145. člen ZPIZ-2)	23.537	12.526.375
58	Del prispevka delodajalca za prvo zaposlitev (157. člen ZPIZ-2)	1.200	1.252.720
59	Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela (ZIUPTD)		2.594.414
60	Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva (ZIUPTDSV)		974.955
61	SKUPAJ ZNESEK PRISPEVKOV (51 do 60)	83.210	95.788.973
62	SKUPAJ OBVEZNOST (50+60)	243.179	237.299.977
63	Vračila, odtegljaji		3.062.147
64	LETNA OBVEZNOST PO TEM OBRAČUNU		234.237.830

II.2 GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV POKOJNIN IN DELOVNIH INVALIDOV

Višina pokojnin in drugih prejemkov, ki jih izplačuje zavod, pomembno vpliva na gmotni položaj uživalcev pokojnin in delovnih invalidov.

II.2.1 Usklajevanje pokojnin in drugih prejemkov

Višina pokojnine je izražena v neto vrednosti in je praviloma odvisna od zakonsko določenega načina njene odmere ter poznejšega usklajevanja, namenjenega ohranjanju njene vrednosti. Višina njenega izplačila pa je odvisna tudi od višine obračunane akontacije dohodnine.

ZPIZ-2 določa, da se uskladitev pokojnin izvede enkrat letno. Osnova za uskladitev je pokojnina, ki upravičencu pripada za mesec pred mesecem, v katerem se izvede uskladitev oziroma ob odmeri, če je odmerjena v mesecu njene izvedbe ali pozneje v posameznem koledarskem letu. Uskladitev velja od 1. januarja leta, v katerem se opravi. Uskladitev pokojnin se izvede pri izplačilu pokojnin za mesec februar. Pokojnine se uskladijo za 60 odstotkov rasti povprečne bruto plače, izplačane za obdobje januar-december preteklega leta, v primerjavi s povprečno bruto plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem, in za 40 odstotkov povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju januar-december preteklega leta v primerjavi z enakim obdobjem leto pred tem. Uskladitev pokojnin je izražena v odstotku in je seštevek obeh ugotovljenih delnih rasti. Uskladitev pokojnin ne more biti nižja od ugotovljene polovične rasti cen življenjskih potrebščin. Odstotek uskladitve za posamezno leto ugotovi in objavi svet zavoda.

Pokojnine in drugi prejemki, priznani na podlagi pravic iz prvega odstavka 3. člena, prejemki iz 389., četrtega odstavka 392., iz 404. in 405. člena ZPIZ-2, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, so se na podlagi 105., 106. in 107. člena ZPIZ-2 s 1. januarjem 2019 uskladili za 2,7 odstotka. V skladu s 66.a členom ZIPRS1819 so se v letu 2019 izjemoma uskladili tudi dodatek za pomoč in postrežbo in invalidnine za telesno okvaro in sicer na način in v roku, kot je v 105. in 106. členu ZPIZ-2 določeno za uskladitev pokojnin, torej s 1. januarjem za 2,7 odstotka. S 1. decembrom 2019 pa so se pokojnine in zgoraj navedeni prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, v skladu z drugim odstavkom 65. člena ZIPRS1819 na podlagi ugotovitve, da je gospodarska rast v letu 2018 znašala 4,1 odstotka bruto domačega proizvoda, uskladili še za 1,5 odstotka. Tudi druge osnove, ki vplivajo na raven pokojnin so se uskladile, in sicer s 1. januarjem 2019 za 2,7 odstotka in s 1. decembrom 2019 za 1,5 odstotka.

Gmotni položaj uživalcev pokojnin se je v obdobju od leta 2010 do 2015 zaradi interventnih zakonov, ki so usklajevanje pokojnin omejevali oziroma onemogočali, poslabšal, saj se je realna vrednost pokojnin v tem obdobju znižala. V letih od 2016 do 2019 pa je bila uskladitev pokojnin višja od predpisane v ZPIZ-2, kar je zmanjšalo učinke na gmotni položaj upokojencev zaradi interventnega neusklajevanja oziroma prenizkega usklajevanja pokojnin v predhodnem obdobju.

II.2.2 Raven pokojnin ter razmerja med pokojninami in plačami

Glede na vrsto izplačane pokojnine je bila povprečna mesečna bruto starostna pokojnina, izplačana v obdobju januar-december 2019, od primerljive v enakem obdobju leta 2018 višja za 3 odstotke in je znašala 662,97 evra, invalidska pokojnina za 2,8 odstotka in je znašala 510,80 evra, vdovska in družinska pokojnina pa za 2,7 odstotka in je znašala 412,74 evra.

V letu 2019 je bila ugotovljena povprečna letna 1,6-odstotna inflacija, kar glede na zgoraj navedeno rast pomeni višjo realno rast povprečne starostne, invalidske ter vdovske in

družinske pokojnine. Realna rast povprečne starostne pokojnine je v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom znašala 1,4 odstotka.

Povprečno število in struktura uživalcev pokojnin brez uživalcev sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, po višini bruto pokojnine v decembru 2019, sta razvidna iz preglednice II.24.

Preglednica II.24

RAZPOREDITEV POKOJNIN brez uživalcev sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, 12/2019									
INTERVALI ZNESKOV POKOJNIN V EUR	STAROSTNE POKOJNINE							STAROSTNE, INVALIDSKE, DRUŽINSKE IN VDOVSKE POKOJNINE	
	ŠTEVILO			STR. V %	ŠTEVILO (ŠIRŠI RAZREDI)	POVPREČNA POK. DOBA		ŠTEVILO	STR. V %
	ŽENSKÉ	MOŠKI	SKUPAJ			LET	MES		
do 200,00	0	0	0	0,0		-	-	8.053	1,5
200,01 - 300,00	4.535	4.275	8.810	2,3		19	11	24.207	4,6
300,01 - 400,00	8.296	5.815	14.111	3,7		24	3	36.575	7,0
400,01 - 500,00	19.404	9.800	29.204	7,6	52.125	31	11	57.809	11,0
500,01 - 600,00	60.470	33.463	93.933	24,6		37	5	119.451	22,8
600,01 - 700,00	32.092	30.320	62.412	16,3		37	8	76.531	14,6
700,01 - 800,00	23.623	26.360	49.983	13,1		37	9	59.612	11,4
800,01 - 900,00	17.676	19.063	36.739	9,6		37	11	42.761	8,2
900,01 - 1.000,00	12.685	12.967	25.652	6,7	268.719	38	0	29.309	5,6
1.000,01 - 1.100,00	7.730	8.766	16.496	4,3		38	1	18.920	3,6
1.100,01 - 1.200,00	4.791	6.268	11.059	2,9		38	3	12.665	2,4
1.200,01 - 1.300,00	3.095	4.575	7.670	2,0		38	4	8.810	1,7
1.300,01 - 1.400,00	2.215	3.242	5.457	1,4		38	4	6.711	1,3
1.400,01 - 1.500,00	1.486	2.411	3.897	1,0	44.579	38	5	4.276	0,8
1.500,01 - 1.600,00	1.146	1.857	3.003	0,8		38	6	3.205	0,6
1.600,01 - 1.700,00	863	1.552	2.415	0,6		38	4	2.559	0,5
1.700,01 - 1.800,00	769	1.554	2.323	0,6		38	4	2.444	0,5
1.800,01 - 1.900,00	767	1.498	2.265	0,6		38	7	2.371	0,5
1.900,01 - 2.000,00	1.141	2.426	3.567	0,9	13.573	39	2	3.694	0,7
od 2.000,01	1.349	1.919	3.268	0,9	3.268	42	2	3.269	0,6
SKUPAJ	204.133	178.131	382.264	100,0	382.264	36	5	523.232	100,0

Pokojnine, odmerjene po določbah mednarodnih sporazumov v sorazmernem delu, so iz razpredelnice izločene, ker ne odražajo objektivne slike o gmotnem položaju uživalcev pokojnin in nižajo raven predvsem najnižjih pokojnin. Dejstvo je, da so te pokojnine, ki praviloma temeljijo na kratki pokojninski dobi, prebiti v zavarovanju pri zavodu, zelo nizke in predstavljajo samo del pokojnine posameznika. Pri večini uživalcev je pokojninska doba tako kratka, da onemogoča pridobitev pravice do samostojne slovenske pokojnine. Vendar pa materialno varnost oziroma gmotni položaj upravičencev do sorazmernega dela pokojnine izboljšuje tuja pokojnina, ki so jo mnogi med njimi že ali pa jo še bodo pridobili po izpolnitvi pogojev v drugih državah, v katerih so bili pokojninsko in invalidsko zavarovani. Delne pokojnine so iz zgornje razpredelnice izločene, ker se izplačujejo zavarovancem, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do predčasne ali starostne pokojnine in delajo s krajšim delovnim oziroma zavarovalnim časom od polnega, zato se jim pokojnine izplačujejo v sorazmernem delu. Povprečna bruto starostna pokojnina brez uživalcev sorazmernega dela pokojnine in uživalcev delne pokojnine je v letu 2019 znašala 745,88 evra in je bila za 3,2 odstotka višja v primerjavi s preteklim letom.

Povprečna starostna pokojnina z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe (brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin) je v letu 2019 znašala 849,92 evra in je bila v primerjavi s predhodnim koledarskim letom za 1,8 odstotka višja. Po stanju na december 2019 je z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe v preteklosti uveljavilo pokojnine 10,3 odstotka žensk (7,2 odstotka po stanju na december 2018) in 61,0 odstotka moških (59,8

odstotka po stanju na december 2018). Odstotek žensk v letu 2019, ki so dopolnile 40 ali več let pokojninske dobe je v primerjavi z moškimi še vedno precej nižji, saj zakonski pogoji, ki izenačujejo upokojitvene pogoje med spoloma, veljajo šele od leta 2018 dalje.

Po podatkih SURS je povprečna bruto plača, izplačana za obdobje januar-december 2019, znašala 1.753,84 evra. Od povprečja, izplačanega za koledarsko leto pred tem, je bila višja za 4,3 odstotka. Povprečna mesečna neto plača izplačana za isto obdobje, pa je znašala 1.133,50 evra in je bila višja od povprečja, izplačanega leto pred tem, za 3,7 odstotka.

Mesečna izplačila povprečnih neto plač in povprečnih neto pokojnin po posameznih vrstah od leta 2010 do 2019 so razvidna iz preglednice II.25.

Preglednica II.25

POVPREČNI ZNESKI NETO PLAČ IN POKOJNIN (V EUR) IN VERIŽNI INDEKSI RASTI, 2010-2019												
LETO	PLAČA	VERIŽNI INDEKS	STAROSTNA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	INVALIDSKA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	VDOVSKA/DRUŽINSKA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	DEL VDOVSKE POKOJNINE	VERIŽNI INDEKS	20% PREDČASNE ALI STAROSTNE POKOJNINE	VERIŽNI INDEKS
2010	966,62	103,9	625,19	100,9	500,52	100,8	429,80	100,4	62,88	101,7	-	-
2011	987,39	102,1	625,56	100,1	499,74	99,8	428,21	99,6	62,98	100,2	-	-
2012	991,44	100,4	615,22	98,9	480,58	98,8	399,47	98,0	62,85	99,8	-	-
2013	997,01	100,6	615,64	100,1	477,84	99,4	389,41	97,5	62,62	99,6	-	-
2014	1.008,85	100,8	613,13	99,6	475,14	99,4	388,96	99,9	62,37	99,6	153,51	-
2015	1.013,23	100,4	609,50	99,4	472,21	99,4	385,85	99,2	62,18	99,7	146,05	95,1
2016	1.030,16	101,7	612,64	100,5	474,07	100,4	387,12	100,3	62,50	100,5	164,11	112,4
2017	1.062,00	103,1	620,25	101,2	479,93	101,2	391,11	101,0	63,23	101,2	167,40	102,0
2018	1.092,74	102,9	639,00	103,0	495,83	103,3	401,11	102,6	65,02	102,8	165,61	98,9
2019	1.133,50	103,7	657,99	103,0	509,75	102,8	411,96	102,7	66,96	103,0	165,69	100,0

Opomba: Od novembra 2015 je SURS spremenil vir podatkov o izplačanih plačah za zaposlene osebe v javnem sektorju (ISPAP), kar vpliva na višino povprečne plače. Razmerja med posamezno vrsto pokojnine in plačo za leto 2014 so izračunana na podlagi primerljivega podatka o plači za leto 2014, ki ga je objavil SURS; do leta 2011 je prikazano razmerje med povprečno neto plačo in povprečno neto pokojnino z varstvenim dodatkom, od leta 2012 naprej pa brez varstvenega dodatka.

V odstotkih izražena razmerja med povprečnimi mesečnimi pokojninami in plačami so razvidna iz preglednice II.26.

RAZMERJE - NETO POKOJNINE : NETO PLAČE po letih

LETO	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN V %	DELEŽ UŽIVALCEV STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN MED UŽIVALCI STAROSTNE IN DELNE POKOJNINE V %	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE V %	DELEŽ UŽIVALCEV STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE MED UŽIVALCI STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN V %	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE V %	POVPREČNE INVALIDSKE POKOJNINE V %	POVPREČNE DRUŽINSKE/ VDOVSKE POKOJNINE V %
2010					64,7	51,8	44,5
2011					63,4	50,6	43,4
2012					62,1	48,5	40,3
2013					61,7	47,9	39,1
2014					60,8	47,1	38,6
2015	67,0	84,9	79,7	26,8	60,2	46,6	38,1
2016	66,5	84,5	78,2	27,8	59,5	46,0	37,6
2017	65,4	84,1	76,2	29,0	58,4	45,2	36,8
2018	65,7	83,8	75,6	30,7	58,5	45,4	36,7
2019	65,3	83,6	74,1	33,0	58,0	45,0	36,3

Opomba: Od novembra 2015 je SURS spremenil vir podatkov o izplačanih plačah za zaposlene osebe v javnem sektorju (ISPAP), kar vpliva na višino povprečne plače. Razmerja med posamezno vrsto pokojnine in plačo za leto 2014 so izračunana na podlagi primerljivega podatka o plači za leto 2014, ki ga je objavil SURS; do leta 2011 je prikazano razmerje med povprečno neto plačo in povprečno neto pokojnino z varstvenim dodatkom, od leta 2012 naprej pa brez varstvenega dodatka.

Na gmotni položaj posameznika ima pomemben vpliv tudi del vdovske pokojnine, kar je razvidno iz preglednice II.27, ki prikazuje višino povprečne pokojnine z delom vdovske pokojnine v decembru 2019.

Preglednica II.27

POVPREČNA POKOJNINA Z DELOM VDOVSKE POKOJNINE, 12/2019				
VRSTA	ZNESKI V EUR		INDEKSI	
	12/2019	1-12/2019	<u>12/19</u> 12/18	<u>1-12/19</u> 1-12/18
VSE POKOJNINE				
POVPREČNA BRUTO POKOJNINA				
starostna	679,72	671,48	104,1	103,1
moški	677,33	671,47	103,4	102,4
ženske	682,16	671,48	104,9	103,8
invalidska	522,37	516,51	103,8	102,9
moški	510,79	505,86	103,5	102,5
ženske	539,43	532,25	104,3	103,3
POVPREČNA NETO POKOJNINA				
starostna	674,38	666,49	104,0	103,0
moški	670,79	665,27	103,3	102,3
ženske	678,05	667,73	104,7	103,7
invalidska	521,23	515,47	103,8	102,8
moški	509,41	504,59	103,4	102,5
ženske	538,63	531,53	104,3	103,3
BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN				
POVPREČNA BRUTO POKOJNINA				
starostna	766,29	755,81	104,3	103,2
moški	810,31	801,17	103,8	102,7
ženske	727,87	716,18	104,8	103,7
invalidska	574,18	567,19	104,0	102,9
moški	585,36	578,70	103,7	102,6
ženske	559,54	552,06	104,3	103,3
POVPREČNA NETO POKOJNINA				
starostna	760,16	750,10	104,2	103,1
moški	802,18	793,50	103,6	102,6
ženske	723,48	712,18	104,7	103,7
invalidska	572,94	566,05	103,9	102,9
moški	583,79	577,24	103,7	102,6
ženske	558,74	551,34	104,3	103,3

II.2.3 Vpliv drugih pravic na raven pokojnin

Gmotni položaj uživalcev pokojnin in drugih prejemkov, ki jih izplačuje zavod, je odvisen tudi od višine drugih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pravice iz obveznega zavarovanja, ki so izrazito socialne narave in pomembno vplivajo na gmotni položaj uživalcev najnižjih pokojnin, so odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove, najnižja starostna, predčasna ali invalidska pokojnina v višini 26 odstotkov najnižje

pokojninske osnove in zagotovljena pokojnina. V funkciji zagotavljanja solidarnosti v sistemu je tudi odmera pokojnine od najvišje pokojninske osnove, pri čemer pa je njen vpliv bistveno manjši od vpliva odmere pokojnine od najnižje pokojninske osnove.

II.2.3.1 Najnižja pokojninska osnova

Po načelu solidarnosti odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove zagotavlja upravičencu višjo pokojnino, kot bi jo prejemal, če bi se mu izplačevala pokojnina, odmerjena od dejanske pokojninske osnove. Po ZPIZ-2 se zavarovancu pokojnina odmeri od najnižje pokojninske osnove, če pokojnina, odmerjena od njegove dejanske pokojninske osnove, izračunane na podlagi osnov zavarovanca, s pripadajočimi uskladitvami, ne dosega zneska pokojnine, odmerjene od najnižje pokojninske osnove, veljavne ob uveljavitvi pravice (če je zavarovanec do takšne odmere upravičen).

Najnižja pokojninska osnova se po ZPIZ-2 vsako leto določi na novo v višini 76,5 odstotka povprečne mesečne plače, izplačane v RS v preteklem koledarskem letu, zmanjšane za davke in prispevke, ki se plačujejo od plače po povprečni stopnji v Republiki Sloveniji in se poveča za odstotek, s katerim so usklajene pokojnine od 1. januarja tekočega koledarskega leta. Višina najnižje pokojninske osnove se nato spreminja v višini in v rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin v tekočem koledarskem letu.

Najnižja pokojninska osnova, veljavna od 1. januarja 2019, je znašala 858,46 evra, od 1. decembra 2019 pa 871,34 evra. Za pokojnine, uveljavljene po ZPIZ-1, je skladno s prehodnimi določbami ZPIZ-2 (preračun s faktorjem 0,732) najnižja pokojninska osnova od 1. januarja 2019 znašala 628,39 evra, od 1. decembra pa 637,82 evra. Različni višini osnov sta določeni zaradi drugačnega vrednotenja pokojninske dobe oziroma višine odstotkov za odmero pokojnine od pokojninske osnove. Najnižja pokojninska osnova je bila v letu 2019 v obeh primerih povprečno za 2,7 odstotka višja kot v predhodnem letu.

Preglednica II.28

ŠTEVILO STAROSTNIH IN INVALIDSKIH POKOJNIN, KI SO BILE V LETU 2019 ODMERJENE PO ZPIZ-1 OZIROMA PO ZPIZ-2, PO SPOLU, IN DELEŽI ODMER OD NAJNIŽJE IN NAJVIŠJE POKOJNINSKE OSNOVE*								
VRSTA	ŠTEVILO STAROSTNIH POKOJNIN (Z DELNIMI)						ŠTEVILO INVALIDSKIH POKOJNIN	
	ZPIZ-1		ZPIZ-2		ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 SKUPAJ		ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 SKUPAJ	
	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)
Število novih uživalcev	360		15.902		16.262		1.358	
moški	179		8.835		9.014		760	
ženske	181		7.067		7.248		598	
Odmera od najnižje pokojninske osnove	47	13,1	5.135	32,3	5.182	31,9	850	62,6
moški	20	11,2	2.435	27,6	2.455	27,2	447	58,8
ženske	27	14,9	2.700	38,2	2.727	37,6	403	67,4
Odmera od najvišje pokojninske osnove	33	9,2	246	1,5	279	1,7	4	0,3
moški	14	7,8	189	2,1	203	2,3	2	0,3
ženske	19	10,5	57	0,8	76	1,0	2	0,3

*Začasni podatki.

Med novimi uživalci starostne pokojnine (16.262), ki jim je zavod v letu 2019 priznal pravico do pokojnine, prevladuje priznanje pravic in odmera po ZPIZ-2 (15.902), kar pomeni 97,8 odstotka.

Delež starostnih pokojnin, odmerjenih od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, v letu 2019 znaša 13,1 odstotka (11,0 odstotka v letu 2018), po ZPIZ-2 32,3 odstotka (31,7 odstotka v

letu 2018), po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 skupaj pa 31,9 odstotka (30,8 odstotka v letu 2018). Delež moških, ki imajo starostno pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, znaša po ZPIZ-1 11,2 odstotka, po ZPIZ-2 27,6 odstotka, skupaj pa 27,2 odstotka. Delež žensk, ki imajo starostno pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, znaša po ZPIZ-1 14,9 odstotka, po ZPIZ-2 38,2 odstotka, skupaj pa 37,6 odstotka. Delež starostnih pokojnin, odmerjenih po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 skupaj od najvišje pokojninske osnove, znaša 1,7 odstotka.

Od 1.358 novih uživalcev invalidske pokojnine, ki jim je zavod v letu 2019 priznal to pravico, je bil delež tistih, ki jim je bila pokojnina odmerjena od najnižje pokojninske osnove, 62,6-odstoten, od najvišje pokojninske osnove pa je bilo odmerjenih 0,3 odstotka invalidskih pokojnin.

Višina pokojnine je odvisna od višine pokojninske osnove in dolžine dopolnjene pokojninske dobe. Starostna pokojnina moškega, odmerjena za 40 let pokojninske dobe v višini 57,25 odstotka od najnižje pokojninske osnove, je po ZPIZ-2 od 1. januarja 2019 znašala 491,47 evra, od 1. decembra 2019 pa 498,84 evra. Pokojnina, odmerjena za enako pokojninsko dobo v višini 75 odstotkov od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2019 znašala 471,29 evra, od 1. decembra 2019 pa 478,36 evra. Starostna pokojnina ženske, odmerjena za 40 let pokojninske dobe v višini 63,5 odstotka od najnižje pokojninske osnove, je po ZPIZ-2 od 1. januarja 2019 znašala 545,12 evra, od 1. decembra 2019 pa 553,30 evra. Pokojnina, odmerjena za enako pokojninsko dobo v višini 85,25 odstotka od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2019 znašala 535,70 evra, od 1. decembra 2019 pa 543,74 evra.

Zavarovanec, ki je pridobil pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine po ZPIZ-2, je upravičen do najnižje pokojnine v višini 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove, ki je od 1. januarja 2019 znašala 223,20 evra, od 1. decembra 2019 pa 226,55 evra.

Najnižja starostna oziroma invalidska pokojnina uživalca, ki je dopolnil pokojninsko dobo, predpisano za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti, to je zagotovljena pokojnina, (ki je ob uveljavitvi novele ZPIZ-2C 1. oktobra 2017 znašala 500 evrov), je od 1. januarja 2019 znašala 530,57 evra, od 1. decembra 2019 pa 538,53 evra. Do zagotovljene pokojnine je bilo v tem mesecu upravičenih 55.122 uživalcev starostne in invalidske pokojnine, od tega 47.483 uživalcev starostne pokojnine (27.942 žensk in 19.541 moških) in 7.639 uživalcev invalidske pokojnine (4.834 žensk in 2.805 moških). V letu 2019 izplačilo zagotovljene pokojnine ni prišlo v poštev za ženske, ki so imele najmanj 40 let pokojninske dobe, ker je bila njihova pokojnina višja, če je bila odmerjena od najnižje pokojninske osnove.

Preglednica II.29

ŠTEVILO, POVPREČNI ZNESEK POKOJNINE IN DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA PRI STAROSTNIH POKOJNINAH BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN, KI SO BILE V LETIH 2018 IN 2019* ODMERJENE PO ZPIZ-2, PO SPOLU IN ODMERI POKOJNINE								
vrsta	2018				2019*			
	ŠTEVILO	POVPREČNA DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA (EUR)	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)		ŠTEVILO	POVPREČNA DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA (EUR)	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)	
			BRUTO	NETO			BRUTO	NETO
Število novih uživalcev	13.815	1.111,63	687,33	683,11	13.436	1.159,45	722,69	717,43
moški	7.691	1.170,26	677,99	673,00	6.887	1.222,72	709,38	703,18
ženske	6.124	1.038,00	699,05	695,81	6.549	1.092,92	736,66	732,39
Odmera od najnižje pokojninske osnove	4.136	685,76	483,06	483,03	4.066	705,16	500,38	500,36
moški	1.782	686,68	454,05	454,00	1.637	710,35	466,55	466,52
ženske	2.354	685,07	504,97	504,95	2.429	701,66	523,14	523,14
Odmera od najvišje pokojninske osnove	197	4.427,18	1.988,12	1.861,58	214	4.634,86	2.048,03	1.911,68
moški	156	4.505,25	1.960,05	1.839,02	163	4.762,04	2.010,06	1.881,07
ženske	41	4.130,12	2.094,26	1.946,83	51	4.228,40	2.170,28	2.010,26
Ostali	9.482	1.228,51	749,45	745,94	9.156	1.279,97	790,90	786,33
moški	5.753	1.229,62	712,64	709,24	5.087	1.274,19	746,31	742,01
ženske	3.729	1.226,80	806,24	802,55	4.069	1.287,19	846,57	841,65

*Začasni podatki.

Opomba: pri izračunu povprečne pokojnine je upoštevano prvo redno nakazilo pokojnine po priznanju pravice.

Povprečna neto starostna pokojnina novih upokojencev, odmerjena po ZPIZ-2, brez sorazmernih delov in delnih pokojnin, je pri moških v letu 2019 znašala 703,18 evra (oziroma 673,00 evra v letu 2018), pri ženskah pa 732,39 evra (oziroma 695,81 evra v letu 2018), kar v preteklem letu pomeni za 4,2 odstotka višji znesek kot pri moških. Od najnižje pokojninske osnove je bilo odmerjenih 30,3 odstotka starostnih pokojnin (29,9 odstotka v letu 2018), od tega 59,7 odstotka ženskam (56,9 odstotka v letu 2018) in 40,3 odstotka moškim (43,1 odstotka v letu 2018).

Preglednica II.30

ŠTEVILO IN POVPREČNI ZNESEK STAROSTNIH IN INVALIDSkih POKOJNIN BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN, PO SPOLU IN ODMERI POKOJNINE, DECEMBER 2019						
VRSTA	STAROSTNE			INVALIDSKE		
	ŠTEVILO	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)		ŠTEVILO	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)	
		BRUTO	NETO		BRUTO	NETO
Število uživalcev	382.264	756,10	749,96	69.165	567,63	566,38
moški	178.131	806,70	798,57	39.221	582,65	581,07
ženske	204.133	711,93	707,54	29.944	547,96	547,15
Odmera od najnižje pokojninske osnove	58.542	465,61	465,52	22.270	406,96	406,90
moški	16.541	448,25	448,08	10.127	379,89	379,82
ženske	42.001	472,44	472,38	12.143	429,52	429,46
Odmera od najvišje pokojninske osnove	6.842	1.999,42	1.873,62	249	1.783,01	1.695,16
moški	4.809	1.972,56	1.851,59	196	1.769,60	1.684,30
ženske	2.033	2.063,01	1.925,78	53	1.833,29	1.735,88
Ostali	316.880	782,78	778,12	46.646	637,83	636,49
moški	156.781	808,65	803,14	28.898	645,60	644,07
ženske	160.099	757,45	753,61	17.748	625,19	624,15

Povprečna neto starostna pokojnina vseh uživalcev, vendar brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin je v decembru 2019 znašala 749,96 evra. Na letnem nivoju je znašala 740,17 evra in je bila v primerjavi z višino neto starostne pokojnine novih uživalcev (ki jim je bila v letu 2019 pokojnina odmerjena po ZPIZ-2) brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, ki je znašala 726,73 evra, višja za 1,8 odstotka.

Povprečna neto starostna pokojnina vseh uživalcev brez sorazmernih delov in delnih pokojnin je pri moških v decembru 2019 znašala 798,57 evra oziroma na letnem nivoju 790,01 evra in je bila za 12,9 odstotka višja kot pri ženskah, ki je znašala 707,54 evra oziroma na letnem nivoju 696,62 evra.

V zadnjih letih je povprečna starostna pokojnina brez sorazmernih delov in delnih pokojnin po ZPIZ-2 pri novih uživalciah višja kot pri novih uživalcih. Pri uživalcih starostne pokojnine v vseh letih skupaj pa imajo moški v povprečju višjo pokojnino kot ženske.

Povprečna neto invalidska pokojnina brez sorazmernih delov pokojnin je v decembru 2019 znašala 566,38 evra oziroma 559,67 evra na letnem nivoju. Pri moških je znašala 581,07 evra oziroma na letnem nivoju 574,63 evra in je bila za 6,2 odstotka višja kot pri ženskah, ki je znašala 547,15 evra oziroma na letnem nivoju 540,01 evra.

II.2.3.2 Najvišja pokojninska osnova

Pokojnina se odmeri od najvišje pokojninske osnove, če pokojnina, odmerjena od dejanske pokojninske osnove, izračunane na podlagi osnov zavarovanja, s pripadajočimi uskladitvami, presega znesek pokojnine, odmerjene od najvišje pokojninske osnove, veljavne ob uveljavitvi pravice, kar pa ne velja tudi za pokojnine, uveljavljene v letu pred tem. V takšnem primeru se upravičencu izplačuje nižji znesek pokojnine od zneska pokojnine, odmerjene od njegove dejanske pokojninske osnove. Najvišja pokojninska osnova je po zakonu enaka štirikratniku najnižje pokojninske osnove.

Najvišja pokojninska osnova, veljavna od 1. januarja 2019, je znašala 3.433,84 evra, od 1. decembra 2019 pa 3.485,36 evra. Za pokojnine, uveljavljene po ZPIZ-1, je najvišja pokojninska osnova skladno s prehodnimi določbami ZPIZ-2 od 1. januarja 2019 znašala 2.513,57 evra, od 1. decembra 2019 pa 2.551,28 evra. Najvišja pokojninska osnova je bila v obeh primerih povprečno za 2,7 odstotka višja kot v predhodnem koledarskem letu.

Starostna pokojnina moškega, odmerjena po ZPIZ-2 za 40 let pokojninske dobe v višini 57,25 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja znašala 1.965,87 evra, od 1. decembra 2019 pa 1.995,37 evra. Starostna pokojnina moškega, odmerjena v višini 75 odstotkov od najvišje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2019 znašala 1.885,18 evra, od 1. decembra 2019 pa 1.913,46 evra. Starostna pokojnina ženske, odmerjena po ZPIZ-2 za 40 let pokojninske dobe v višini 63,5 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja 2019 znašala 2.180,49 evra, od 1. decembra 2019 pa 2.213,20 evra. Pokojnina, odmerjena po ZPIZ-1 za enako pokojninsko dobo v višini 85,25 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja 2019 znašala 2.142,82 evra, od 1. decembra 2019 pa 2.174,97 evra. Za daljšo pokojninsko dobo oziroma poznejšo uveljavitev pravice do starostne pokojnine po izpolnitvi pogojev je bila pokojnina odmerjena v višjem odstotku, njeno izplačilo pa je bilo višje. Višina odstotka za odmero pokojnine na podlagi dopolnjene pokojninske dobe navzgor ni omejena.

V decembru 2019 je najvišja izplačana neto starostna pokojnina znašala 2.881,12 evra. Tolikšno izplačilo je rezultat višine pokojninske osnove, dolžine dopolnjene pokojninske dobe in zakonskih spodbud za odlaganje upokojitve na čas po izpolnitvi pogojev za pridobitev te pravice.

II.2.4 Raven drugih pravic iz obveznega zavarovanja

II.2.4.1 Nadomestila iz invalidskega zavarovanja

Zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo so po ZPIZ-2 upravičeni do več vrst nadomestil, ki se usklajujejo tako kot pokojnine, in sicer do:

- nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, ki je v letu 2019 znašalo v povprečju 589,81 evra, to je 4,3 odstotka več od povprečja predhodnega leta,
- začasnega nadomestila, ki je v letu 2019 znašalo povprečno 151,52 evra ali 1,3 odstotka več kot leto prej,
- nadomestila za invalidnost, ki je znašalo v povprečju 195,10 evra, kar je za 3,5 odstotka več kot v letu 2018 (zaposleni v povprečju 161,79 evra in nezaposleni v povprečju 253,45 evra) in
- delnega nadomestila (delne invalidske pokojnine po ZPIZ-1) za delo s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno, ki je v letu 2019 znašalo v povprečju 302,34 evra ali 3,5 odstotka več od povprečja tega nadomestila v letu 2018.

Nastale spremembe v višini nadomestil so tudi posledica strukturnih sprememb med uživalci.

Nadomestila iz invalidskega zavarovanja za invalidnost, nastalo v letu 2019, so se v skladu s 87. členom ZPIZ-2 odmerila od osnove najmanj v višini 57,25 odstotka najnižje pokojninske osnove, kar je od 1. januarja 2019 znašalo 491,47 evra, od 1. decembra 2019 pa 498,84 evra. Osebam, ki niso vključene v obvezno zavarovanje, se nadomestila iz invalidskega zavarovanja odmerijo najmanj v višini najnižje pokojnine, ki je od 1. januarja 2019 znašala 223,20 evra, od 1. decembra 2019 pa 226,55 evra. Nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije za invalidnost, nastalo v letu 2019, se je od 1. januarja 2019 odmerilo največ v višini 1.965,87 evra, od 1. decembra 2019 pa največ v višini 1.995,37 evra.

Preglednica II.31

POVPREČNI ZNESKI NADOMESTIL IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2, 2019	
VRSTA	POVPREČNI ZNESEK V EUR
Delna invalidska pokojnina/ Delno nadomestilo	302,34
Za čas poklicne rehabilitacije	589,81
Začasno nadomestilo	151,52
Nadomestilo za invalidnost	195,10

Do konca leta 2002 so bili zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo upravičeni do pravic in na njih temelječih nadomestil pod pogoji in na način, določen s predpisi, veljavnimi do 31. decembra 1999. Zneski teh nadomestil se po določbah ZPIZ-2 od 1. januarja 2013 naprej usklajujejo enako kot pokojnine. Gre za nadomestilo za čas čakanja na ustrezno zaposlitev, ki je v letu 2019 znašalo v povprečju 455,17 evra, kar je za 3,2 odstotka več od povprečja predhodnega leta in za nadomestilo zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu, ki je znašalo v povprečju 178,43 evra, to je za 1,6 odstotka več kot v predhodnem koledarskem letu. Tudi pri teh nadomestilih so spremembe v višini predvsem posledica strukturnih sprememb med prejemniki.

POVPREČNI ZNESKI NADOMESTIL IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA PO ZPIZ, 2019

VRSTA	POVPREČNI ZNESEK V EUR
Zaradi manjše plače	178,43
Za čas čakanja na zaposlitev	455,17

II.2.4.2 Dodatek za pomoč in postrežbo

Uživalci pokojnin in zavarovanci, določeni v ZPIZ-2, pri katerih je izvedenski organ zavoda ugotovil, da jim je za opravljanje osnovnih življenjskih potreb nujna stalna pomoč in postrežba drugega, lahko pridobijo pravico do DPP v treh različnih zneskih. Zneski DPP se po določi drugega odstavka 107. člena ZPIZ-2 usklajujejo v skladu z zakonom, ki ureja usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS, vendar se le-ti do 31. decembra 2018 niso usklajevali. V skladu s 66.a členom ZIPRS1819 se je v letu 2019 izjemoma uskladil tudi dodatek za pomoč in postrežbo in sicer na način in v roku, kot je v 105. in 106. členu ZPIZ-2 določeno za uskladitev pokojnin, torej s 1. januarjem za 2,7 odstotka. Po tej uskladitvi je od 1. januarja 2019 DPP za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb znašal 300 evrov, za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb 150 evrov, za najtežje kategorije upravičencev pa 430,19 evra.

II.2.4.3 Invalidnine za telesno okvaro

ZPIZ-2 je omejil možnost pridobitve pravice do invalidnine za telesno okvaro. Po prehodnih določbah tega zakona namreč lahko zavarovanci do uveljavitve predpisov s področja varstva invalidov, ki bodo urejali postopke ugotavljanja vrste in stopnje telesnih okvar, pridobijo to pravico pod pogoji, določenimi v ZPIZ-1, vendar le tedaj, če je telesna okvara nastala zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Njen obstoj ugotavlja izvedenski organ zavoda. V skladu s 66.a členom ZIPRS1819 so se v letu 2019 izjemoma uskladile tudi invalidnine za telesno okvaro, in sicer na način in v roku, ki sta v 105. in 106. členu ZPIZ-2 določena za uskladitev pokojnin, torej s 1. januarjem za 2,7 odstotka. Mesečne invalidnine za telesne okvare nastale zaradi posledic poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, so po tej uskladitvi od 1. januarja 2019 znašale od 42,58 do 102,17 evra, medtem ko so mesečne invalidnine za telesne okvare, nastale zaradi bolezni ali poškodbe zunaj dela, priznane po ZPIZ-1 do 31. decembra 2012, znašale od 29,80 do 71,52 evra.

II.2.4.4 Letni dodatek

ZPIZ-2 uživalcem pokojnin (razen tistim, ki so pridobili pravico kot zavarovanci za ožji obseg pravic in upravičencem do pokojnin po zakonu o SZK) ter nekaterih nadomestil iz invalidskega zavarovanja enkrat letno zagotavlja pravico do letnega dodatka. V skladu s 95. členom ZPIZ-2 se le-ta izplača v dveh različnih zneskih. Višji pripada uživalcem pokojnin, ki so enake ali nižje od zneska 55,63 odstotka najnižje pokojninske osnove, veljavne v mesecu njegovega izplačila, nižji znesek pa vsem ostalim upravičencem. Po določi četrtega odstavka 95. člena ZPIZ-2 se znesek določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Ne glede na določbe prvega do tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2 je izplačilo letnega dodatka v letu 2019 določil 69.a člen ZIPRS1819. V primerjavi z letom 2018 so se v letu 2019 spremenile višine in mejni zneski za izplačilo letnega dodatka.

Uživalcem pokojnin je bil glede na višino pokojnine (v znesek pokojnine se upoštevata tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja) izplačan letni dodatek v zneskih, razvidnih iz preglednice II.30.

Preglednica II.33

ZNESEK LETNEGA DODATKA V LETU 2019	
ZNESEK POKOJNINE V EUR	ZNESEK LETNEGA DODATKA V EUR
do 470,00	437,00
od 470,01 do 570,00	297,00
od 570,01 do 670,00	237,00
od 670,01 do 810,00	187,00
nad 810,00	127,00

Uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so bili upravičeni do letnega dodatka v skladu z drugim in tretjim odstavkom 95. člena ZPIZ-2 in katerih nadomestilo je v mesecu izplačila letnega dodatka znašalo do 670 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 237 evrov; če je nadomestilo znašalo od 670,01 evra do 810 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 187 evrov, če pa je nadomestilo znašalo več kot 810 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 127 evrov.

II.2.5 Prejemki, določeni z drugimi predpisi

II.2.5.1 Starostna in družinska pokojnina po zakonu o SZK

Zavod izplačuje tudi starostne in družinske pokojnine, priznane in odmerjene po določbah zakona o SZK. V decembru 2019 je bilo teh uživalcev 83. Višina obeh vrst pokojnin (starostna oziroma družinska pokojnina, vključno s starostno oziroma družinsko pokojnino uživalcev s statusom borca NOV pred 9. septembrom 1943 oziroma do 13. oktobra 1943) je v letu 2019 povprečno znašala 312,55 evra. Starostna oziroma družinska pokojnina po zakonu o SZK je v decembru 2019 znašala 258,28 evra, starostna oziroma družinska pokojnina uživalcev s statusom borca NOV pred 9. septembrom 1943 oziroma do 13. oktobra 1943 pa 516,54 evra. Te pokojnine se usklajujejo na enak način, kot je po ZPIZ-2 določen za pokojnine.

II.2.5.2 Vojaška pokojnina

V skladu z ZPIZVZ, uveljavljenim leta 1998, zavod izplačuje tudi vojaške pokojnine. Po določbah navedenega zakona se usklajujejo v enakih rokih in višini kot pokojnine po splošnih predpisih.

Mesečna povprečja posameznih vrst teh bruto pokojnin so v letu 2019 znašala: starostnih pokojnin 1.144,20 evra ali 2,5 odstotka več, invalidskih pokojnin 979,60 evra ali 3,1 odstotka več, družinskih oziroma vdovskih pokojnin pa 850,61 evra ali 3,5 odstotka več kot v letu 2018. Povprečno zvišanje teh pokojnin v letu 2019 glede na leto 2018 je predvsem posledica uskladitev, deloma pa tudi strukturnih sprememb med prejemniki.

II.2.5.3 Dodatek k pokojnini

Državljanom RS, upravičenim do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ, ki imajo stalno prebivališče v RS, zavod po določbah ZZSV izplačuje dodatek k pokojnini.

Višino dodatka pogojuje razlika med zneskom tuje pokojnine, pridobljene do vključno septembra leta 1991, usklajene tako kot pokojnine v RS od oktobra leta 1991 naprej, in zneskom pokojnine, ki jo izplačuje tuji nosilec zavarovanja. Pri pokojninah, pridobljenih po 1. oktobru leta 1991, je dodatek enak razliki med pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, in tujo pokojnino. Po ZPIZ-2 se dodatki usklajujejo enako kot pokojnine.

V decembru 2019 je bilo vseh upravičencev do dodatka 693. Povprečni mesečni bruto dodatek k starostni pokojnini je v letu 2019 znašal 246,83 evra ali 3,3 odstotka manj kot v predhodnem letu, k invalidski pokojnini 169,81 evra ali 1,8 odstotka več ter k družinski oziroma vdovski pokojnini 174,96 evra ali 4,2 odstotka več kot v predhodnem letu. Na spremembo višine dodatkov so vplivale tudi strukturne spremembe med uživalci.

III RAČUNOVODSKO POROČILO

III.1 FINANČNI NAČRT ZAVODA ZA LETO 2019

FN 2019 je bil sprejet na seji sveta zavoda 20. decembra 2018 in je temeljil predvsem na ZIPRS1819 ter ZPIZ-2. Za leto 2019 je bil načrtovan izravnani izkaz prihodkov in odhodkov. Vlada RS je na FN 2019 podala soglasje 14. februarja 2019.

V sodelovanju z zakladnico MF so bila tekoče zagotovljena sredstva iz državnega proračuna za uravnoteženo finančno poslovanje zavoda. V letu 2019 je zavod izkazal izravnano med prihodki in odhodki ter brez zadolževanja izvajal izplačila vseh prejemkov in drugih obveznosti.

III.2 UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP

Iz preglednice III.1 je razvidno, da je delež obveznosti državnega proračuna v BDP v letu 2019 znašal 1,90 odstotka, medtem ko je v letu 2018 znašal 2,20 odstotka. Znižanje je predvsem posledica višjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 in višje ocene BDP.

Delež skupnih odhodkov v BDP se je v letih 2010-2013 povečeval zaradi hitrejše rasti skupnih odhodkov v primerjavi z rastjo BDP, medtem ko se je v letih 2014-2019 zniževal. Od leta 2014 dalje je bila rast BDP višja od rasti skupnih odhodkov v posameznem letu. Delež skupnih odhodkov v BDP je v letu 2019 znašal 11,42 odstotka, medtem ko je v letu 2018 znašal 11,57 odstotka.

Delež odhodkov za pokojnine v BDP se je z 9,77 odstotka v letu 2018 znižal na 9,62 odstotka v letu 2019 predvsem zaradi tega, ker se je zvišala ocena BDP za leto 2019 v primerjavi z letom 2018 bolj, kot so se zvišali odhodki za pokojnine. Od leta 2015 dalje med pokojnine ni več vključen letni dodatek.

Delež odhodkov za pokojnine iz obveznega zavarovanja v BDP se je v letih 2009-2013 povečeval. V letu 2014 se je zaradi višjega BDP delež znižal na 11,07 odstotka ter v letu 2015 ponovno znižal predvsem zaradi zvišane ocene BDP in ker v letu 2015 med pokojninami ni letnega dodatka. V letu 2018 se je ta delež znižal na 9,72 odstotka ter v letu 2019 na 9,57 odstotka.

Povečanje udeležbe v BDP v letu 2015, izkazano pri transfernih odhodkih za zagotavljanje socialne varnosti uživalcev pravic, je predvsem posledica prikazovanja letnega dodatka v okviru teh odhodkov v skladu s spremenjenim EKN od 1. januarja 2015 dalje. Ta delež se je v letu 2016 znižal na 0,54 odstotka ter v letu 2017 ostal v isti višini. V letu 2018 se je znižal na 0,52 odstotka, medtem ko se je v letu 2019 zvišal na 0,54 odstotka. Transferi za zagotavljanje socialne varnosti so se v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 zvišali bolj, kot se je zvišala ocena BDP. Razlog je v višjem izplačilu letnega dodatka v letu 2019.

Preglednica III.1

UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP, 2010-2019										
ELEMENTI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 - OCENA
Bruto domači proizvod (BDP) - zneski v milijonih EUR	36.364	37.059	36.253	36.454	37.634	38.853	40.367	42.987	45.755	48.242
Delež obveznosti državnega proračuna v BDP v %¹	3,54	3,89	3,75	4,20	4,14	3,65	3,14	2,60	2,20	1,90
Delež skupnih odhodkov v BDP v %	13,21	13,33	13,38	13,58	13,23	12,83	12,47	11,90	11,57	11,42
Delež odhodkov za pokojnine v BDP v %²	11,01	11,17	11,44	11,67	11,39	10,80	10,52	10,04	9,77	9,62
Delež odhodkov za pokojnine iz obveznega zavarovanja v BDP v %³	10,51	10,68	11,10	11,33	11,07	10,73	10,45	9,98	9,72	9,57
Delež odhodkov za transfere za zagotavljanje socialne varnosti v BDP v %⁴	0,56	0,55	0,32	0,31	0,30	0,57	0,54	0,54	0,52	0,54

Opomba: Podatki o BDP so izračunani na podlagi standarda ESR 2010. SURS je 30. avgusta 2019, po obsežni reviziji podatkov za leta od 1995 naprej, objavil nove podatke o BDP za obdobje 1995-2017 ter prvo oceno BDP v letu 2018. Projekcija BDP za leto 2019 je povzeta iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj UMAR 2019 (september 2019).

¹Obveznosti RS iz državnega proračuna predstavljata tekoča in dodatna obveznost državnega proračuna po 161. in 162. členu ZPIZ-2.

²Zajeti so odhodki za starostne (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidske, družinske, vdovske (vključujejo tudi del vdovske pokojnine), kmečke, vojaške ter druge pokojnine.

³Zajeti so odhodki za pokojnine iz obveznega zavarovanja, t. j. starostne (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidske, družinske in vdovske (vključujejo tudi del vdovske pokojnine).

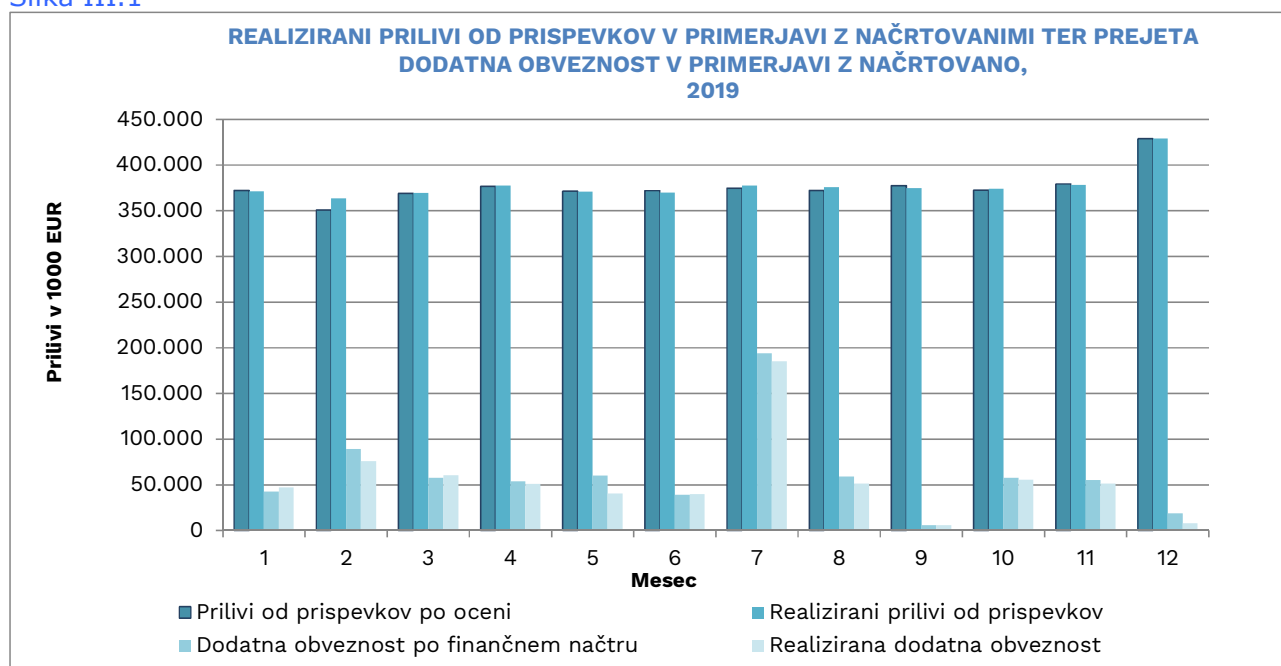
⁴Zajeti so odhodki za DPP, preživnine, invalidnine za telesno okvaro, dodatke k pokojninam ter letni dodatek.

III.3 LIKVIDNOST ZAVODA

Zavod je v letu 2019 uspešno zagotavljal likvidnost. Dosegel je načrtovane cilje na tem področju. Optimiziral je denarne tokove ter tekoče mesečno izpolnjeval finančne obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter vse ostale obveznosti.

Začetno stanje denarnih sredstev na računu zavoda je v letu 2019 znašalo 1,7 milijona evrov. Realizirani prilivi na transakcijski račun zavoda (brez upoštevanja vplačil državnega proračuna) so bili višji od načrtovanih z oceno denarnih tokov za 14,7 milijona evrov. Najvišje pozitivno odstopanje je bilo v februarju in je znašalo 12,9 milijona evrov, najvišje negativno odstopanje je bilo v septembru v višini 2,8 milijona evrov. Zavod je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 prejel za 303,6 milijona evrov oziroma 7,2 odstotka več vplačil na transakcijski račun zavoda (brez upoštevanja vplačil državnega proračuna).

Slika III.1

Potrebna manjkajoča sredstva za pokrivanje odlivov je zavod uravnaval z načrtovanjem prilivov in odlivov ter v sodelovanju z MF zagotavljal sredstva v obliki dodatne obveznosti v skladu s 162. in 163. členom ZPIZ-2. Zavod je v letu 2019 potreboval manj dodatne obveznosti od načrtovane. Najvišje pozitivno odstopanje med prejeto in načrtovano višino dodatne obveznosti je bilo v maju in je znašalo 19,6 milijona evrov, predvsem zaradi nakazila poročuna OR za leto 2018.

Obrestna mera za prosta denarna sredstva na podračunih je skozi vse leto 2019 znašala 0 odstotkov, zato zavod iz tega naslova ni prejel sredstev. Prav tako je znašala obrestna mera za denarne vloge skozi vse leto 0 odstotkov, zato zavod v letu 2019 dnevnih presežkov sredstev ni deponiral.

III.4 BILANCA STANJA

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31. december 2019. Glavna knjiga in pomožne knjige so usklajene z dejanskim stanjem sredstev in obveznostmi do virov sredstev, ugotovljenim z inventurnim popisom na dan 31. december 2019, katerega poročilo je sprejel svet zavoda.

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2019					
NAZIV KONTA	2019		2018		INDEKS 19/18
	STANJE 31. 12.	Str. (%)	STANJE 31. 12.	Str. (%)	
A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	393.303.014	39,4	369.566.474	39,9	106,4
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	13.055.310		11.115.036		117,5
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	9.437.950		8.422.992		112,0
Nepremičnine	39.812.108		39.886.398		99,8
Popravek vrednosti nepremičnin	18.039.177		17.058.229		105,8
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	24.349.532		23.539.324		103,4
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	21.798.800		20.959.101		104,0
Dolgoročne finančne naložbe	365.234.869		341.394.863		107,0
Dolgoročno dana posojila in depoziti	4.589		3.094		148,3
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	122.533		68.081		180,0
B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	605.516.530	60,6	556.331.300	60,1	108,8
Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	220		228		96,5
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	1.700.000		1.712.231		99,3
Kratkoročne terjatve do kupcev	199.748		24.540		814,0
Dani predujmi in varščine	1.549		2.409		64,3
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	22.265		34.706		64,2
Kratkoročne finančne naložbe	0		559		0,0
Druge kratkoročne terjatve	589.949.489		541.222.925		109,0
Neplačani odhodki	13.500.321		13.023.617		103,7
Aktivne časovne razmejitve	142.938		310.085		46,1
C) ZALOGE	20.644	0,0	22.175	0,0	93,1
Zaloge materiala	20.644		22.175		93,1
I. AKTIVA SKUPAJ	998.840.188	100,0	925.919.949	100,0	107,9
AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	9.492.215		11.732.921		80,9
D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	603.870.025	60,5	554.691.641	59,9	108,9
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	65.480		180.346		36,3
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.750.041		1.637.142		106,9
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.461.815		1.496.884		97,7
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	10.121.970		9.686.098		104,5
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	394.099		462.549		85,2
Neplačani prihodki	590.055.976		541.200.650		109,0
Pasivne časovne razmejitve	20.644		27.972		73,8
E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	394.970.163	39,5	371.228.308	40,1	106,4
Splošni sklad	394.785.497		371.102.236		106,4
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	134.666		73.175		184,0
Druge dolgoročne obveznosti	50.000		52.897		94,5
I. PASIVA SKUPAJ	998.840.188	100,0	925.919.949	100,0	107,9
PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	9.492.215		11.732.921		80,9

Bilančna vsota na dan 31. december 2019 znaša 998.840.188 evrov in je za 7,9 odstotka višja v primerjavi z 31. decembrom 2018. Njeno zvišanje je zlasti posledica za 49,2 milijona evrov

višjih terjatev za prispevke PIZ, za katere analitično evidenco po zavezancih vodi FURS in povečanja tržne vrednosti delnic Zavarovalnice Triglav, d. d. v višini 23,5 milijonov evrov. Skupna višina nezapadlih in zapadlih terjatev iz prispevkov PIZ je 585.696.057 evrov¹, to je 58,6 odstotka bilančne vsote zavoda. Tržna vrednost delnic Zavarovalnice Triglav, d. d. znaša 260.959.712 evrov, to je 26,1 odstotka bilančne vsote. Skupno ti dve postavki predstavljata 84,8 odstotka bilančne vsote.

III.4.1 Sredstva

Sredstva (aktiva v bilanci stanja) so razdeljena na dolgoročna in kratkoročna sredstva ter zaloge. V strukturi aktive predstavljajo dolgoročna sredstva 39,4 odstotka, kratkoročna pa 60,6 odstotka vseh sredstev.

III.4.1.1 Dolgoročna sredstva

Dolgoročna sredstva zavoda sestavljajo neopredmetena sredstva, nepremičnine, oprema in druga opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročno dana posojila in depoziti ter dolgoročne terjatve iz poslovanja.

Preglednica III.3

Zneski v EUR.

STANJE IN SPREMEMBE VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2019				
	NEOPREDMETENA SREDSTVA	NEPREMIČNINE	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA SREDSTVA	SKUPAJ
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 31.12.2018	11.115.036	39.886.398	23.538.146	74.539.580
Povečanje	2.032.469	136.721	1.095.087	3.264.277
Zmanjšanje	-92.195	-211.011	-283.701	-586.907
Stanje 31.12.2019	13.055.310	39.812.108	24.349.532	77.216.950
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 31.12.2018	8.422.992	17.058.229	20.959.101	46.440.322
Povečanje	1.053	21.623	37.717	60.393
Zmanjšanje	-92.195	-207.343	-226.220	-525.758
Amortizacija	1.106.100	1.166.668	1.028.202	3.300.970
Stanje 31.12.2019	9.437.950	18.039.177	21.798.800	49.275.927
NEODPISANA VREDNOST				
Stanje 31.12.2018	2.692.044	22.828.169	2.579.045	28.099.258
Stanje 31.12.2019	3.617.360	21.772.931	2.550.732	27.941.023
Predujmi	0	0	0	0
Stanje 31.12.2019 s predujmi	3.617.360	21.772.931	2.550.732	27.941.023

Neopredmetena sredstva zavoda so predvsem nematerialne pravice za uporabo računalniških programov. Neodpisana vrednost teh sredstev se je glede na preteklo leto zvišala za 34,4 odstotka in znaša 3.617.360 evrov.

¹Podrobnejša vsebinska pojasnila terjatev iz naslova PIZ se nahajajo pod točko III.4.1.2, v odstavku, ki obravnava druge kratkoročne terjatve.

Večino vlaganj v neopredmetena sredstva v letu 2019 predstavljajo:

- nakup programske opreme IBM v višini 1.365.466 evrov;
- razvoj aplikacij z dopolnjevanjem funkcionalnosti v višini 263.569 evrov;
- izvedba informacijskih rešitev za elektronsko izmenjavo podatkov na področju socialne varnosti z državami članicami EU (BiZPIZ EESSI) v višini 163.785 evrov;
- nadgradnjo programske opreme telefonskega odzivnika in kontaktnega centra za podporo E-storitvam v znesku 63.536 evrov;
- nakup licenc v okviru prenove računalniškega omrežja v višini 39.292 evrov;
- razvoj informacijske rešitve za podatkovno skladišče, spletni kalkulator, simulator pogojev upokojitve in zneska pokojnine (EU projekt My Work My Pension) v višini 34.636 evrov;
- nadgradnja podpisnih komponent E-pero v višini 19.627 evrov;
- investicijo v programsko opremo za zagotavljanje zakonsko skladne revizijske sledi za domino strežnike v znesku 8977 evrov;
- dopolnjevanje rešitve RAFT.PROJECT višini 4343 evrov;
- dopolnitev rešitev za upravljanje vsebin v internetnem in intranetnem okolju zavoda v znesku 4200 evrov.

Obračunana amortizacija je znašala 1.106.100 evrov.

Nepremičnine zavoda predstavljajo zemljišča in zgradbe. Njihova neodpisana vrednost znaša 21.772.931 evrov in se je glede na leto 2018 znižala za 4,6 odstotka. Zavod je v letu 2019 med drugim izvedel:

- prodajo poslovnih prostorov na Štefanovi ulici 5, v Ljubljani, v višini 92.901 evrov;
- prodajo dveh počitniških kapacitet v Dolenjskih Toplicah in dveh počitniških kapacitet na Veliki planini v skupnem znesku 114.441 evrov;
- prodajo zemljišč ob počitniških kapacitetah v Dolenjskih Toplicah in na Veliki planini v skupni višini 3.669 evrov;
- nakup počitniškega objekta na Rogli v višini 126.143 evrov;
- nakup parkirnega prostora v Barbarigi v višini 2.625 evrov.

Amortizacija je bila obračunana v višini 1.166.668 evrov.

Neodpisana vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** je v letu 2019 znašala 2.550.732 evrov in se je glede na preteklo leto znižala za 1,1 odstotka. Vlaganja v opremo so bila realizirana v višini 1.095.087 evrov in predstavljajo predvsem nakup:

- opreme za prenovo komunikacijskega omrežja, IP telefonije in kontrole dostopa v višini 665.944 evrov;
- računalnikov, prenosnih računalnikov in mobilnih telefonov v znesku 269.885 evrov;
- druge računalniške opreme v znesku 48.743 evrov;
- pohištva v višini 47.142 evrov;
- osebne avtomobile v znesku 14.719 evrov;
- klimatskih naprav in naprav za ogrevanje v višini 5.512 evrov;
- drobnega inventarja v skupni višini 37.233 evrov.

Obračunana je bila amortizacija opreme v znesku 1.028.202 evrov.

Pomembne **dolgoročne finančne naložbe** zavoda so:

- 7.836.628 delnic Zavarovalnice Triglav, d. d., katerih tržna vrednost je na bilančni dan znašala 260.959.712 evrov. Glede na preteklo leto se je povišala za 9,9 odstotka. Je druga največja postavka v bilanci stanja, predstavlja 26,1 odstotka bilančne vsote;
- naložba v Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o., znaša 103.512.904 evrov. Glede na preteklo leto je višja za 0,3 odstotka in je po velikosti tretja najpomembnejša postavka v bilanci stanja, predstavlja 10,4 odstotka bilančne vsote;
- naložba v Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije v višini 760.098 evrov (naložba vse od ustanovitve ostaja nespremenjena);
- naložba v Zavod Vzajemnost v višini 2128 evrov (naložba vse od ustanovitve ostaja nespremenjena).

Med **dolgoročno danimi posojili** zavod izkazuje sporno terjatev za v preteklih letih dano stanovanjsko posojilo zaposlenemu. Dolžnik je v osebnem stečaju.

Med **drugimi dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** je izkazan najvišji znesek terjatve višini 55.486 evrov, ki izhaja iz kaznivega dejanja goljufije, za katero sta bila sklenjena dogovora o povrnitvi škode, ostalo so predvsem terjatve iz naslova neuspešne poklicne rehabilitacije zavarovancev² in stanovanjski prispevek v rezervni sklad.

III.4.1.2 **Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve**

Kratkoročna sredstva zavoda predstavljajo denarna sredstva v blagajni in na transakcijskih računih, kratkoročne terjatve do kupcev in uporabnikov EKN, dani predujmi, kratkoročne finančne naložbe, druge kratkoročne terjatve, neplačani odhodki in aktivne časovne razmejitve.

Denarna sredstva so na dan 31. december 2019 **v blagajni** zavoda znašala 220 evrov in **na podračunu** zavoda 1.700.000 evrov.

Kratkoročne terjatve do kupcev sestavljajo:

- terjatve do kupcev v državi v višini 22.657 evrov. Nanašajo se zlasti na zaračunane najemnine za poslovne prostore, stanovanja in počitniške zmogljivosti zavoda ter terjatve do zavarovalnic za kritje stroškov odtegotovanja zavarovalnih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje in življenjsko zavarovanje uživalcev pokojnin. Vključujejo tudi sporno terjatev v višini 10.228 evrov do najemnika poslovnih prostorov, ki najemnine ni poravnal v roku zapadlosti;
- terjatve do kupcev v tujini v skupni višini 177.091 evrov: večino predstavlja terjatev v znesku 172.712 evrov do Innovation and networks executive agency (INEA) za preostanek plačila na podlagi pogodbe INEA/CEF/A2016/1193657, v letu 2019 zaključenega EU projekta EESSI³. Preostale terjatve se nanašajo na zakupnino za počitniške zmogljivosti in terjatve za povračilo stroškov izdelave izvedenskih mnenj tujim nosilcem zavarovanja.

Med **kratkoročnimi predujmi in varščinami** zavod izkazuje varščino za najem prostorov za arhiviranje dokumentarnega gradiva v Novi Gorici v višini 1549 evrov.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN so vse terjatve, ki se nanašajo na razmerja med neposrednimi in posrednimi uporabniki proračuna. V letu 2019 so znašale 22.265 evrov in so se glede na leto 2018 znižale za 35,8 odstotka. Največji del terjatev do neposrednih uporabnikov proračuna države predstavljajo terjatve do MDDSZ, in sicer za povračila stroškov za storitve IK, povračila za izplačila republiških priznavalnin in povračila izplačanih nadomestil in DPP. Med terjatvami do posrednih uporabnikov proračuna države so izkazane terjatve do Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano za najemnino poslovnih prostorov v Celju. Zavod izkazuje tudi terjatve do ZZZS za stroške varovanja in komunalne storitve za poslovno stavbo na Stari cesti v Kranju.

Druge kratkoročne terjatve so se glede na preteklo leto zvišale za 9 odstotkov, predvsem zaradi višjih nezapadlih terjatev iz prispevkov za PIZ. Druge terjatve zajemajo zlasti:

- zbirni znesek terjatev za zapadle in nezapadle prispevke PIZ⁴, za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS⁵, v višini 585.696.057 evrov⁶. Glede na preteklo leto so

² Rok za vračilo teh terjatev je daljši od enega leta.

³ Ta postavka je tudi glavni razlog za povečanje terjatev do kupcev glede na preteklo leto.

⁴ Nezapadle prispevke PIZ predstavljajo obračuni prispevkov od prejemkov za december 2019, ki so praviloma izplačani v januarju 2020.

⁵ FURS, kot nadzornik, zavodu posreduje podatke o terjatvah iz prispevkov PIZ na podlagi Navodila nadzornikom za evidentiranje terjatev javnofinančnih prihodkov, terjatve javno finančnih prihodkov posredovane v davčno izvršbo in odpis terjatev javnofinančnih prihodkov z dne 18. december 2013. št. 429-216/2013, ki ga je izdalo MF.

⁶ FURS je v predstavitvi na sestanku, ki je bil sklican na temo priprave na zaključni račun 2019 dne 11. 12. 2019 navedel, da bo zaključevanje analitičnih knjigovodskih evidenc za leto 2019 dne 24. 1. 2020 (eDIS) in dne 15. 1. 2020 (CU KOD).

se zvišale za 9,2 odstotka. Po sporazumu med zavodom in FURS⁷ je FURS posredoval podatke o višini zapadlih in pogojno izterljivih terjatev, o izterjanih terjatvah in o odpisih iz naslova prispevkov PIZ. Zapadle terjatve za prispevke PIZ so se znižale za 8,9 odstotka in so na dan 31. december 2019 znašale 204.964.993 evrov⁸. Te terjatve predstavljajo 35,0 odstotka vseh terjatev (zapadlih in nezapadlih) za prispevke PIZ. Njihov delež v vseh terjatvah glede na leto 2018 je nižji za 6,9 odstotne točke. Pogojno izterljive terjatve za prispevke PIZ so konec leta 2019 znašale 97.996.940 evrov in so se glede na preteklo leto zvišale za 3,4 odstotka. Njihov delež v zapadlih terjatvah je 47,8 odstotka, v vseh terjatvah iz prispevkov za PIZ pa 16,7 odstotka, kar je za 1 odstotno točko manj od deleža v preteklem letu. V letu 2019 je FURS izdal za 136.125.080 evrov sklepov o davčni izvršbi. Na podlagi sklepov je bilo izterjanih 48.479.576 evrov terjatev, to predstavlja 35,6 odstotka vseh terjatev po izdanih sklepih. Zaradi neizterljivosti je FURS v letu 2019 odpisal 32.748.637 evrov prispevkov za PIZ, od tega 11.023 fizičnim osebam v višini 12.679.764 evrov in 2248 pravnim osebam v višini 20.068.873 evrov⁹. V letu 2019 je FURS pobral za 7,2 odstotka več prispevkov PIZ;

- kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij v višini 86.153 evrov, ki se nanašajo na nadomestila plač za boleznine nad 30 dni, druga nadomestila plač in nadomestila za skrajšani delovni čas;
- terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim uživalcem v višini 70.085 evrov, ki so glede na preteklo leto za 13,2 odstotka nižje;
- terjatve do bank in tujih zavodov za vračilo pokojninskih prejemkov znašajo 661.354 evrov in so glede na preteklo leto nižje za 30,5 odstotka. Znižanje terjatev je predvsem rezultat sprotne elektronske izmenjave podatkov o smrtih uživalcev pokojnin z nosilci PIZ iz bivše skupne države;
- terjatve za neporavnane pobote so znašale 167.339 evrov in so v primerjavi s preteklim letom nižje za 12,0 odstotka;
- terjatve za preplačila pred letom 2000, ki so glede na preteklo leto nižje za 13,1 odstotka in znašajo 14.383 evrov;
- terjatve v regresnih zadevah, ki so v primerjavi z letom 2018 nižje za 0,6 odstotka in znašajo 127.607 evrov;
- druge terjatve, katerih vsebina so terjatve za povračilo stroškov neuspešno opravljene poklicne rehabilitacije in za povračilo drugih neupravičenih prejemkov v višini 40.779 evrov in so glede na preteklo leto višje za 45,0 odstotka;
- sporne terjatve, ki se nanašajo na sodne izterjave za povračilo stroškov poklicne rehabilitacije, izplačanih štipendij in druge sporne terjatve iz naslova PIZ v skupni višini 177.660 evrov in so za 2,5 odstotka nižje kot lani;
- terjatve v insolventnih postopkih, ki se nanašajo na terjatve za preplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov, v znesku 141.436 evrov¹⁰;
- terjatve za preplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov (vključno s spornimi terjatvami za preplačila, ki so bile posredovane v izvršbo na FURS), ki so se glede na preteklo leto znižale za 9,0 odstotka in so znašale 2.554.771 evrov¹¹;
- kratkoročni del dolgoročnih terjatev v višini 12.134 evrov.

Neplačani odhodki so v letu 2019 znašali 13.500.321 evrov in so se glede na preteklo leto zvišali za 3,7 odstotka. K zvišanju so največ prispevale glede na 31. 12. 2018 višje obveznosti za plačilo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja uživalcev pokojnin za december 2019. Neplačani odhodki med drugim zajemajo protiknjizbe:

- obračunanih plač zaposlenih za december 2019;
- nezapadlih računov dobaviteljev;
- drugih neplačanih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja;
- neplačanih kratkoročnih obveznosti do uporabnikov EKN;

⁷ Sporazum o posredovanju podatkov med zavodom in FURS z dne 28. 2. 2017.

⁸ V znesku 204.964.993 evrov so zajete tudi zamudne obresti v višini 37.499.148 evrov.

⁹ Obravnavo pogojno izterljivih terjatev iz naslova prispevkov PIZ in odpis teh terjatev zaradi neizterljivosti določa ZDavP-2.

¹⁰ Gre za terjatve, ki so bile v letu 2018 izkazane med terjatvami za preplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov. V letu 2019 so tovrstne terjatve, za katere je bil začel insolventni postopek, izkazane ločeno.

¹¹ Ob upoštevanju terjatev iz naslova preplačil pokojninskih in invalidskih prejemkov, za katere je bil začel insolventni postopek, znaša višina 2.696.207 evrov. V primerjavi s preteklim letom se je tako vrednost teh terjatev dejansko znižala za 4,0 odstotka.

- obračunanih nezapadlih obveznih dajatev;
- obračunanih neplačanih obveznosti do uživalcev za izplačilo pokojninskih in invalidskih prejemkov;
- neplačanih dolgoročnih obveznosti.

V **aktivnih časovnih razmejitvah** so izkazani vnaprej vračunani prihodki zaradi podaljšanja proračunskega leta v višini 77.003 evrov, ki se nanašajo na prilive na prehodna davčna podračuna 845 in 846 na dan 31. december 2019¹² ter prehodno nezaračunani prihodki za prejete predujme v višini 65.480 evrov.

III.4.1.3 Zaloge

Zaloge so znašale 20.644 evrov. Nanašajo se predvsem na tiskane obrazce ter pisarniški material. Vrednost zalog se je v letu 2019 znižala za 6,9 odstotka.

III.4.2 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev (pasiva v bilanci stanja) sestavljajo kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve ter lastni viri in dolgoročne obveznosti. Kratkoročne obveznosti zajemajo obveznosti za prejete predujme in varščine, obveznosti do zaposlenih, do dobaviteljev, obveznosti do uporabnikov EKN, druge kratkoročne obveznosti in neplačane prihodke. Dolgoročne obveznosti so dolgoročno neplačani prihodki in druge dolgoročne obveznosti.

V strukturi pasive lastni viri in dolgoročne obveznosti predstavljajo 39,5 odstotka, kratkoročne obveznosti pa 60,5 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev.

III.4.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne obveznosti med drugim zajemajo:

- prejete predujme za kritje stroškov izdelave izvedenskih mnenj za oceno trajne nezmožnosti za delo zaradi uveljavljanja varstvenega dodatka po 54. členu ZSVarPre v višini 1572 evrov in dolgoročno obveznost, za prejeto predplačilo v višini 63.907 evrov za izvedbo projekta My Work, My Pension, ki se sofinancira iz sredstev EU in bo zaključen do konca leta 2020;
- obveznosti do zaposlenih, med katerimi so izkazane obračunane plače za december 2019, v znesku 1.750.041 evrov in so se glede na pretekli december zvišale za 6,9 odstotka. Povišanje je predvsem posledica napredovanj zaposlenih po predpisih, ki urejajo plače v javnem sektorju;
- glede na preteklo leto za 2,3 odstotka nižje obveznosti do dobaviteljev, ki z vključenim kratkoročnim delom dolgoročnih obveznosti v višini 2.898 evrov znašajo 1.461.815 evrov;
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v višini 10.121.970 evrov, ki so se glede na leto 2018 zvišale za 4,5 odstotka in vključujejo:
 - obveznosti za dajatve v višini 366.947 evrov, ki zajemajo prispevke in davke od osebnih prejemkov zaposlenih in drugih prejemkov ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, turistične takse in RTV prispevek,
 - obveznosti za davek na dodano vrednost v višini 1054 evrov,
 - ostale kratkoročne obveznosti v skupni višini 9.517.619 evrov, med katerimi so tudi obveznosti do uživalcev za izplačilo invalidskih prejemkov v znesku 390.428 evrov, obveznosti za pridržane pokojninske in invalidske prejemke na podlagi sodnih sklepov, ki še niso pravnomočni v znesku 492.734 evrov in obveznosti za prostovoljno zdravstveno zavarovanje uživalcev pokojnin za december 2019 v znesku 8.622.688 evrov,

¹² Ti prihodki so bili na zavodov podračun nakazani 3. in 6. januarja 2020.

- obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih v višini 45.977 evrov,
- obveznosti do zavezancev za vračila prispevkov PIZ, za katere vodi evidenco FURS, v znesku 190.373 evrov¹³;
- obveznosti do uporabnikov EKN izkazane v višini 394.099 evrov, ki med drugim zajemajo obveznost do proračuna iz naslova vračila preveč plačane dodatne obveznosti za leto 2019, ki je bila nakazana 10. 2. 2020, obveznosti do UJP za plačilo stroškov izvajanja plačilnega prometa, obveznosti do ZZS za izvajanje storitev matične evidence, obveznosti do Medicinske fakultete za izdajo izvedenskih mnenj, obveznosti do MJU za storitve SIGEN-CA, izdajo kvalificiranih potrdil, storitve časovnega žigosanja, najem komunikacijske opreme in strokovnega izpita ter obveznosti do izobraževalnih institucij iz naslova izvajanja poklicne rehabilitacije zavarovancev.

Neplačani prihodki znašajo 590.055.976 evrov. Glede na preteklo leto so se zvišali za 9,0 odstotka, predvsem zaradi višjih nezapadlih terjatev za prispevke PIZ, za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS¹⁴.

Pasivne časovne razmejitve se nanašajo na vnaprejšnja plačila materiala in storitev ter osnovnih sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se znižale za 26,2 odstotka.

III.4.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastne vire predstavlja **splošni sklad**, ki je analitično sestavljen iz splošnega sklada:

- za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva (27.941.023 evrov),
- finančne naložbe (6743 evrov),
- delnice Zavarovalnice Triglav, d. d. (260.959.712 evrov),
- finančne naložbe v Nepremičninski sklad PIZ, d. o. o. (103.512.904 evrov),
- za namenska sredstva prenesena javnim skladom (760.098 evrov),
- za drugo (1.605.016 evrov).

V okviru splošnega sklada se vrednost splošnega sklada za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena sredstva že nekaj let zaporedoma znižuje, kljub temu se je splošni sklad, glede na preteklo leto, zvišal za 6,4 odstotka, kar je zlasti posledica višje tržne vrednosti delnic Zavarovalnice Triglav, d. d. in povečanja finančne naložbe v Nepremičninski sklad PIZ, d. o. o..

Med **dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami** so izkazani dolgoročno odloženi prihodki v višini 134.666 evrov, ki bodo v obdobju, daljšem od enega leta, pokrili predvidene odhodke.

Med **drugimi dolgoročnimi obveznostmi** je izkazana dolgoročna obveznost iz poslovanja, ki se nanaša na, do izpolnitve pogodbenih obveznosti, zadržano kupnino poslovnega prostora v Novem mestu.

III.4.3 Izvenbilančna evidenca

V izvenbilančni evidenci se izkazujejo:

- nerazporejena plačila prispevkov za PIZ po evidenci FURS v višini 4.386.094 evrov¹⁵;
- prejete garancije za resnost ponudbe, kakovostno izvedbo posla in garancijsko dobo, skladno z ZJN-3 in sklenjenimi pogodbami, v višini 981.589 evrov;

¹³ Evidentirane obveznosti za vračilo prispevkov delodajalca za prvo zaposlitev po 157. členu ZPIZ-2.

¹⁴ Podrobnejša pojasnila o vsebini in višini terjatev za prispevke PIZ so navedena pod točko III.4.1.2, druge kratkoročne terjatve.

¹⁵ Gre za plačila zavezancev, ki pripadajo zavodu in jih je zavod že prejel na svoj podračun - prihodki so že vključeni v izkaz poslovnega izida, FURS pa v svoji knjigovodski evidenci še ni evidentiral bremenitve (terjatve do zavezanca) ali bremenitev še ni zapadla oziroma je zavezanec navedel napačno referenco ob plačilu.

- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi tožb uživalcev zoper izdane odločbe o preplačilu v znesku 39.525 evrov;
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi odškodninskih tožb zoper zavod v višini 197.585 evrov;
- tožbe zavoda za povrnitev škode v znesku 854.150 evrov¹⁶;
- druge potencialne terjatve oziroma obveznosti iz naslova pravnih zadev v skupni višini 457.262 evrov;
- vložene tožbe iz naslova nepravilnih regresnih zadev v višini 748.489 evrov;
- terjatve iz regresnih zahtevkov v znesku 424.930 evrov;
- terjatve iz mednarodne izterjave prispevkov v višini 1.402.590 evrov.

III.5 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV S POJASNILI

Prihodki in odhodki se v skladu s predpisi priznavajo po načelu denarnega toka. Zavod je v letu 2019 realiziral izravnano med prihodki in odhodki v višini 5.510.479.417 evrov.

Preglednica III.4

Zneski v EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2019 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2019 IN Z LETOM 2018						
KONTO		FN 2019	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2019 v %	INDEKS 2019 2018
			2019	2018		
1		2	3	4	5=3:2	6=3:4
	I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+74+78)	5.522.134.213	5.510.479.417	5.295.175.086	99,8	104,1
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	4.454.751.669	4.492.992.579	4.192.912.799	100,9	107,2
70	DAVČNI PRIHODKI (DAVKI IN PRISPEVKI)	4.427.832.867	4.465.426.547	4.165.878.996	100,8	107,2
701	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	4.427.832.867	4.465.426.547	4.165.878.996	100,8	107,2
7010	Prispevki zaposlenih	2.589.488.403	2.611.830.279	2.430.111.350	100,9	107,5
701004	Prispevek za PIZ - od zaposlenih pri pravnih osebah	2.440.097.852	2.460.156.483	2.289.091.419	100,8	107,5
701005	Prispevek za PIZ - od zaposl. pri fizič. osebah, ki opravljajo dejavnost	103.891.846	108.714.197	96.611.422	104,6	112,5
701009	Prispevek za PIZ iz drugih pravnih razmerij	3.496.700	3.128.951	3.279.027	89,5	95,4
701011	Prispevek za PIZ - od začasnih in občasnih del študentov in dijakov	42.002.006	39.830.648	41.129.481	94,8	96,8
7011	Prispevki delodajalcev	1.518.391.015	1.530.280.618	1.428.416.495	100,8	107,1
701104	Prispevek za PIZ - za zaposlene pri pravnih osebah	1.390.591.369	1.404.579.201	1.306.347.605	101,0	107,5
701105	Prispevek za PIZ - od zaposl. pri fizič. osebah, ki opravljajo dejavnost	58.822.368	59.543.178	54.735.903	101,2	108,8
701106	Prispevek za PIZ - za člane kmetije	3.383.227	3.156.124	3.299.839	93,3	95,6
701108	Prispevek za PIZ - za zavarovalno dobo s povečanjem za zaposlene pri pravnih osebah	38.869	69.648	45.503	179,2	153,1
701111	Prispevek za PIZ za posebne primere zavarovanja	33.007.365	35.712.604	32.187.283	108,2	111,0
701112	Prispevki za PIZ iz drugih pravnih razmerij	2.893.161	1.842.691	2.768.174	63,7	66,6
701114	Prispevek za PIZ oseb zaposlenih pri tujem delodajalcu	4.633.461	2.645.730	4.581.533	57,1	57,7
701115	Prispevek za PIZ - za začasna in občasna dela študentov in dijakov	25.021.195	22.731.441	24.450.654	90,8	93,0

¹⁶ Ta in naslednja alineja se nanašata predvsem na zadevo »toaletni papir«.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2019 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2019 IN Z LETOM 2018						
1	KONTO	FN 2019	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2019 v %	INDEKS 2019 2018
			2019	2018		
		2	3	4	5=3:2	6=3:4
7012	Prispevki samozaposlenih	219.630.622	220.801.871	210.092.307	100,5	105,1
701203	Prispevek za PIZ - od fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost - od zavarovalne osnove	77.967.429	78.310.219	74.533.622	100,4	105,1
701204	Prispevek za PIZ - od fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost - iz zavarovalne osnove	136.585.798	137.179.977	130.542.050	100,4	105,1
701205	Prispevek za PIZ kmetov - lastnikov kmetijskih zemljišč	5.075.564	5.307.102	5.014.192	104,6	105,8
701206	Posebni prispevek za PIZ - za zavarovalno dobo s povečanjem od oseb, ki opravljajo dejavnost in pri njih zaposlenih	1.831	4.573	2.443	249,7	187,1
7013	Ostali prispevki za socialno varnost	100.322.826	102.513.779	97.258.844	102,2	105,4
701302	Zamudne obresti iz naslova prispevkov za PIZ	4.605.248	4.798.073	5.020.915	104,2	95,6
701309	Prispevek delojemalca za PIZ od starševskih nadomestil	57.018.933	58.216.582	52.719.771	102,1	110,4
701313	Prispevek delojemalca za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	4.285.235	4.179.029	3.979.787	97,5	105,0
701317	Prispevek delojemalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti	21.937.513	23.337.528	23.647.353	106,4	98,7
701327	Prispevek za PIZ za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje	12.309.748	11.825.953	11.734.494	96,1	100,8
701328	Prispevek za PIZ iz osebnega dopolnilnega dela	166.150	156.614	156.524	94,3	100,1
71	NEDAČNI PRIHODKI	26.918.803	27.566.032	27.033.804	102,4	102,0
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	19.724.526	19.727.425	19.725.657	100,0	100,0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	19.591.570	19.591.570	19.591.570	100,0	100,0
7103	Prihodki od premoženja	132.956	135.855	134.087	102,2	101,3
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	992.280	873.938	979.604	88,1	89,2
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	992.280	873.938	979.604	88,1	89,2
714	DRUGI NEDAČNI PRIHODKI	6.201.996	6.964.669	6.328.542	112,3	110,1
7140	Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost	1.237.744	1.278.736	1.464.790	103,3	87,3
714010	Dokupi pokojninske dobe	1.000.000	949.121	1.195.149	94,9	79,4
714099	Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost	237.744	329.615	269.642	138,6	122,2
7141	Drugi nedavčni prihodki, v tem:	4.964.252	5.685.933	4.863.752	114,5	116,9
714103	Prihodki na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju	3.067.908	3.050.288	3.061.899	99,4	99,6
72	KAPITALSKI PRIHODKI	250.000	277.752	184.675	111,1	150,4
720	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	250.000	277.752	184.675	111,1	150,4
74	TRANSFERNI PRIHODKI	1.066.927.841	1.017.059.432	1.102.036.614	95,3	92,3
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	1.066.753.590	1.017.059.432	1.102.036.614	95,3	92,3
7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	1.014.306.859	965.005.086	1.050.090.801	95,1	91,9
	Obveznosti državnega proračuna	969.225.276	918.449.644	1.006.509.107	94,8	91,3
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>2,00</i>	<i>1,90</i>	<i>2,20</i>		
740000	Prejeta sredstva iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna (po 161. členu ZPIZ-2)	235.000.000	246.237.830	167.407.160	104,8	147,1
740002	Prejeta sredstva iz držav. pror. iz naslova dodatnih obveznosti do ZPIZ (po 162. členu ZPIZ-2)	734.225.276	672.211.814	839.101.947	91,6	80,1
740006	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od starševskih nadomestil	32.555.971	33.230.337	30.086.746	102,1	110,4
740010	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti	12.525.612	13.325.105	13.494.948	106,4	98,7
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	2.446.731	2.054.346	1.945.813	84,0	105,6
740203	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	2.446.731	2.054.346	1.945.813	84,0	105,6

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2019 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2019 IN Z LETOM 2018						
1	KONTO	FN 2019	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2019 v % 5=3:2	INDEKS 2019 2018 6=3:4
			2019	2018		
2			3	4		
7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov	50.000.000	50.000.000	50.000.000	100,0	100,0
	- Prejeta sredstva iz Kapitalske družbe, d. d.	50.000.000	50.000.000	50.000.000	100,0	100,0
741	Prejeta sred. iz drž. pror. iz sred. pror. EU in iz drugih držav	174.251	0	0	-	-
741400	Prejeta sr.iz drž.pror.iz sr.pror.EU za izvajane centr. in drugih programov EU	174.251	0	0	-	-
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	204.703	149.653	40.998	73,1	365,0
784204	Druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za obdobje 2014-2020	0	11.008	0	-	-
784318	Druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova Varnost in državljanstvo za obdobje 2014-2020	0	63.907	0	-	-
787000	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	4.703	3.047	4.188	64,8	72,8
7870001	Prenos pokojninskih pravic iz sistema EU ZPPP (Ur.L. RS, 34/10)	200.000	71.691	36.810	35,8	194,8
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42)	5.522.134.213	5.510.479.417	5.295.175.086	99,8	104,1
	- udeležba v BDP v %	<u>11,38</u>	<u>11,42</u>	<u>11,57</u>		
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402)	41.918.328	39.034.099	36.304.500	93,1	107,5
400	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	22.037.773	20.590.721	19.605.429	93,4	105,0
4000	Plače in dodatki	19.228.784	18.011.186	17.060.753	93,7	105,6
4001	Regres za letni dopust	749.489	762.753	708.493	101,8	107,7
4002	Povračila in nadomestila	1.540.000	1.445.194	1.443.525	93,8	100,1
4003	Sredstva za delovno uspešnost	110.000	102.843	101.372	93,5	101,5
4004	Sredstva za nadurno delo	200.000	113.180	75.624	56,6	149,7
4009	Drugi izdatki zaposlenim	209.500	155.565	215.662	74,3	72,1
401	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	3.520.091	3.296.202	3.116.858	93,6	105,8
4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.732.768	1.618.572	1.534.622	93,4	105,5
4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	1.388.019	1.296.206	1.228.939	93,4	105,5
4012	Prispevek za zaposlovanje	13.797	13.174	12.175	95,5	108,2
4013	Prispevek za starševsko varstvo	19.576	18.275	17.329	93,4	105,5
4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi ZKDPZJU	365.931	349.975	323.792	95,6	108,1
402	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	16.360.464	15.147.176	13.582.213	92,6	111,5
4020	Pisarniški in splošni material in storitve	3.228.109	2.641.967	2.302.458	81,8	114,7
4021	Posebni material in storitve	36.461	33.714	21.967	92,5	153,5
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	5.278.500	5.008.092	4.918.516	94,9	101,8
4023	Prevozni stroški in storitve	45.000	46.855	35.841	104,1	130,7
4024	Izdatki za službena potovanja	70.661	66.726	72.090	94,4	92,6
4025	Tekoče vzdrževanje	2.508.087	2.745.259	1.840.546	109,5	149,2
4026	Poslovne najemnine in zakupnine	617.416	527.284	495.137	85,4	106,5
4027	Kazni in odškodnine	55.913	65.571	38.014	117,3	172,5
4029	Drugi operativni odhodki	4.520.319	4.011.708	3.857.644	88,7	104,0
41	TEKOČI TRANSFERI (411+412+413+414)	5.476.615.885	5.468.015.479	5.257.791.194	99,8	104,0
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	5.056.196.509	5.052.726.359	4.857.717.381	99,9	104,0
4112	Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	259.742.254	258.341.264	237.999.142	99,5	108,5
	- udeležba v BDP v %	<u>0,54</u>	<u>0,54</u>	<u>0,52</u>		
411210	Dodatki za pomoč in postrežbo	90.921.949	89.785.235	85.553.593	98,7	104,9
411211	Preživnine	40.674	39.056	44.334	96,0	88,1
411212	Invalidnine za telesno okvaro	26.661.349	26.505.247	27.129.182	99,4	97,7
411218	Dodatki k pokojninam	2.116.121	2.322.057	2.251.482	109,7	103,1
411219	Letni dodatek k pokojninam	140.001.300	139.689.669	123.019.709	99,8	113,6
411299	Drugi transferi za zagotavljanje socialne varnosti	861	0	843	-	0,0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2019 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2019 IN Z LETOM 2018						
1	KONTO	FN 2019	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2019 v % 5=3:2	INDEKS 2019 2018 6=3:4
			2019	2018		
		2	3	4		
4114	Pokojnine	4.647.959.928	4.641.209.538	4.471.728.382	99,9	103,8
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>9,58</i>	<i>9,62</i>	<i>9,77</i>		
411400	Starostne pokojnine	3.648.536.459	3.645.584.811	3.484.001.979	99,9	104,6
4114000	Starostne pokojnine nakazane v Sloveniji in v tujino	3.577.463.563	3.570.873.744	3.421.647.240	99,8	104,4
4114001	Starostne pokojnine za ožji obseg pravic nakazane v Sloveniji in v tujino	6.546.835	6.634.571	6.481.129	101,3	102,4
4114002	Predčasne pokojnine nakazane v Sloveniji in v tujino	25.248.300	24.967.720	22.278.383	98,9	112,1
4114003	20 % predčasne ali starostne pokojnine	19.137.808	21.229.892	16.506.360	110,9	128,6
4114004	Delne pokojnine	20.139.954	21.878.885	17.088.867	108,6	128,0
411401	Invalidske pokojnine	482.089.376	482.250.819	479.634.518	100,0	100,5
411402	Družinske pokojnine	163.463.262	162.762.700	170.284.043	99,6	95,6
411410	Vdovske pokojnine, v tem:	330.771.150	327.915.056	313.874.387	99,1	104,5
4114102	Deli vdovske pokojnine	52.240.087	52.221.888	48.962.030	100,0	106,7
411403	Kmečke pokojnine	376.392	383.920	526.595	102,0	72,9
411404	Vojaške pokojnine	22.721.871	22.310.831	23.405.500	98,2	95,3
411499	Druge pokojnine	1.418	1.402	1.360	98,9	103,1
4115	Nadomestila plač	148.486.264	153.169.329	147.981.670	103,2	103,5
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>0,31</i>	<i>0,32</i>	<i>0,32</i>		
411500	Delna nadomestila	66.040.256	66.627.919	64.228.326	100,9	103,7
411501	Nadomestila za invalidnost	50.615.526	51.719.245	48.684.175	102,2	106,2
411502	Začasna nadomestila	30.396.012	33.182.279	33.494.549	109,2	99,1
411503	Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije	1.434.470	1.639.887	1.574.621	114,3	104,1
4119	Drugi transferi posameznikom	8.064	6.228	8.187	77,2	76,1
412	TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	680.000	736.109	580.034	108,3	126,9
4120	Tekoči transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	680.000	736.109	580.034	108,3	126,9
4120001	Stroški poklicne rehabilitacije delovnih invalidov	400.000	523.630	373.419	130,9	140,2
4120002	Adaptacije in prilagoditve delovnih mest	100.000	71.842	47.582	71,8	151,0
4120004	Stroški storitev zavodov za usposabljanje invalidov	140.000	113.500	127.345	81,1	89,1
4120005	Sofinanciranje programov delovnih invalidov	40.000	27.137	31.689	67,8	85,6
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	418.239.376	413.639.723	398.519.614	98,9	103,8
4131	TEKOČI transferi v sklade socialnega zavarovanja	418.239.376	413.639.723	398.519.614	98,9	103,8
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>0,86</i>	<i>0,86</i>	<i>0,87</i>		
413102	Plačila prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev, ki ga plačuje ZPIZ	418.239.376	413.639.723	398.519.614	98,9	103,8
414	TEKOČI TRANSFERI V TUJINO	1.500.000	913.288	974.164	60,9	93,8
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	3.600.000	3.429.839	1.079.392	95,3	317,8
	PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ)					
III.	(SKUPAJ PRIHODKI MINUS SKUPAJ ODHODKI) (I.-II.)	0	0	0	-	-

III.5.1 Prihodki

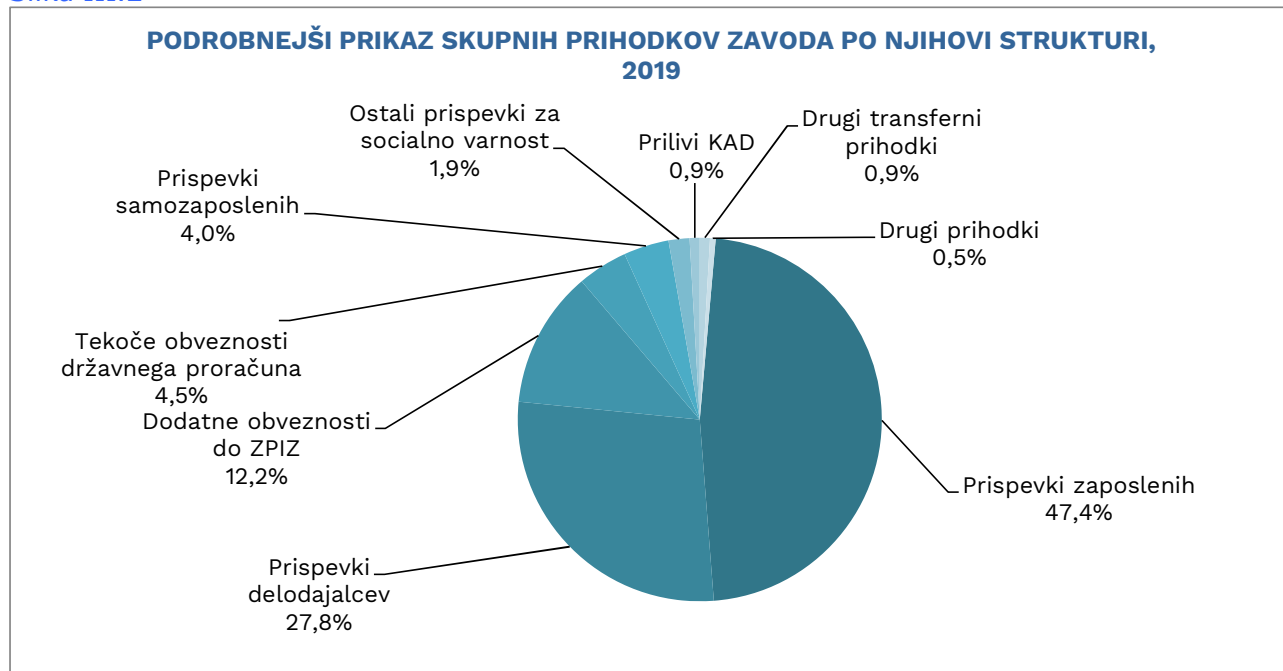
Skupni prihodki zavoda so bili realizirani v višini 5.510.479.417 evrov in so bili za 0,2 odstotka nižji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2018 so bili skupni prihodki zavoda nominalno višji za 4,1 odstotka oziroma realno za 2,5 odstotka (povprečna letna inflacija je znašala 1,6 odstotka).

V strukturi prihodkov predstavljajo:

- davčni prihodki - prispevki za socialno varnost in drugi davki 81 odstotkov (78,7 odstotka v letu 2018);

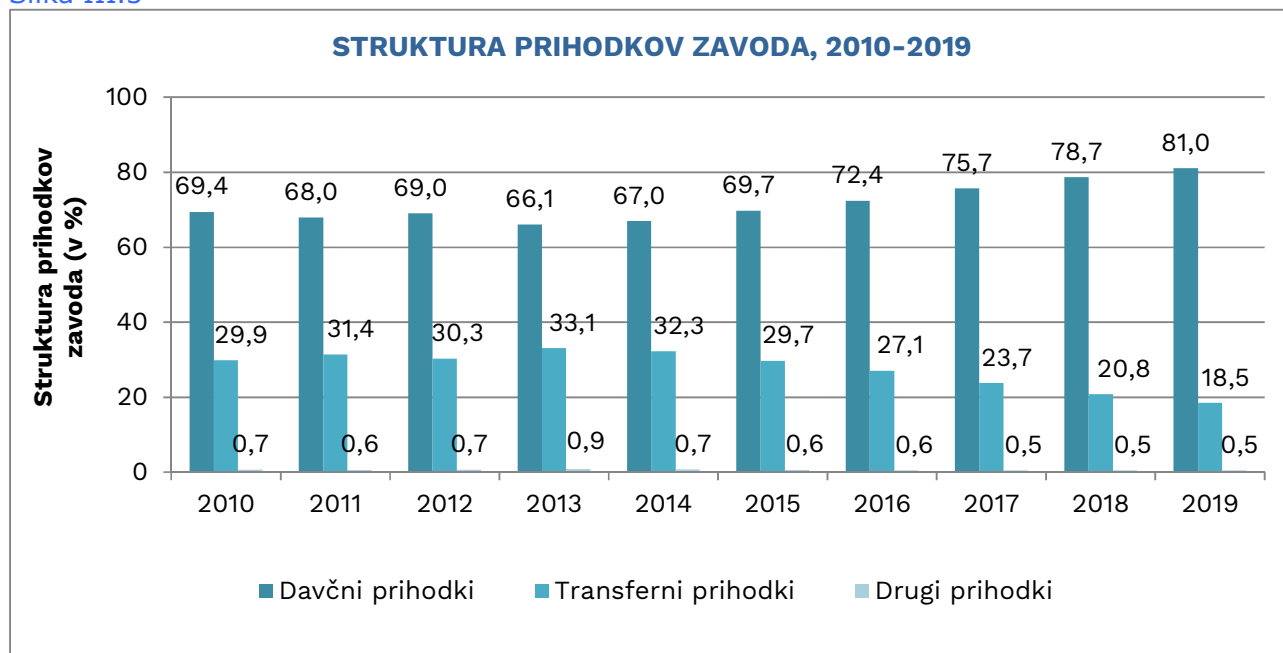
- transferni prihodki - vplačila državnega proračuna, prispevki za PIZ od starševskih nadomestil od MDDSZ, prispevki za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti ZRSZ in prispevki za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem, ter priliv KAD 18,5 odstotka (20,8 odstotka v letu 2018);
- drugi prihodki - nedavčni prihodki, kapitalski prihodki in prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav 0,5 odstotka (enako kot v letu 2018).

Slika III.2

V strukturi prihodkov zavoda se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 za 2,4 odstotne točke povečal delež davčnih prihodkov kot posledica višjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost ter je najvišji od leta 1996, ko je bila dvakrat znižana prispevna stopnja delodajalca. Delež transfernih prihodkov, ki predstavlja predvsem tekočo in dodatno obveznost državnega proračuna, se je znižal za 2,4 odstotne točke. Delež drugih prihodkov je ostal nespremenjen. V strukturi skupnih prihodkov zavoda predstavljajo davčni in transferni prihodki 99,5 odstotka (enako kot v letu 2018).

Slika III.3

III.5.1.1 Davčni prihodki (prispevki za socialno varnost ter drugi davki in prispevki)

Davčni prihodki so bili v letu 2019 realizirani v višini 4.465.426.547 evrov oziroma 100,8 odstotka načrtovanih s FN 2019 zaradi višjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost. V primerjavi z letom 2018 so bili davčni prihodki za 7,2 odstotka oziroma 299,5 milijona evrov višji.

Prihodke od prispevkov za socialno varnost sestavljajo prispevki zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih in ostali prispevki. Njihova višina je odvisna od višine izplačanih plač oziroma zavarovalnih osnov, števila zavarovancev, višine prispevne stopnje, izterjave neplačanih prispevkov in višine zamudnih obresti iz naslova prispevkov.

Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili realizirani v višini 4.465.426.547 evrov in so bili za 0,8 odstotka oziroma 37,6 milijona evrov višji od načrtovanih. Razlog je predvsem višja rast zaposlenosti v RS - prejemnikov plač in s tem višja nominalna rast prispevne osnove, kot je bila upoštevana na podlagi makroekonomskih izhodišč pri pripravi FN 2019.

V primerjavi z letom 2018 so bili prihodki od prispevkov za socialno varnost višji za 7,2 odstotka oziroma 299,5 milijona evrov. Prihodki od prispevkov zaposlenih so bili višji za 7,5 odstotka, delodajalcev za 7,1 odstotka, od samozaposlenih za 5,1 odstotka ter od ostalih prispevkov za 5,4 odstotka. V FN 2019 je bila načrtovana 6,7-odstotna nominalna rast prispevne osnove, medtem ko naj bi po zadnji (Jesenski) napovedi UMAR 2019 znašala 7,6 odstotka. Povprečna bruto plača v RS za leto 2019 se je zvišala za 4,3 odstotka, medtem ko je bila načrtovana s FN 2019 v višini 4,9 odstotka. Na maso sredstev za plače oziroma prispevne osnove vpliva tudi rast zaposlenosti v RS (prejemnikov plač). Na podlagi podatkov UMAR za leto 2019 je bila načrtovana v višini 1,8 odstotka, po zadnji napovedi pa naj bi znašala 2,7 odstotka. V letu 2019 so na višje davčne prihodke v obravnavanem obdobju poleg rasti zaposlenosti vplivali tudi rast bruto plač v RS, višja izplačila plač zaradi veljavne zakonodaje na področju plač v javnem sektorju, še posebej sprejete ob koncu leta 2018 ter na novo določene najnižje osnove za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za leto 2019 za kategoriji zavarovancev, in sicer za delavce v delovnem razmerju ter za zavarovance – družbenike, v skladu z določbami ZPIZ-2.

Prispevki zaposlenih, realizirani v višini 2.611.830.279 evrov, predstavljajo 47,4-odstotni delež v skupnih prihodkih in se plačujejo iz bruto plač ali zavarovalnih osnov. Od načrtovanih za leto 2019 so bili višji za 0,9 odstotka oziroma 22,3 milijona evrov. Struktura plačnikov tovrstnih prispevkov kaže, da so zaposleni pri pravnih osebah plačali skupaj 2.460.156.483 evrov ali 94,2 odstotka, zaposleni pri fizičnih osebah 108.714.197 evrov ali 4,2 odstotka prispevkov zaposlenih, medtem ko je bilo plačilo prispevka od začasnih in občasnih del študentov in dijakov realizirano v višini 39.830.648 evrov ali 1,5 odstotka prispevkov zaposlenih ter plačilo prispevka iz drugih pravnih razmerij v višini 3.128.951 evrov ali 0,1 odstotka prispevkov zaposlenih.

Glede na leto 2018 so se prispevki zaposlenih v letu 2019 zvišali za 7,5 odstotka. Vrednostno so se zvišali prispevki za zaposlene pri pravnih osebah za 171,1 milijona evrov oziroma 7,5 odstotka, medtem ko so se za zaposlene pri fizičnih osebah zvišali za 12,1 milijona evrov oziroma 12,5 odstotka. Prispevki od začasnih in občasnih del študentov in dijakov so se znižali za 1,3 milijona evrov oziroma 3,2 odstotka. V primerjavi z letom 2018 se je delež prispevkov zaposlenih pri fizičnih osebah zvišal za 0,2 odstotne točke ter prispevkov od začasnih in občasnih del študentov in dijakov znižal za 0,2 odstotne točke. Delež prispevkov zaposlenih pri pravnih osebah ter prispevkov iz drugih pravnih razmerij je ostal nespremenjen.

Prispevki delodajalcev so bili realizirani v višini 1.530.280.618 evrov in predstavljajo 27,8-odstotni delež v skupnih prihodkih. V primerjavi s FN 2019 so bili višji za 0,8 odstotka. Največji delež predstavljajo prispevki za zaposlene pri pravnih osebah, ki znašajo 1.404.579.201 evrov oziroma 91,8 odstotka vseh prispevkov delodajalcev. Sledijo prispevki za zaposlene pri fizičnih osebah (3,9 odstotka), prispevki za PIZ za posebne primere zavarovanja (2,3 odstotka),

prispevki za PIZ za začasna in občasna dela študentov in dijakov (1,5 odstotka) ter skupni delež drugih vrst prispevkov, ki znaša 0,5 odstotka.

Glede na leto 2018 so se prispevki delodajalcev v letu 2019 zvišali za 7,1 odstotka. Vrednostno so se najbolj zvišali prispevki za zaposlene pri pravnih osebah za 98,2 milijona evrov oziroma 7,5 odstotka, medtem ko so se pri zaposlenih pri fizičnih osebah zvišali za 4,8 milijona evrov oziroma 8,8 odstotka. S 1. aprilom 2019 so se zvišali prispevki za posebne primere zavarovanja v višini 3,4 odstotka, kot je znašalo zvišanje povprečne plače leta 2018 v primerjavi z letom 2017. Plačilo prispevka PIZ za začasna in občasna dela študentov in dijakov je bilo realizirano v višini 22.731.441 evrov.

Prispevki samozaposlenih so bili realizirani v višini 220.801.871 evrov in so bili za 0,5 odstotka višji od načrtovanih. Na višino le-teh vpliva število zasebnikov, lastnikov kmetijskih zemljišč in zaposlenih z zavarovalno dobo s povečanjem ter višina njihovih zavarovalnih osnov in plač. Prispevki samozaposlenih so v strukturi prihodkov znašali 4 odstotke. Mednje sodijo prispevek fizičnih oseb od zavarovalne osnove po stopnji 8,85 odstotka (35,5 odstotka v strukturi) v višini 78.310.219 evrov in iz zavarovalne osnove po stopnji 15,50 odstotka (62,1 odstotka) v višini 137.179.977 evrov, prispevek od lastnikov kmetijskih zemljišč (2,4 odstotka) ter posebni prispevki za PIZ za zavarovalno dobo s povečanjem od oseb, ki opravljajo dejavnost in pri njih zaposlenih (0,002 odstotka).

V primerjavi z letom 2018 so bili prihodki od prispevkov samozaposlenih višji za 5,1 odstotka. Vrednostno so se najbolj zvišali prispevki za PIZ od in iz zavarovalne osnove (za 3,8 milijona evrov oziroma 5,1 odstotka ter za 6,6 milijona evrov oziroma 5,1 odstotka). Po zadnjih statističnih podatkih SURS je bilo v letu 2019 v povprečju za 1,8 odstotka več samozaposlenih oseb (brez kmetov) kot v letu 2018.

Ostale prispevke za socialno varnost sestavljajo zamudne obresti iz naslova prispevkov, prispevki delojemalca od starševskih nadomestil, katerih plačnik je MDDSZ, prispevki delojemalca od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem, prihodki od prispevkov delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti, katerih plačnik je ZRSZ, prispevki za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje ter prispevki iz osebnega dopolnilnega dela. Realizirani so bili v višini 102.513.779 evrov. Glede na FN 2019 so bili višji za 2,2 odstotka. Višje doseganje načrta je predvsem odraz višjih plačil prispevkov delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti (za 6,4 odstotka oziroma 1,4 milijona evrov), prispevkov delojemalca od starševskih nadomestil (za 2,1 odstotka oziroma 1,2 milijona evrov) ter zamudnih obresti iz naslova prispevkov za PIZ (za 4,2 odstotka oziroma 193.000 evrov).

Nižje realizirani so bili prihodki od prispevkov za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje (za 3,9 odstotka oziroma 484.000 evrov), prispevki delojemalca od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem (za 2,5 odstotka oziroma 106.000 evrov) ter prispevki iz osebnega dopolnilnega dela (za 5,7 odstotka oziroma 10.000 evrov).

Ostali prispevki za socialno varnost so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 5,4 odstotka, predvsem zaradi za 10,4 odstotka oziroma 5,5 milijona evrov višjih prihodkov od prispevkov delojemalca od starševskih nadomestil, za 5,0 odstotka oziroma 199.000 evrov višjih prihodkov od prispevkov delojemalca od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem ter za 0,8 odstotka oziroma 91.000 evrov višjih prihodkov od prispevkov za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje. Prispevki delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti so bili nižji za 1,3 odstotka oziroma 310.000 evrov ter prihodki iz naslova zamudnih obresti nižji za 4,4 odstotka oziroma 223.000 evrov.

III.5.1.2 Transforni prihodki

Med transferne prihodke se po ekonomski klasifikaciji prihodkov uvrščajo prihodki iz državnega proračuna, ZRSZ, MDDSZ, ZZZS, KAD ter prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev

proračuna EU in iz drugih držav. Realizirani so bili v višini 1.017.059.432 evrov in so bili za 4,7 odstotka oziroma 49,9 milijona evrov nižji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2018 so bili nižji za 7,7 odstotka oziroma 85 milijonov evrov.

Zavod je v letu 2019 iz državnega proračuna prejel 918.449.644 evrov oziroma 5,2 odstotka manj, kot je bilo načrtovano, pri čemer je od FN 2019 nižja dodatna obveznost državnega proračuna, medtem ko je bila tekoča obveznost državnega proračuna višja.

Prihodki iz naslova tekoče obveznosti iz državnega proračuna so bili v FN 2019 načrtovani v višini 235 milijonov evrov. Prejeta sredstva iz tega naslova so bila v letu 2019 realizirana v višini 246.237.830 evrov, kar pomeni 104,8 odstotka FN 2019. Navedeni znesek ustreza nakazilu dvanajstih mesečnih akontacij v skupni višini 235 milijonov evrov ter v maju 2019 izvedenem poročilu tekočih obveznosti Republike Slovenije za leto 2018 v višini 11.237.830 evrov.

Glede na leto 2018 so bili prihodki iz naslova tekoče obveznosti državnega proračuna višji za 47,1 odstotka oziroma 78,8 milijona evrov. Razlog je zaradi za 5,4 odstotka oziroma 12 milijonov evrov višje akontacije tekočih obveznosti državnega proračuna v letu 2019 v primerjavi z letom 2018, v maju 2019 že omenjenega prejetega poročila tekočih obveznosti Republike Slovenije za leto 2018 ter v maju 2018 izvedenega pobota med tekočo in dodatno obveznostjo.

Prihodki iz naslova dodatne obveznosti državnega proračuna so bili v letu 2019 realizirani v višini 672.211.814 evrov. S FN 2019 so bili načrtovani v višini 734.225.276 evrov, kar pomeni, da je zavod prejel 8,4 odstotka oziroma 62 milijonov evrov manj od načrtovanih, predvsem zaradi višjih davčnih prihodkov, nižjih skupnih odhodkov ter višjih prejetih sredstev iz naslova tekoče obveznosti državnega proračuna v primerjavi s FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bila ta sredstva nižja za 19,9 odstotka oziroma 166,9 milijona evrov, ker je zavod v letu 2019 prejel za 299,5 milijona evrov več davčnih prihodkov ter za 78,8 milijona evrov več prejetih sredstev iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna, ob 215,3 milijona evrov višjih skupnih odhodkih. V enakem obdobju lani je bil vključen tudi pobot med prihodki z naslova tekoče in dodatne obveznosti državnega proračuna v maju 2018 na podlagi obračuna obveznosti Republike Slovenije za leto 2017.

Druge transferne prihodke zavoda predstavljajo nakazana sredstva:

- MDDSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za PIZ od starševskih nadomestil. V letu 2019 so ti prispevki znašali 33.230.337 evrov in so bili za 2,1 odstotka višji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2018 so bili višji za 10,4 odstotka;
- ZRSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti. Realizirani so bili v višini 13.325.105 evrov in so bili za 6,4 odstotka višji v primerjavi s FN 2019 ter za 1,3 odstotka nižji, v primerjavi z letom 2018. V letu 2019 se je v primerjavi z letom 2018 povprečno število brezposelnih zavarovancev zmanjšalo za 4,7 odstotka;
- ZZZS, ki je plačnik prispevkov delodajalca za PIZ od nadomestil plač zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih neposredno izplačuje upravičencem. V letu 2019 so znašali 2.054.346 evrov in so bili za 16 odstotkov nižji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2018 so bili za 5,6 odstotka višji. Na podlagi zadnjih statističnih podatkov ZZZS v obdobju januar-september 2019 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2018 se je povečalo tako število primerov (za 11,6 odstotka) kot tudi število dni (za 6,3 odstotka) začasne zadržanosti od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- KAD, ki je skladno z določbami ZIPRS1819 ter po pogodbi, sklenjeni med zavodom in KAD, v septembru 2019 zavodu nakazal 50 milijonov evrov. Sredstva so bila enaka načrtovani višini v FN 2019 in primerjavi z letom 2018.

Prihodki iz naslova projekta EESSI so bili v FN 2019 načrtovani v višini 174.251 evrov, vendar teh prihodkov zavod v letu 2019 ni prejel.

III.5.1.3 Drugi prihodki (nedavčni prihodki, kapitalski prihodki ter prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav)

Nedavčni prihodki vključujejo sredstva iz naslova udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja, prihodke od prodaje blaga in storitev ter druge nedavčne prihodke. Realizirani so bili v višini 27.566.032 evrov in so bili v primerjavi z načrtovanimi višji za 2,4 odstotka oziroma 647.000 evrov, predvsem zaradi višjih drugih nedavčnih prihodkov (podskupina 714).

Glavnino prihodkov iz naslova udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja predstavljajo dividende Zavarovalnice Triglav, d. d., ki so bile realizirane v višini 19.591.570 evrov in so bile enake kot v letu 2018 ter načrtovanim s FN 2019. Prihodki od premoženja so bili v letu 2019 realizirani v višini 135.855 evrov oziroma 2,2 odstotka več od načrtovanih s FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bili ti prihodki višji za 1,3 odstotka, predvsem zaradi višjih prihodkov od najemnin za poslovne prostore.

Prihodki od prodaje blaga in storitev so bili realizirani v višini 873.938 evrov, kar pomeni 11,9 odstotka manj v primerjavi z načrtovanimi s FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bili ti prihodki nižji za 10,8 odstotka, predvsem zaradi nižjih prihodkov od provizij za izvajanje nakazil po sklenjenih pogodbah (zavarovalnice in SŽ) ter prihodkov od izvajanja nakazovanja dajatev po ZDVPDTP (prenehanje veljavnosti tega zakona 1. januarja 2019).

Drugi nedavčni prihodki so bili realizirani v višini 6.964.669 evrov, kar je 12,3 odstotka več od FN 2019. Najvišji delež drugih nedavčnih prihodkov predstavljajo prihodki na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju, ki so bili realizirani v višini 3.050.288 evrov oziroma 99,4 odstotka FN 2019. Pri dokupih pokojninske dobe je bilo realizirano 94,9 odstotka FN 2019, kar znaša 51.000 evrov manj od načrtovane višine ter pri drugih prostovoljnih prispevkih za socialno varnost (prispevki za zavarovalno dobo s povečanjem, dokup pokojninske dobe po 202.a členu ZPIZ-2) 138,6 odstotka FN 2019, kar pomeni 92.000 evrov več od načrtovane višine.

V primerjavi z letom 2018 so bili nedavčni prihodki višji za 2 odstotka oziroma 532.000 evrov, ker so bili višji predvsem drugi nedavčni prihodki (konto 7141). Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost (podkonto 7140 99) so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 22,2 odstotka. Med njimi so bili prispevki za zavarovalno dobo s povečanjem realizirani v višini 442 evrov oziroma 87.700 evrov manj kot v letu 2018 ter dokupi pokojninske dobe po 202.a členu ZPIZ-2, ki so bili realizirani v višini 329.173 evrov kar pomeni 81,4 odstotka oziroma 147.673 evrov več kot v letu 2018. Drugi nedavčni prihodki (konto 7141) so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 16,9 odstotka oziroma 822.000 evrov, predvsem zaradi višjih prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov, prihodkov od odškodninskih zahtevkov in drugi prihodki iz naslova pravnih zadev ter preplačil prejemkov.

Kapitalski prihodki predstavljajo prihodke od prodaje osnovnih sredstev. Realizirani so bili v višini 277.752 evrov, medtem ko so bili s FN 2019 načrtovani v višini 250.000 evrov. Glavnino teh prihodkov predstavljajo prihodki od prodaje počitniških objektov v Dolenjskih Toplicah in Veliki Planini v višini 188.945 evrov ter prihodki od prodaje poslovnih prostorov na Štefanovi ulici 5 v Ljubljani v višini 88.480 evrov. Ostale prihodke v višini 328 evrov predstavljajo prihodki od prodaje računalniške in pisarniške opreme. V primerjavi z realiziranimi v letu 2018 so bili kapitalski prihodki višji za 50,4 odstotka oziroma 93.000 evrov.

Prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav so v letu 2019 znašala 149.653 evrov in predstavljajo prihodke iz naslova prenosa pokojninskih pravic iz sistema EU po ZPPP v višini 71.691 evrov oziroma 35,8 odstotka načrtovanih ter povrnjene izdatke od Evropske komisije v višini 3.047 evrov oziroma 64,8 odstotka načrtovanih s FN 2019. Druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za obdobje 2014-2020 predstavljajo prejeta sredstva iz naslova projekta My work.My pension v višini 63.907 evrov ter druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova Varnost in državljanstvo za obdobje 2014-2020 predstavljajo prejeta sredstva iz naslova projekta SI-PASS v višini 11.008 evrov, ki s FN 2019 niso bila načrtovana.

V primerjavi z letom 2018 so bila prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav višja za 265 odstotkov oziroma 109.000 evrov.

III.5.2 Odhodki

Skupni odhodki zavoda so znašali 5.510.479.417 evrov in so bili za 0,2 odstotka nižji od načrtovanih. Nižje realizirana je bila večina glavnih postavk na strani odhodkov, razen nadomestila iz invalidskega zavarovanja ter transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam.

V primerjavi z letom 2018 so bili skupni odhodki zavoda nominalno višji za 4,1 odstotka oziroma 215,3 milijona evrov. Med njimi so bili višji predvsem odhodki za pokojnine in posledično plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja.

V februarju 2019 je bila v skladu z določbami ZPIZ-2 izvedena uskladitev pokojnin in drugih prejemkov v višini 2,7 odstotka z veljavnostjo od 1. januarja 2019 dalje (2,8 odstotka v FN 2019) ter v decembru 2019, v skladu z drugim odstavkom 65. člena ZIPRS1819 izredna uskladitev v višini 1,5 odstotka (enako kot v FN 2019), kar pomeni na letni ravni skupaj 2,8 odstotka. Po določbah 66.a člena ZIPRS1819 je bila, prvič po juliju 2011, izvedena uskladitev dodatkov za pomoč in postrežbo ter invalidnin za telesno okvaro v februarju 2019 z veljavnostjo od 1. januarja 2019 dalje, in sicer v višini 2,7 odstotka (2,8 odstotka v FN 2019).

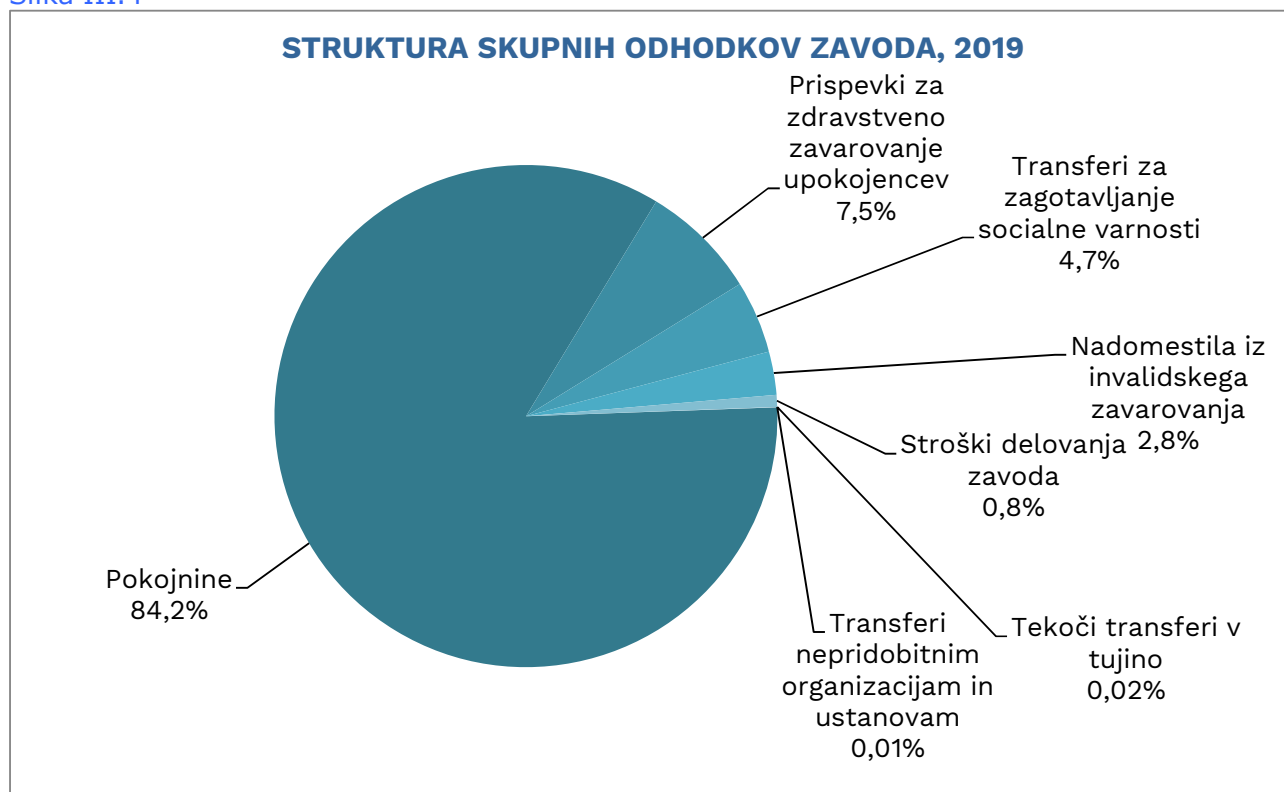
Februarska uskladitev pokojnin, drugih prejemkov, dodatkov za pomoč in postrežbo ter invalidnin za telesno okvaro je bila za 0,1 odstotne točke nižja, kot je bila načrtovana s FN 2019. Na podlagi podatkov SURS je v letu 2018, v primerjavi z letom 2017, znašala rast povprečne bruto plače v RS 3,4 odstotka ter povprečna letna inflacija 1,7 odstotka, kar je bila podlaga za februarsko uskladitev. Z Jesensko napovedjo gospodarskih gibanj 2018, UMAR (ki je bila podlaga za pripravo FN 2019) pa je bila predvidena 3,5-odstotna rast povprečne bruto plače v RS ter 1,8-odstotna povprečna letna inflacija.

V strukturi vseh odhodkov zavoda v letu 2019 predstavljajo pokojnine, prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja 99,2 odstotka (99,3 odstotka v letu 2018).

V strukturi odhodkov zavoda, razvrščenih po namenih, predstavljajo:

- pokojnine 84,2 odstotka (84,4 odstotka v letu 2018);
- prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic 7,5 odstotka (enako kot v letu 2018);
- transferi za zagotavljanje socialne varnosti 4,7 odstotka (4,5 odstotka v letu 2018);
- nadomestila iz invalidskega zavarovanja 2,8 odstotka (enako kot v letu 2018);
- stroški delovanja zavoda (tj. plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve ter investicije) 0,8 odstotka (0,7 odstotka v letu 2018);
- tekoči transferi v tujino 0,02 odstotka (enako kot v letu 2018);
- transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam 0,01 odstotka (enako kot v letu 2018).

Slika III.4

III.5.2.1 Odhodki za pokojnine

Odhodki za pokojnine so bili realizirani v višini 4.641.209.538 evrov in so bili za 0,1 odstotka nižji od načrtovanih v FN 2019. Nižje realizirana je bila februarska uskladitev pokojnin in drugih prejemkov, medtem ko je bila rast povprečnega števila uživalcev vseh pokojnin skupaj, ki zajema uživalce starostnih pokojnin (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidskih, družinskih, vdovskih, kmečkih, vojaških ter drugih pokojnin, višja od načrtovane. S FN 2019 je bila načrtovana 0,6-odstotna rast povprečnega števila vseh uživalcev pokojnin, medtem ko je bila realizirana 0,8-odstotna rast.

Odhodki za pokojnine so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 3,8 odstotka oziroma 169,5 milijona evrov, predvsem zaradi višjih odhodkov za starostne (tudi 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter delne pokojnine), vdovske in invalidske pokojnine. Pri starostnih in vdovskih pokojninah je razlog predvsem v opravljenih uskladitvah pokojnin ter v povečanju povprečnega števila teh uživalcev, medtem ko je pri invalidskih pokojninah razlog predvsem v opravljenih uskladitvah.

Največji delež v strukturi pokojnin so v letu 2019 predstavljali odhodki za starostne pokojnine, in sicer 78,5 odstotka (77,9 odstotka v letu 2018). Znašali so 3.645.584.811 evrov, kar je 0,1 odstotka manj, kot je bilo načrtovano ter za 4,6 odstotka oziroma 161,6 milijona evrov več kot leta 2018. V letu 2019 je bila realizirana 2-odstotna rast povprečnega števila uživalcev starostnih pokojnin (ki vključujejo tudi izplačilo 20 % predčasne ali starostne pokojnine, kjer je bila rast 16,8-odstotna) ter uskladitvi pokojnin v februarju in decembru 2019. V FN 2019 je bila načrtovana 1,6-odstotna rast povprečnega števila teh uživalcev.

V primerjavi z letom 2018 so se odhodki za 20 % predčasne ali starostne pokojnine, ki so bili realizirani v višini 21.229.892 evrov, povečali za 28,6 odstotka oziroma 4,7 milijona evrov. Odhodki za delne pokojnine so bili realizirani v višini 21.878.885 evrov in v primerjavi z letom 2018 višji za 28 odstotkov oziroma 4,8 milijona evrov.

Odhodki za invalidske pokojnine so bili v letu 2019 realizirani v višini 482.250.819 evrov, kar pomeni za 161.000 evrov več od načrtovane višine ter za 0,5 odstotka oziroma 2,6 milijona evrov več v primerjavi z letom 2018. Razlog sta predvsem uskladitvi pokojnin v letu 2019. S FN 2019 je bilo načrtovano 2,6-odstotno zmanjšanje povprečnega števila teh uživalcev, medtem ko je bilo v letu 2019 realizirano 2,3-odstotno zmanjšanje.

Odhodki za družinske pokojnine so bili v letu 2019 realizirani v višini 162.762.700 evrov oziroma za 0,4 odstotka manj od načrtovane višine ter za 4,4 odstotka oziroma 7,5 milijona evrov manj v primerjavi z letom 2018. Nižja je bila februarska uskladitev pokojnin. V letu 2019 je bilo realizirano 7-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev družinskih pokojnin, enako kot je bilo načrtovano s FN 2019.

V letu 2019 je bilo izplačanih 327.915.056 evrov vdovskih pokojnin (od tega 52.221.888 evrov za del vdovske pokojnine), kar pomeni 0,9 odstotka oziroma 2,9 milijona evrov manj od načrtovane višine. V primerjavi z letom 2018 so bili odhodki za vdovske pokojnine višji za 4,5 odstotka oziroma 14,0 milijona evra, zaradi uskladitev pokojnin ter 1,4-odstotnega povečanja povprečnega števila uživalcev vdovskih pokojnin. S FN 2019 je bila načrtovana 2,1-odstotna rast povprečnega števila teh uživalcev.

Sredstva za izplačilo kmečkih pokojnin so v letu 2019 znašala 383.920 evrov oziroma 2 odstotka več od načrtovane višine v FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bili ti odhodki nižji za 27,1 odstotka. Pri tej postavki je bilo v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 realizirano zmanjšanje povprečnega števila uživalcev za 32,9 odstotka, medtem ko je bilo s FN 2019 načrtovano 30,9-odstotno zmanjšanje.

Predvsem zaradi zmanjšanja povprečnega števila uživalcev vojaških pokojnin so bila, kljub uskladitvam pokojnin, izplačila za te namene v višini 22.310.831 evrov nižja v primerjavi z FN 2019 ter z letom 2018. V letu 2019 je bilo, v primerjavi z letom 2018, realizirano zmanjšanje povprečnega števila uživalcev za 7,2 odstotka, medtem ko je bilo s FN 2019 načrtovano 6-odstotno zmanjšanje.

III.5.2.2 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja

Pod to postavko se izkazujejo plačila ZZZS za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje od pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Izplačani so bili v višini 413.639.723 evrov in so bili nižji za 1,1 odstotka oziroma 4,6 milijona evrov v primerjavi z načrtovanimi s FN 2019. V marcu 2019 je bila za leto 2018 objavljena nova, nekoliko višja povprečna letna stopnja davka in prispevkov, ki je vplivala na zvišanje količnika za obrutenje pokojnin kot tudi nadomestil na 1,53894 (star količnik je znašal 1,53186). Novi količnik se je uporabljal od 1. aprila 2019 dalje.

V primerjavi z letom 2018 so bili odhodki za navedene prispevke višji za 3,8 odstotka oziroma 15,1 milijona evrov zaradi višjih odhodkov za pokojnine in nadomestila iz invalidskega zavarovanja.

III.5.2.3 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti

Sredstva za zagotavljanje socialne varnosti so bila v letu 2019 realizirana v višini 258.341.264 evrov, kar je za 0,5 odstotka oziroma 1,4 milijona evrov manj od FN 2019. Nižje realizirane so bile vse postavke, razen dodatki k pokojninam, ki so bili višji. V februarju 2019 je bila izvedena uskladitev DPP ter invalidnin za telesno okvaro, ki je bila nižja od načrtovane s FN 2019.

V primerjavi z letom 2018 so bili ti odhodki višji za 8,5 odstotka oziroma 20,3 milijona evrov, zaradi višjih odhodkov za izplačilo letnega dodatka, DPP ter dodatkov k pokojninam ob hkrati nižjih odhodkih za izplačilo invalidnin za telesno okvaro ter preživnin. V letu 2019 je bilo v primerjavi z letom 2019 realizirano 1-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev

sredstev za zagotavljanje socialne varnosti brez uživalcev letnega dodatka, medtem ko je bilo načrtovano 1,3-odstotno zmanjšanje.

Odhodki za izplačilo letnega dodatka so bili v letu 2019 realizirani v višini 139.689.669 evrov oziroma 99,8 odstotka FN 2019. Ti odhodki so bili v FN 2019 načrtovani ter realizirani v skladu z določbami 69.a člena ZIPRS1819. Glavnina izplačil je bila realizirana v juliju 2019. V primerjavi z letom 2018 so bili ti odhodki višji za 13,6 odstotka oziroma 16,7 milijona evrov, predvsem zaradi višjih zneskov in razredov za izplačilo letnega dodatka. Število prejemnikov letnega dodatka je bilo v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 višje za 0,4 odstotka.

DPP je bil realiziran v višini 89.785.235 evrov oziroma 1,3 odstotka manj, kot je bilo načrtovano. V primerjavi z letom 2018 so bila izplačila za te namene višja za 4,9 odstotka oziroma 4,2 milijona evrov predvsem zaradi rasti povprečnega števila uživalcev za 4 odstotke ter februarske uskladitve. S FN 2019 je bila načrtovana 3,0-odstotna rast povprečnega števila teh uživalcev.

Za invalidnine za telesno okvaro je bilo v letu 2019 realiziranih 26.505.247 evrov, kar pomeni 99,4 odstotka načrtovane višine s FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bila izplačila za te namene nižja za 2,3 odstotka oziroma 624.000 evrov, predvsem zaradi 4,7-odstotnega zmanjšanja povprečnega števila uživalcev, medtem ko je bilo s FN 2019 načrtovano 4,4-odstotno zmanjšanje.

Za dodatke k pokojninam je bilo v letu 2019 realiziranih 2.322.057 evrov, kar pomeni 109,7 odstotka načrtovane višine s FN 2019. V primerjavi z letom 2018 so bila izplačila za te namene višja za 3,1 odstotka oziroma 71.000 evrov. Razlog je predvsem zaradi uveljavitve ZDPIDŠ ob koncu leta 2017 (prvo redno nakazilo je bilo realizirano v marcu 2018) ter februarske in decembrske uskladitve teh prejemkov. V skladu z ZDPIDŠ je bilo v letu 2019 uživalcem teh pravic nakazano 661.271 evrov, kar pomeni 71,9 odstotka več kot v letu 2018. S FN 2019 je bilo načrtovano 7,9-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev dodatkov k pokojninam, medtem ko je bilo realizirano 4,9-odstotno zmanjšanje uživalcev.

III.5.2.4 Nadomestila plač (nadomestila iz invalidskega zavarovanja)

Izplačila za nadomestila iz invalidskega zavarovanja so v letu 2019 znašala 153.169.329 evrov ali 3,2 odstotka več od FN 2019. S FN 2019 je bilo načrtovano zmanjšanje povprečnega števila uživalcev za 0,8 odstotka, medtem ko je bila realizirana rast za 1,3 odstotka. V letu 2019 sta bili, enako kot pri pokojninah, opravljeni uskladitvi nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Vse štiri vrste nadomestil iz invalidskega zavarovanja so bile realizirane višje od FN 2019. Delna nadomestila so bila realizirana v višini 66.627.919 evrov in so bila od načrtovane višine višja za 0,9 odstotka oziroma 588.000 evrov. Nadomestila za invalidnost so bila realizirana v višini 51.719.245 evrov, kar pomeni 102,2 FN 2019 oziroma za 1,1 milijona evrov več od načrtovanih. Začasna nadomestila so znašala 33.182.279 evrov, kar je za 9,2 odstotka oziroma 2,8 milijona evrov več od FN 2019, predvsem zaradi nižjega znižanja povprečnega števila uživalcev nadomestil za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev. Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije so bila realizirana v višini 1.639.887 evrov in so bila višja za 14,3 odstotka oziroma 205.000 evrov.

V primerjavi z letom 2018 so bila izplačila za nadomestila iz invalidskega zavarovanja višja za 3,5 odstotka oziroma 5,2 milijona evrov predvsem zaradi opravljenih uskladitev ter rasti povprečnega števila uživalcev. Med njimi je bilo vrednostno največje odstopanje realizirano pri nadomestilih za invalidnost, ki so bila višja za 6,2 odstotka oziroma 3 milijonov evrov, predvsem kot posledica uskladitev ter 7,5-odstotne rasti povprečnega števila uživalcev nadomestil za invalidnost, ki so vključeni v zavarovanje. Delna nadomestila so bila višja za 3,7 odstotka oziroma 2,4 milijona evrov, zaradi že omenjenih uskladitev ter 3,1-odstotne rasti povprečnega števila uživalcev delnih nadomestil/delnih invalidskih pokojnin, ki so vključeni v zavarovanje. V primerjavi z letom 2018 so bila nadomestila za čas poklicne rehabilitacije višja

za 4,1 odstotka oziroma 65.000 evrov, medtem ko so bila začasna nadomestila nižja za 0,9 odstotka oziroma 312.000 evrov.

III.5.2.5 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

V letu 2019 je bilo izplačanih 736.109 evrov, kar predstavlja 8,3 odstotka več sredstev od načrtovanih s FN 2019, zaradi za 30,9 odstotka oziroma 124.000 evrov višjih stroškov poklicne rehabilitacije delovnih invalidov v primerjavi z načrtovano višino. Nižje od načrtovane višine so bile vse ostale postavke. Vrednostno je bilo najnižje doseganje FN 2019 realizirano predvsem pri stroških za adaptacije in prilagoditve delovnih mest (za 28.000 evrov oziroma 28,2 odstotka manj od FN 2019), pri stroških storitev zavodov za usposabljanje invalidov (za 27.000 evrov oziroma 18,9 odstotka manj od FN 2019) ter pri stroških sofinanciranja programov delovnih invalidov (za 13.000 evrov oziroma 32,2 odstotka manj od FN 2019).

V primerjavi z letom 2018 je bilo realizirano za 26,9 odstotka oziroma 156.000 evrov več sredstev zaradi višjih stroškov poklicne rehabilitacije delovnih invalidov (za 40,2 odstotka oziroma 150.000 evrov) ter stroškov adaptacije in prilagoditve delovnih mest (za 51 odstotkov oziroma 24.000 evrov). Stroški storitev zavodov za usposabljanje invalidov so bili nižji za 10,9 odstotka oziroma 14.000 evrov ter za 14,4 odstotka oziroma 5.000 evrov nižji stroški sofinanciranja programov delovnih invalidov.

III.5.2.6 Tekoči transferi v tujino

V letu 2019 je bilo plačano 913.288 evrov sredstev za prenos pokojninskih pravic v sistem EU po ZPPP. Ta sredstva so bila za 39,1 odstotka oziroma 587.000 evrov nižja od načrtovane višine in v primerjavi z letom 2018 nižja za 6,2 odstotka oziroma 61.000 evrov.

III.5.2.7 Stroški delovanja zavoda

Plače in drugi izdatki zaposlenim

Odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim so bili izplačani na podlagi predpisov, ki veljajo za javni sektor. Na njihovo višino so še posebej vplivali: Zakon o spremembi in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Dogovor o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju, Sporazum o razreševanju stavekovnih zahtev, Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, Aneks št. 12 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, Aneks št. 3 h Kolektivni pogodbi za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del. Dosegli so 20.590.721 evrov oziroma 93,4 odstotka letnega načrta. Od načrtovanih so bili višji izdatki za plačilo regresa za letni dopust in jubilejnih nagrad. Izdatki za plačilo jubilejnih nagrad so presegli načrtovane, predvsem zaradi izplačil jubilejnih nagrad za 40 let delovne dobe, ki ob pripravi FN 2019 niso mogli biti načrtovani.

V primerjavi z letom 2018 so bili odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim višji za 985.292 evrov oziroma 5 odstotkov. Višji so bili vsi izdatki, razen izdatki za plačilo prevoza na delo in z dela, odpravnin ter drugi izdatki zaposlenim. Izplačil solidarnostnih pomoči v letu 2019 ni bilo. Po absolutni višini je bilo povečanje največje za 950.434 evrov oziroma 5,6 odstotka pri izdatkih za plačilo plač in dodatkov, ki so bili višji predvsem zaradi pravice do izplačila višjih plačnih razredov s 1. januarjem 2019 za en plačni razred, s 1. novembrom 2019 za drugi plačni razred ter zaradi napredovanja zavodovih uslužbencev s 1. decembrom 2018. Izdatki za plačilo regresa za letni dopust so bili višji za 54.260 evrov ali 7,7 odstotka zaradi rasti minimalne plače. V primerjavi z letom 2018 so bili za 37.555 evrov ali skoraj polovico višji izdatki za plačilo nadurnega dela. Izdatki za plačilo prehrane med delom so bili višji za 12.657 evrov ali 2 odstotka. Za 1.471 evrov ali 1,5 odstotka so bili višji izdatki za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog. Izdatki za plačilo jubilejnih nagrad so bili višji za 5.197 evrov ali za 14,2 odstotka.

V primerjavi z letom 2018 so se zmanjšali izdatki za plačilo odpravnin ob upokojitvi in zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za določen čas (za 58.475 evrov ali 34,1 odstotka) ter izdatki za plačilo prevoza na delo in z dela (za 10.988 evrov ali 1,4 odstotka). Drugi izdatki zaposlenim so bili nižji za 5.434 evrov ali 88,3 odstotka.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v zavodu je znašala 1.904 evrov in je bila v primerjavi z letom 2018 višja za 5,0 odstotka, medtem ko je povprečna mesečna neto plača na zaposlenega znašala 1.235 evrov in je bila višja za 4,1 odstotka. V javnem sektorju je znašala povprečna bruto plača 2.051 evrov in se je v primerjavi z letom 2018 povečala za 5,4 odstotka.

V letu 2019 je bilo povprečno zaposlenih 798 delavcev iz ur, kar je za 6 delavcev oziroma 0,7 odstotka več kot v letu 2018.

Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki za socialno varnost zaposlenih so znašali 3.296.202 evrov oziroma 93,6 odstotka načrtovanih. V skladu z 2. in 3. členom Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji ter s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence je bilo na osebne račune uslužbencem zavoda pri Modri zavarovalnici, d. d., vplačanih 349.975 evrov premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Povprečna mesečna premija kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, izplačana v letu 2019, je znašala 33,73 evra.

V primerjavi z letom 2018 so bili prispevki za socialno varnost zaposlenih višji za 179.344 evrov oziroma 5,8 odstotka predvsem zaradi višjih plač in dodatkov.

Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve so znašali 15.147.176 evrov in so bili nižji od načrtovanih za okoli 1,2 milijona evrov oziroma 7,4 odstotka. Dobrih 12,3 milijona evrov ali 81,5 odstotka v strukturi izdatkov za blago in storitve zavoda predstavlja naslednjih trinajst vrst izdatkov: poštni stroški za dostavo gotovine (denarne nakaznice) 2.463.726 evrov, avtorski honorarji za IK 2.431.439 evrov, tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme 1.810.067 evrov, poštnina in kurirske storitve 1.098.997 evrov, drugi poštni stroški (obvestila uživalcem pravic) 896.735 evrov, povračila za delo ZZS za izvajanje prijavno-odjavne službe 681.623 evrov, storitve informacijske podpore uporabnikom 553.860 evrov, storitve varovanja zgradb in prostorov 534.440 evrov, sodni stroški, storitve odvetnikov, sodnih izvedencev, tolmačev in notarjev 523.190 evrov, storitve organizacijam, pooblaščenim za plačilni promet 441.203 evrov, čistilni material in storitve 347.539 evrov, električna energija 294.571 evrov ter tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme 268.362 evrov.

V primerjavi z letom 2018 so bili izdatki za blago in storitve višji za 1.564.963 evrov oziroma 11,5 odstotka. Po absolutni višini je bilo povečanje največje – za 678.751 evrov ali 60 odstotkov pri tekočem vzdrževanju licenčne programske opreme, predvsem zaradi vplačila prvega obroka za vzdrževanje programske opreme IBM po novi krovni pogodbi. Plačila avtorskih honorarjev za IK so bila višja za 378.934 evrov ali 18,5 odstotka predvsem zaradi uveljavitve Pravilnika o spremembah Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov ZPIZ ter višje vrednosti točke za plačilo izvedencev zavoda. Storitve informacijske podpore uporabnikom so bile višje za 228.482 evrov ali 70,2 odstotka, med njimi so bili v letu 2019 višji predvsem stroški vzdrževanja okolja za izvajanje, nadzor in upravljanje informacijskih rešitev zavoda. Stroški poštne in kurirskih storitev so bili višji za 155.345 evrov ali 16,5 odstotka. Izdatki za tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme so bili višji za 125.497 evrov ali 87,8 odstotka. Za 105.561 evrov ali 136,2 odstotka so bili višji izdatki za plačilo tekočega vzdrževanja komunikacijske opreme. Izdatki za plačilo storitev varovanja zgradb in prostorov so bili višji za 91.860 evrov ali 20,8 odstotka predvsem zaradi novih

pogodb. Drugi poštni stroški (obvestila uživalcem pravic) so bili višji za 78.609 evrov ali 9,6 odstotka zaradi večjega števila obvestil ter višjih cen storitev. Izdatki za plačilo čistilnega materiala in storitev so bili višji za 36.656 evrov ali 11,8 odstotka predvsem zaradi konec leta 2018 uveljavljenih novih pogodb. Zaradi sredi maja 2018 uveljavljene pogodbe za najem nadomestnih IP VPN komunikacijskih povezav različnih prenosnih hitrosti so bili za 28.464 evrov ali 25,8 odstotka višji izdatki za plačilo najema komunikacijske opreme in podatkovnih vodov.

V skladu z Revizijskim poročilom Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2017, z dne 18. junij 2019, izdatkov za rekreativno, športno in kulturno dejavnost upokoјencev in invalidov v letu ni bilo. Tudi izdatkov za raziskovalno dejavnost v letu 2019, enako kot v letu 2018, ni bilo. Vrednostno so se v primerjavi z letom 2018 za 110.195 evrov ali 4,3 odstotka zmanjšali poštni stroški za dostavo gotovine (denarne nakaznice) predvsem zaradi manjšega števila prejemnikov pokojnin in drugih prejemkov prek poštne dostave. Za 44.770 ali 68 odstotkov so bili nižji izdatki za plačilo telefona, faksa in elektronske pošte, predvsem so bili nižji stroški storitev fiksne in mobilne telefonije. Sodni stroški, storitve odvetnikov, sodnih izvedencev, tolmačev in notarjev so bili nižji 40.788 evrov ali 7,2 odstotka, pri čemer so bili nižji predvsem stroški izvedenskih mnenj. Izdatki za delo preko študentskega servisa so bili nižji za 26.895 evrov ali 15 odstotkov, kar je predvsem posledica zaposlovanja za določen čas in opravljenega dela v okviru obvezne delovne prakse dijakov in študentov.

Investicijski odhodki

Za investicije, nabave osnovnih sredstev ter investicijsko vzdrževanje je bilo realizirano 3.429.839 evrov oziroma 95,3 odstotka FN 2019.

Največji delež investicijskih odhodkov (88,5 odstotka) v višini 3.035.273 evrov je bil namenjen za nakup opreme in drugih osnovnih sredstev ter nematerialnega premoženja: licenčne programske opreme 1.553.574 evrov, aktivne mrežne in komunikacijske opreme 535.986 evrov, strojne računalniške opreme 342.402 evrov, druge (nelicenčne) programske opreme 333.534 evrov, strežnikov in diskovnih sistemov 127.022 evrov, pisarniškega in drugega pohištva ter pisarniške in druge opreme 77.655 evrov, drugih osnovnih sredstev 36.874 evrov, pasivne mrežne in komunikacijske opreme 15.601 evrov, opreme za varovanje 7.113 evrov ter opreme za hlajenje in ogrevanje 5.512 evrov. Načrtovana postavka je bila realizirana 108,1-odstotno.

Drugi del investicijskih odhodkov (7,2 odstotka) v višini 245.728 evrov predstavljajo izdatki za plačilo investicijsko vzdrževalnih del. Med njimi so bili najvišji izdatki za plačilo: prve začasne situacije za zamenjavo transformatorja in srednje napetostnega bloka v transformatorski postaji; delne rekonstrukcije krmilnih elementov sistema za regulacijo ogrevanja, prezračevanja in hlajenja; investicijskega vzdrževanja dvigal, zamenjave stare, priklopa in zagona nove hidroforne postaje na sedežu v Ljubljani; vzdrževanja zavodovih počitniških objektov ter izdatki za plačilo sorazmernega dela investicijskega vzdrževanja zavodovih prostorov.

Tretji del v višini 128.768 evrov (3,8 odstotka investicijskih odhodkov) predstavljajo odhodki za nakup počitniškega objekta na Rogli ter parkirnega mesta za zavodov počitniški objekt v Barbarigi. Načrtovana postavka je bila realizirana 51,1-odstotno.

Za nakup službenega vozila je bilo realizirano 14.719 evrov ali 42,1 odstotka načrtovanih tovrstnih odhodkov.

Kazalnik učinkovitosti

Kazalnik učinkovitosti izvajanja PIZ je prikazan na dva načina, kot je razvidno v preglednici III.5. Delež 1 prikazuje delež stroškov delovanja zavoda v vseh odhodkih, delež 2 pa delež

odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke zavoda za socialno varnost zaposlenih v vseh odhodkih. V primerjavi z letom 2018 se je v letu 2019 Delež 1 zvišal predvsem zaradi višjih investicijskih odhodkov ter izdatkov za blago in storitve, Delež 2 pa je ostal na enakem nivoju.

Preglednica III.5

KAZALNIK UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PIZ (V ODSOTOKIH), 2010-2019										
LETO	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DELEŽ 1	1,06	1,01	0,93	0,81	0,80	0,72	0,77	0,75	0,71	0,77
DELEŽ 2	0,48	0,47	0,46	0,44	0,43	0,41	0,44	0,44	0,43	0,43

III.6 IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb izkazuje razliko med prejetimi vračili danih posojil in prodajo kapitalskih deležev ter med danimi posojili in povečanjem kapitalskih deležev.

Zavod je v letu 2019 prejel 554 evrov vrnjenih posojil, kar je v primerjavi s preteklim letom za 86,0 odstotka oziroma 3.418 evrov manj. Posojila za reševanje stanovanjskih težav in za odkup stanovanj po stanovanjskem zakonu so bila zaposlenim nazadnje dana leta 1999.

Zavod v letu 2019 ni zmanjševal ali povečeval kapitalskih deležev. Pozitivno stanje računa terjatev in naložb v višini 554 evrov povečuje splošni sklad zavoda.

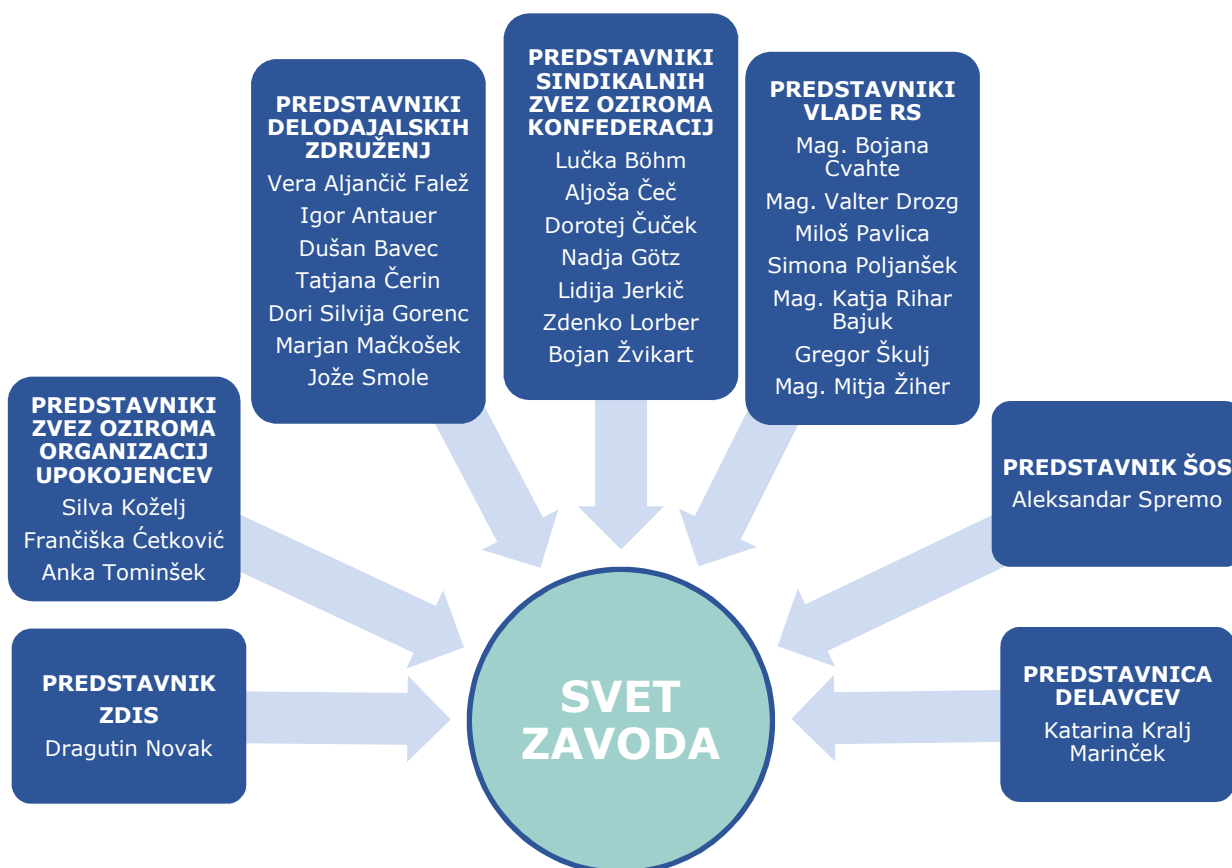
III.7 IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA

Izkaz računa financiranja ne izkazuje zadolževanja in odplačil dolga v letu 2019, enako kot v letu 2018.

IV POSLOVNO POROČILO

IV.1 SVET ZAVODA

Svet zavoda šteje 27 članov. Predsednik sveta zavoda je Dušan Bavec, predstavnik delodajalskih združenj, njegov namestnik je Aljoša Čeč, predstavnik sindikalnih zvez oziroma konfederacij.

Svet se je v letu 2019 sestal na sedmih rednih sejah. Izpeljana je bila tudi korespondenčna seja. Posebno pozornost je posvetil ključnim vprašanjem s področja poslovanja zavoda in sprejel potrebne akte za izvajanje PIZ: Letno poročilo 2018, Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja, Polletno poročilo 2019, Finančni načrt zavoda za leto 2020, Program dela in kadrovske načrt za leto 2020 ter Načrt investicijskih odhodkov za leto 2020.

Na januarski seji je podal soglasje k Spremembam in dopolnitvam Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest.

Na prvi februarski seji je sprejel sklep o redni uskladitvi pokojnin za 2,7 odstotka od 1. januarja 2019 dalje ter ugotovitvena sklepa o uskladitvi dodatka za pomoč in postrežbo ter invalidnin za telesno okvaro za 2,7 odstotka od 1. januarja 2019 dalje. Na drugi februarski seji je bila razprava ob obravnavi Letnega poročila 2018, namenjena predvsem statističnim podatkom o zavarovancih in uživalcih pravic, gmotnemu položaju upokojenev in delovnih invalidov, računovodskemu poročilu ter izvajanju določbe 134.a člena, po katerem se določi poseben način upoštevanja obdobj, za katera prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso bili obračunani. Razpravljavci so glede vsebine poročila izrazili pohvale zavodu, saj podaja jasen pregled sistema obveznega PIZ. Sprejet je bil Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Svet zavoda se je tudi seznanil z analizo kadrovske situacije na zavodu in podprl predlog za postopno povečanje števila zaposlenih na

zavodu. Zavod je podal predlog za povečanje števila zaposlenih v odobritev MDDSZ in MJU ter Vladi RS.

Na aprilski seji se je svet seznanil z izhodišči sprememb pokojninske zakonodaje, ki jih je predstavilo MDDSZ ter pobudami zavoda za spremembe ZPIZ-2, ki so povezane predvsem z izvajanjem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nadalje se je seznanil s poročilom FURS o pobiranju prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter s poročilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije 2018. Člani sveta zavoda so sprejeli poročilo o poslovanju Zavoda Vzajemnost v letu 2018 ter sprejeli sklepe o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine, od 1. januarja 2019 dalje.

Na junijski seji je bila srednja točka obravnava izvajanja postopkov za oceno delazmožnosti na zavodu in priznavanje bolniške odsotnosti na ZZZS. Čeprav se problematika dolgotrajnih bolniških odsotnosti le v ozkem segmentu dotika postopkov na invalidskih komisijah, se je na seji sveta zavoda obravnavala v širšem kontekstu. Svet zavoda je pozval Ministrstvo za zdravje, da zagotovi, da se Projektna skupina za pripravo rešitev za poenotenje ugotavljanja začasne in trajne nezmožnosti za delo sestane do konca junija 2019 in pristopi k izvajanju nalog ter o izvedenih nalogah kvartalno poroča svetu zavoda.

Na oktobrski seji je bil na podlagi ZIPRS1819 ter v skladu s Sklepom Vlade Republike Slovenije o višini gospodarske rasti v letu 2018 sprejet sklep o uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov, in sicer, da se bodo s 1. decembrom 2019 na podlagi ugotovljene 4,1-odstotne gospodarske rasti, v letu 2018 pokojnine in določeni drugi prejemki izredno uskladili za 1,5 odstotka ter da obvestila o izredni uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov v letu 2019 prejmejo samo tisti uživalci, katerih pokojninski oziroma invalidski prejemek je obremenjen z odtegljajem na podlagi izvršilnega naslova ali administrativne prepovedi. Nadalje je bil sprejet sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine od 1. decembra 2019 dalje. Hkrati je svet zavoda Vladi RS predlagal, da zagotovi izredno uskladitev pokojnin v višini 1 odstotka, če bo gospodarska rast za leto 2019 znašala več kot 2,5 odstotka, in ustrezno spremeni besedilo šestega člena predloga Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin. Nadalje se je seznanil s poročilom o poslovanju Kapitalske družbe, d. d. in Polletnim poročilom zavoda 2019. Svet zavoda je ponovno pozval Vlado RS, da pospeši vse postopke in aktivnosti v zvezi z uvedbo enotnega izvedenskega organa in prouči možnost ponovne uvedbe seniorske olajšave pri odmeri dohodnine.

Na decembrski korespondenčni seji je bilo podano soglasje k nakupu počitniške kapacitete. Na redni decembrski seji je svet poleg Finančnega načrta zavoda za leto 2020, Programa dela in kadrovskega načrta ter Načrta investicijskih odhodkov za leto 2020 sprejel tudi sklep, s katerim je določil izplačilne dneve pokojnin in drugih prejemkov ter Okvirni terminski program dela sveta zavoda za leto 2020. Svet zavoda je sprejel sklep, da ZPIZ in ZZZS v zvezi s pobudo Ekonomsko-socialnega sveta pristopita k pripravi sporazuma o načrtovanju skupnih dejavnosti za doseg višje ravni varnosti in zdravja pri delu ter za splošen razvoj varnostne kulture. Zaradi predvidenega bistveno povečanega obsega dela je sprejel sklep, da se Vladi RS predlaga odobritev dodatnih 12 zaposlitev v letu 2020.

IV.2 IZVAJANJE OBVEZNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

IV.2.1 Matična evidenca

Zavod na podlagi veljavnih predpisov evidentira, zbira ter preverja pravilnost podatkov o zavarovancih, potrebnih za izvajanje zavarovanja, uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter za statistične prikaze in analize. V matični evidenci se zbirajo podatki za zavarovance (matična evidenca zavarovancev), za uživalce pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (matična evidenca uživalcev pravic), za osebe, ki niso vključene v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pa jim je pokojninska doba priznana z odločbo pristojnega organa ter za zavezance za plačilo prispevkov oziroma zavezance za vlaganje prijav o osnovah (register zavezancev). Za vse zavarovance se od njihovega vstopa v zavarovanje dalje obvezno zbirajo podatki o pokojninski dobi ter plačah oziroma zavarovalnih osnovah. Matična evidenca omogoča zavarovancu, uživalcu pravic, organizacijam in zavodu takojšen vpogled v vse pomembne podatke, vezane na uveljavljanje in uživanje pravic. Prijavno-odjavno službo za vključevanje v obvezno PIZ opravlja ZZS, prav tako zavod beleži prijave v zavarovanja, ki se vlagajo preko sistema e-DEM ter podatke na obračunih davčnega odtegljaja (REK obrazci) za oblikovanje prijav o osnovah zavarovancev zavarovanih iz naslova delovnega razmerja, ki jih prejme od FURS.

IV.2.1.1 Pregled del po vrsti obrazca

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je v letu 2019 zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (obrazci M-1 do M-3 in obrazec M-7) za 1.007.250 zavarovancev, ki so jih posredovali zavezanci za vlaganje prijav o osnovah. V primerjavi z letom 2018 (957.473 zavarovancev) je to za 5,2 odstotka zavarovancev več. V tej številki niso zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2, to so zavarovanci, ki delo opravljajo v okviru drugega pravnega razmerja, ker se prijave ter odjave v zavarovanje zanje ne vlagajo sproti, ampak zavod, v skladu s 130. členom ZPIZ-2, obdobje zavarovanja v tekočem letu oblikuje, na podlagi letnih podatkov FURS o plačanih prispevkih od prejemkov iz drugega pravnega razmerja, za preteklo koledarsko leto. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2019 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.147.309 zavarovancev, kar pomeni za 7,7 odstotka več v primerjavi z letom 2018 (1.062.751 zavarovancev).

Zavod je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 prejel oziroma oblikoval večje število M obrazcev, in sicer 4.969.509, kar je za 94 odstotkov več kot v letu 2018 (2.561.911). Dotok M obrazcev v letu 2019 je bil za 46,6 odstotka večji od načrtovanega. Glavni razlog za precejšnje povečanje števila M obrazcev je oblikovanje popravka M-4 obrazca za delavce v delovnem razmerju (za leti 2017 in 2018) v primeru, ko delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca. Od leta 2018 namreč zavod, na podlagi 32. člena ZMEPIZ-1 v povezavi s 40. členom ZMEPIZ-1, sam oblikuje podatek o osnovi oziroma plači na obrazcu M-4 za zaposlene, ki so iz naslova delovnega razmerja zavarovani na podlagi 14. člena ZPIZ-2, posledično pa mora oblikovati tudi popravek obrazca M-4, če delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca, na podlagi katerega je bil sicer obrazec M-4 že oblikovan. Prav tako je večje število M obrazcev posledica izvedbe 130. člena ZPIZ-2, na podlagi katerega je zavod v letu 2019 prvič oblikoval obdobje zavarovanja ter osnovo na obrazcu M-4 za vse osebe, ki so v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2018 opravljali delo iz naslova drugega pravnega razmerja. Za navedeno kategorijo zavarovancev je tako zavod oblikoval 494.100 obdobji zavarovanja z obrazcem M-7 ter enako število podatkov o osnovi na obrazcu M-4. Za ostale zavarovance, za katere morajo dajalci podatkov še vedno zavodu posredovati podatke o osnovah na obrazcu M-4, to so FURS, ZRSZ in CSD za samozaposlene, prostovoljno zavarovane, kmete, uživalce nadomestil za brezposelnost ter zavarovane iz naslova starševstva, je zavod prejel 286.589 obrazcev M-4.

Zavod je v letu 2019 prejel skupaj tudi 24.805.144 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,6 odstotka manj od načrtovanega dotoka. Dotok REK obrazcev v letu 2019 pa je bil sicer v primerjavi z letom 2018 višji za 2,5 odstotka.

Podrobnejši pregled prejetih podatkov za zavarovance na M in REK obrazcih prikazuje Preglednica IV.1

Preglednica IV.1

PREGLED ZBRANIH IN PREGLEDANIH PODATKOV O ZAVAROVANCIH 2018 IN 2019						
VRSTA OBRAZCA		REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
		2018	2019			
M-1	Prijava v zavarovanje	420.861	407.555	500.000	81,5	96,8
M-2	Odjava iz zavarovanja	394.845	390.654	420.000	93,0	98,9
M-3	Prijava spremembe	86.591	96.871	95.000	102,0	111,9
M-4 M-8	Prijava prejemkov*	1.618.157	3.538.125	1.950.000	181,4	218,7
M-6 M-10	Prijava nadomestil iz invalidskega zavarovanja	36.217	37.270	44.000	84,7	102,9
M-7	Prijava podatkov o dobi	5.240	499.034	415.000	120,2	9.523,5
SKUPAJ		2.561.911	4.969.509	3.424.000	145,1	194,0
REK-1	Obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja, plačil vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo in odtegljajev od pokojnine, nadomestil ter drugih dohodkov iz obveznega socialnega zavarovanja	21.560.735	22.547.701	25.500.000	88,4	104,6
REK-2	Obračun davčnih odtegljajev od dohodkov po ZDavP, ki niso dohodki iz delovnega razmerja	2.627.382	2.257.443	2.865.000	78,8	85,9
SKUPAJ		24.188.117	24.805.144	28.365.000	87,4	102,6
SKUPAJ M IN REK OBRAZCI		26.750.028	29.774.653	31.789.000	93,7	111,3

*V število so zajeti obrazci M-4, ki jih je zavod prejel neposredno s strani dajalcev podatkov, in obrazci M-4, ki jih je zavod oblikoval iz obračunov davčnega odtegljaja (REK obrazci).

Podrobnejši pregled prejetih podatkov glede na vrsto sporočenega dohodka na obrazcih REK za osebe iz 14. in 18. člena ZPIZ-2 prikazujeta preglednici IV.2 in IV.3.

Preglednica IV.2

ŠTEVILO PREJETIH OBRAZCEV REK-1 (OSEBE IZ 14. ČLENA ZPIZ-2) GLEDE NA VRSTO DOHODKA 2018 IN 2019			
VRSTA DOHODKA	ŠTEVILO OBRAZCEV REK-1		INDEKS 2019/2018
	2018	2019	
Plača in nadomestila plače	17.200.576	17.571.211	102,2
Ostali dohodki (regres, druga nadomestila, nagrade, jamstveni sklad...)	4.360.159	4.976.490	114,1
SKUPAJ	21.560.735	22.547.701	104,6

Preglednica IV.3

ŠTEVILO PREJETIH OBRAZCEV REK-2 (OSEBE IZ 18. ČLENA ZPIZ-2) GLEDE NA VRSTO DOHODKA 2018 IN 2019			
VRSTA DOHODKA	ŠTEVILO OBRAZCEV REK-2		INDEKS 2019/2018
	2018	2019	
Dohodek za študentsko delo - zavarovani po 18. členu ZPIZ-2	2.557.863	2.194.588	85,8
Ostali dohodki (pogodbena razmerja, avtorsko delo...)	47.913	42.198	88,1
Vrednotnice	21.606	20.657	95,6
SKUPAJ	2.629.400	2.257.443	85,9

Število prejetih REK-2 obrazcev za zaposlene in iz naslova opravljanja študentskega dela se je v letu 2019, v primerjavi z letom 2018, zmanjšalo za 14,2 odstotka. Število REK obrazcev iz naslova ostalih dohodkov iz civilnopravnih pogodbenih razmerij se je zmanjšalo za 11,9 odstotka, število podatkov iz naslova vrednotnic pa se je zmanjšalo glede na leto 2018 za 4,4 odstotka.

IV.2.1.2 Urejanje podatkov zavarovanca in ostala dela

Na področju MEZ so bila v letu 2019 opravljena tudi naslednja dela oziroma opravila, razvidna iz preglednice IV.4.

Preglednica IV.4

UREJANJE PODATKOV ZAVAROVANCA IN OSTALA DELA, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA, OPRAVILA ALI STORITVE	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
Pridobivanje in ureditev podatkov zavarovanca	720.903	386.442	680.000	56,8	53,6
Revizija MEZ	26.043	26.053	16.000	162,8	100,0
Obdelava napak v paketih M4	11.678	7.943	13.000	61,1	68,0
Obdelava napak na obračunih davčnega odtegljaja (iREK)	292.114	224.468	300.000	74,8	76,8
Posredovanje podatkov MEZ	4.820	4.792	4.500	106,5	99,4
Vračilo prispevkov, prenos in naknadno plačilo prispevkov	1.382	1.137	1.500	75,8	82,3
Obvestila 134. a člen ZPIZ-2 - zavarovanci	37.385	48.217	40.000	120,5	129,0
Obvestila 134. a člen ZPIZ-2 - delodajalci	14.982	17.845	15.000	119,0	119,1
SKUPAJ	1.109.307	716.897	1.070.000	67,0	64,6

V letu 2019 se je v bazi MEZ uredilo oziroma dopolnilo 386.442 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 43,2 odstotka manj od načrtovanega in 46,4 odstotka manj kot v letu 2018. Tako zmanjšanje opravi urejanja in dopolnjevanja podatkov o obdobjih zavarovanja ter podatkov o osnovah je posledica vedno večje popolnosti podatkov MEZ. Zavod že veliko let sistemsko pristopa k urejanju podatkov MEZ tako na nivoju posameznega zavarovanca kot tudi na nivoju zavezanca oziroma delodajalca. V letu 2019 je zavod tako dosegel 98,7-odstotni delež popolnosti podatkov MEZ za aktivne zavarovance, to je zavarovance, ki bodo v prihodnosti lahko uveljavili katero izmed pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V letu 2018 je zavod dosegel 98,4-odstotni delež popolnosti podatkov MEZ, kar pomeni, da je zavod v letu 2019 povečal delež popolnosti in pravilnosti podatkov MEZ za 0,3 odstotne točke. Ne glede na navedeno se še naprej urejajo in dopolnjujejo podatki MEZ tako na nivoju zavezanca kot na nivoju zavarovanca, in sicer v okviru postopkov informativnih izračunov datuma upokojitve in višine pokojnine na zahtevo zavarovancev, v okviru postopkov informativnih izračunov, ki jih zavod opravi po uradni

dolžnosti za zavarovance iz 140. člena ZPIZ-2 ter v okviru rednih postopkov priznavanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tudi v letu 2019 se je sprotno urejalo napake na prijavah in odjavah v (iz) zavarovanja, ki jih zavod dnevno dobiva preko državnega portala e-VEM oziroma ZZS. Tako je bilo v okviru urejanja in ureditve podatkov zavarovanca (386.442) v letu 2019 rešenih 14.196 postopkov sprotne urejanja podatkov MEZ na prijavah in odjavah v (iz) zavarovanja.

V letu 2019 se je opravilo 26.053 revizij MEZ za posamezno koledarsko leto dajalca podatkov o osnovah, kar je skoraj enako število revizij kot v letu 2018 (26.043). Revizija prijav podatkov o osnovah in obdobju zavarovanja je pregled in strokovna presoja skladnosti prijav podatkov o osnovah in obdobjih zavarovanja s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter drugimi področnimi predpisi. V reviziji prijav podatkov o osnovah in obdobju zavarovanja se preverja ali podatki o osnovah in obdobjih zavarovanja, sporočeni na predpisanih obrazcih, podajajo resničen prikaz podatkov, ki izhajajo iz poslovne dokumentacije, evidenc s področja dela oziroma dokumentacije, ki jih zavezanec za vlaganje prijav, zavezanec za vlaganje prijav o osnovah, zavezanec za plačilo prispevkov ali posredovalec podatkov vodi po predpisih o računovodstvu in finančnem poslovanju ter po predpisih o gospodarskih družbah. Ker je stopnja popolnosti podatkov MEZ na zelo visoki ravni in zavod za delavce v delovnem razmerju za leta od 2017 dalje oblikuje obrazec M-4 iz obračunov davčnega odtegljaja (REK-1), bo zavod v naslednjih letih še bolj usmeril aktivnosti k povečanju števila revizij in s tem dal večji poudarek preverjanju vsebinske pravilnosti podatkov o osnovah na posredovanih obrazcih M-4 oziroma REK-1.

Zavod je tudi v letu 2019 izvajal kontrolo podatkov na posredovanih obračunih davčnega odtegljaja v delu, ki se nanaša na podatke, ki so namenjeni oblikovanju pokojninske osnove. Obveščanje delodajalcev o morebitnih napakah na sporočenih podatkih poteka preko portala e-Davki, kamor se posredujejo obvestila o napakah oziroma odreditve, dopolnitve in poprave podatkov. S kontrolo podatkov je bilo v letu 2019, v skladu z vzpostavljenimi poslovnimi pravili, ugotovljenih 224.468 napak na 116.084 obrazcih REK oziroma pri 52.613 zavarovancih, ki jih delodajalci posredujejo za zaposlene, kar je glede na leto 2018 za 23,2 odstotka manj napak, vendar pa se je število REK-1 z napako povečalo za 42 odstotkov, število zavarovancev pa za 19 odstotkov. Glede na vse prejete REK-1 obrazce v letu 2019 (25.398.254) pa sicer predstavljajo REK-1 obrazci, pri katerih je bila ugotovljena napaka, 0,2 odstotka vseh posredovanih REK obrazcev. Vse napake se nanašajo na nepravilno sporočeno obdobje obračuna plače za posamezni mesec, ki se ne ujema z obdobjem vključenosti v zavarovanje zavarovanca.

Na področjih vračila prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev na podlagi 157. člena ZPIZ-2, naknadnega plačila prispevkov na podlagi določb od 92. do 95. člena ZMEPIZ-1 ter prenosa prispevkov na podlagi ZPPP, je zavod v letu 2019 odločil v 1.137 postopkih, kar je za 0,6 odstotka manj kot v letu 2018. V zvezi z izvajanjem določbe 157. člena ZPIZ-2, ki ureja vračilo prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev, je zavod v letu 2019 izdal odločbo v 1.034 postopkih. 953 zahtev je bilo rešenih pozitivno in je na podlagi pravnomočnih odločb bilo oziroma bo izvedeno vračilo prispevkov s strani FURS, 81 zahtev pa je bilo rešenih negativno. Skupen znesek vračila po odločbah znaša 1.205.477,08 evra. Zoper odločbe o vračilu prispevkov po določbi 157. člena ZPIZ-2 je bilo vloženih 9 pritožb.

V okviru izdaje izpisov o obdobjih zavarovanja je zavod v letu 2019 izdal 136.457 izpisov iz MEZ, kar je za 3,2 odstotka več v primerjavi z letom 2018.

Zavod je v letu 2019 rešil tudi 166 pritožb zoper odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca, kar je za 26,7 odstotka več kot v letu 2018.

Zavod je v letu 2019, v sodelovanju s FURS, MDDSZ in ZZS, še nadalje izvajal aktivnosti v zvezi s spremenjenim poročanjem podatkov o osnovah, ki se uporabljajo za določitev pokojninske osnove, za zaposlene in evidentiranje obdobja in podatka o osnovi za zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, z namenom optimizacije nemotenega prejemanja čim bolj natančnih in pravih podatkov za oblikovanje osnove na obrazcu M-4.

Zavod preko elektronske storitve oziroma portala Moj eZPIZ tako zavarovancem kot upokojevcem omogoča dostop do elektronskih storitev. Med drugim omogoča tudi dostop do »Informativne osebne evidence«, kjer lahko zavarovanci z digitalnim potrdilom varno vpogledujejo v svoje podatke MEZ o obdobjih zavarovanja in osnovah, ki se uporabljajo v postopkih uveljavljanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Informativna osebna evidenca poleg podatkov o obdobjih vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vsebuje podatke o osnovah od leta 1970 dalje, od leta 2002 dalje pa poleg podatkov o osnovi tudi podatke o zneskih vplačanih prispevkov. V informativno osebno evidenco je v letu 2019 vpogledalo 43.261 zavarovancev, kar je za 5,2 odstotka več v primerjavi z letom 2018 (41.110). Zavarovancem je tudi dana možnost, da ob ugotovljeni neskladnosti podatkov z njihovo osebno evidenco, vložijo zahtevo za popravo podatkov in s tem pripomorejo k večji točnosti in pravilnosti svojih podatkov MEZ.

V letu 2019 je bilo vloženih 391 takih zahtev, kar je za 24 odstotkov več kot v letu 2018 (313). Od vloženih zahtev za popravo podatkov je bilo 370 upravičenih in so se na podlagi zahtev podatki v MEZ ustrezno popravili oziroma dopolnili, 21 zahtev pa je bilo neupravičenih. Zavod je v letu 2016 vzpostavil tudi informativno osebno evidenco za zavarovance, ki delo opravljajo v okviru drugega pravnega razmerja, to je predvsem po pogodbah civilnega prava ter v okviru začasnega in občasnega dela dijakov ter študentov. V to evidenco je v letu 2019 vpogledalo 16.106 oseb, kar je za 44 odstotkov manj kot v letu 2018 (29.013).

Zavod je tudi v letu 2019 pri spremembah in izvedbah zakonskih določil sodeloval v strokovnih komisijah in delovnih skupinah predvsem z ministrstvi in drugimi zavodi ter institucijami.

Na podlagi določbe 134.a člena ZPIZ-2, ki je začela veljati 1. januarja 2018, zavod delodajalcu in zavarovancu za zavarovance, ki so vključeni v obvezno zavarovanje iz naslova delovnega razmerja, za katere delodajalec v predpisanem roku, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja in v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, ne predloži obračuna davčnega odtegljaja po predpisih o davčnem postopku, posreduje pa obvestilo o tem, da delodajalec ni predložil obračuna davčnega odtegljaja. Ta vsebuje poziv delodajalcu, da mora izplačati plačo, če je še ni, in predložiti obračun davčnega odtegljaja. Zavarovanca pa se obvesti o obdobju, za katero njegov delodajalec ni obračunal prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, o posledicah, ki jih ima dejstvo, da delodajalec ni predložil obračuna davčnega odtegljaja, hkrati pa se ga pozove, da se izreče o prejemu plače, vključno z njeno višino. Navedena obvestila zavod po elektronski poti posreduje tudi FURS in Inšpektoratu RS za delo. Obdobja, na katera se nanaša obvestilo, se upoštevajo v pokojninsko dobo, ne glede na to, da prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso niti obračunani, niti plačani. FURS v okviru davčnega nadzora uvede postopek o prekršku zoper tiste delodajalce, ki niso izplačali plače in predložili obračuna davčnega odtegljaja.

Na podlagi določbe 134.a člena ZPIZ-2 je tako zavod v letu 2019, za obdobje obračuna plač od januarja do septembra 2019, poslal 48.217 obvestil zavarovancem o nepredloženem obračunu davčnega odtegljaja s strani njihovega delodajalca, kar je za 29,0 odstotkov več kot v letu 2018 in 17.845 pozivov zavezancem (delodajalcem) k izplačilu plače in predložitvi obračuna davčnega odtegljaja, kar pa je za 19,1 odstotka več kot v letu 2018. Večje število posredovanih obvestil o nepredloženem obračunu davčnega odtegljaja tako zavarovancem kot delodajalcem je posledica večjega števila podjetij, zoper katere je bil v letu 2019 uveden stečajni postopek oziroma postopek likvidacije kot v letu 2018. Med navedenimi podjetji je bilo tudi večje število takih, ki zaposlujejo oziroma so zaposlovala veliko število delavcev. Prav tako se je v letu 2019, glede na leto 2018, povečalo število delodajalcev, ki niso predložila obračuna davčnega odtegljaja za več kot en obračunski mesec.

Zavod je v letu 2019 od FURS v povprečju mesečno prejel 2.116.000 obrazcev REK-1, saj obračuni ne zajemajo zgolj zadnjih obračunov plače za pretekli mesec, ampak tudi številne popravke obračunov plač za ostale pretekle mesece (poračuni plače). Zavod, ob prejemu podatkov na obračunih s strani FURS programsko izvede t. i. formalno kontrolo, ki zajema predvsem preverjanje pravilnosti podatkov, ki se nanašajo na obračun prispevkov. Po izvedbi navedene kontrole zavod najprej, v skladu z 51. in 52. členom ZMEPIZ-1, pripravi odredbe za popravek napačnih podatkov na posredovanih obračunih, ki jih posreduje delodajalcem. Po

vseh navedenih predhodnih aktivnostih zavod nato izvede analizo delodajalcev oziroma zavarovancev, za katere niso bili predloženi obračuni davčnega odtegljaja za posamezen mesec ter jim pošlje obvestila v zvezi z nepredloženim obračunom davčnega odtegljaja.

V letu 2019 je bilo v zavodu obravnavanih 1923 zadev ugotavljanja upravičenosti do štetja zavarovalne dobe s povečanjem. V vseh 1923 primerih je šlo za preverjanje ali ugotavljanje upravičenosti do štetja zavarovalne dobe s povečanjem v konkretnih, posamičnih zadevah zavarovancev, pri čemer se je za 1733 zavarovancev ugotovilo, da so upravičeni do štetja zavarovalne dobe v povečanem trajanju, pri 175 zavarovancih pa tega ni bilo mogoče ugotoviti. Obravnavanih je bilo tudi 15 zadev zaradi napačno plačanih prispevkov na račun KAD ali na račun zavoda, zaradi napačno ugotovljene skupne pokojninske dobe na dan 31. december 2000. Od navedenih 1923 primerov je bilo po preverjanju podatkov o zavarovalni dobi s povečanjem v zavodu izdanih 1733 Potrdil na Obr. ZPIZ-Bd-5, za ostale primere je bil postopek zaključen z izdajo mnenja o upoštevanju zavarovalne dobe s povečanjem, katero se je uporabilo v nadaljnjih postopkih priznavanja pravic zavarovancev v zavodu.

Zavod je tudi v letu 2019 pri spremembah in izvedbah zakonskih določil sodeloval v strokovnih komisijah in medresorskih delovnih skupinah predvsem z ministrstvi, zavodi ter drugimi institucijami. Sodeloval je tudi z Metodološko skupino za poenotenje M obrazcev, s FURS v obliki delovne skupine za reševanje tekoče problematike in izmenjave podatkov, z OZS in GZS pri izvajanju navodil ter z MJU in ZZS pri projektu sistema e-VEM za gospodarske družbe. Prav tako je zavod interno pripravljala navodila za nove spletne aplikacije in vsebinska navodila v zvezi z določbami ZPIZ-2 in ZMEPIZ-1.

IV.2.1.3 Prekrškovni organ

Zavod kot nosilec javnih pooblastil opravlja nadzor nad posredovanjem podatkov, ki jih morajo zavezanci oziroma dajalci podatkov posredovati po ZMEPIZ-1. Zoper kršitelje zavod kot prekrškovni organ vodi postopke o prekršku.

Zavod je v letu 2019 obravnaval 5.607 zavezancev. V 90 odstotkih zavezance, ki za leti 2017 oziroma 2018 nimajo oblikovanih podatkov o osnovah za delavce v delovnem razmerju, ker po odredbi zavoda niso odpravili napak na REK-1 obrazcih. V 10 odstotkih pa tiste zavezance, ki se niso odzvali odredbi za revizijo podatkov o osnovah ali po odredbi zavoda niso dopolnili oziroma posredovali manjkajočih podatkov na obrazcih M-4 za zaposlene v posameznih letih od 1970 do 2016 ali so prepozno vložili prijavo ali odjavo za delavca v oziroma iz zavarovanja. Po izvedenem ugotovitvenem postopku, ali so pri zavezancu podani vsi zakonski znaki prekrška, je zavod uvedel prekrškovni postopek zoper 4.186 zavezancev, kar je približno 75 odstotkov vseh obravnavanih zavezancev. Visok odstotek kršiteljev je rezultat izvajanja nove zakonske določbe, da od leta 2017 dalje delodajalci izplačila dohodkov delavcev iz delovnega razmerja mesečno poročajo na obračunih davčnega odtegljaja FURS, zavod pa na podlagi teh podatkov letno oblikuje zneske osnov za zaposlene na obrazcih M-4 samo, če so vsi REK-1 obrazci v posameznem letu zavarovanja za delavca pravilno izpolnjeni in oddani FURS.

V 1.421 primerih je prekrškovni organ ugotovil, da so na dan obravnave prekrška, podatki o osnovah za zaposlene na letni ravni že oblikovani in je presodil, da zaradi prekoračitve roka popravkov REK-1 obrazcev niso nastale večje škodljive posledice za zavarovance in postopka ni uvedel.

V zaključenih 2.748 prekrškovnih zadevah (kršitelja sta pravni subjekt in odgovorna oseba) je bilo kršiteljem izdanih 591 plačilnih nalogov v višini 184.550 evrov ter 3.550 opominov. To je rezultat izvajanja zakonske določbe, da se popravki REK-1 obrazcev in prenos le-teh iz podatkovnih baz FURS v baze matične evidence zavoda ter oblikovanje M-4 na letni ravni izvede v roku do 60 dni od prejema pravilne prijave in v razvoju programske podpore ter v izdelavi ustreznih aplikacij za vpoglede v REK-1 obrazce. Kljub navedenemu pa prekrškovni organ za leto 2019 ugotavlja pozitivno sodelovanje zavezancev pri odpravi napak, saj so le-ti pretežno aktivno delovali v smeri odprave pomanjkljivosti sporočenih podatkov na REK-1 obrazcih in sodelovali z zavodom v delu realizacije dodatnih navodil za odpravo nepravilnosti in

je bilo v teh primerih tudi prekrškovne postopke moč zaključiti z izdajo opominov in ne plačilnih nalogov. V letu 2019 so se uvedeni prekrškovni postopki ponovno zaključili z večjim številom opominov kot plačilnih nalogov, ker so se zavezanci in odgovorne osebe večinoma odzvale na zahtevo po dopolnitvi oziroma popravku podatkov in so podatke tudi posredovale ter svojo obveznost v novo postavljenih rokih izpolnile. V 99 zadevah je bil postopek ustavljen zaradi prenehanja obstoja zavezanca. Na sodišče je bilo vloženi 24 zahtev za sodno varstvo, pri čemer je bilo izdanih 13 sodb, od tega 11 potrjenih plačilnih nalogov in 2 spremenjena (11 zahtev še ni rešenih na sodišču).

Za slabih 20 odstotkov manjše število uvedenih postopkov nad zavezanci ter v približno 25 odstotkih pregledanih zavezancev ugotovljeni popravki in že oblikovane letne osnove delavcem ter večje število izdanih opominov kot plačilnih nalogov pomeni, da zavod uspešno sledi cilju izvajanja nadzora nad posredovanjem podatkov zavezancev, saj so podatki v pretežni meri pridobljeni in umeščeni v MEZ, bodisi na podlagi odziva zavezancev na odredbo po posredovanju, dopolnitvi in popravi podatkov v novo postavljenih rokih, bodisi na podlagi izvedenih upravnih postopkov zavoda.

Preglednica IV.5

ŠTEVILO REŠENIH ZADEV NA PODROČJU PREKRŠKOV 2019			
VRSTA OPRAVILA	REŠENI 2019	NAČRT REŠENIH 2019	REŠENI 2019/NAČRT REŠENIH 2019 V %
Skupaj obravnavani zavezanci	5.607	5.600	100,1
Postopek uveden na zavezanca	4.186	5.100	82,1
Postopek ni uveden-ni pogojev za pregon zavezanca	1.421	500	284,2
Opomin kršitelju	3.550	3.700	95,9
Opomin-zavezancu	2.276	1.930	117,9
Opomin-odgovorni osebi	1.274	1.770	72,0
Plačilni nalog kršitelju	591	1.740	34,0
Globa - zavezancu	373	1.000	37,3
Globa - odgovorni osebi	218	740	29,5
Ustavitev postopka na zavezanca	99	30	330,0

IV.2.2 Reševanje zahtevkov in opravljanje drugih storitev

ZPIZ-2 s spremembami je posegel v samo strukturo zahtevkov, določil drugačne pogoje upokojevanja in strukturo pravic, kar iz leta v leto predstavlja tudi bolj zahtevno reševanje zahtevkov. Cilji zavoda so bili tudi v letu 2019 usmerjeni v povečanje strokovnosti na področju priznavanja in varstva pravic ter matične evidence, zmanjšanja števila nerešenih zahtevkov, skrajševanja časa reševanja ter povečanja števila rešenih zadev v zakonitem roku.

Zavod se je v letu 2019, tako kot že v preteklih letih, soočal s kadrovsko problematiko. Zaradi odhoda nekaterih zaposlenih je bilo treba izvesti zaposlitve novih delavcev (v letu 2019 se je zaposlilo 30 pripravnikov) in tudi prerazporeditve v okviru izvajanja zavarovanja tako na I. kot II. stopnji. Zavod je sprejel tudi odločitev, da se določeni zaposleni, ki opravljajo revizijo pozitivnih prvostopenjskih odločb o priznanju pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, začasno prerazporedijo kot pomoč na varstvo pravic.

Z namenom enakomernega porazdeljevanja zadev med strokovnimi delavci posameznih območnih enot, se je v začetku maja 2019 začelo izvajati avtomatično razdeljevanje novo evidentiranih zadev pokojninskega in invalidskega zavarovanja I. stopnje med strokovne delavce vseh območnih enot. Navedeno pomeni, da vsi strokovni delavci v delo prejemajo zadeve, neodvisno od »krajevne pristojnosti«, torej v reševanje prejemajo zadeve iz celotne

Slovenije. Sistem avtomatskega razdelilnika je, poleg enakomernejše porazdelitve novih zadev med posameznimi območnimi enotami oziroma strokovnimi delavci, prispeval tudi k času reševanja zahtevkov in poenotenju dela. Kvote po posameznem strokovnem delavcu se vsak mesec prilagajajo glede na število zadev v delu, upoštevajoč vse strokovne delavce po vseh območnih enotah. Sprotno pa se kvote prilagajajo tudi zaradi bolniških odsotnosti, dopustov ter drugih delovnih obveznosti posameznega strokovnega delavca (npr. mentorstvo, kontrolor, ipd).

V sredini leta 2019 je bil vzpostavljen EKC za podajanje informacij strankam po telefonu. Avtomatski odzivnik daje predvsem bolj splošne informacije, na klice o konkretnih zadevah pa odgovarjajo informatorji EKC. Ker gre za celovit sistem, ki omogoča sledljivost klicev, merljivost telefonskih informacij posledično omogoča lažje in enotnejše razporejanje območnih enot in strokovnih delavcev v EKC za podajanje informacij. Tako so strokovni delavci v času, ko niso vključeni v EKC, razbremenjeni dajanja informacij.

Zavod je kljub situacijam, ki so na določenih segmentih negativno vplivale na realizacijo zastavljenih ciljev, rešil 440.065 zahtevkov in storitev ter s tem presegel zastavljen načrt iz programa dela 427.000 rešenih zahtevkov v letu 2019.

Podrobni statistični podatki o gibanju zahtevkov za uveljavljanje pravic v izvajanju pokojninskega, invalidskega in mednarodnega zavarovanja na I. stopnji, varstvu pravic oziroma reševanju pritožb ter ostalih zahtevkov in storitev so po posameznih letih od leta 2010 prikazani v nadaljevanju. V zadnjih desetih letih je bilo letu 2019 rešenih največ zahtevkov in storitev, predvsem zaradi ostalih zahtevkov in storitev.

Preglednica IV.6

GIBANJE ZAHTEVKOV PO VRSTAH, 2010-2019									
LETO	SKUPAJ ZAHTEVKI IN STORITVE			ZAHTEVKI IZ PIZ NA I. STOPNJI			ZAHTEVKI IZ MZ NA I. STOPNJI		
	DOTOK	REŠENI	V REŠEVA-NJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVA-NJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVA-NJU 31. 12.
2010	392.045	387.058	51.827	124.671	121.805	19.547	23.010	20.953	10.659
2011	361.627	361.224	52.350	111.638	114.827	16.303	25.169	23.957	12.053
2012	436.374	425.750	62.974	150.571	139.751	27.123	19.934	24.221	7.766
2013	407.346	434.394	35.926	121.580	137.491	11.212	18.763	20.497	6.032
2014	407.036	406.075	36.887	108.102	109.449	9.865	19.229	20.872	4.389
2015	439.558	401.801	74.644	140.649	107.486	43.028	17.425	16.505	5.309
2016	403.410	430.810	47.244	111.364	138.784	15.608	16.892	15.805	6.396
2017	418.839	428.386	37.697	106.982	109.324	13.266	17.064	18.560	4.900
2018	431.599	426.961	42.335	107.728	105.479	15.515	17.005	16.210	5.695
2019	439.779	440.065	42.049	111.600	110.875	16.240	18.002	17.777	5.920
LETO	ZAHTEVKI ZA PRITOŽBE			OSTALI ZAHTEVKI IN STORITVE					
	DOTOK	REŠENI	V REŠEVA-NJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVA-NJU 31. 12.			
2010	8.725	8.702	2.514	235.639	235.598	19.107			
2011	8.049	8.625	1.931	216.771	213.815	22.063			
2012	18.783	9.740	10.974	247.086	252.038	17.111			
2013	7.187	16.176	1.985	259.816	260.230	16.697			
2014	6.215	6.620	1.580	273.490	269.134	21.053			
2015	5.836	5.890	1.526	275.648	271.920	24.781			
2016	7.853	6.823	2.556	267.301	269.398	22.684			
2017	6.214	6.799	1.971	288.579	293.703	17.560			
2018	5.949	5.691	2.229	300.917	299.581	18.896			
2019	5.812	6.139	1.902	304.365	305.274	17.987			

V letu 2019 je bil dotok vseh zahtevkov in storitev za 1,9 odstotka višji kot v letu 2018, število rešenih zahtevkov pa za 3,1 odstotka višje kot v letu 2018. Ob koncu leta 2019 je v reševanju ostalo 42.049 zahtevkov, konec leta 2018 42.335 zahtevkov.

Na področju priznanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja na I. stopnji je bil dotok zahtevkov v letu 2019 za 3,6 odstotka višji kot leta 2018. Rešenih je bilo za 5,1 odstotka več zahtevkov kot leta 2018 in za 5,6 odstotka več kot je bilo načrtovano. Ob koncu leta 2019 je v reševanju ostalo 16.240 zahtevkov, konec leta 2018 pa 15.515 zahtevkov.

Dotok zahtevkov iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji je v letu 2019 za 5,9 odstotka višji kot je bil leta 2018. Rešenih je bilo za 9,7 odstotka več zahtevkov kot leta 2018 in za 11,1 odstotka več kot je bilo načrtovano. V reševanju je tako ostalo za 4 odstotke več zahtevkov kot leta 2018.

Nekoliko nižji dotok je v letu 2019 razviden pri zahtevkih za varstvo pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zavod je v letu 2019 prejel 5812 zahtevkov, v letu 2018 5949 zahtevkov. Rešenih je bilo za 7,9 odstotka zadev več kot v letu 2018 in za 2,3 odstotka več zahtevkov od načrtovanih.

Ostali zahtevki in storitve niso uvrščeni med pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Podatki o gibanju teh zahtevkov kažejo, da se je število vloženih in rešenih zadev povečalo, število nerešenih zahtevkov pa znižalo. V letu 2019 je število rešenih prvič preseгло število 300.000.

Preglednica IV.7

REŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVLJENE STORITVE, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKOV ALI STORITEV	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
1. Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji	105.479	110.875	105.000	105,6	105,1
2. Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji	16.210	17.777	16.000	111,1	109,7
3. Pritožbe	5.691	6.139	6.000	102,3	107,9
SKUPAJ (1+2+3)	127.380	134.791	127.000	106,1	105,8
4. Drugi zahtevki in storitve	299.581	305.274	300.000	101,8	101,9
SKUPAJ (1+2+3+4)	426.961	440.065	427.000	103,1	103,1

Zavod je v letu 2019 rešil oziroma opravil 440.065 zahtevkov in storitev ter tako presegl načrtovano število rešenih zahtevkov za 3,1 odstotka. Število rešenih zahtevkov je bilo tudi za 3,1 odstotka višje od realizacije v letu 2018.

IV.2.2.1 Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji

Pri uveljavljanju pravic iz PIZ na I. stopnji je dotok zahtevkov v letu 2019 znašal 111.600, kar je za 6,9 odstotka nad načrtovanim in za 3,6 odstotka več kot v predhodnem letu. Zavod je v letu 2019 rešil 110.875 zahtevkov. Letni načrt rešenih zahtevkov je bil presežen za 5,6 odstotka, rešenih pa je bilo za 5,1 odstotka več zahtevkov kot v predhodnem letu.

Preglednica IV.8

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA NA I. STOPNJI, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
1. POKOJNINE					
Starostna in predčasna - prvi	15.085	15.928	15.000	106,2	105,6
Starostna in predčasna - ponovni	3.770	1.400	4.500	31,1	37,1
Pokojnina - 20 %	5.853	7.619	5.600	136,1	130,2
Delna pokojnina	730	951	700	135,9	130,3
SKUPAJ	25.438	25.898	25.800	100,4	101,8
Invalidska - prvi	1.539	1.765	1.600	110,3	114,7
Invalidska - ponovni	183	98	200	49,0	53,6
SKUPAJ	1.722	1.863	1.800	103,5	108,2
Družinska po zavarovancu	489	493	500	98,6	100,8
Družinska po upokojujencu	271	236	300	78,7	87,1
Družinska - ponovni	984	1.006	700	143,7	102,2
SKUPAJ	1.744	1.735	1.500	115,7	99,5
Vdovska, del vdovske po zavarovancu	894	887	1.000	88,7	99,2
Vdovska, del vdovske po upokojujencu	6.437	6.297	6.700	94,0	97,8
Vdovska, del vdovske - ponovni	365	405	300	135,0	111,0
SKUPAJ	7.696	7.589	8.000	94,9	98,6
Ustavitev pravice do pokojnine	7.270	7.840	6.500	120,6	107,8
Dokončna odmera pokojnine	5.412	8.494	5.600	151,7	156,9
SKUPAJ POKOJNINE	49.282	53.419	49.200	108,6	108,4
2. PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
Razvrstitev po oceni IK	11.939	11.888	12.200	97,4	99,6
Nadomestilo - prvi	7.987	8.005	8.100	98,8	100,2
Nadomestilo - ponovni	1.579	1.661	1.500	110,7	105,2
Ustavitev pravice do nadomestila iz invalidskega zavarovanja	6.488	7.114	6.500	109,4	109,6
Dokončna odmera nadomestila	168	211	200	105,5	125,6
SKUPAJ PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA	28.161	28.879	28.500	101,3	102,5
3. POKOJNINSKA DOBA					
Pokojninska doba, doba v SZK in dokup let	914	1.060	1.000	106,0	116,0
Lastnost zavarovanca	8.055	7.346	7.800	94,2	91,2
SKUPAJ POKOJNINSKA DOBA	8.969	8.406	8.800	95,5	93,7
4. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	4.167	4.475	4.000	111,9	107,4
Dodatek za pomoč in postrežbo	14.900	15.696	14.500	108,2	105,3
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	19.067	20.171	18.500	109,0	105,8
SKUPAJ (1+2+3+4)	105.479	110.875	105.000	105,6	105,1

Opomba: opravila ponovna odmera pokojnin - US delnice po uradni dolžnosti, ponovna odmera pokojnine - US delnice zahtevkov in US delnice - dvojni zahtevki so prikazana pod opravilo starostne in predčasne pokojnine - ponovni.

IV.2.2.1.1 Uveljavljanje pravice do pokojnine

V letu 2019 je dotok zahtevkov za priznanje pravice do pokojnine znašal 53.824 in je bil v primerjavi z letom 2018 za 5,4 odstotka višji. Rešenih je bilo 53.419 zahtevkov, v letu 2018 49.282 zahtevkov za priznanje pravice do pokojnine oziroma 8,4 odstotka več v primerjavi z letom 2018. S takšno realizacijo je zavodu uspelo za 8,6 odstotka preseči načrt 49.200 rešenih zahtevkov na področju uveljavljanja pravice do pokojnine. Ob koncu leta je v reševanju ostalo 6468 zadev.

V letu 2019 je bil dotok zahtevkov za predčasno in starostno, izplačilo 20 % predčasne ali starostne pokojnine in delne pokojnine na enaki ravni kot v letu 2018, in sicer v višini 26.486. Rešenih je bilo 25.898 zahtevkov, s čimer je bil presežen letni načrt za 0,4 odstotka. V primerjavi z letom 2018 je zavod rešil za 1,8 odstotka več zahtevkov. Ob koncu leta 2019 je ostalo v reševanju 4286 zahtevkov.

IV.2.2.1.2 Uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja

Dotok zahtevkov za priznanje pravic iz invalidskega zavarovanja je bil v letu 2019 realiziran v višini 29.129, kar je 1,4 odstotka več kot v letu 2018. Rešenih je bilo 28.879 zahtevkov za priznanje pravic iz invalidskega zavarovanja, v letu 2018 28.161 tovrstnih zahtevkov. Število rešenih zahtevkov je bilo za 1,3 odstotka nad načrtovanimi 28.500 rešenimi zahtevki. Ob koncu leta 2019 je v reševanju ostalo 7992 zahtevkov.

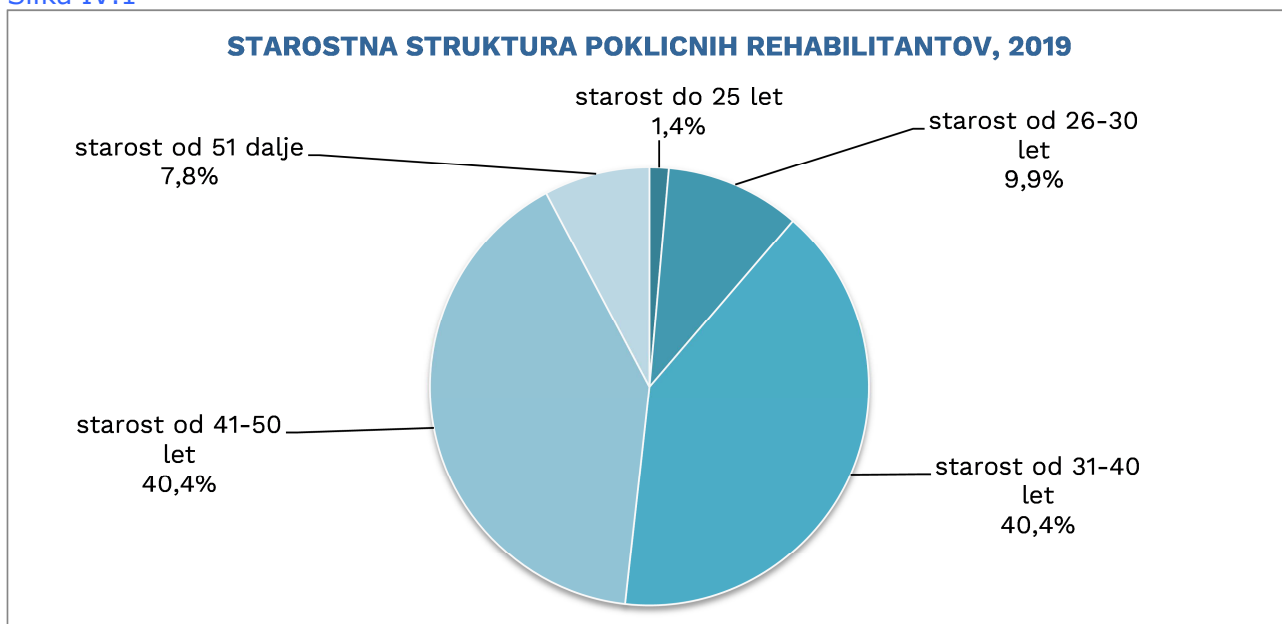
IV.2.2.1.3 Poklicna rehabilitacija in ohranitev zaposlitev delovnih invalidov

Zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo se lahko po ugotovljeni invalidnosti kot delovni invalidi poklicno rehabilitirajo. Zavod želi približati vsebino rehabilitacije z različnimi oblikami in načini širšemu krogu teh zavarovancev. V letu 2019 je zavod intenzivno predstavljal možnosti prilagoditve delovnih mest s tehničnimi pripomočki, saj to zaradi visoke stopnje zaposlenosti narekuje tudi trg dela. Zavodovemu vabilu na predstavitev se je odzvalo 575 zavarovancev in 226 delodajalcev. Svoj interes za uporabo instituta poklicne rehabilitacije je na individualnem razgovoru izrazilo 332 zavarovancev, večina njihovih delodajalcev pa jih je pri tem podpirala.

Pogodbeni izvajalci zaposlitvene rehabilitacije, ki v skladu z veljavno zakonodajo podajajo poročila za izvedbo poklicne rehabilitacije in kamor so invalidske komisije napotile 348 zavarovancev, so zavodu v pregled posredovali 172 poročil s predlogi za poklicno rehabilitacijo, kar je 3,9 odstotka več kot v preteklem letu. V popravek oziroma dopolnitev je zavod vrnil 25,6 odstotka poročil. Pri 176 zavarovancih pa po mnenju pogodbenih izvajalcev poklicna rehabilitacija ne bi bila smiselna.

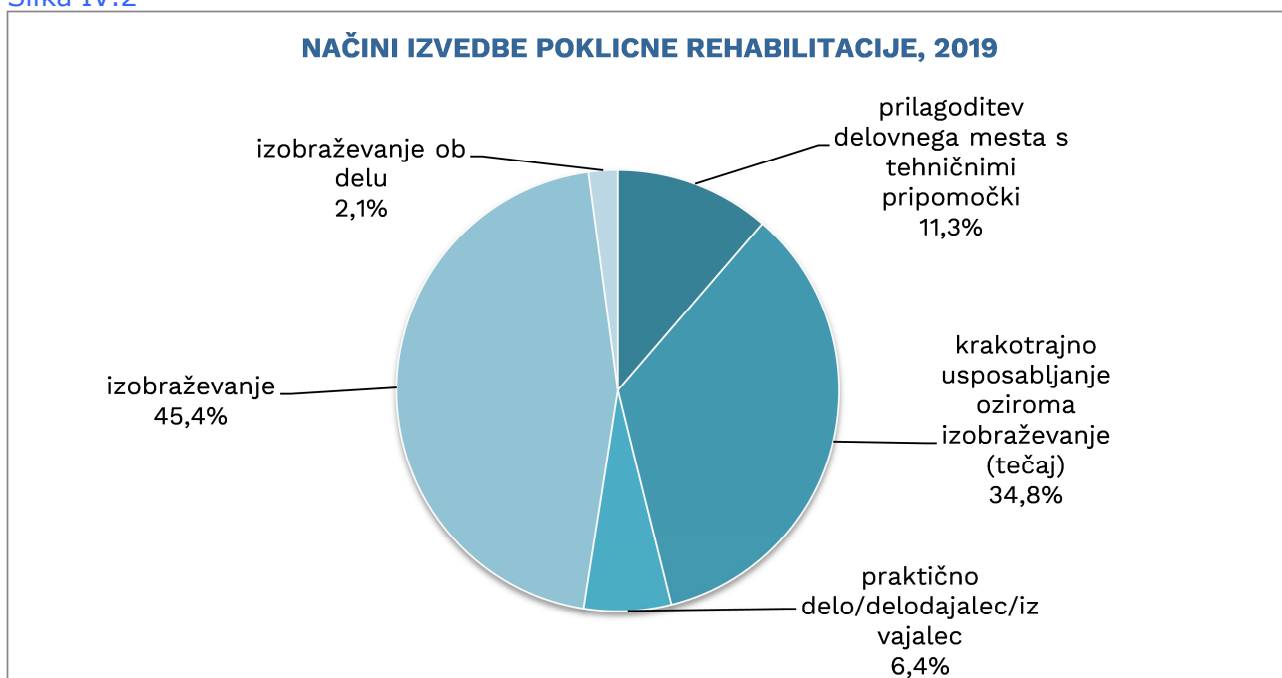
V letu 2019 je bilo sklenjenih 141 pogodb o poklicni rehabilitaciji (108 v letu 2018). Pri strukturi zavarovancev prihaja glede na pretekla leta do manjših sprememb: še vedno sicer prevladuje delež moških (65,2 odstotka), spremenila pa se je starostna struktura, saj se je izenačil delež rehabilitantov v dveh starostnih skupinah od 31 do 40 in od 41 do 50 let, ki znaša 40,4 odstotka. Poklicno rehabilitacijo nastopa vedno več zaposlenih zavarovancev (v letu 2019 75,9 odstotka).

Slika IV.1

Še vedno prevladuje delež rehabilitacije z izobraževanjem, ki pa se je v letu 2019 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 5,5 odstotka. Znižal se je tudi delež izobraževanja ob delu za 1,6 odstotka in usposabljanja s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu za 0,1 odstotka. Zaradi aktivnosti zavoda in izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije sta se povečala deleža pri prilagoditvi delovnega mesta s tehničnimi pripomočki za 1,1 odstotka in pri kratkotrajnem usposabljanju in izobraževanju za 6 odstotkov.

Slika IV.2

Dne 31. decembra 2019 je bilo v poklicno rehabilitacijo vključenih 235 zavarovancev.

Poklicna rehabilitacija dosega svoj namen, saj so zaposleni zavarovanci, ki so v letu 2019 poklicno rehabilitacijo zaključili, zaposlitev (razen treh) ohranili, pridobilo pa jo je tudi 8 pred poklicno rehabilitacijo nezaposlenih zavarovancev. Skupno je v letu 2019 poklicno rehabilitacijo uspešno zaključilo 118 zavarovancev.

Možnost sofinanciranja prilagoditve delovnega mesta lahko delodajalci uveljavljajo tudi v okviru zahtevkov za sofinanciranje prilagoditev prostorov in delovnih sredstev v zvezi s pravico do premestitve. Sklenjenih je bilo 32 pogodb s 24 različnimi delodajalci, dva imata status invalidskega podjetja. Skupna vrednost sklenjenih pogodb je znašala 84.690,90 evra (v letu 2018 46.862,92 evra). V letu 2019 je bilo sklenjenih 12 pogodb več kot v letu 2018.

Zavod je v letu 2019 v okviru ukrepov za ohranitev zaposlitve delovnih invalidov sofinanciral stroške usposabljanja v 24 primerih. Pogodbe so bile sklenjene z 20 različnimi delodajalci. Največ pogodb za usposabljanje je bilo sklenjenih za 1 mesec, ena pa je bila sklenjena za 12 mesecev. Skupna vrednost sklenjenih pogodb je znašala 25.902,71 evra (v letu 2018 25.600,43 evra).

IV.2.2.1.4 Uveljavljanje pokojninske dobe

Na področju pokojninske dobe se je v letu 2019 v primerjavi s preteklimi leti nadaljeval trend znižanja dotoka zahtevkov. Vloženih je bilo 8323 zahtevkov, kar je 6,6 odstotka manj kot v letu 2018, predvsem zaradi zmanjšanja dotoka zahtevkov za ugotavljanje lastnosti zavarovanca, v zvezi z uskladitvijo statusa zavarovanca. V letu 2019 je bilo rešenih 6,3 odstotka manj zahtevkov za priznanje pokojninske dobe kot v letu 2018. Zavodu je ob koncu leta 2019 na tem področju ostalo 722 nerešenih zahtevkov, ob koncu leta 2018 855 zahtevkov.

IV.2.2.1.5 Druge pravice

Dotok zahtevkov za priznanje pravice do invalidnine ter DPP je v letu 2019 znašal 20.324 zahtevkov in je bil višji kot v letu 2018, 19.038 zahtevkov. Rešenih je bilo 20.171 zahtevkov oziroma 9 odstotkov več od načrtovanih, v primerjavi z letom 2018 pa je bilo rešenih za 5,8 odstotka več zahtevkov. V reševanju je ob koncu leta ostalo 1008 zahtevkov.

IV.2.2.2 Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji

V letu 2019 je bil dotok zahtevkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja večji kot v letu 2018. V letu 2019 je bilo skupno vloženih 18.002, rešenih pa 17.777 zahtevkov, kar je za 9,7 odstotka več kot v letu 2018 oziroma za 11,1 odstotka nad načrtovanim. V reševanju je ob koncu leta 2019 ostalo 5920 zahtevkov.

Preglednica IV.9

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV IZ MEDNARODNEGA ZAVAROVANJA NA I. STOPNJI, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
1. POKOJNINE					
Starostna - prvi	3.099	3.294	3.100	106,3	106,3
E starostna - prvi	4.155	4.501	4.100	109,8	108,3
Starostna, E starostna - ponovni	800	730	800	91,3	91,3
Pokojnina - 20 %	522	692	600	115,3	132,6
Delna pokojnina	88	104	100	104,0	118,2
SKUPAJ	8.664	9.321	8.700	107,1	107,6

nadaljevanje

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV IZ MEDNARODNEGA ZAVAROVANJA NA I. STOPNJI, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
Razvrstitev po oceni IK	1.060	1.226	1.100	111,5	115,7
Invalidska - prvi	402	422	200	211,0	105,0
E invalidska - prvi	905	1.100	600	183,3	121,5
Invalidska, E invalidska - ponovni, nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	83	133	100	133,0	160,2
SKUPAJ	2.450	2.881	2.000	144,1	117,6
Družinska, vdovska, del vdovske po zavarovancu	466	529	500	105,8	113,5
Družinska, vdovska, del vdovske po upokoјencu	537	566	550	102,9	105,4
E družinska, vdovska, del vdovske po zavarovancu	461	510	450	113,3	110,6
E družinska, vdovska, del vdovske po upokoјencu	1.222	1.278	1.300	98,3	104,6
Družinska, vdovska, del vdovske, E-družinska, E-vdovska, E-del vdovske - ponovni	251	348	200	174,0	138,6
SKUPAJ	2.937	3.231	3.000	107,7	110,0
Preračun	378	268	600	53,3	70,9
Preračun italijanske pokojnine	54	52			96,3
Ustavitev pravice do pokojnine	599	785	550	142,7	131,1
Dokončna odmera pokojnine	560	711	500	142,2	127,0
SKUPAJ	1.591	1.816	1.650	110,1	114,1
SKUPAJ POKOJNINE	15.642	17.249	15.350	112,4	110,3
2. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	65	56	50	112,0	86,2
Dodatek za pomoč in postrežbo	503	472	600	78,7	93,8
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	568	528	650	81,2	93,0
SKUPAJ (1+2)	16.210	17.777	16.000	111,1	109,7

IV.2.2.3 Pritožbe zoper odločbe I. stopnje

Dotok zahtevkov iz naslova varstva pravic je v letu 2019 za 2,3 odstotka nižji kot v letu 2018. V letu 2019 so imeli strokovni delavci v reševanju 8041 pritožb. Rešenih je bilo 6139 pritožb, kar je za 7,9 odstotka več kot v letu 2018 in za 2,3 odstotka nad načrtovanim. Ob koncu leta 2019 je v reševanju ostalo 1902 nerešenih zadev, leta 2018 pa 2229 zadev.

Preglednica IV.10

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV ZA PRITOŽBE NA ODLOČBE I. STOPNJE, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/201
	2018	2019			
PRITOŽBE IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
1. POKOJNINE					
Starostna, predčasna, delna	355	282	360	78,3	79,4
Invalidska	36	34	30	113,3	94,4
Družinska	19	18	90	113,3	94,7
Vdovska, del vdovske	72	84	90	113,3	116,7
Pokojnina - 20 %	62	53	60	88,3	85,5
Ustavitev pravice do pokojnine	29	26	20	130,0	89,7
SKUPAJ POKOJNINE	573	497	560	88,8	86,7
2. PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
Razvrstitev invalidnosti	2.831	3.352	3.050	109,9	118,4
Nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	144	136	130	104,6	94,4
Ustavitev pravice do nadomestila iz invalidskega zavarovanja	69	68	70	97,1	98,6
SKUPAJ PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA	3.044	3.556	3.250	109,4	116,8
3. POKOJNINSKA DOBA					
Pokojninska doba	18	20			111,1
Doba v SZK	9	7	30	103,3	77,8
Dokup let	2	4			200,0
Lastnost zavarovanca	131	166	130	127,7	126,7
SKUPAJ POKOJNINSKA DOBA	160	197	160	123,1	123,1
4. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	360	358	330	108,5	99,4
Dodatek za pomoč in postrežbo	1.012	1.030	1.100	93,6	101,8
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	1.372	1.388	1.430	97,1	101,2
SKUPAJ (1+2+3+4)	5.149	5.638	5.400	104,4	109,5
PRITOŽBE IZ MEDNARODNEGA ZAVAROVANJA					
1. POKOJNINE					
Starostna, predčasna, delna	119	111			93,3
E starostna, predčasna, delna	110	85	290	72,1	77,3
Pokojnina - 20 % in E pokojnina - 20 %	9	13			144,4
Invalidska	77	40	160	80,0	51,9
E invalidska	69	88			127,5
Družinska, vdovska, del vdovske	44	62	60	126,7	140,9
E družinska, vdovska, del vdovske	11	14			127,3
Preračun pokojnine	11	9	30	43,3	81,8
Ustavitev pravice do pokojnine	7	4			57,1
SKUPAJ POKOJNINE	457	426	540	78,9	93,2
2. DRUGE PRAVICE					
Razvrstitev invalidnosti	35	32			91,4
Invalidnina	8	6	60	113,3	75,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	36	30			83,3
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	79	68	60	113,3	86,1
SKUPAJ (1+2+3)	536	494	600	82,3	92,2

nadaljevanje

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV ZA PRITOŽBE NA ODLOČBE I. STOPNJE, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/201
	2018	2019			
PRITOŽBE MATIČNA EVIDENCA					
Vračilo prispevkov - 157. člen ZPIZ-2	6	7	-	-	116,7
SKUPAJ VSE PRITOŽBE	5.691	6.139	6.000	102,3	107,9

Opomba: opravili ponovna odmera pokojnin - US delnice po uradni dolžnosti in ponovna odmera pokojnine - US delnice zahtevkov sta prikazani pod opravilo starostne, predčasne, delne pokojnine.

IV.2.2.4 Ostali zahtevki in storitve

Med ostale zahtevke in storitve zavoda so uvrščene zadeve, ki se izvajajo v okviru postopka za uveljavljanje in priznanje pravic na zahtevo zavarovanca ali po uradni dolžnosti.

V letu 2019 je bil dotok ostalih zahtevkov in storitev v višini 304.365, kar je za 1,2 odstotka več kot v predhodnem letu. Število rešenih ostalih zahtevkov in storitev je bilo v letu 2019 za 1,8 odstotka višje od načrtovanega in za 1,9 odstotka višje od realizacije v letu 2018.

Največ opravil s tega področja je v letu 2019 prikazanih v delu izpisa obdobja zavarovanja, in sicer je zavod izdal 136.457 izpisov, kar je za 3,2 odstotka več kot v letu 2018 in 1,1 odstotka več kot je bilo načrtovano za leto 2019.

Sledijo opravila v delu izdaje informativnih izračunov datuma upokojitve in višine pokojnine. Zavod je v letu 2019 skupaj posredoval 100.971 informativnih izračunov, kar je za 0,4 odstotka več kot v letu 2018 in za 1,0 odstotka več kot je bilo načrtovano za leto 2019.

Informativni izračuni datuma upokojitve in višine pokojnine predstavljajo za zavod precejšen delež v strukturi realizacije zahtevkov. Ob upoštevanju, da je zakonodaja s področja priznanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja zaradi številnih sprememb vedno bolj zahtevna, posledično tudi sami informativni izračuni predstavljajo vedno večjo obremenitev zaposlenih zavoda, tako v delu reševanja, kot tudi zahtevnosti podajanja samih informacij strankam. V letu 2019 je znašal dotok zahtevkov s področja priznanja pravic 129.602 zahtevkov, dotok informativnih izračunov pa 99.948 zahtevkov, kar predstavlja 77,1 odstotka dotoka zahtevkov priznanja pravic in je približno enak zadnja štiri leta.

Stranke informativne izračune, poleg informativnih izračunov o pričakovani višini predčasne oziroma starostne pokojnine ter predvidenem datumu izpolnitve pogojev po določbah ZPIZ-2, ki jih mora zavod na podlagi šestega odstavka 140. člena ZPIZ-2, zavarovancu, ki v koledarskem letu dopolni 58 let starosti, izdati po uradni dolžnosti, vlagajo tudi po večkrat, prav tako pa želijo, da informacije pridobijo čim prej, kar se kaže tudi pri časih izdaje le-teh. Izdaja informativnih izračunov pa bistveno vpliva na priznanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Preglednica IV.11

REALIZACIJA OSTALIH ZAHTEVKOV IN STORITEV, 2018 IN 2019					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2019	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2019/2018
	2018	2019			
Pripravljalni postopek za oceno delazmožnosti	12.583	11.725	13.200	88,8	93,2
Pripravljalni postopek za oceno DPP	15.090	15.501	15.500	100,0	102,7
Pripravljalni postopek za oceno TO	3.969	4.138	4.000	103,5	104,3
Poklicna rehabilitacija	278	321	250	128,4	115,5
Spremljanje poklicne rehabilitacije	622	614	650	94,5	98,7
Kontrolni pregled	1.503	1.291	1.500	86,1	85,9
Dopolnilno mnenje	5.007	5.224	5.000	104,5	104,3
Povrnitev stroškov pri postopku ocene IK	421	331	400	82,8	78,6
SKUPAJ	39.473	39.145	40.500	96,7	99,2
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-2	27.445	26.302			95,8
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-1	2.009	1.599	36.000	89,0	79,6
Ponovni informativni izračun datuma upokojitve	4.732	4.140			87,5
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-2	25.532	25.000			97,9
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-1	1.527	1.229	33.000	91,7	80,5
Ponovni informativni izračun višine pokojnine	4.610	4.016			87,1
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-2 (MZ)	3.304	3.556			107,6
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-1 (MZ)	263	256	4.000	102,6	97,3
Ponovni informativni izračun datuma upokojitve (MZ)	316	291			92,1
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-2 (MZ)	3.044	3.311			108,8
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-1 (MZ)	183	153	5.000	74,7	83,6
Ponovni informativni izračun višine pokojnine (MZ)	287	270			94,1
Informativni izračun višine pokojnine 140. člen - prvi	18.718	21.058			112,5
Informativni izračun višine pokojnine 140. člen - ponovni	240	340	17.500	122,3	141,7
Dodatni informativni izračun višine pokojnine	2.792	2.828	-	-	101,3
Infor. izračun dat. upokojitve ZUJF, 114. člen ZDR	3.981	5.078	3.000	169,3	127,6
Informativni izračun za poklicno pokojnino	1.615	1.544	1.500	102,9	95,6
SKUPAJ	100.598	100.971	100.000	101,0	100,4
Izračun pokojninske dobe	7.732	7.937	7.000	116,5	102,7
Ponovni izračun pokojninske dobe	237	220			92,8
Posredovanje slovenske in ugotavljanje tuje dobe	4.457	4.972	4.000	124,3	111,6
Posredovanje dokumentacije	3.378	3.690	3.000	123,0	109,2
Posredovanje za tujo pokojnino	3.721	3.782	3.500	108,1	101,6
Priprava dokumentacije	4	0	-	-	0,0
SKUPAJ	19.529	20.601	17.500	117,7	105,5
Preplačila, odškodnina - zamudne obresti in izplačilo dedičem po ZUJF	2.659	3.125	2.000	156,3	117,5
Pravna pomoč	119	208	100	208,0	174,8
Odgovor o pravicah iz PIZ	4.921	4.767	4.900	97,3	96,9
Izpis obdobji zavarovanja	132.282	136.457	135.000	101,1	103,2
SKUPAJ	139.981	144.557	142.000	101,8	103,3
SKUPAJ VSE	299.581	305.274	300.000	101,8	101,9

IV.2.2.5 Trajanje postopkov za priznanje pravic

Čas trajanja postopkov za reševanje zahtevkov obsega čas od vložitve zahtevka do odpreme zadeve zavarovancu. Zavod mora izdati odločbo v dveh mesecih od prejema vloge.

Daljši roki za izdajo odločb veljajo, kadar se odloča o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja z uporabo mednarodnih pogodb, ko je rok za izdajo odločbe šest mesecev, šteto od prejema zadeve od tujega nosilca zavarovanja.

Če je za ugotovitev pravic iz invalidskega zavarovanja potrebno izvedensko mnenje, mora zavod izdati odločbo v štirih mesecih od dneva uvedbe postopka, pri čemer je postopek uveden takrat, ko zavod prejme zahtevo s popolno delovno dokumentacijo zavarovanca ter medicinsko dokumentacijo o njegovem zdravstvenem stanju in o njegovi delovni zmožnosti.

IV.2.2.5.1 Trajanje postopkov iz PIZ na I. stopnji

V letu 2019 je povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji znašal 64 dni in je enak kot leta 2018.

Zavod je v letu 2019 v povprečju reševal zahtevke, v zvezi s pravicami do starostne, predčasne in delne pokojnine ter izplačilo 20 % predčasne ali starostne pokojnine 53 dni, enako kot v letu 2018.

Podaljšanje časa reševanja je razvidno pri pravicah iz invalidskega zavarovanja, in sicer za 5 dni (na 94 dni iz 89 dni v letu 2018). So se pa v primerjavi z letom 2018 skrajšali povprečni časi tako za podajo ocene invalidnosti (za 6 dni), kot tudi za ocene DPP (za 3 dni) in oceno telesne okvare (za 11 dni).

Primerjave povprečnih časov reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji po vrstah pravic znašajo pri:

- starostnih in predčasnih pokojninah 49 dni v letu 2019, 51 dni v letu 2018;
- invalidskih pokojninah 67 dni v letu 2019, 55 dni v letu 2018;
- družinskih pokojninah 66 dni v letu 2019, 56 dni v letu 2018;
- vdovskih pokojninah (z delom vdovskih pokojnin) 61 dni v letu 2019, 58 dni v letu 2018;
- razvrstitvah po oceni na IK (ocena na invalidski komisiji in razvrstitvena odločba) 134 dni v letu 2019, 128 dni v letu 2018 (rok 4 mesece);
- nadomestilih iz invalidskega zavarovanja 44 dni v letu 2019 in 41 dni v letu 2018;
- pokojninski dobi 50 dni v letu 2019, 53 dni v letu 2018 in
- drugih pravicah 90 dni v letu 2019, 95 dni v letu 2018.

Zavod v postopkih priznanja pravic iz invalidskega zavarovanja, DPP in invalidnine predhodno izvede pripravljalni postopek pred oceno invalidske komisije, v katerem strokovni delavci pridobijo od delodajalcev manjkajočo delovno dokumentacijo, od zdravnikov specialistov ali osebnega zdravnika zavarovanca pa manjkajočo medicinsko dokumentacijo. Čas pridobivanja podatkov ne sodi v zakonsko določen čas reševanja zahtevkov. Zavod kljub temu spremlja navedeni čas, da čim hitreje reši ta postopek in s tem pripravi prehod v naslednjo fazo reševanja zadeve. V povprečju je v letu 2019 znašal čas za pridobitev in pripravo dokumentacije 53 dni, kar je 4 dni manj kot v predhodnem letu.

Zavod iz zgoraj navedenega razloga spremlja tudi vmesni povprečni čas trajanja postopka za oceno na invalidski komisiji, ki zajema čas od popolne medicinske in delovne dokumentacije do podaje izvedenskega mnenja, ki se je v letu 2019 skrajšal na 92 dni iz 98 dni v letu 2018.

Reševanje informativnih izračunov datuma izpolnitve pogojev za predčasno oziroma starostno pokojnino in višine pokojnine na področju PIZ je v letu 2019 v povprečju trajalo 60 dni, v letu 2018 pa 41 dni. Na področju mednarodnega zavarovanja je bil čas reševanja informativnih izračunov v letu 2019 122 dni, v letu 2018 124 dni.

V zakonskem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2019 na zavodu skupaj rešenih 75,4 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji, kar je za 0,5 odstotne točke več kot leta 2018.

Delež zadev, rešenih v roku, znaša pri:

- starostnih in predčasnih pokojninah 76,5 odstotka v letu 2019, 72,8 odstotka v letu 2018,
- invalidskih pokojninah 70,4 odstotka v letu 2019, 73,1 odstotka v letu 2018,
- družinskih pokojninah 68,1 odstotka v letu 2019, 74,3 odstotka v letu 2018,
- vdovskih pokojninah (vključno z delom vdovskih pokojnin) 65,3 odstotka v letu 2019, 67,6 odstotka v letu 2018,
- razvrstitvah po oceni na IK (ocena na invalidski komisiji in razvrstitvena odločba) 48,5 odstotka v letu 2019, 53,9 odstotka v letu 2018,
- nadomestilih iz invalidskega zavarovanja 76,8 odstotka v letu 2019, 78,8 odstotka v letu 2018,
- pokojninski dobi 78,1 odstotka v letu 2019, 75,7 odstotka v letu 2018 ter
- drugih pravicah 81 odstotkov v letu 2019, 77,5 odstotka v letu 2018.

IV.2.2.5.2 Trajanje postopkov iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji

V postopkih uveljavljanja pravic iz mednarodnega zavarovanja je zakonsko določen šestmesečni rok rešitve. Z vključitvijo tujega nosilca zavarovanja v postopek in s tem povezanega dopisovanja ter zbiranja dokazil se časi reševanja v nekaterih primerih podaljšujejo, ker zavod na podatke iz tujine praviloma čaka več mesecev. V letu 2019 je posledično povprečni čas reševanja zahtevkov s področja uveljavljanja pravic iz mednarodnega zavarovanja znašal 111 dni, v letu 2018 pa 110 dni.

Na podaljševanje postopkov vpliva predvsem neodzivnost pri tujem nosilcu zavarovanja, kljub večkratnim urgencam, in neodzivnost s strani tuje države, ki čaka na odločitev v sodnem sporu. To lahko podaljša postopek tudi za več let.

IV.2.2.5.3 Trajanje pritožbenih postopkov

Za ugotavljanje povprečnih časov trajanja pritožbenih postopkov velja podoben način zajemanja podatkov kot pri uveljavljanju pravic na I. stopnji. Upošteva se čas od vložitve zahtevka do odpreme odločbe, v primeru reševanja invalidskih zadev pa je vključen tudi čas za podajo izvedenskega mnenja na invalidski komisiji II. stopnje.

Pri reševanju pritožbenih zahtevkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2018 podaljšal iz 140 dni na 146 dni v letu 2019.

Pri reševanju pritožb iz mednarodnega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2018 podaljšal iz 103 dni na 110 dni v letu 2019.

IV.2.2.6 Revizija

Revizija prvostopenjskih pozitivnih odločb, ki se opravi po uradni dolžnosti, je zakonsko predpisana oblika nadzora nad izvajanjem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vključno z izvajanjem mednarodnega zavarovanja. Kot izredno pravno sredstvo omogoča drugostopenjskemu organu, da preizkusi zakonitost in pravilnost tudi tistih pozitivnih odločb prvostopenjskega organa, ki niso bile izpodbijane s pritožbo. V primeru, da je zoper odločbo območne enote vložena pritožba, se odloči o pritožbi in reviziji z isto odločbo.

Preglednica IV.12

ŠTEVILO REVIZIJ GLEDE NA ŠTEVILO PRVOSTOPENJSKIH POZITIVNIH ODLOČB, 2019				
VRSTA ODLOČBE	ODLOČBE		VSE REVIZIJE	
	POZITIVNE	SKUPAJ	ŠTEVILO VSEH REVIZIJ	DELEŽ V %
Pokojnine	42.110	45.052	8.854	21,0
Pokojninska doba	698	1.052	46	6,6
Pravice iz invalidskega zavarovanja	14.222	21.731	2.449	17,2
Ostalo	9.866	20.161	3.221	32,6
SKUPAJ PIZ	66.896	87.996	14.570	21,8
Pokojnine	10.591	16.400	3.114	29,4
Ostalo	319	527	188	58,9
SKUPAJ MZ	10.910	16.927	3.302	30,3
SKUPAJ PIZ in MZ	77.806	104.923	17.872	23,0

Preglednica IV.13

ŠTEVILO IN STRUKTURA OPRAVLJENIH REVIZIJ IZ PIZ IN MZ, 2019							
VRSTA ODLOČBE	ŠTEVILO OPRAVLJENIH REVIZIJ	VRSTE REŠITEV V ŠTEVILU IN ODSOTKU					
		ŠTEVILO POTRJENIH ODLOČB	% POTRJE- NIH	ŠEVILO SPREME- NJENIH ODLOČB	% SPREME- NJENIH	ŠTEVILO ODPRA- VLJENIH, RAZVELJA- VLJENIH ODLOČB	% ODPRA- VLJENIH, RAZVELJA- VLJENIH
Starostna in predčasna pokojnina	6.549	6.461	98,7	86	1,3	2	0,0
Invalidska pokojnina	498	484	97,2	14	2,8	0	0,0
Družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	1.807	1.779	98,5	21	1,2	7	0,4
Razvrstitev po oceni IK	918	917	99,9	1	0,1	0	0,0
Nadomestila iz invalidskega zavarovanja	1.531	1.513	98,8	15	1,0	3	0,2
Pokojninska doba z dokupom let	46	43	93,5	3	6,5	0	0,0
Invalidnina	12	11	91,7	1	8,3	0	0,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	3.209	3.166	98,7	42	1,3	1	0,0
SKUPAJ PIZ	14.570	14.374	98,7	183	1,3	13	0,1
Starostna in predčasna pokojnina	1.098	1.024	93,3	53	4,8	21	1,9
E starostna in predčasna pokojnina	1.180	1.100	93,2	60	5,1	20	1,7
Invalidska pokojnina	43	39	90,7	4	9,3	0	0,0
E invalidska pokojnina	60	54	90,0	4	6,7	2	3,3
Družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	281	264	94,0	13	4,6	4	1,4
E družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	441	404	91,6	31	7,0	6	1,4
Preračun pokojnin po 37., 38. čl.	5	3	60,0	1	20,0	1	20,0
Preračun pokojnin po Uredbi 94., 118. čl.	0	0	-	0	-	0	-
Invalidnina	0	0	-	0	-	0	-
Dodatek za pomoč in postrežbo	188	187	99,5	1	0,5	0	0,0
Razvrstitev po oceni IK	5	4	-	1	-	0	-
Nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	1	1	100,0	0	0,0	0	0,0
SKUPAJ MZ	3.302	3.080	93,3	168	5,1	54	1,6
SKUPAJ PIZ IN MZ	17.872	17.454	97,7	351	2,0	67	0,4

V letu 2019 je zavod opravil 17.872 revizij izdanih pozitivnih odločb, od teh 14.570 iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in 3302 revizij s področja mednarodnega

zavarovanja. Delež opravljenih revizij prvostopenjskih odločb znaša 23 odstotkov, s čimer je bil načrt za 7 odstotnih točk izveden pod načrtovanim v višini 30 odstotkov. Navedeno je posledica celoletnega sodelovanja več delavcev službe za revizijo pri zmanjševanju števila nerešenih pritožb iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Delež opravljenih revizij na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja znaša 21,8 odstotka, medtem ko na področju mednarodnega zavarovanja 30,3 odstotka.

Od 17.872 v reviziji pregledanih pozitivnih prvostopenjskih odločb je bilo potrjenih 17.454 odločb, kar pomeni 97,7 odstotka, spremenjenih 351 odločb (2 odstotka) in razveljavljenih oziroma odpravljenih 67 odločb (0,4 odstotka). Delež v reviziji potrjenih odločb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja znaša 98,7 odstotka (98,1 odstotka v letu 2018), delež na področju mednarodnega zavarovanja pa 93,3 odstotka (95,1 odstotka v letu 2018).

Najpogostejši razlogi za spremembo, razveljavitev ali odpravo prvostopenjskih odločb so bili:

- nepravilno izračunana skupna pokojninska doba zaradi neupoštevanja zavarovalne dobe s povečanjem, prištete dobe na podlagi osebnih okoliščin;
- nepravilna uporaba določbe šestega odstavka 37. člena ZPIZ-2, ki ureja ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe brez dokupa;
- napake pri oblikovanju in izračunu pokojninske osnove pri odmeri pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja;
- nepravilna odmera nadomestila iz invalidskega zavarovanja zaradi nepravilno ugotovljenega zadnjega statusa zavarovanca, nepravilno ugotovljene skupne pokojninske dobe;
- nepravilna odmera vdovske pokojnine od zneska zagotovljene pokojnine ali neupoštevanje ugotovitvene odločbe za preračun pokojnine pokojnega;
- napačno upoštevana tuja doba;
- neupoštevanje vseh držav EU;
- neupoštevanje ugodnejše odmere po ZPIZ-1.

IV.2.2.7 Zastopanje v zadevah PIZ

V letu 2019 je bilo pri DSS LJ razpisanih 1260 obravnav, 176 obravnav je bilo preklicanih. Opravljenih je bilo 1084 obravnav s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zavod se je udeležil 1081 obravnav, kar znaša 99 odstotkov. Število obravnavanih zadev se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšalo za 4 odstotke.

Poleg zastopanja je bilo s strani zavoda v letu 2019 vloženi 617 odgovorov na tožbe (10 odstotkov več kot leta 2018), 67 pritožb (10 odstotkov manj kot leta 2018), 3 revizije, 5 predlogov za dopustitev revizije.

V letu 2019 je bilo s strani zavarovancev vloženi največ tožb s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj je bilo kar 89,3 odstotka (551) odgovorov na tožbe pripravljenih s tega področja, s področja mednarodnega zavarovanja 4,3 odstotka (27) in s področja matične evidence in prispevkov 6,3 odstotka (39). Število vloženi tožb zavarovancev zoper zavod s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je v primerjavi z letom 2018 povečalo za 9 odstotkov.

Zavod je v letu 2019 s strani DSS LJ prejel 738 sodb (od tega 560 sodb DSS LJ, 160 sodb VDSS in 18 sodb VS RS) ter 1402 sklepov. Zoper 67 sodnih odločb (45 sodb in 22 sklepov) prvostopenjskega sodišča je zavod v letu 2019 vložil pritožbo. V 91 odstotkih zadev (87 odstotkov v letu 2018) je bil izid socialnega spora na DSS LJ za zavod sprejemljiv oziroma ugoden in ni bila vložena pritožba zoper sodbo. Iz strukture pritožb lahko povzamemo, da je bilo vloženi 95 odstotkov pritožb s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, 3 odstotke pritožb s področja matične evidence zavarovancev in prispevkov in 2 odstotka pritožb s področja mednarodnega zavarovanja. V letu 2019 je bilo s strani zavarovancev zoper sodne odločbe vloženi 147 pritožb.

Od 74 vloženih pritožb (58 zoper sodbe in 16 zoper sklepe) v letu 2018 je bilo 35 pritožbam zavoda ugodeno ali delno ugodeno, kar pomeni 47 odstotno uspešnost v pritožbah, ob upoštevanju, da sta 2 pritožbi še nerešeni, 37 pritožb zavoda je bilo zavrženih. Nekaj pritožb zavoda je bilo zavrženih zaradi drugačne razlage 4. člena ZPIZ-2, 38. člena ZPIZ-2 in 197. člena ZPIZ-2 ter zaradi drugačnih odločitev v primerih ponovnih odmer pokojnin po odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-239/14, nekaj pa tudi zaradi drugačne razlage procesnih določb (82. člen ZDSS-1) in zaradi drugačne ocene invalidnosti oziroma drugačne odločitve o nadomestilih iz invalidskega zavarovanja.

IV.2.2.8 Komisija za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi

V letu 2019 je bilo pri komisiji MDDSZ za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (komisija), ki deluje na podlagi tretjega odstavka 429. člena ZPIZ-2 in 103. člena ZPIZ-1, število novo vloženih predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi 451. Skupaj z 29 predlogi iz leta 2018, ki do konca leta 2018 še niso bili rešeni, je bilo v reševanju 480 zadev, kar je 14 odstotkov več kot v letu 2018, ko je bilo v reševanju 421 zadev.

Zaradi racionalizacije, skrajševanja postopkov in večje samostojnosti ZRSZ, se predlogi predlagateljev iz prvega in drugega odstavka 103. člena ZPIZ-1, po 1. januarju 2018 vlagajo pri območnih službah ZRSZ, na območju katere ima delodajalec sedež, ZRSZ pa po izvedenem postopku komisiji pošlje predlog z delovno dokumentacijo in ugotovitve s predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

V letu 2019 je imela komisija 38 sej in rešila 419 zadev (kar je 6,9 odstotka več kot v lanskem letu, ko je bilo rešenih 392 zadev), od tega v 415 primerih glede nameravanih odpovedi pogodb o zaposlitvi delovnim invalidom in v 3 primerih invalidu, ki ni imel statusa delovnega invalida, v 1 primeru pa je delodajalec podal predlog za delavca, ki ni imel statusa invalida. Ob tem kaže poudariti, da je komisija obravnavala več zahtevnejših zadev, večkrat pa je bilo treba obravnave zadev tudi preložiti. Komisija je po preučitvi delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi v 30 primerih obravnave preložila, in sicer v 7 primerih zaradi preverjanja večkratnega varstva pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, v 21 primerih zaradi pridobivanja dodatne dokumentacije, v 2 primerih je bil predlagan nadzor Inšpektorata RS za delo pri delodajalcu. Na dan 31. december 2019 je bilo 61 nerešenih zadev.

Komisija je na podlagi pridobljene delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogi ZRSZ v 301 primeru (71,8 odstotka vseh rešenih zadev) ugotovila, da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe ter podala pozitivno mnenje, v 118 primerih (28,2 odstotka rešenih zadev) pa je podala negativno mnenje ali pa zadeve rešila na drug način, brez mnenja o podlagi za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

IV.2.3 Izvedenstvo

Izvedenski organi zavoda delujejo v okviru IK, ki dajejo v postopkih po ZPIZ-2 izvedenska mnenja o invalidnosti, potrebi po stalni pomoči in postrežbi drugega, telesni okvari ter o drugih pravicah iz invalidskega zavarovanja. Opravljajo tudi izvedensko delo za uveljavitev nekaterih pravic po drugih predpisih (npr.: ocena telesne prizadetosti za uveljavitev pravic po ZSVI, ocena zmožnosti za delo po ZSVarPre, ocena za uveljavljanje pravic do družinskega pomočnika po ZSV itn.) in za potrebe DSSLJ.

V letu 2019 so izvedenski organi obravnavali 40.959 zadev, kar je 1,1 odstotka manj kot v letu 2018 in podali 45.125 izvedenskih mnenj, kar je tudi 1,1 odstotka manj kot v letu 2018. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je zato, ker se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj.

IV.2.3.1 Invalidske komisije I. stopnje

IK I. stopnje so v letu 2019 obravnavale 32.632 zadev, kar je 0,3 odstotka več kot v letu 2018. Podale so 35.403 izvedenskih mnenj, kar je 0,6 odstotka več kot v letu 2018.

V letu 2019 je bilo od skupnega števila 35.403 izvedenskih mnenj na IK I. stopnje podanih:

- 12.004 ali 33,9 odstotka mnenj za oceno invalidnosti,
- 13.501 ali 38,1 odstotka mnenj za oceno potrebe po pomoči in postrežbi drugega,
- 4078 ali 11,5 odstotka mnenj za oceno telesne okvare in
- 5820 ali 16,4 odstotka drugih mnenj.

IK I. stopnje so v letu 2019 ugotovile 766 (prvič ocenjenih) novih invalidov I. kategorije, kar je 12,3 odstotka vseh za določenega zavarovanca prvič podanih izvedenskih mnenj za oceno invalidnosti, 406 ali 6,5 odstotka novih invalidov II. kategorije, 3336 oziroma 53,6 odstotka novih invalidov III. kategorije ter podale 758 oziroma 12,2 odstotka izvedenskih mnenj, da pri zavarovancu ni invalidnosti in 956 oziroma 15,4 odstotka izvedenskih mnenj, da zdravljenje še ni končano.

Od skupnega števila 7839 podanih ocen invalidnosti II. in III. kategorije invalidnosti je v 4742 (60,5 odstotka) primerih opredeljen polni delovni čas in v 3097 (39,5 odstotka) primerih krajši delovni čas.

V letu 2019 so bile najpogostejši vzrok invalidnosti bolezni v 90,5 odstotka primerov, sledile so poškodbe zunaj dela v 5,3 odstotka primerov, poškodbe pri delu v 2,9 odstotka primerov in poklicne bolezni v 0,1 odstotka primerov. Kombinirani vzrok invalidnosti je bil ugotovljen v 1,2 odstotka primerov.

Najpogostejši razlogi ocene invalidnosti so bile bolezni mišično-skeletnega sistema, in sicer v 33 odstotkih vseh bolezenskih stanj po MKB 10, obravnavanih zaradi invalidnosti. Sledile so jim bolezni duševnih in vedenjskih motenj z 14,1 odstotka, neoplazme z 10,9 odstotka, bolezni obtočil z 10,4 odstotki in stanja po poškodbah z 9 odstotki vseh bolezenskih stanj.

I. kategorija invalidnosti je bila podana največkrat zaradi duševnih in vedenjskih motenj. Tem so sledile neoplazme in bolezni obtočil, nato bolezni živčevja in bolezni mišično-skeletnega sistema. II. in III. kategorija invalidnosti sta bili podani največkrat zaradi mišično-skeletnih bolezenskih stanj, (zlasti III. kategorija invalidnosti) sledijo jim duševne in vedenjske motnje ter poškodbe, zastrupitve in nekatere druge posledice.

Preglednica IV.14

ŠTEVILO PODANIH IZVEDENSKIH MNENJ ZARADI NAJPOGOSTEJŠIH BOLEZENSKIH STANJ PO KATEGORIJAH INVALIDNOSTI, 2019								
SKUPINE BOLEZNI	ZPIZ-1 in ZPIZ-2				ZPIZ		SKUPAJ	
	KATEGORIJA INVALIDNOSTI				KATEGORIJA INVALIDNOSTI			
	I.	II.		III.		II.		III.
		POLNI DELOVNI ČAS	KRAJŠI DELOVNI ČAS	POLNI DELOVNI ČAS	KRAJŠI DELOVNI ČAS			
Bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva	161	204	49	1.892	805	4	22	3.137
Duševne in vedenjske motnje	422	56	25	317	516	2	5	1.343
Bolezni obtočil	255	121	35	320	250	0	5	986
Neoplazme	312	56	26	135	508	0	2	1.039
Poškodbe, zastrupitve in nekatere druge posledice	62	75	15	547	141	0	16	856
Bolezni živčevja	178	29	11	168	212	2	2	602

IV.2.3.2 Invalidska komisija II. stopnje

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda, ki deluje v okviru IK II. stopnje, je v letu 2019 obravnaval 8327 zadev in podal 9722 izvedenskih mnenj. Obravnav je bilo 6,1 odstotka manj, izvedenskih mnenj pa 6,8 odstotka manj kot v letu 2018.

Senati IK II. stopnje so podali 4491 mnenj, izvedenci posamezniki pa 5231. Mnenja, ki so jih podali izvedenci posamezniki, se nanašajo na revizijo izvedenskih mnenj IK I. stopnje. V teh primerih izvedenec posameznik na izvedenskem mnenju IK II. stopnje potrdi pravilnost revidiranega mnenja. Razlog za manj podanih mnenj v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 je v vedno nižjem številu zahtevkov za oceno invalidnosti, ob hitrem naraščanju števila ocen potrebe po pomoči in postrežbi drugega in nekoliko nižjem številu ocen telesnih okvar.

V letu 2019 je bilo od skupnega števila vseh mnenj na IK II. stopnje podanih:

- 6269 ali 64,5 odstotka mnenj za oceno invalidnosti,
- 2280 ali 23,4 odstotka za oceno potrebe po pomoči in postrežbi drugega in
- 1046 ali 10,8 odstotka za oceno telesne okvare,
- 127 ali 1,3 odstotka drugih mnenj.

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda je spremenil 11,6 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa, kar je 12,1 odstotne točke manj kot v letu 2018.

V pritožbenem postopku je IK II. stopnje podala 3492 izvedenskih mnenj, kar je 0,9 odstotka manj kot v letu 2018. Na podlagi pritožbe je bilo spremenjenih 23,4 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega organa zavoda, kar je za 1,5 odstotne točke manj kot v letu 2018. Vzroki za spremembe v pritožbenem postopku so predvsem v tem, da zavarovanci v svoji pritožbi pogosto priložijo veliko dodatne medicinske dokumentacije, ki ni bila dostopna izvedencem IK I. stopnje, je pa nastala pred izdajo odločbe in jo je kot tako v skladu z veljavno zakonodajo IK II. stopnje morala upoštevati pri svoji obravnavi.

Od vseh podanih pozitivnih mnenj IK I. stopnje je bilo v revizijo poslanih 20,5 odstotka, kar je za 5 odstotnih točk manj kot v letu 2018. IK II. stopnje je v letu 2019 v reviziji na senatih podala 652 izvedenskih mnenj, 5231 izvedenskih mnenj IK I. stopnje pa je bilo potrjenih s strani izvedencev posameznikov. Na senatih IK II. stopnje je bilo spremenjenih 476 izvedenskih mnenj ali 8 odstotkov vseh revizij, kar je 8 odstotnih točk manj kot v letu 2018. Glede na količino dela in pomanjkanje medicinskih izvedencev je bil močno zmanjšan obseg revizij naključno izbranih izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa.

Izvedenskih mnenj po pritožbi po reviziji je bilo 211 (6 odstotkov vseh pritožb).

Na zaprosilo DSSLJ je drugostopenjski izvedenski organ v letu 2019 podal 8 izvedenskih mnenj, kar je 44,4 odstotka manj kot v letu 2018. Spremenjenih je bilo 5 (62,5 odstotka) mnenj, in sicer zaradi na novo pridobljene medicinske in delovne dokumentacije med sodnim postopkom, izvidov sodnih izvedencev ali Komisije za izvedenska mnenja Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in Mariboru, vsebine zdravstvenega kartona zavarovane osebe in morebitnega oglada delovnega mesta zavarovanca.

Najpogostejši razlogi ocene invalidnosti drugostopenjskega izvedenskega organa zavoda so bolezni mišično-skeletnega sistema 1885 (19,4 odstotka), sledijo jim bolezni duševnih in vedenjskih motenj 1394 (14,3 odstotka), bolezni obtočil 978 (10 odstotkov) in neoplazme 892 (9,2 odstotka). Velikokrat so vzrok ocene dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje in na stik z zdravstvom (1077 – 11,1 odstotka). Gre za diagnoze, ki jih izvedenci IK II. stopnje uporabljajo pri ocenah DPP, na primer težave, povezane z odvisnostjo od negovalca (701 primer) in zmanjšana pokretnost (352 primerov).

Izvedenci IK II. stopnje so v letu 2019 podali 518 sodnih pripomb na izvedenska mnenja sodnih izvedencev, kar je 27 več kot v letu 2018.

IV.2.3.3 Prikaz drugih aktivnosti dela

Izvedenski organi pri svojem delu še vedno uporabljajo seznam telesnih okvar iz leta 1983, ki je bil delno dopolnjen v letu 1989. Vrste in stopnje telesnih okvar (novi seznam) mora v skladu s 403. členom ZPIZ-2 določiti minister, pristojen za zdravje, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za varstvo invalidov v roku dveh let od uveljavitve tega zakona. V letu 2019 je medresorska delovna skupina za prenovu seznama telesnih okvar pri MZZ pripravila osnutek novega Seznama telesnih okvar. Osnutek je bil poslan v usklajevanje republiškim strokovnim svetom posameznih medicinskih strok, potrditi pa ga morata še obe ministrstvi.

V letu 2019 so IK I. in II. stopnje obravnavale 602 zahtevka CSD in MDDSZ, in sicer zahtevke za oceno dodatka za pomoč in postrežbo ter trajne nezmožnosti za delo po ZSVI, po ZSVarPre za oceno dodatka za pomoč in postrežbo ter ocene za družinske pomočnike po ZSV. Podanih je bilo tudi 53 ocen na podlagi 54. člena ZSVarPre, ko so zavarovanci sami (ali preko CSD) plačali izvedenska mnenja. Skupaj je bilo tako v sodelovanju s CSD in MDDSZ obravnavanih 655 zahtevkov.

V IK se je tudi v letu 2019 izvajal notranji nadzor nad delom izvedencev. V notranjem nadzoru je bilo pregledanih 1771 izvedenskih mnenj na I. stopnji in 1303 izvedenskih mnenj na II. stopnji. Notranja kontrola se izvaja predvsem zaradi preprečevanja administrativnih in vsebinskih napak v izvedenskih mnenjih.

V skladu s 94. členom ZPIZ-2 (kontrolni pregled po uradni dolžnosti) je bilo v letu 2019 obravnavanih 29 ovadb, ki navajajo neustrezno ravnanje uživalcev pravic, ki so pridobili pravice iz invalidskega zavarovanja ali pa, da te pravice zavarovancem naj ne bi pripadale. Za 14 ovadb je bilo ugotovljeno, da je bila ocena ustrezna in da kontrolni pregled zavarovanca ni bil potreben. Na podlagi kontrolnega pregleda po 4. in 5. odstavku 94. člena ZPIZ-2 so IK I. stopnje podale 15 izvedenskih mnenj, IK II. stopnje pa je na podlagi pritožb zavarovancev na izvedensko mnenje po ovadbah podala tri izvedenska mnenja.

V zavodu je bilo 31. decembra 2019 v rednem delovnem razmerju 21 zdravnikov (5 na II. in 16 na I. stopnji). Med zaposlenimi zdravniki je zaradi delnih upokojitev in deljenih zaposlitev veliko število zaposlenih za krajši delovni čas, za polni delovni čas je zaposlenih le 10 zdravnikov. V obravnavanem obdobju kljub razpisom niso bila zasedena vsa načrtovana delovna mesta v izvedenskih organih zavoda.

Leta 2019 je v izvedenskih organih zavoda sodelovalo 212 izvedencev medicinskih in nemedicinskih strok (13 manj kot v letu 2018, 23 manj kot v letu 2017 in 46 manj kot v letu 2016).

Za uspešnejše doseganje poenotenja meril pri ocenjevanju invalidnosti so bila v letu 2019 organizirana strokovna srečanja vodij služb za izvedenstvo I. in II. stopnje z izvedenci, poklicnimi in pogodbenimi. Dopolnjevala se je tudi izvedenska praksa kot pomoč pri delu izvedencev IK. Izvedenska praksa, objavljena na spletnih straneh zavoda, je v pomoč zavarovancem in strokovni javnosti. V dopolnjevanju je tudi priročnik s kriteriji za ocenjevanje invalidnosti.

Na mednarodnem področju je bilo v letu 2019 večje sodelovanje z Republiko Avstrijo, Srbijo, Bosno in Hercegovino in Mednarodno organizacijo za zavarovalniško medicino EUMASS. Zavod je skupaj z ZZSZ, Zvezo izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije Slovenije in Thermano, d. d. izvedel največji dogodek na področju medicine v socialnem zavarovanju v Evropi v letu 2019, in sicer 5. mednarodni kongres medicinskih izvedencev Slovenije, ki se je odvijal aprila 2019 v Laškem. Na kongresu je sodelovalo preko 300 strokovnjakov iz 10 držav.

Prizadevanja zavoda v zvezi z novo organizacijo medicinskega izvedenstva (enotni in samostojni izvedenski organ v RS) zaradi drugih prioritet na področju javnega zdravstva niso bila uspešna. V aprilu 2019 je bila na predlog vseh deležnikov s področja ocenjevanja medicine v socialnih zavarovanjih, ki so bili sklicani na pobudo sveta zavoda v januarju 2019, na Ministrstvu za zdravje imenovana projektna skupina za pripravo rešitev za poenotenje

ugotavljanja začasne in trajne nezmožnosti za delo. Projektna skupina kljub urgencam s strani zavoda in ZZS ni aktivno pristopila k delu.

Zavod je aktivno sodeloval v javni razpravi glede sprememb predpisov na področju zdravstva in pripravi zakonodaje s področja dolgotrajne oskrbe.

Zavod si je tudi v letu 2019 prizadeval urediti problematiko podaljševanja licenc Zdravniške zbornice za poklicne izvedence. Ureditev problematike licenc je eden izmed pogojev za kadrovske konsolidacije na področju medicinskega izvedenstva zavoda.

IV. 2. 4. Nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov

Področje nakazovanja pokojnin je ena izmed temeljnih dejavnosti zavoda, ki pri uresničevanju ciljev, zapisanih v razvojnem programu, sledi viziji in strategiji poslovanja zavoda. Med najpomembnejše aktivnosti sodijo tekoče izplačevanje prejemkov, zagotavljanje pravilnosti finančnih podatkov o obdelavi nakazil in prepovedi v SEPA okolju, realizacija odločb o priznanih pravicah, preprečevanje neupravičenih izplačil po smrti uživalcev, kot tudi neupravičenih izplačil v primeru ustavitvenih odločb, obračunavanje akontacije dohodnine v skladu z davčno in dohodninsko zakonodajo, plačilo obveznosti za obvezno zdravstveno zavarovanje uživalcev, izvrševanje sodnih in davčnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi v skladu z ZIZ in ZDavP-2. Ključnega pomena je spremljanje zakonodaje in pravočasna implementacija vseh zakonskih zahtev ter sprememb v informacijski sistem zavoda, aktivno sodelovanje s tujimi nosilci socialnega zavarovanja in zadovoljstvo uživalcev. Zniževanje odhodkov zaradi spodbujanja uživalcev k odpiranju osebnega bančnega računa za nakazilo pokojninskih in ostalih prejemkov se je nadaljevalo tudi v letu 2019. Po stanju december 2019/2018 se je za 9 odstotkov znižalo število nakazil preko poštne dostave. V decembru 2019 je bilo preko poštne dostave izplačanih 18.089 nakazil (20.065 decembra 2018) v znesku 7.535.452 evrov (7.974.545 evrov decembra 2018), kar predstavlja 1,7 odstotka vseh decembrskih nakazil (2,0 odstotka v decembru 2018).

Zavod je izvedel 9.160.221 posamičnih nakazil, kar predstavlja 1,9 odstotni porast glede na leto 2018. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.705.138 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.534.357 v letu 2018), kar je 1,6 odstotka več kot preteklo leto.

Preglednica IV.15

ŠTEVILO NAKAZIL PO VRSTI NAKAZILA, 2018 IN 2019			
VRSTA POKOJNINE	ŠTEVILO NAKAZIL V 2018	ŠTEVILO NAKAZIL V 2019	STOPNJA RASTI (%)
Nakazila prejemkov v RS	8.004.235	8.149.919	1,8
Nakazila dodatkov k tuji pokojnini v RS	9.337	8.519	-8,8
Nakazila v države EU	509.119	515.948	1,3
Nakazila v ostale države	466.271	485.835	4,2
SKUPAJ NAKAZILA	8.988.962	9.160.221	1,9

V primerjavi z letom 2018 so najbolj porasla nakazila v ostale države za 4,2 odstotka, v RS za 1,8 odstotka, v države EU za 1,3 odstotka, medtem ko zavod beleži zmanjšanje nakazil dodatkov k tuji pokojnini v RS za 8,8 odstotka.

V letu 2019 je zavod v skladu z EU uredbo in bilateralnimi mednarodnimi sporazumi izplačal pokojnine in druge denarne prejemke v povprečju 91.646 uživalcem iz tujine v 56 držav. Povprečno število uživalcev pokojnin z bivališčem v tujini se je v obdobju med letoma 2010 in 2019 povečalo za 61,3 odstotka, kar je razvidno iz preglednice IV.16.

Preglednica IV.16

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN S PREBIVALIŠČEM V TUJINI IN STOPNJE RASTI, 2010-2019										
VRSTA	LETO									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Povprečno število	56.805	63.912	70.808	76.342	80.384	83.091	85.108	87.482	89.859	91.646
Stopnja rasti (%)	8,0	12,5	10,8	7,8	5,3	3,4	2,4	2,8	2,7	2,0

Zavod je 93.409 uživalcem, ki prebivajo v tujini, v decembru 2019 izplačal pokojnino in druge prejemke, in sicer:

- 43.243 uživalcem iz držav območja EU in Evropske gospodarske skupnosti;
- 38.441 uživalcem iz držav, s katerimi je sklenjen bilateralni sporazum;
- 2629 uživalcem iz držav, s katerimi je uveljavljena reciprociteta z RS ter
- 9096 uživalcem iz tujine na osebni račun, odprt pri slovenski banki v RS.

IV.2.4.1 Izvedene aktivnosti v letu 2019

Konec januarja 2019 je zavod vsem uživalcem pokojnin, nadomestil iz invalidskega zavarovanja, priznavalnin ter drugih denarnih prejemkov, rezidentom RS, posredoval povzetek obračuna pokojninskih in invalidskih prejemkov, izplačanih v letu 2018. Povzetek obračuna pokojninskih in invalidskih prejemkov je bil posredovan tudi vsem nerezidentom RS, katerim je bila med letom od prejemka obračunana in dejansko odtegnjena akontacija dohodnine, kot tudi zavezancem, ki so v letu 2018 prejeli prejemke, ki se skladno z davčno zakonodajo povprečijo.

V januarju 2019 je stopil v veljavo Zakon o socialnem vključevanju invalidov. V tem mesecu je bila, skladno z zakonom, izvedena uskladitev nadomestil. Ob uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov je zavod na podlagi podatkov s strani MDDSZ vsakokrat ustrezno uskladil tudi razlike nadomestil po ZSVI.

Uskladitev pokojnin in drugih prejemkov je bila izvedena v februarju in decembru 2019. Februarja so se uskladili tudi zneski dodatkov za pomoč in postrežbo ter invalidnin za telesno okvaro, izplačana je bila tudi razlika za mesec januar 2019, o čemer so bili uživalci obveščeni pisno preko obvestil o nakazilu.

Področje nakazovanja pokojnin in drugih prejemkov se je v juniju 2019 vključilo v enotni sistem EKC, s čimer sta se kakovost in hitrost nudenja telefonskih informacij strankam še izboljšali.

Zavod je tudi v letu 2019 na podlagi ZIPRS1819-A izplačal letni dodatek, pri čemer je podatke o višini tuje pokojnine za potrebe obračuna letnega dodatka pridobil s strani uživalcev preko izpolnjenih izjav. Od posredovanih 128.751 izjav o višini tuje pokojnine (v letu 2018: 125.901) je zavod prejel 106.412 izjav, od tega 95.152 izjav v papirni obliki in 11.260 v elektronski obliki preko spletnega portala. Obračun in izplačilo letnega dodatka sta bila skladno z zakonodajo izvedena pravočasno v juliju, septembru in novembru 2019.

Aktivnosti na projektu druge faze prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda (razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS) so se nadaljevale tudi v letu 2019. V septembru je bil prvič izveden obračun akontacije dohodnine v novem informacijskem okolju za vsa redna nakazila, upoštevajoč skupno vsoto prejemkov pri posameznem davčnem zavezancu. Obračun prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje je bil v novem sistemu prvič izveden v novembru.

Oktobra 2019 je zavod v skladu z Uredbo 883/2004 in določbami od 75. do 86. člena izvedbene Uredbe (ES) št. 987/2009 začel z aktivnostmi mednarodne izterjave prispevkov za

socialno varnost. V ta namen je bila izdelana ustrezna programska oprema. V tujino je bilo v letu 2019 posredovanih 238 zadev, prejema plačil iz tujine zavod še ne beleži.

Zavod je pri izplačilu tedenskih nakazil za primere enkratnega izplačila pokojnin za več mesecev skupaj začel uporabljati kodo namena plačila SPSP, ki je v pomoč bankam pri izvrševanju sklepov o izvršbi in v dobro uživalcem, da ne pride do rubeža sredstev.

Elektronska izmenjava podatkov o smrti je bila v letu 2019 izvedena za 67.646 uživalcev pokojnin, kar predstavlja 78,8 odstotka vseh uživalcev pravic s stalnim bivališčem v tujini in nižanje stroškov za izvajanje naloge. Za preostalih 26.380 uživalcev pokojnin pa je zavod v novembru 2019, prvič preko sistema UDG, posredoval v izpolnitev in ustrezno overovitev obrazce še v fizični obliki.

Aktivnosti na področju elektronske izmenjave podatkov o smrti s tujimi nosilci socialnega zavarovanja so se nadaljevala tudi v letu 2019. V teku je usklajevanje dogovora z italijanskim nosilcem. Posredovana je bila urgencia avstrijskim nosilcem za nadaljevanje usklajevanj glede izmenjave podatkov, nadaljevala se je priprava in izgradnja tehnične podpore za izmenjavo podatkov o smrti z nemško pošto upoštevajoč že podpisan dogovor, posredovana je bila pobuda avstralskemu nosilcu po čimprejšnji vzpostavitvi elektronske izmenjave podatkov o smrti.

Preko elektronske izmenjave podatkov z enotno evidenco MIZŠ o statusu šolanja je bilo podaljšanje upravičenosti nadaljnjega izplačevanja družinske pokojnine zagotovljeno v povprečju mesečno 5248 uživalcem družinskih pokojnin, kar pomeni 66,5 odstotno avtomatizacijo na tem področju.

Nadaljevale so se aktivnosti na področju izvrševanja davčnih sklepov s ciljem, da se omogoči avtomatiziran prevzem in obdelava podatkov preko portalskih aplikacij.

IV.2.4.2 Aktivnosti za izvedbo obračuna pokojninskih in drugih prejemkov

Med pomembnejše naloge področja nakazovanja pokojnin sodi izvrševanje izdanih odločb. Posledica obračuna prejetih in pripadajočih zneskov je lahko nakazilo ali preplačilo. V letu 2019 je bilo realiziranih 83.417 odločb, kar je za 14,2 odstotka več kot v letu 2018. Od skupnega števila odločb se 57,4 odstotka nanaša na odločbe o prvem priznanju pravice in 42,6 odstotka na odločbe o ponovni odmeri že priznane pravice. Število odločb o prvem priznanju pravice se je v primerjavi z letom 2018 zvišalo za 14,4 odstotka, medtem ko se je število odločb o ponovni odmeri pravice zvišalo za 13,9 odstotka. Zavod si vseskozi prizadeva, da uživalci pripadajoča sredstva prejmejo v najkrajšem možnem času, in odločbe o prvem priznanju pravice rešuje prioritarno. Povprečni čas od izdaje odločbe do priprave podatkov za obračun nakazila za leto 2019 znaša 16,2 dni, kar je v primerjavi z letom 2018 boljše za 2,3 dni in predstavlja najboljši rezultat v zadnjih petih letih.

Zavod je na področju nakazovanja pokojnin izvedel še 326.360 drugih ročnih opravil, kar je za 9,1 odstotka več kot v letu 2018 in na ravni leta 2017. Med druga zahtevnejša opravila sodijo zahtevki za spremembo naslova za nakazilo in za pošiljanje obvestil v deležu 7,8 odstotka, zahtevki dedičev za izplačilo pripadajočih neizplačanih pokojnin na podlagi izdanih sklepov o dedovanju v deležu 5,5 odstotka, priprava specifikacij in pojasnil sodiščem ter priprava pojasnil strankam in drugim institucijam. V okviru slednjega so bili izvedeni različni kontrolni mehanizmi.

V letu 2019 je zavod obdelal 70.573 davčnih in sodnih sklepov o izvršbi in 12.329 administrativnih prepovedi. Skupno je bilo pri obračunu mesečnih pokojnin odtegnjenih 3.262.785 vseh prepovedi na pokojninskih in drugih prejemkih. Urejenih je bilo še zadnjih 4.493 davčnih in sodnih sklepov o izvršbi, ki so bili migrirani v novo aplikacijo za odtegotanje.

Preglednica IV.17

ŠTEVILO POSAMEZNIH VRST OBRAČUNANIH IZVRŠILNIH NASLOVOV OZIROMA ODTEGLJAJEV, 2018-2019			
LETO	ŠTEVILO OBRAČUNANIH PREMIJ ZA PZZ	ŠTEVILO OBRAČUNANIH DAVČNIH, SODNIH SKLEPOV TER ADMINISTRATIVNIH PREPOVEDI	SKUPAJ
2018	3.051.006	348.526	3.399.532
2019	2.961.933	300.852	3.262.785

Zavod beleži v letu 2019 glede na leto poprej znižanje, tako števila obračunanih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje (za 2,9 odstotka) kot tudi števila obračunanih davčnih in sodnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi (za 13,7 odstotka). Slednje je posledica nižje plačilne sposobnosti uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov.

Zavod je tudi v letu 2019 veliko pozornosti namenil izboljšanju kakovosti storitev pri podajanju informacij s področja nakazovanja pokojnin.

Preglednica IV.18

ŠTEVILO POSREDOVANIH INFORMACIJ, 2018 IN 2019			
VRSTA INFORMACIJE	ŠTEVILO		STOPNJA RASTI (%)
	2018	2019	
Pisni odgovori, dopisi in druga pojasnila	80.938	78.183	-3,4
Telefonske informacije	56.132	50.745	-9,6
Izdana posamična potrdila o višini prejemkov	10.939.537	10.989.359	0,5
Informacije ob uradnih dnevih na informacijski točki	14.123	12.954	-8,3

Število pisnih odgovorov, dopisov in pojasnil se je v primerjavi z letom 2018 povečalo za 0,5 odstotka. Število avtomatsko kreiranih dopisov predstavlja 11,9 odstotka vseh posredovanih dopisov. Med pisnimi odgovori prevladujejo pojasnila sodiščem, vezana na pripadajoča sredstva dedičem, in dopisi na poizvedbe tujih zavodov o višini pokojnine.

V primerjavi z letom 2018 zavod beleži upad števila podanih telefonskih informacij za 9,6 odstotka kot tudi upad podajanja informacij na informativni točki za 8,3 odstotka. Nižje število podanih informacij v letu 2019 je posledica zavodovega prizadevanja, da uživalce pravic o aktualnih novostih obvešča preko sredstev javnega obveščanja in zavodove spletne strani ter individualno preko zapisov na obvestilih o nakazilih. Predvsem pa se je zmanjšalo število posredovanih informacij, vezanih na izplačilo letnega dodatka z upoštevanjem tuje pokojnine, saj za uživalce takšen način obračuna ni več predstavljal novosti v primerjavi s preteklima dvema letoma.

V letu 2019 se je znižalo tudi število ročno izdanih posamičnih potrdil o višini prejemkov, in sicer za 8,2 odstotka. Potrebo po pripravi pisnih potrdil znižujejo predvsem storitve, ki jih je zavod razvil za področje elektronske izmenjave podatkov v obliki e-posredovanja podatkov za potrebe zunanjih institucij (8.251.817 za FURS, 893.785 za MDDSZ, 6603 za tuje zavode in 2133 za ARSKTRP), e-poizvedb s strani zunanjih institucij (preko storitve e-sociala je bilo izvedenih 1.802.703 poizvedb, sodišča pa so uporabila storitev e-sodišče v 7.189 primerih), e-vpogledov s strani uživalcev preko spleta (23.544 vpogledov), avtomatskega telefonskega odzivnika (1289 poizvedb) ter digitalnega potrdila o nakazanih prejemkih (72 uživalcev). Fizično izdana potrdila (15.473) tako v letu 2019 predstavljajo samo 0,1 odstotka vseh izdanih oziroma s strani zavoda posredovanih potrdil o višini prejemkov.

IV.2.5. Ostale aktivnosti in statistika

IV.2.5.1. Ostale aktivnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja

V preteklem koledarskem letu je področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja zaznamovala priprava predloga ZPIZ-2G in izpeljava zakonodajnega postopka, zaključenega na izredni seji Državnega zbora RS dne 29. novembra 2019, na kateri je bil ZPIZ-2G sprejet. Bistvene zakonske spremembe se nanašajo na zvišanje odmernih odstotkov in njihovo postopno izenačitev po spolu (s 1. januarjem 2025), na t. i. dvojni status upokojencev (nadaljnjo ali ponovno vključenost v obvezno zavarovanje ob hkratnem uživanju dela pokojnine) in na izvajanje poklicnega zavarovanja. Zavod je začel intenzivno izvajati vse potrebne aktivnosti za čimprejšnjo implementacijo zakonskih sprememb v praksi.

Predlog ZPIZ-2G je bil od 12. julija do 2. septembra 2019 v javni obravnavi, v sklopu katere je svoj odziv na predlagane spremembe ZPIZ-2 v obliki pripomb in predlogov k posameznim členom predloga ZPIZ-2G, kot tudi s predlogi dodatnih sprememb ZPIZ-2, MDDSZ-ju posredoval tudi zavod. Spremembe ZPIZ-2 (takrat še v zakonodajnem postopku) in predvideni učinki le-teh so bili podrobneje predstavljeni tudi na 2. Konferenci pokojninskega in invalidskega zavarovanja 12. in 13. novembra 2019 na Bledu.

Zavod je v preteklem letu ob pripravi predloga novele ZPIZ-2G, kot tudi med zakonodajnim postopkom, intenzivno sodeloval z resornim ministrstvom, ne le s pripombami in predlogi, ampak tudi s posredovanjem podatkov in z določenimi izračuni.

Sodelovanje z MDDSZ je potekalo tudi ob pripravi ZUVIZK. Zavod je MDDSZ posredoval pripombe tudi na predlog ZIPRS2021 in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o poslancih.

Zavod je od 19. do 21. junija 2019 aktivno sodeloval na enajstem srečanju generalnih direktorjev fondov oziroma zavodov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ, ki je potekalo na Ohridu. Glavna tema letošnjega srečanja je bila demografija, prav tako pa so bili na srečanju predstavljeni statistični podatki, izmenjane so bile informacije o spremembah predpisov na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter predstavljene novosti na področju elektronske izmenjave podatkov med zavodi.

Zavod je tudi v lanskem letu sodeloval na sestankih s predstavniki mednarodnih organizacij, kot so Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj, Mednarodni denarni sklad in EU (Evropska komisija). V maju je potekal sestanek s predstavniki Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj v zvezi s pripravo ekonomskega pregleda za Slovenijo (Economic Review), v juliju je bil organiziran sestanek s predstavniki Mednarodnega denarnega sklada glede projekcij zavarovancev in uživalcev pravic, ki jih pripravlja zavod ter glede izvajanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji. V novembru so potekali še redni tehnični sestanki v okviru t. i. evropskega semestra s predstavniki Evropske komisije, v okviru katerih Evropska komisija spremlja napredek Slovenije glede zadnjih t. i. posebnih priporočil, naslovljenih na Slovenijo.

V letu 2019 je Evropska komisija začela pripravo dveh mednarodnih poročil, ki sta pomembni za sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji in bosta objavljena v letu 2021. Dokumenta se pripravljata periodično na tri leta in sta rezultat sodelovanja Evropske komisije z državami članicami EU-28. To sta Poročilo o staranju 2021 in Poročilo o ustreznosti pokojnin 2021.

V povezavi z izdelavo poročila o staranju je zavod v letu 2019 sodeloval v medresorski delovni skupini, ki jo je imenovala Vlada RS za pripravo dolgoročnih projekcij javnih izdatkov, ki so posledica staranja prebivalstva. Delovna skupina je iz zavodovih evidenc pridobila podatke, da bo računsko ovrednotila učinke demografskih, socialnih in ekonomskih dejavnikov in pripravila dolgoročno projekcijo teh učinkov.

Poročilo o ustreznosti pokojnin je, za razliko od poročila o staranju, osredotočeno na nivo posameznika in njegov gmotni položaj. Z analitičnim pristopom poskuša najti ravnovesje med uradnim pokojninskim sistemom in posameznikom pri treh osnovnih elementih: pokojnini, obdobju prejemanja pokojnine in zaščiti pred revščino. V letu 2019 je zavod dejavno sodeloval v mednarodni tehnični skupini za pripravo pokojninskih indikatorjev na komiteju za socialno zaščito pri Evropski komisiji. Ovrednotil je trenutne razmere na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji in pri tem opozoril na določene pomanjkljivosti v zadnjih gradivih Evropske komisije za Slovenijo, hkrati pa je komite seznanil z vsebino novele ZPIZ-2G. Evropska komisija bo opozorila Slovenije upoštevala, novosti na področju pokojninske zakonodaje pa vključila v dolgoročne projekcije.

Zavod je kot organ za zvezo oktobra 2019 opravil pogovore s srbskim organom za zvezo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki so potekali v Ljubljani.

V sodelovanju z nosilci pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz Nemčije, Hrvaške in Avstrije je zavod v letu 2019 izvedel svetovalne dneve za boljšo informiranost strank in pomoč pri uveljavljanju pokojninskih pravic v navedenih državah. Predstavniki zavoda so marca svetovali strankam v Frankfurtu, maja v Zagrebu in Pulju ter septembra na Dunaju in v Celovcu. Predstavniki nemških nosilcev pokojninskega zavarovanja so svetovali strankam novembra v Mariboru. Svetovalni dnevi avstrijskega nosilca pokojninskega zavarovanja pa so potekali aprila v Ljubljani in septembra v Murski Soboti.

S predstavniki ZZZS se je zavod v lanskem letu dogovarjal glede kritja stroškov za vodenje prijavno-odjavne službe, s predstavniki MDDSZ in MZZ glede vsebine ZUVIZK.

Z ZRSZ so se v preteklem koledarskem letu razreševala vprašanja glede vodenja podatkov o delovnih invalidih v evidencah te institucije.

Tudi v lanskem letu je zavod precej pozornosti namenil izboljšanju informativne dejavnosti, zlasti s prenovo spletne strani zavoda, z namenom, da bi bila ta bolj prijazna za uporabnika, preko sporočil za javnost, obvestil in drugih gradiv, objavljenih na spletni strani, preko medijev in v obliki odgovorov ter pojasnil fizičnim in pravnim osebam.

IV.2.5.2. Statistika

V letu 2019 je zavod redno objavljala statistične podatke na spletni strani v skladu s koledarjem objav. Pripravljala in posredovala je podatke notranjim in zunanjim uporabnikom (domačim in tujim) v skladu s sprejetimi dogovori in obveznostmi, ki jih ima Slovenija kot članica EU in OECD, ter pripravljala odgovore na vprašanja javnosti. MDDSZ so bili posredovani zahtevani podatki ob pripravi sprememb pokojninske zakonodaje.

Zavod je v letu 2019 zaključil z izgradnjo dveh statističnih podatkovnih skladišč, o uživalcih pravic iz PIZ in drugih prejemkov ter o zavarovancih, ki bosta od leta 2020 osnovna vira za zajem statističnih podatkov. Podatkovni skladišči delujeta na sodobnih programih in omogočata pripravo podatkov za zahtevnejše analize.

Na področju upravne statistike je mesečno pripravljala poročila o rezultatih dela, s katerimi zavod sproti spremlja reševanje zahtevkov in drugih opravil ter sprejema ustrezne kadrovske in organizacijske ukrepe.

IV.3 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

IV.3.1 Razvoj informacijskega sistema zavoda

V letu 2019 je zavod nadaljeval sklepno fazo celovite prenove IKT. V okviru izvajanja razvojnih projektov je nadaljeval z razvojem in uvedbo informacijskih rešitev in IKT infrastrukture za sodobno digitalno poslovanje.

Zavod je uspešno zaključil več pomembnih razvojnih nalog in projektov, med njimi projekt BiZPIZ EESSI, s katerim se je vključil v enoten sistem izmenjave elektronskih dokumentov na področju socialne varnosti v EU, projekt SI-PASS, s katerim je v skladu z Uredbo eIDAS omogočil uporabo svojih elektronskih storitev državljanom EU ter povečal dostopnost storitev za slovenske državljane, ter projekt vzpostavitve enotnega kontaktnega centra, s katerim je poenotil telefonsko komunikacijo s strankami ter omogočil stalno merjenje in izboljševanje tega pomembnega postopka. Uspešno so bile izvedene tudi številne druge naloge razvoja programske opreme v okviru projektov in delovnih skupin, skladno s spremembami normativnega okolja pa so se izvajale tudi številne spremembe in dopolnitve programske opreme.

Leto 2019 je prineslo nadaljevanje digitalizacije poslovanja zavoda, saj je ob veliki večini digitaliziranih poslovnih procesov indeks digitalne preobrazbe presegel 96, kar je med drugimi rezultati pomenilo tudi prihranke zmanjšanja tiskanja papirja za ocenjeno več kot 9 milijonov listov, zmanjšanja porabe arhivskega prostora za fizično gradivo, boljše in večjo dostopnost digitaliziranega gradiva in boljše agilnost poslovanja. Veliko dejavnosti je bilo usmerjenih v razvoj rešitev elektronskega poslovanja z organizacijami doma in v tujini ter razvoj e-storitev.

V letu 2019 je zavod oblikovno prenovil spletišče, ga prilagodil lažji uporabi z mobilnimi napravami in povečal dostopnost informacij za ranljive skupine z novo storitvijo eBralec, ki uporabnikom omogoča poslušanje besedilnih vsebin. V zaključni fazi je vzpostavitev digitalnega pomočnika, ki bo obiskovalcem pomagal pri iskanju informacij na spletni strani.

Pomembne dejavnosti so bile usmerjene v nadgrajevanje IKT infrastrukture, izboljševanje njene varnosti, zmogljivosti in razpoložljivosti v skladu z naraščajočimi potrebami in izzivi. Izvedeni so bili zahtevni prehodi in nadgradnje ključnih informacijskih okolij na višje verzije, nadgradili so se sistemi in postopki za njihovo zaščito. Nadaljevala se je prenova komunikacijskega omrežja. Računalniška oprema uporabnikov se je ustrezno dopolnjevala, tako da je ostala na ustrezno visoki ravni, saj ima velika večina uporabnikov enotno opremo, z navideznim namizjem (VDI), tankim odjemalcem ter dvema večjima zaslonoma za učinkovito delo s sodobnimi informacijskimi rešitvami v digitalnih poslovnih procesih.

Ob razvojnih in operativnih nalogah je bila osrednja pozornost usmerjena v zagotavljanje varnosti, zanesljivosti in razpoložljivosti informacijskih storitev za podporo dejavnosti zavoda.

IV.3.1.1 Projektno delo in informacijska izvedba projektov zavoda

Na področju projektne dela in izvedbe projektov je zavod nadaljeval z zastavljenimi nalogami in cilji, ki so opredeljeni v razvojnem programu zavoda 2017-2021 in strategiji razvoja ter prenove IKT.

Delo se je nadaljevalo na petih projektih:

- Izvedbeni projekt poslovanja z dokumentarnim gradivom (UDG II),
- Modernizacija upokojitvenega postopka (MUP),
- Druga faza prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda – razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS,

- BiZPIZ EESSI (Razvoj in implementacija informacijskih rešitev za elektronsko izmenjavo podatkov na področju socialne varnosti z državami članicami EU) in
- Izgradnjo podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja (EU projekt My Work, My Pension).

Izvedbeni projekt poslovanja z dokumentarnim gradivom (UDG II)

V letu 2019 se je nadaljevalo in zaključilo vključevanje postopkov temeljne dejavnosti v procesno informacijske rešitve za upravljanje zadev in dokumentarnega gradiva, s čimer se postopki prenovejo in vključijo v digitalno poslovanje zavoda.

Z namestitvijo novih verzij UDG so bile uvedene nove funkcionalnosti sistema in s tem nadaljnja optimizacija že obstoječih postopkov. Vzpostavile in nadgradile so se povezave med Bi-ZPIZ in zunanjimi institucijami ter vpogled v evidence z vizualizacijo dokumentov (ZRSZ, FURS, banke, CRP, eVŠ in CEUVIZ).

Izvedla se je vrsta aktivnosti s ciljem lažjega upravljanja, kot so uvedba dodatnih uporabniških bazenov, lažje prerazporejanje z dopolnitvijo aplikacije za urejanje razdelilnikov, dopolnitev postopka kontrole, dopolnitve funkcionalnosti v vhodnem predalu, vročanje v e-predal pravnih oseb, reaktivacija zadeve iz dolgotrajnega rokownika, posodobitev pregleda dokumentov ter kreiranje podzadev „naloga“. V skladu z ustaljeno prakso pa so se kreirale in dopolnjevale e-vloge ter nadaljevalo kreiranje novih statističnih preglednic.

V digitalno poslovanje zavoda so bili v letu 2019 vključeni tudi zelo zahtevni pripravljalni postopek na invalidski komisiji in postopki pravne službe z aplikacijo ATPS. Z zaključkom vseh postopkov v temeljni dejavnosti je bil opravljen prenos subjektov v UDG in s tem dokončna ukinitve evidentiranja zadev v starem informacijskem sistemu.

Dodatne zahteve tako z vidika razvoja, prilagajanja rešitev in testiranja je prinesla tudi nadgradnja sistema za upravljanje poslovnih procesov na višjo verzijo ter prehod uporabniškega okolja na brskalnik CHROME.

Modernizacija upokojitvenega postopka (MUP)

V prvi polovici leta 2019 je bila v produkcijsko okolje prenesena aplikacija MUP, s katero se priznava in odmerja pravica do dodatka za pomoč in postrežbo. Zagotovljen je prenos podatkov o priznani pravici iz novega v evidence obstoječega (starega) informacijskega sistema, zato strokovnim delavcem ni več treba ročno urejati evidence uživalcev pravic.

V aplikaciji MUP je omogočeno prečrpavanje podatkov o obdobjih in dohodkih iz evidenc upokojitvenega postopka v starem informacijskem sistemu, kar omogoča izvedbo ponovnih odmer pravic, ki so bile priznane preko upokojitvenega postopka, vodenega v starem okolju.

Nadgrajen je bil izračun trajanja dobe, ki (ne)upoštevava 31. dan v datumu začetka obdobja zavarovanja in omogoča izračun dobe s povečanjem za celotno trajanje dobe z enako stopnjo povečanja, če gre za neprekinjeno zavarovanje.

Intenzivno je potekalo uporabniško testiranje rešitev za odmero pravic po ZPIZ-2, in sicer za odmero starostne, predčasne, delne in 20 % starostne ali predčasne pokojnine ter informativni izračun višine pokojnine. V postopku priznavanja pravice je omogočeno shranjevanje originalnih podatkov, na osnovi katerih se postopek izvaja. Tako je možen vnos in popraviljanje podatkov o obdobjih in plačah oziroma nadomestilih, izvedena pa je bila tudi dopolnitev uporabniških vmesnikov s prikazom dodatnih podatkov in vključitev barv, ki omogočajo strokovnemu delavcu večji pregled nad postopkom priznanja pravic. Dodana so še poslovna pravila, ki onemogočajo vnos vsebinsko nepravilnih podatkov.

Kreirane in testirane so bile nove odločbe za odmero starostne, predčasne, delne in 20 % starostne ali predčasne pokojnine, pri čimer je zagotovljena rešitev, ki omogoča shranjevanje e-vlog in prilog k odločbam, skladno z uredbo o pisarniškem poslovanju (številčenje znotraj osnovnega dokumenta).

Prenos podatkov upokojitvenega postopka, vodenega preko aplikacije MUP, v evidence starega informacijskega sistema (evidenca uživalcev pravic, MEU, PS.02 ipd.) je v postopku testiranja.

Projekt druga faza prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda – razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS

Aktivnosti na projektu so se nadaljevale v letu 2019 upoštevajoč pripravljen podatkovni model in program za izvedbo migracije prenosa podatkov o uživalcih in izplačilih iz obstoječega v nov sistem. Podatkovni model je bil dopolnjen tudi zaradi zagotovitve sledljivosti podatkov o nakazilih uživalcev v primeru spremembe šifre osebe v UDG (v primeru dvojnikov). Temu ustrezno se je tudi dopolnjevala aplikacija za urejanje virov MNP (aplikacija za vnos podatkov o uživalcih v novem sistemu). Pripravljen je bil predlog izvedbe za uskladitev prejemkov v novem sistemu.

Sredi leta je pri redni obdelavi nakazil in obdelavi dodatkov k tuji pokojnini potekalo testiranje novega davčnega modula. V ta namen je bila pripravljena nova aplikacija Prikaz davkov, kjer se zapisujejo podatki o obračunani akontaciji dohodnine po izvedeni obdelavi. Po uspešno izvedenem testiranju je bila nova programska oprema nameščena v produkcijo septembra 2019. Prvič se je uporabila pri redni obdelavi nakazila in obdelavi dodatkov k tuji pokojnini z valuto izplačila 30. septembra 2019. Z navedeno spremembo je zagotovljen obračun akontacije dohodnine v okviru sedemmestne šifre uživalca, kar pomeni, da se prejemki uživalca glede na davčni vir seštejejo in se izvede obračun akontacije dohodnine od skupnega seštevka prejemkov; primeroma seštevka osebne pokojnine in del vdovske pokojnine, kar je skladno z davčnimi predpisi.

Po uspešno izvedeni obdelavi nakazila z novim davčnim modulom se je nadaljevalo delo na projektu s pripravo novega modula za obračun prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje v novem IS. Programska oprema je bila pripravljena v novembru. Na ta način se obračun akontacije dohodnine in obračun prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje izvajata v novem sistemu.

PROJEKT BiZPIZ EESSI (Razvoj in implementacija informacijskih rešitev za elektronsko izmenjavo podatkov na področju socialne varnosti z državami članicami EU)

Projekt BiZPIZ EESSI, katerega naloga je bila priprava vseh potrebnih rešitev za elektronsko izmenjavo preko informacijskega sistema EESSI, je bil v letu 2019 zaključen. Projekt BiZPIZ EESSI je bil del nacionalnega projekta SI EESSI.

V začetku leta je zavod v sodelovanju z Evropsko komisijo uspešno izvedel skladnostni test zavodove rešitve. Poleg tega se je v prvi polovici leta intenzivno izvajalo testiranje rešitve zavoda tudi s tujimi zunanjimi institucijami z dopolnilni in vključitvijo v UDG.

S 1. julijem 2019 je zavod prešel na produkcijsko izmenjavo sporočil, kar pomeni, da je zavod sedaj vključen v 40 postopkov EESSI. V času produkcijskega delovanja se je spremljalo delovanje sistema in izvajalo manjše dopolnitve, vezane predvsem na integracijo z UDG. Poleg tega je bila pripravljena vsa potrebna dokumentacija za zaključek zavodovega projekta in projekta SI EESSI, v katerega je bil zavod vključen.

Projekt je bil s 30. septembrom 2019 zaključen, 4. decembra 2019 pa je bila ustanovljena stalna delovna skupina, ki bo skrbela za spremembe, vezane na sistem EESSI.

Projekt za izgradnjo podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja (EU projekt My Work. My Pension)

V okviru EU projekta št. 820568 My Work.My Pension, katerega cilj je med drugim tudi zagotoviti sistematično spremljanje uresničevanja strategij, politik in ukrepov, s katerimi bi se vzpostavil stabilnejši socialno-varstveni sistem in zmanjšale razlike med spoloma, zavod vzpostavlja podatkovno skladišče, v katerem bodo časovno urejeni podatki življenjskih dogodkov posameznikov, ki jih zavod pridobi iz svojih transakcijskih sistemov. V nadaljevanju se bo izvedla analiza in opredelitev ključnih dejavnikov, ki lahko vplivajo na nastanek pokojninske vrzeli. Rok za zaključek te naloge v okviru projekta je december 2020.

V letu 2019 so bili identificirani viri podatkov, izvedena je bila njihova analiza in določen koncept postavitve podatkovnega skladišča, kakor tudi koncept inicialnega in vzdrževalnega polnjenja podatkovnega skladišča. Na podlagi ugotovitev je bil izdelan Predlog izvedbe, ki je osnova za aktivno načrtovanje in postavljanje podatkovnega modela v testnem okolju, kot tudi polnjenje struktur z začetnim naborom podatkov.

Izvedena je bila tudi primerjalna analiza spletnih kalkulatorjev izbranih evropskih držav, analiza razvoja in predlog izvedbe splošnega in osebnega spletnega pokojninskega kalkulatorja. Zaradi ZPIZ-2G je bilo potrebno že v letu 2019 preučiti tudi vpliv sprememb zakonodaje na razvoj rešitve za spletni pokojninski kalkulator. Rok za zaključek te naloge v okviru projekta je avgust 2020. Po zaključku pa je do konca leta 2020 predvideno tudi obveščanje javnosti o možnosti izvedbe informativnega izračuna predvidene višine starostne in predčasne pokojnine z uporabo splošnega in osebnega spletnega kalkulatorja.

IV.3.1.2 E-poslovanje in digitalizacija

V letu 2019 je zavod nadaljeval razvoj digitalizacije poslovanja in elektronskega poslovanja s strankami ter organizacijami.

V okviru oblikovne preнове spletne strani je bila s ciljem olajšanja dostopa uporabnikov do vsebin uvedena sodobna storitev eBralec, ki je plod znanja slovenskih podjetij in z uporabo sodobnih algoritmov strojnega učenja uporabnikom omogoča, da vsebine spletne strani tudi poslušajo, pri čemer je generirana zvočna vsebina pripravljena v lepem govornem jeziku, tako da uporabnik dostikrat niti ne ve, da ne gre za pripravljene posnetke, ampak računalniško generiran govor.

Zavod je tudi v letu 2019, podobno kot v preteklih letih, skladno z ZIPRS1819, pridobil podatke o prejemu morebitne tuje pokojnine in te podatke upošteval pri obračunu letnega dodatka. Enako kot v preteklem letu, je bilo izdelanih 11 jezikovnih variant digitalnih dopisov in obrazcev, katerih fizični prepisi so bili z elektronsko odpremo poslani v več kot 50 držav. Stranke imajo možnost posredovanja podatkov na različne načine: prek spletne aplikacije s samodejno izbiro jezikovne variante spletnega obrazca, prek eVloge v aplikaciji Moj eZPIZ, prek eVloge izpolnjene v poslovnih prostorih zavoda pri strokovnem delavcu in podpisane z ePeresom, na ročno izpolnjenem papirnem obrazcu, poslanem po pošti, ki se ob sprejemu prepozna po QR kodi, optično bere, podatki pa se zapišejo v bazo, ter na ročno izpolnjenem papirnem obrazcu z oddajo pri strokovnem delavcu zavoda. V primerjavi z letom 2018 je bil zaznan porast uporabe digitalnih načinov posredovanja podatkov, prek spletne aplikacije za dobrih 18 odstotkov.

Z zaključitvijo projekta SI-PASS, v okviru Connecting Europe Facility (CEF) – Telecommunications sector je zavod uspešno implementiral uporabo e-storitev s sredstvi elektronske identifikacije in avtentikacije, izdanimi v skladu z uredbo eIDAS v drugih državah članicah EU ter s tem omogoča uporabo e-storitev zavoda vsem državljanom EU pod enakimi pogoji. V zavodov sistem se je na ta način registriralo 19 uporabnikov iz 7 držav. Poleg tega je zavod implementiral tudi možnost prijave in oddaljenega podpisovanja elektronskih dokumentov za uporabnike storitve zaupanja SI-PASS. V letu 2019 je bilo na ta način

podpisanih 1039 dokumentov, kar predstavlja dobrih 18 odstotkov vseh prevzetih dokumentov.

IV.3.1.3 Ostale aktivnosti

V okviru delovne skupine za izdelavo oblikovanja prijave podatkov o osnovi in spremembah teh podatkov za obdobja od 1. januarja 2016 (REK M-4) so bili izdelani obrazci M-4, ki temeljijo na podatkih 18. člena ZPIZ-2, omogočena je bila avtomatska ponovna obdelava in evalvacija vseh obrazcev i-REK za osebo, ki ji je bilo spremenjeno obdobje zavarovanja, vzpostavljen je bil tudi sistem, ki 3 mesece po zaprtem obdobju zavarovanja kreira obrazec M-4 za tekoče leto. Neodvisno od tega so se, skladno z novimi ugotovitvami, izvajale prilagoditve kontrol za obrazce M-1, M-2, M-3, M-4, dopolnitve obdelave M-6 in ukinitvev prenosov podatkov v VSAM okolje. Konec leta je bila izdelana aplikacija, ki bo delodajalcem omogočila vpogled v izdelane obrazce M-4 na podlagi obrazcev i-REK, ki jih je delodajalec posredoval, in bo na voljo na portalu BiZPIZ v prvi polovici leta 2020. Kljub rednemu mesečnemu obveščanju delodajalcev o napakah na mesečnih obrazcih i-REK bo v letu 2020 potrebno vzpostaviti tudi obveščanje delodajalcev o napakah na obrazcih i-REK na letni ravni.

V delovni skupini za razširitev avtomatskega odzivnika in kontaktnih centrov ZPIZ ter podporo postopku telefonskih informacij (EKC-F1), ki je z delom zaključila junija 2019, je bil razvit in vzpostavljen nov avtomatski telefonski odzivnik ZPIZ ter enoten kontaktni center zavoda, v okviru katerega deluje 11 kontaktnih centrov za posredovanje telefonskih informacij za različna področja. Z vzpostavitvijo enotnega kontaktnega centra je zavod prvič dobil možnost enotnega pregleda, merjenja te pomembne storitve in njenega nenehnega izboljševanja ter prilagajanja na podlagi izmerjenih kazalnikov. Prav tako zavod zdaj veliko lažje optimira obremenitev zaposlenih, ki so vključeni v proces telefonskega posredovanja informacij. Enotni kontaktni center zagotavlja pomembne dodatne revizijske sledi v procesu telefonskega posredovanja informacij, kar izboljšuje pravno varnost zaposlenih in strank.

V decembru 2019 je bila v okviru delovne skupine za izdelavo informacijske podpore za delo pravne službe in izdelavo enotne evidence terjatev in obveznosti zavoda, ki izhajajo iz neupravičenih in preveč izplačanih zneskov pokojnin in drugih prejemkov PIZ, ter druge terjatve in obveznosti zavoda, ki so predmet izterjave oziroma obravnave v pravni službi zavoda-ATPS, v produkcijo predana I. faza informacijske rešitve. Ta omogoča vodenje terjatev, ki nastajajo v okviru nakazovanja pokojnin, vodenje preplačil in stečajev ter zastopanje na sodišču. Ob tem je bilo v novo rešitev samodejno migriranih tudi 3955 obstoječih zadev. V letu 2020 se bodo izvedle še rešitve za vodenje regresnih zahtevkov, odškodnin, postopkov iz individualnih delovnih razmerij in drugih terjatev.

V letu 2019 se je intenzivno razvijala rešitev za podporo dela medicinskega izvedenstva; v produkcijo bo uvedena v letu 2020.

Za izvedbo uskladitve pokojnin v februarju in decembru 2019 ter nadomestil v avgustu 2019 so bile izvedene ustrezne adaptacije programske opreme.

Na enak način je zavod v letu 2019 izdelal 26.342 obrazcev potrdil o živetju v elektronski obliki in jih z elektronsko odpremo posredoval prejemnikom. V letu 2020 bo izdelana še programska rešitev, s katero bo vrnjena izpolnjena potrdila mogoče samodejno obdelati.

IV. 3.1.4 Kazalniki razvoja informacijskih rešitev v novem tehnološkem okolju

Dinamika razvoja novih informacijskih rešitev se v letu 2019 glede na prejšnje leto ni bistveno spremenila. Največ novega razvoja je bilo na področju poslovne inteligence pri pripravi poslovnih sporočil in programov za zajem podatkov.

Med razvojnimi platformami je mogoče opaziti rahlo zmanjševanje razvoja javanskih programov.

Ob razvoju novih rešitev je v sklepni fazi prenove vedno večji delež aktivnosti usmerjen v dopolnjevanje predhodno razvitih rešitev glede na spremenjene ali dodatne zahteve.

Preglednica IV.19

ŠTEVILO IZDELANIH APLIKACIJSKIH OBJEKTOV PO VRSTAH, 2018 IN 2019				
VRSTE APLIKACIJSKIH OBJEKTOV		2018	2019	SKUPAJ*
OZNAKA	OPIS			
DS	Zajem podatkov v BI (ETL - DataStage)	57	119	501
QUE	Sporočilna vrsta	53	25	259
PR	Programi RASD	51	40	248
CR	Poslovna poročila (Cognos)	44	66	459
SS	Spletna storitev na aplikacijskem strežniku	30	17	550
MF	Sporočilni tokovi na storitvenem vodilu - (Message Flow projekti)	27	7	125
PL	PL/SQL programi v Oracle	23	19	200
PP	Portlet - izvaja Portal	20	12	380
PT	Šifranti	16	7	209
PC	BPM Coach - uporabniški vmesnik - izvaja Portal	7	12	177
BJ	Paketna obdelava - Java	6	3	76
IW	Izpis - izvaja aplikacijski strežnik	6	1	41
PS	Spletna storitev za portlet - izvaja Portal	5	5	330
MB	Aplikacije na storitvenem vodilu - Message broker aplikacije	2	15	52
DC	Obdelave digitaliziranih dokumentov - DataCap programi	0	2	9
	Druško	1	13	122
SKUPAJ		348	363	3.738

*Stolpec Skupaj vključuje podatke od leta 2008.

IV.3.2 Razvoj in upravljanje infrastrukture IKT

Na področju infrastrukture IKT je bila glavna dela usmerjena v posodobitve aplikacijskih okolij, dopolnitev postopkov upravljanja okolij, vključno s postopki zagotavljanja varnosti in visoke razpoložljivosti delovanja informacijskega sistema, ter celovito posodobitev komunikacijskega omrežja.

IV.3.2.1 Upravljanje sistemske programske in strojne opreme

Na področju strojne opreme je bil v letu 2019 vzpostavljen nov sistem za zaščito glavne podatkovne baze, ki zagotavlja bistveno krajše čase in dodatne kapacitete za izvajanje zaščit.

Izvedene so bile kompleksne nadgradnje glavnih informacijskih okolij za izvajanje storitev na višje verzije. Izvedena je bila nadgradnja okolja za izvajanje poslovnih procesov, portalskega okolja ter okolja za varno hranjenje in upravljanje dokumentov v digitalni obliki – eHramba. Ob nadgradnji okolja eHrambe je bil izveden prehod na nove verzije vmesne programske opreme, ki zagotavlja osnovo za delovanje okolja, hkrati pa tudi na novo diskovno polje, ki zagotavlja hitrejši dostop do dokumentov. Arhitektura okolja eHrambe je bila posodobljena tudi z vidika zagotavljanja lokacijsko neodvisnih kopij sistema na način, da je na rezervni lokaciji ves čas aktivna kopija produkcijskega sistema, v katerega se redno prenašajo spremembe.

V okviru nadgradnje aplikacijskega okolja je bil prenovljen tudi dostop zunanjih uporabnikov do storitev preko virtualnega aplikacijskega požarnega zidu, ki je nadomestil starejšo fizično namestitvev.

Glavna transakcijska baza je bila nadgrajena na višjo verzijo, vpeljan pa je bil tudi sistem za beleženje dostopov privilegiranih uporabnikov.

Stalne naloge so bile usmerjene v zagotavljanje delovanja in nadzora nad delovanjem vseh komponent informacijskega okolja zavoda, odpravo napak in pomoč uporabnikom ter posodabljanje in avtomatiziranje postopkov upravljanja.

Implementirani so bili postopki na področju avtomatizacije upravljanja strežniških okolij, dodatno je bila avtomatizirana priprava in vključitev virtualnih strežnikov v okolje ter njihova odstranitvev. Pripravljen in preverjen je bil tudi postopek zaustavljanja in zagona celotnega virtualiziranega okolja.

Izvajale so se tudi priporočene posodobitve strojne programske opreme.

V okviru posodobitve programske podpore za delo uporabnikov so bili med drugim postavljeni novi strežniki za nova sistema Evidence delovnega časa in kontrolo pristopa ter Kadrovskega informacijskega sistema. Nagradila se je programska oprema za zajem gradiva v papirni in mikrofilmski obliki, vpeljane pa so bile tudi druge izboljšave za uporabnike storitev informacijskega sistema.

IV.3.2.2 Upravljanje strežniških okolij

IV.3.2.2.1 Glavno strežniško okolje

V okviru posodobitve systemske programske opreme je bila dvakrat izvedena posodobitev namenskega sistema glavne podatkovne baze ter druge priporočene posodobitve strojne programske opreme.

V okolju glavnega strežnika, ki služi za izvajanje informacijskih rešitev, ki še niso prenovljene za izvajanje v novem aplikacijskem okolju, so bile dokončane in preverjene rešitve za vzpostavitev okolja, namenjenega obnovitvi sistema in podatkov iz varnostnih kopij v primeru katastrofe.

Stalne naloge so bile usmerjene v zagotavljanje nemotenega delovanja storitev za uporabnike.

IV.3.2.2.2 Infrastrukturni strežniki in okolje za navidezna namizja

Okolje navidezni namizij se je razširilo z dodatnimi namizji. Zavod je z rednim posodabljanjem okolja izboljšal delovanje okolja končnih uporabnikov.

Ob novih namestitvah se je nadaljevalo vključevanje strežnikov v virtualizirano komunikacijsko omrežje.

IV.3.2.3 Upravljanje računalniških komunikacij, IP telefonije in mobilnih storitev

Izvedeno je bilo javno naročilo za delno zamenjavo ožičenja, ki bo omogočalo večjo prepustnost računalniškega omrežja in bo omogočilo izvedbo projekta vzpostavitve otočnega tiskanja in projekta zamenjave sistema pristopne kontrole.

Izvedeno je bilo javno naročilo za celovito prenovo komunikacijskega omrežja, ki vključuje tako zamenjavo komunikacijske opreme kot izboljšave arhitekture omrežja s poudarkom na izboljšavah na področjih varnosti in upravljanja omrežja. Nove naprave vključujejo požarne pregrade nove generacije z naprednimi tehnologijami zaznavanja in preprečevanja groženj, usmerjevalnike, ki omogočajo napredno upravljanje prostranega omrežja, in hitra optična stikala, ki omogočajo večje hitrosti pri povezavi naprav v podatkovnem centru.

Projekt prenove omrežja, katerega izvajanje se nadaljuje v naslednjem letu, vključuje zamenjavo več kot 15 usmerjevalnikov in 70 stikal na centralni lokaciji v Ljubljani, na 9 območnih enotah in 5 izpostavah.

Pripravljen je bil načrt posodobitve protivirusnih rešitev in pripravljene tehnične specifikacije za izvedbo javnega naročila v naslednjem letu.

Stalno so se izvajale tudi redne naloge, kot so posegi na zahteve uporabnikov, potrebne spremembe na napravah računalniškega omrežja, odpravljanje težav uporabnikov, spremembe pri dostopih do storitev in vzpostavitev varnih dostopov do virov na omrežju.

IV.3.2.4 Upravljanje računalniške opreme

V okviru zamenjave iztrošene računalniške opreme je bilo zamenjanih več kot 90 namiznih računalnikov, 30 prenosnih računalnikov, 50 tankih klientov in 80 računalniških monitorjev.

Izvedene so bile izboljšave upravljanja uporabniških računalniških sistemov, ki z dodatno avtomatizacijo omogočajo centralizirano in učinkovitejše nalaganje in posodabljanje operacijskega sistema in aplikacij.

Stalno so se izvajale tudi redne naloge, kot so selitve računalniške opreme na zahtevo uporabnikov, priprava potrebne opreme za različne dogodke in številni drugi posegi v okviru pomoči uporabnikom.

V okviru upravljanja infrastrukture varnih sistemskih prostorov so se izvajali redni pregledi delovanja in preventivno vzdrževanje. V nadomestnih računalniških centrih pa je bila posodobljena klimatizacija prostorov.

IV.3.2.5 Nadzor delovanja informacijskega sistema

V skladu s posodobitvami infrastrukturnega okolja so bile izvedene tudi posodobitve nadzornega sistema za spremljanje delovanja. V nadzornih sistemih se je nadgrajeval prikaz kazalnikov obstoječih, vključevale pa so se novo postavljene komponente okolja IKT.

IV.3.3 Podpora uporabnikom in računalniška operativa

IV.3.3.1 Izvajanje obdelav in prenosi

V preteklem letu beležimo nadaljnjo rast potreb po hitri obdelavi velike količine podatkov v poslovnih okoljih, saj je bilo skupaj izvedenih 65.432 obdelav, kar je dobre 3 odstotke več kot v letu 2018. Opazen je porast števila izvedenih obdelav v novem tehnološkem okolju na račun prenove obdelav in prehoda na novo tehnološko okolje, v katerem se večina obdelav izvaja avtomatizirano v prednastavljenih časovnih intervalih, manjši delež pa tudi še ročno. Skupaj je bilo v novem tehnološkem okolju izvedenih 48.043 obdelav.

Prenosi in izmenjave podatkov med organizacijami po rokovniku in po naročilu so bili izvedeni v skladu z načrtom in navodili z uporabo različnih transportnih protokolov in so evidentirani v registru izmenjav podatkov v programu Raft. Zaradi postopne širitve uporabe storitev BiZPIZ, ki omogočajo bolj avtomatizirano elektronsko izmenjavo podatkov med organizacijami, se je

tudi v preteklem letu nadaljeval negativni trend, saj je bilo v registru izmenjav podatkov evidentiranih 786 prenosov, kar je dobre 4 odstotke manj kot v letu 2018.

Varnostne kopije so bile izvedene v skladu z načrtom varovanja in obnove podatkov.

IV.3.3.2 Zagotavljanje pomoči uporabnikom

Zavod zagotavlja tehnično podporo uporabnikom storitev informacijskega sistema preko enotne vstopne točke v rednem poslovnem času in v primerih poslovnih zahtev tudi izven delovnega časa.

Junija 2019 je bil na zavodu vzpostavljen EKC, kamor sta bila vključena tudi kontaktna centra za pomoč notranjim uporabnikom in pomoč zunanjim uporabnikom storitev eZPIZ in BiZPIZ. Od vzpostavitve kontaktnega centra pa do konca leta 2019 smo zabeležili 7083 klicev uporabnikov v kontaktni center za pomoč notranjim uporabnikom, odgovorjenih je bilo 6186 klicev. Učinkovitost kontaktnega centra je bila približno 90-odstotna. Isti sodelavci nudijo pomoč tudi zunanjim uporabnikom storitev EZPIZ in BiZPIZ. Klicev v ta kontaktni center je bilo v letu 2019 2043, od česar je bilo odgovorjenih 1893.

V letu 2019 smo v namenski aplikaciji Raft evidentirali 3.113 prijavljenih težav uporabnikov, od katerih je bilo na I. ravni podpore rešenih 51 odstotkov prijavljenih težav, ostale pa na II. ravni podpore. V primerjavi z letom 2018 se je delež na I. ravni podpore rešenih težav uporabnikov povečal za 4 odstotke.

V preteklem letu je bilo ob namestitvah dveh novih verzij aplikacije UDG prijavljenih 804 napak, povezanih z delovanjem te aplikacije, kar znaša slabih 26 odstotkov vseh prijavljenih težav uporabnikov.

Portfelj rednih opravil osebja v centru za pomoč uporabnikom smo v letu 2019 dopolnili z nalogami, ki pripomorejo k večji zanesljivosti delovanja storitve EESSI.

IV.3.4 Reševanje zahtevkov uporabnikov

V letu 2019 je bilo na področju dopolnitve in razvoja informacijskih rešitev rešenih 738 zahtevkov, na področju urejanja pooblastil in računalniške opreme 881 zahtevkov, na področju IKT infrastrukture pa 177 zahtevkov. Izvedenih je bilo 522 naročenih namestitev programske opreme.

IV.3.5 Razvoj delovnih postopkov

Nadaljevalo se je postopno uvajanje zasnove razvoja »Cloud Native«, ki vključuje celovit razvoj in upravljanje informacijskih rešitev z uvedbo pristopov Continuous Integration in DevOps ter posledično razvoj informacijskih rešitev na način mikrorazvojev in vsebnikov. Na področju razvoja procesnih rešitev se je uvedla nova tehnologija razvoja uporabniških vmesnikov. Še naprej se je povečevala tudi uporaba agilnega odprtokodnega razvojnega orodja RASD.

IV.3.6 Upravljanje informacijske varnosti

V letu 2019 je zavod v okviru sistema varovanja podatkov, prostorov in opreme izvedel interno presojo skladnosti poslovanja glavne pisarne z internimi akti zavoda s področja informacijske varnosti in z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov. Na osnovi ugotovljenih pomanjkljivosti so bila izvedena izobraževanja zaposlenih in ukrepi za dvig ravni varnosti.

Zavod je v okviru vzpostavljenega sistema upravljanja informacijske varnosti spremljal, evidentiral in obravnaval varnostne dogodke v svojem informacijskem okolju in na osnovi ugotovitev sprejel ustrezne preventivne in korektivne ukrepe. Spremljal je tudi objave globalnih varnostnih tveganj in izvedel vse s strani varnostnih institucij priporočene ukrepe za omejevanje oziroma preprečevanje posledic odkritih globalnih tveganj na delovanje informacijskih storitev zavoda.

Zavod je vzpostavil procese izpolnjevanja pravic posameznikov po seznanitvi z osebnimi podatki in podajal odgovore na zahteve posameznikov. Zavod je sodeloval z Informacijskim pooblaščenecem v revizijskih postopkih.

Vsa uporabniška in strežniška okolja so bila redno posodobljena preko centraliziranega sistema samodejnega upravljanja z varnostnimi popravki.

Zavod je izvajal izobraževanja s področja informacijske varnosti in varstva osebnih podatkov v okviru usposabljanja za novo zaposlene in vodstvene delavce.

Zavod je z rednimi obveščanji in nasveti uporabnikom nadaljeval ozaveščanjem in izobraževanjem zaposlenih o pomembnosti varstva osebnih podatkov in varovanja informacij na delovnem mestu.

IV.3.7 Glavni kazalniki uporabe informacijskega sistema

IV.3.7.1 Spletna stran zavoda

Zavodovo spletišče je v letu 2019 beležilo povečanje števila obiskovalcev za 13 odstotkov. Število sej in ogledov strani se je sicer zmanjšalo, kar je posledica spremenjene strukture spletišča, saj se je istočasno za 50 odstotkov povečalo trajanje seje, za 30 pa število ogledanih strani v posamezni seji.

Preglednica IV.20

OBISKANOST SPLETNE STRANI ZAVODA, 2018 IN 2019		
OBISKANOST SPLETNE STRANI	2018	2019
Seje	2.226.652	1.576.486
Obiskovalci	478.098	539.421
Ogledi strani	4.380.513	4.075.704

IV.3.7.2 E-storitve za državljane (e-ZPIZ)

Zavod je v letu 2019 nadaljeval z razvojem in širitvijo uporabe e-storitev za državljane, ki jih ponuja prek portala e-ZPIZ in katerih varna uporaba je mogoča za registrirane uporabnike z uporabo kvalificiranih digitalnih potrdil, nekatere storitve pa so na voljo tudi za neregistrirane uporabnike. Da bi jih lažje uporabljale tudi občutljive skupine, so določene storitve na voljo tudi prek integriranega telefonskega odzivnika. Uporaba storitev eZPIZ se je v letu 2019 skupaj povečala za dobrih 5 odstotkov.

Za uporabo storitev e-ZPIZ se je v letu 2019 na novo registriralo nekaj več kot 11.000 uporabnikov, njihovo skupno število se je povečalo za skoraj 20 odstotkov na 68.474.

Storitev e-vloge je namenjena registriranim uporabnikom, ki z njeno uporabo lahko na sodoben in varen način prek spleta oddajajo varno digitalno podpisane e-vloge za različne zavodove storitve. Število oddanih vlog uporabnikov je v letu 2019 preseгло 5600 in se je

glede na prejšnje leto povečalo za 43 odstotkov. 1039 prejetih vlog je bilo oddaljeno podpisanih s storitvijo SI-PASS, ki je bila uvedena leta 2019. Gledano skupaj s storitvijo za elektronsko oddajo e-izjav o višini pokojnine v tujini (LD) pa je bilo prejetih e-vlog v letu 2019 skoraj 17.000, kar je 17 odstotkov več kot v preteklem letu.

Storitev informativna osebna evidenca je namenjena registriranim uporabnikom. V letu 2019 se je njena uporaba glede na preteklo leto povečala za 5,2 odstotka na 43.261 uporab. Uporaba storitve osebne informativne evidence za pregled obdobjev zavarovanja in osnov za osebe, ki so zavarovane na osnovi drugega pravnega razmerja (18. člen ZPIZ-2), pa se je zmanjšala za 44 odstotkov, na 16.106 uporab.

Storitev e-poizvedba o stanju zadeve je namenjena registriranim uporabnikom. Uporabnikom je na voljo prek spleta in prek telefonskega odzivnika. V letu 2019 se je njena uporaba prek spleta povečala za 24 odstotkov na več kot 54.000 uporab. Po prenovi telefonskega odzivnika se je močno povečala tudi uporaba storitve prek avtomatskega telefonskega odzivnika, na 6.755 uporab. Primerljivo s preteklim letom se je uporaba povečala za več kot 560 odstotkov, Medletna primerjava drugega polletja (po prenovi odzivnika) s prvim kaže kar tridesetkratno povečanje uporabe storitve.

Tudi storitev e-Nakazila je namenjena registriranim uporabnikom. Uporabnikom je na voljo prek spleta in prek telefonskega odzivnika. V letu 2019 se je njena uporaba povečala za 5 odstotkov, uporaba prek telefonskega odzivnika pa se je povečala za dobrih 11 odstotkov, na nekaj manj kot 1300 uporab.

Storitev Mesečna statistična poročila uporabnikom omogoča dostop do glavnih statističnih informacij s področja delovanja zavoda prek spleta z uporabo orodja za poslovno inteligenco Cognos. Na voljo je tudi neregistriranim uporabnikom, registrirani uporabniki pa se lahko na poročila naročijo. V letu 2019 se je uporaba storitve zmanjšala za 19 odstotkov.

Storitev ePredal je namenjena registriranim uporabnikom. Njenim uporabnikom zavod elektronsko vroča dokumente v njihov elektronski predal na portalu eZPIZ. Storitev je v letu 2019 uporabljalo 285 uporabnikov, ki jim je zavod elektronsko vročil 395 dokumentov. Ker storitev znižuje stroške zavoda z vročanjem dokumentov, uporabnikom pa omogoča njihovo hitrejše prejemanje, bo zavod v naslednjem letu izvedel različne ukrepe za boljšo seznanitev strank in povečanje uporabe storitve.

Storitev informativni izračuni lahko uporabljajo tudi neregistrirani uporabniki. Njena uporaba je s približno 130.000 uporabami ostala na enaki ravni kot v preteklem letu.

Nov avtomatski telefonski odzivnik in enotni kontaktni center zavoda za podajanje telefonskih informacij deluje od 20. junija 2019. Do konca leta je zabeležil 226.677 telefonskih klicev, od česar je bilo 143.306 klicev usmerjenih v enotni kontaktni center za telefonsko svetovanje. 132.178 klicev je bilo odgovorjenih, kar pomeni, da je v tem obdobju kontaktni center deloval z učinkovitostjo 93,9 odstotka. V letu 2019 je v kontaktnem centru delovalo skupaj 337 različnih informatorjev, največje število prijavljenih informatorjev na dan pa je bilo 112.

Preglednica IV.21

E-STORITVE ZA ZAVAROVANCE IN UPOKOJENCE (E-ZPIZ), 2018 IN 2019		
e-storitve	2018	2019
Registrirani uporabniki	57.133	68.474
Prijave registriranih uporabnikov v spletni portal	73.426	76.385
Uporaba storitve Informativni izračuni preko portala (neregistrirani uporabniki)	129.297	130.247
Uporaba storitve Informativna osebna evidenca preko portala (registrirani uporabniki)	41.110	43.261
Uporaba storitve Poizvedbe o stanju zadeve preko portala (registrirani uporabniki)	44.234	54.921
Uporaba storitve Nakazila preko portala (registrirani uporabniki)	22.387	23.544
Uporaba storitve Poizvedbe o stanju zadeve preko telefonskega odzivnika*	1.020	6.755
Uporaba storitve Nakazila preko telefonskega odzivnika *	1.158	1.289
Uporaba storitve Mesečni statistični pregled	5.113	4.134
Uporaba storitve e-vloge: oddane vloge (registrirani uporabniki)	3.938	5.654
Uporaba storitve LD - e-izjava o pokojnini v tujini (registrirani uporabniki)	10.518	11.260
Uporaba storitve za preverjanje istovetnosti fizičnega prepisa - zahteve za prevzem izvornika dokumenta prek spleta	939	1.093
Uporaba storitve Pregled obdobj zavarovanja in osnov - 18. člen ZPIZ-2 (registrirani uporabniki)	29.013	16.106
Uporaba storitve ePredal za eVročanje dokumentov (število registriranih uporabnikov / vročenih dokumentov)		385/395
Skupaj uporaba izbranih storitev	419.286	443.518

*Sprememba metodologije.

IV.3.7.3 E-poslovanje z organizacijami (BiZPIZ)

Zavod je v letu 2019 nadaljeval razvoj sistema elektronskega poslovanja z organizacijami BiZPIZ in njegovo uporabo. Celotna uporaba storitev oziroma količina izmenjanih dokumentov in poslovnih sporočil v izbranih integracijah je v letu 2019 narasla za dobre 3 odstotke, na 50,6 milijonov.

V letu 2019 je zavod od FURS prejel več kot 24,8 milijonov obrazcev REK-IPP in REK 18. člen, kar je dobra 2 odstotka več kot v letu 2018. Zavod je kreiral več kot 3,2 milijona obrazcev M-4.

Zavod je na FURS tudi sam poročal i-REK za uživalce pravic. V letu 2019 je na FURS posredoval REK obrazce z več kot 8,2 milijona analitičnih zapisov za uživalce pravic, kar je slab odstotek več kot v prejšnjem letu.

V letu 2019 je zavod na UJP elektronsko posredoval več kot 9,2 milijona elektronskih nakazil v obliki SEPA, kar je slaba dva odstotka več kot v preteklem letu.

V okviru zavodovih storitev BiZPIZ za organizacije je najbolj pogosto uporabljena storitev e-Sociala, ki na podlagi zahtevka strokovnega delavca centra za socialno delo posreduje podatke o izplačilih prejemnikov pravic zavoda. V letu 2018 je zavod s storitvijo eSociala centrom za socialno delo posredoval 1,8 milijona odgovorov o izplačilih, kar je skoraj enako kot v prejšnjem letu.

Z uporabo rešitve za množično dnevno ažuriranje podatkov o statusih oseb iz CRP je zavod v letu 2019 prejel nekaj manj kot 612.000 sprememb stanj oseb, kar je skoraj 14 odstotkov več kot v preteklem letu. Zavod v eCRP poizveduje tudi interaktivno, prek lastne portalne rešitve z uporabo spletnih storitev. V letu 2019 je bilo v različnih postopkih zavoda več kot 106.000 interaktivnih vpogledov uporabnikov v eCRP, kar je skoraj 6 odstotkov manj kot v letu 2018.

V letu 2019 je zavod prejel več kot 31.000 paketov obrazcev M-4, v katerih je bilo nekaj več kot 286.000 obrazcev M-4, dajalcem pa je posredoval nekaj nad 31.000 povratnih sporočil. Število prejetih obrazcev M-4 se je v letu 2019 zmanjšalo približno za eno petino. Število prejetih obrazcev se zmanjšuje zaradi prehoda na lastno pripravo obrazcev M-4 iz prejetih obrazcev i-REK za zaposlene pri delodajalcih.

Od sistema e-VEM je zavod v letu 2019 prevzel nekaj nad 877.000 elektronskih obrazcev prijav, odjav in sprememb zavarovanja, kar je približno enako kot v prejšnjem letu. Od ZZZS je prevzel nekaj več kot 17.000 elektronskih obrazcev prijav, odjav in sprememb zavarovanja, kar je tretjina manj kot v letu prej.

S storitvijo za prijave uživalcev pravic v zdravstveno zavarovanje preko sistema e-VEM je zavod v letu 2019 posredoval nekaj več kot 52.000 prijav in odjav, kar je dobre 3 odstotke več kot leto prej.

V letu 2019 se je povečala uporaba zavodove čezmejne večstranske storitve BiZPIZ REDI za izmenjavo podatkov o datumu smrti prejemnikov pravic v tujini z nekaterimi tujimi nosilci zavarovanja. Zavod je prejel skoraj četrtno več sprememb podatkov kot v preteklem letu.

V letu 2019 je zavod od 232 organizacij, ki so registrirane v sistem BiZPIZ, prejel nekaj manj kot 3000 elektronskih vlog v različnih postopkih. Število registriranih organizacij v BiZPIZ se je glede na leto prej povečalo za 15 odstotkov, število prejetih vlog pa je upadlo za petino.

Elektronsko vročanje pošilk dokumentov organizacijam v varen elektronski predal sistema BiZPIZ se je v letu 2019 glede na leto prej zmanjšalo. Zavod je v varne predale 21 organizacij posredoval nekaj več kot 3500 dokumentov.

V okviru storitev BiZPIZ je zavod nadaljeval z ponujanjem in uporabo storitve za elektronsko izmenjavo podatkov za poklicne pokojnine s KAD. V letu 2019 se je njena uporaba zmanjšala za približno 5 odstotkov.

Vrhovno sodišče uporablja zavodovo storitev za vpogled v plačila. V letu 2019 smo zabeležili nekaj več kot 8.600 uporab, kar predstavlja petodstotno zmanjšanje glede na leto prej.

Za četrtno se je zmanjšala uporaba storitve eVŠ/CEUVIZ s potrdili in podatki o spremembah statusov šolajočih oseb. Storitve omogoča interaktivne vpoglede in prevzem potrdil.

Storitev za izmenjavo podatkov z ARSKTRP je imela v letu 2019 nekaj več kot 12.000 uporab, kar pomeni, da se je njena uporaba glede na leto prej zmanjšala za dve tretjini.

V letu 2019 je zavod zaključil projekt BiZPIZ EESSI, ki je bil del nacionalnega projekta SI EESSI. Cilj projekta SI EESSI je bil vključitev slovenskih institucij socialne varnosti (MDDSZ, ZPIZ, ZZZS, ZRSZ in MJU) v elektronsko izmenjavo podatkov z institucijami drugih držav članic EU. S 1. julijem 2019 smo se produkcijsko povezali v informacijski sistem EESSI z lastno rešitvijo in smo vključeni v 40 tipov postopkov, za katere je zavod pristojen. V letu 2019 je bilo tako izmenjano 676 elektronskih dokumentov s 16 državami.

Preglednica IV.22

E-POSLOVANJE ZAVODA Z ORGANIZACIJAMI (IZBOR STORITEV), 2018 IN 2019		
E-POSLOVANJE Z ORGANIZACIJAMI (BiZPIZ)	2018	2019
Prejeti M4 (paketi obrazcev)	48.023	31.017
Prejeti M4 (obrazci)	360.210	286.589
Poslani M4-odgovor	48.039	31.017
Prejeti M1-M3 od ZZS	25.675	17.386
Prejeti M1-M3 prek E-VEM	874.721	877.691
Poslani M1-M2 za uživalce pravic prek e-VEM (UPZZ)	50.812	52.534
Vpogledi v eCRP	113.014	106.060
Prejete spremembe stanj oseb iz CRP	537.752	612.287
Poslana nakazila SEPA na UJP	9.088.241	9.244.435
Število posredovanih odgovorov eSOCIALA	1.797.381	1.802.703
BiZPIZ (P) KAD: prejete / poslane vloge za pridobitev podatkov-poklicna pokojnina	1.574/1.702	1.552/1.602
BiZPIZ REDI - poslane zahteve / spremembe	3.632.586/33.297	4.484.365/21.311
BiZPIZ REDI - prejete zahteve / spremembe	15.757/3.359	16.403/4.171
BiZPIZ (P) - el. odpremljeni dokumenti organizacijam v e-predal iz UDG / št. organizacij	4.934/19	3.527/21
Prejeti e-dokumenti prek storitve eVloge v različnih postopkih (registrirane organizacije, št. organizacij)	3.745/202	2.981/232
Poizvedbe eSodišče	8.766	8.301
Število posredovanih odgovorov ARSKTRP	35.662	12.042
eVŠ / CEUVIZ online vpogledi / prevzeta potrdila*	6.798/14.223	7.036/8630
Oddani i-REK na FURS (i-REK obrazci/analitični zapisi - uživalci pravic)	249/8.197.156	215/8.266.620
Prejeti i-REK s FURS (plače in prispevki - REK-IPP in REK 18. člen - zavarovanci)	24.188.117	24.805.144
Število prejetih / poslanih EESSI dokumentov /SED-ov/ vključenih držav v EESSI izmenjavo		213/463/16
Skupaj izbrane izmenjave poslovnih sporočil in dokumentov	49.091.544	50.675.063

*Sprememba metodologije.

IV.3.7.4 Digitalizacija poslovanja

Zavod zaključuje digitalno preobrazbo, v okviru katere digitalizira svoje poslovne procese. Elektronski dokumentni sistem je vpeljal v letu 2012. Od tedaj se njegova uporaba povečuje skladno z dinamiko digitalizacije poslovanja. V letu 2019 je v dokumentni sistem dodal nekaj več kot 37 milijonov dokumentov v oblikah XML in PDF/A oziroma 10 odstotkov več kot leto prej. Skupno število dokumentov v dokumentnem sistemu (brez upoštevanja različnih verzij) pa je preseglo 250 milijonov. V letu 2014 je zavod začel uporabljati sistem za zakonsko skladno dolgotrajno hrambo dokumentov, ki temelji na sintaksi evidenčnega zapisa, nato pa je postopno vključeval različne vrste dokumentov. V letu 2019 je v sistem e-hrambe dodal več kot 39 milijonov dokumentov.

Preglednica IV.23

DIGITALNO POSLOVANJE - DOKUMENTNI SISTEM IN E-HRAMBA, 2018 IN 2019		
DOKUMENTNI SISTEM IN E-HRAMBA	2018	2019
ŠTEVILO DODANIH DOKUMENTOV V DOKUMENTNI SISTEM	33.782.305	37.117.869
- Oblika: XML	30.294.383	33.498.125
- Oblika: PDF/A	3.487.922	3.619.744
ŠTEVILO DODANIH DOKUMENTOV V SISTEM E-HRAMBE	62.468.978	39.031.845

Veliko večino elektronskih dokumentov zavod prejme v visoko avtomatiziranih integracijskih rešitvah elektronskega poslovanja z drugimi organizacijami. V teh postopkih je zavod v letu 2019 prejel več kot 32 milijonov elektronskih dokumentov, ki jih je samodejno vložil v dokumentni sistem in z njimi samodejno nadaljeval poslovne postopke.

Na podoben način zavod v poslovne postopke integrira tudi svoje poslovne aplikacije. Prek integracije aplikacij je zavod prejel 1,7 milijona elektronskih dokumentov in z njimi nadaljeval poslovne postopke.

Elektronske vloge in druge vhodne dokumente od zunanjih uporabnikov zavod zajema prek portalnih storitev e-ZPIZ in BiZPIZ. V letu 2019 so zunanji uporabniki tako posredovali nekaj manj kot 20.000 elektronskih vlog, kar je 10 odstotkov več kot v preteklem letu. Več kot polovico prejetih vlog predstavljajo izjave o višini tuje pokojnine za letni dodatek, ostalo pa e-vloge oddane prek storitev e-ZPIZ in BiZPIZ.

Za elektronsko zajemanje vlog, prejetih v poslovnih prostorih, je zavod v letu 2014 vzpostavil rešitev za lastnoročno elektronsko podpisovanje vlog s podpisnimi tablicami. V letu 2019 je bilo s sistemom podpisnih tablic zajetih več kot 115.000 lastnoročno elektronsko podpisanih dokumentov, kar je 23 odstotkov več kot v preteklem letu.

Vhodne in lastne elektronske dokumente v dokumentni sistem dodajajo tudi strokovni delavci v poslovnih postopkih z uporabo rešitve eDokumenti znotraj UDG. V letu 2019 so tako ustvarili in dodali v dosjeje več kot 720.000 elektronskih dokumentov, kar je 38 odstotkov več kot leto prej. V dosjeje so dodali tudi skoraj 742.000 elektronskih dokumentov, ki so jih v rešitev UDG uvozili.

Fizične dokumente v papirni obliki zavod prejema po pošti in v poslovnih prostorih, ko stranka izpolnjeno vlogo prinese s seboj. Takšnih dokumentov je zavod v letu 2019 prejel nekaj manj kot 460.000, od tega nekaj več kot 401.000 po pošti in 58.000 osebno od strank. Te dokumente je zavod digitaliziral in jih dodal v ustrezne elektronske dosjeje.

Preglednica IV.24

DIGITALNO POSLOVANJE - VHODNI IN LASTNI DOKUMENTI, 2018 IN 2019		
VHODNI IN LASTNI DOKUMENTI*	ŠTEVILO	
	2018	2019
e-vloge in e-dokumenti prejeti od strank prek interneta s storitvijo eVloge, eLD... (e-ZPIZ, BiZPIZ)	18.424	19.895
Elektronsko zajete vloge in dokumenti od strank v prostorih zavoda (lastnoročni podpis stranke s podpisno tablico)	96.169	118.326
Elektronski vhodni in lastni dokumenti, ki so jih dodali referenti z aplikacijo eDokumenti	521.941	720.215
Elektronski vhodni dokumenti, ki so jih dodali referenti z uvozom v UDG (PDF/A, XML)	710.875	741.987
Elektronski dokumenti prejeti z integracijami organizacij	29.472.818	32.438.558
Elektronski dokumenti, prejeti z integracijami aplikacij	1.648.723	1.675.985
Fizične vloge in dokumenti, prejeti po pošti (naknadno digitalizirani)	405.583	401.245
Fizične vloge in dokumenti, prejete osebno v prostorih zavoda (naknadno digitalizirani)	65.483	58.069

V letu 2014 je zavod razvil rešitve in vzpostavili sistem za digitalizacijo dosjejev zavarovancev, prejetih papirnih vlog in prilog ter drugih papirnih dokumentov. Skladno z uvajanjem postopkov v UDG je digitaliziral dosjeje in papirno gradivo v teh postopkih. V letu 2019 je digitaliziral več kot 7,8 milijona listov dokumentov, kar je 15 odstotkov manj kot v prejšnjem letu. Zmanjšanje je v največji meri posledica uspešnih organizacijskih prilagoditev, ki so zmanjšale potrebo po ponovni digitalizaciji dosjejev.

Preglednica IV.25

DIGITALNO POSLOVANJE, DIGITALIZACIJA DOKUMENTOV, 2018 IN 2019		
DIGITALIZACIJA DOKUMENTOV	2018	2019
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH DOSJEJEV	72.539	65.532
- število listov	7.330.865	5.966.456
- povprečno število listov v dosjeju	101,1	91,0
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH VLOG	649.988	685.680
- število listov	1.610.255	1.598.749
- povprečno število listov v vlogi	2,5	2,3
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH POTRDIL O ŽIVETJU	17.816	7.891
- število listov	22.343	9.572
- povprečno število listov v dokumentu	1,3	1,2
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH VROČILNIC	164.958	181.549
- število listov	164.958	181.549
- povprečno število listov v dokumentu	1,0	1,0
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH IZJAV LD	89.655	92.733
- število listov	109.451	107.156
- povprečno število listov v dokumentu	1,2	1,2
SKUPAJ DIGITALIZIRANIH DOKUMENTOV (število listov)	9.237.872	7.863.481

Z nadaljevanjem digitalizacije poslovanja je zavod v letu 2019 povečal obseg priprave izvorno elektronskih izhodnih dokumentov za stranke za 9 odstotkov, na skoraj 1,5 milijona dokumentov, od tega več kot 148.000 odločb in sorodnih dokumentov.

Poleg dokumentov in poslovnih sporočil, ki jih zavod strankam posreduje popolnoma elektronsko, s sredstvi elektronskega poslovanja in vročanjem v varen elektronski predal, največji del dokumentov fizičnim osebam posreduje prek elektronske odpreme. Elektronska odprema se izvaja v digitaliziranih poslovnih postopkih, ko so vsi dokumenti za stranko pripravljene in upravljani v izvorno elektronski obliki, vključno z digitalnimi podpisi strokovnih delavcev in direktorjev. Zavod dokumente pripravi na elektronsko odpremo in jih elektronsko posreduje izvajalcu storitve tiskanja in strojnega kuvertiranja, ki natisne en izvod, ga strojno kuvertira in posreduje stranki prek izvajalca poštne storitve. V elektronskem arhivu zavod hrani elektronske izvornike. V ročni odpremi, pred digitalizacijo poslovnega procesa je nastalo več izvodov vsakega dokumenta, ki so se v papirni obliki tudi hranili.

V letu 2019 je zavod elektronsko odpremil več kot 729.000 pošiljk (v letu 2018 640.000), v katerih je bilo skoraj 1,4 milijona dokumentov s približno 1,9 milijona listov (v letu 2018 1,3 milijona dokumentov z več kot 1,7 milijona listov). V letu 2019 je elektronska odprema, merjeno po listih, preseгла petindvajsetkratnik ročne odpreme in v celotni odpremi dokumentov preseгла 96 odstotkov, kar je glede na leto prej 2-odstotno povečanje.

Ker se elektronska odprema izvaja v digitaliziranih postopkih, z njo merimo tudi stopnjo digitalne preobrazbe. Zavod je samo zaradi doseženega obsega elektronske odpreme v letu 2019 natisnil ocenjeno več kot 9 milijonov manj listov oziroma 45 ton manj papirja, s čimer je ob pomembnih neposrednih organizacijskih, ekonomskih in okoljskih učinkih digitalne preobrazbe dosegel tudi velike prihranke arhivskega prostora.

Preglednica IV.26

DIGITALNO POSLOVANJE - ELEKTRONSKI IZHODNI DOKUMENTI IN ELEKTRONSKA ODPREMA, 2018 IN 2019		
IZHODNI DOKUMENTI	2018	2019
ŠTEVILO IZVORNO ELEKTRONSKIH IZHODNIH DOKUMENTOV	1.367.040	1.490.370
- Različni izhodni dokumenti	1.228.968	1.341.711
- Odločbe	138.072	148.659
ŠTEVILO ELEKTRONSKO ODPREMLJENIH DOKUMENTOV		
- Pošiljke	640.249	729.722
- Dokumenti	1.269.060	1.397.819
- Listi	1.688.370	1.889.833
- Listi v pošiljki	2,6	2,6
ŠTEVILO ROČNO ODPREMLJENIH DOKUMENTOV		
- Pošiljke	47.414	41.376
- Listi	100.266	74.861
- Listi v pošiljki	2,1	1,8
KAZALEC DIGITALNE PREOBRAZBE (odstotek el. odpreme)	94,4	96,2

IV.4 OSTALE DEJAVNOSTI

IV.4.1 Pravna dejavnost

Splošna pravna dejavnost

V letu 2019 je bilo pred rednimi in specialnimi sodišči ter drugimi organi razpisanih 92 obravnav. Preklicanih je bilo 28 obravnav, zavod se je udeležil 54 obravnav, udeležba je bila 84-odstotna.

V letu 2019 je bilo evidentiranih, pripravljenih, pregledanih oziroma parafiranih 443 pogodb ter 134 aneksov (22 odstotkov več kot leta 2018). Največ pogodb in aneksov je bilo sklenjenih na področju poklicne rehabilitacije, in sicer 140 (31,6 odstotka) in 71 na področju avtorskih del (16 odstotkov). Zavod je podal 29 pravnih mnenj in izdal 9 izbrisnih pobotnic.

Regresne zadeve

V primerih, ko zavod zaradi nastanka zavarovalnega primera, za katerega je odgovorna tretja oseba, zavarovancem prizna določene pravice, zavod z vložitvijo regresnih zahtevkov od tretjih oseb zahteva povrnitev škode. V letu 2019 je zavod na novo evidentiral 164 regresnih zadev (5 odstotkov več kot leta 2018), 185 je bilo zaključenih, od tega 140 iz preteklih let in 45 iz leta 2019. Vloženih in razširjenih je bilo 17 tožb (30 odstotkov več kot leta 2018) v višini 145.233,02 evra.

ZPIZ-2B je posebej opredelil odgovornost zavarovalnice za škodo zavodu. Takšna zakonska ureditev naj bi olajšala uveljavljanje zahtevkov zoper zavarovalnice v primerih, ko so bile invalidnost, potreba po tuji pomoči in postrežbi ali smrt povzročene s prometnim sredstvom. Zavod si prizadeva za določitev vnaprejšnje pavšalne odškodnine, kot je za ZZZS že določena v 18. členu ZOZP. Pri Ustavnem sodišču RS pa poteka postopek za oceno ustavnosti prvega odstavka 18. člena ZOZP. Treba je izpostaviti zavodova dodatna prizadevanja v razgovorih z zavarovalnicami, da bi skupaj oblikovali vzajemno sprejemljiv model izračunavanja škod v izogib nadaljnjim sodnim postopkom, v katerih zavod beleži več ugodno rešenih sodnih postopkov in sklenjenih poravnav lansko leto v primerjavi s prejšnjimi leti.

Izterjava preplačil, zahtevki zoper zavod

Zavod opravlja izterjavo preplačil preko izdanih odločb o ugotovitvi preplačila. V primerih, ko plačila do roka ni, se postopek nadaljuje z vložitvijo predloga za upravno izvršbo. V letu 2019 je zavod začel z izterjavo 569 zadev, 700 je bilo zaključenih. Na FURS je vložil 330 predlogov za upravno izvršbo (485 v letu 2018) v skupnem znesku 191.664,93 evra glavnice in 5.728,58 evra obresti.

V letu 2019 je zavod prejel 8 tožb zoper odločbe o ugotovitvi preplačila v skupnem znesku 32.271,63 evra. Zaključeni sta bili 2 zadevi (obe prejeti v letu 2019).

Zavod preplačila, ki nastanejo zaradi izplačil po smrti, izterjuje tudi preko rednih sodišč (kot upnik v zapuščinskem postopku oziroma z vložitvijo tožbe zoper dediče oziroma pooblaščenca na računih). V letu 2019 je začel z izterjavo 960 zadev (1313 v letu 2018) v skupnem znesku 236.750,58 evra. Skupaj je zavod v letu 2019 zaključil 1195 zadev, od tega 579 iz preteklih let in 616 iz leta 2019.

Za tuje nosilce zavarovanja je zavod v pravno pomoč in izterjavo prejel 40 zadev (55 odstotkov manj kot v letu 2018).

V letu 2019 je zavod na novo evidentiral 20 odškodninskih zadev (33 odstotkov več kot leta 2018), od tega je v 17 zadevah prejel zahteve oziroma tožbe v skupnem znesku 113.415,86 evra, s tem, da v nekaterih tožbah višina tožbenega zahtevka še ni opredeljena. Zaključenih je bilo 13 zadev, od tega 8 iz preteklih let in 5 iz leta 2019.

Zavod je v letu 2019 v reševanje prejel še 35 drugih zadev oziroma zahtevkov (poklicna rehabilitacija, vračilo štipendij, izterjava neplačanih računov, delovnoppravne zadeve) v skupnem znesku 14.976,98 evra, kar je 10 odstotkov manj kot v letu 2018. Zaključenih je bilo 43 zadev, od tega 30 iz preteklih let in 13 iz leta 2019.

Insolventni postopki

Zavod je v letu 2019 kot upnik prijavljala terjatve iz naslova preplačil – osebni stečaj. V letu 2019 je evidentiral 36 novih zadev (116 novih zadev v letu 2018) v skupni višini 77.588,31 evra (1.925.104,66 evra v letu 2018). Skupaj je bilo zaključenih 1217, od tega iz preteklih let 1214 in 3 iz leta 2019.

Od uveljavitve ZDOdv (drugi odstavek 12. člena ZDOdv) z 20. novembrom 2017 pri prijavi in uveljavljanju terjatev iz naslova neplačanih prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavod zastopa državno odvetništvo, število teh terjatev se zmanjšuje.

V letu 2019 je treba izpostaviti, da se je z decembrom pričel postopen prehod postopkov pravne službe v povezavi z ostalimi sektorji zavoda v lasten računalniški program, ki bo dolgoročno nudil ne le boljšo avtomatizacijo postopkov, ampak tudi preglednost in obvladovanje zadev.

IV.4.2 Organizacijska in kadrovska dejavnost

V decembru 2018 je svet zavoda sprejel Program dela in kadrovskega načrta za leto 2019, ki je temeljil na Razvojnem programu zavoda za obdobje 2017-2021, FN 2019, ZPIZ-2 s spremembami in dopolnitvami, ZMEPIZ-1 in ZMEPIZ-1A ter drugih aktih.

Zavod je imel konec leta 2019 799 zaposlenih, kar predstavlja 4 zaposlene več kot konec leta 2018. V juniju 2019 je vlada odobrila povečanje števila zaposlenih za 6, a je žal v septembru kvoto 2 zaposlenih dodelila MDDSZ. Kadrovskega načrta v dovoljenem številu zaposlenih je bil realiziran v celoti. Od števila vseh zaposlenih 858 se je v skladu z metodologijo preračuna po Pravilniku o vsebini in postopkih za pripravo in predložitev kadrovskih načrtov odštelo 59 zaposlitev, ki se ne štejejo v realizacijo kadrovskega načrta, saj so bile realizirane zaradi nadomeščanja začasnih odsotnih zaposlenih oziroma zaradi popolnitve do polnega delovnega časa delno ali invalidsko upokojenih.

V letu 2019 je zavod sklenil delovno razmerje s 75 zaposlenimi. Od teh je 7 sklenilo delovno razmerje za nedoločen čas in 68 za določen čas. Pretežni del novih zaposlitev je bil na področju izvajanja zavarovanja (37), sledijo splošno področje (14), področje nakazovanja pokojnin (11), pravno kadrovskega (4), izvedenstva (4), informacijskih tehnologij (3), financ (1) in vodstva zavoda (1). Zaposleni se nadomeščajo glede na potrebe delovnega procesa, sicer pa se izvajata prerazporeditev dela in prenos nekaterih področij dela med organizacijskimi enotami.

Zavod ima že vrsto let težave pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev. Za nekatera razpisana delovna mesta s teh področij v letu 2019 ni bilo prijav oziroma ustreznih kandidatov. Zavod je zato razpise podobno kot v preteklih letih večkrat ponavljal. Navedeno predstavlja kadrovskega tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT in medicinskega izvedenstva.

Fluktuacija v letu 2019 je bila 6-odstotna in je za 0,6 odstotne točke nižja kot v letu 2018 (6,6-odstotna), vendar kljub temu ena izmed najvišjih v primerjavi s preteklimi leti. V letu 2017 je bila 4,6 odstotna, v letu 2016 4,5-odstotna in v letu 2015 3,4-odstotna. V letu 2019 je

prenehalo delovno razmerje 55 zaposlenim, predvsem zaradi sporazumnega prenehanja oziroma dogovora (20), upokojitev (19), zaradi poteka pogodbe za določen čas (14) in ostalih razlogov (2).

V letu 2019 je bilo zaposlenim obračunanih 1.305.630 ur redne prisotnosti na delu (73,8 odstotka), v letu 2018 1.294.760 ur (74,8 odstotka). Za 1 odstotno točko nižja prisotnost na delu v primerjavi z letom 2018 je odraz povečanja odsotnosti zaradi bolezni iz 5,3 odstotka v letu 2018 na 6,3 odstotka v 2019, odsotnost zaradi nege ostaja enaka kot v letu 2018, in sicer 0,9 odstotna. Ob upoštevanju vseh bolniških odsotnosti v 2019 (pri čemer celoto bolniških odsotnosti in nege predstavlja 7,2 odstotka glede na izrabo delovnega časa) je v zavodu zaradi bolezni do 30 dni odsotnost 47,5 odstotka, zaradi bolezni nad 30 dni 40,1 odstotka in odsotnost zaradi nege 12,4 odstotka. Na manjšo prisotnost vpliva tudi število dni dopustov. Povprečna odmera letnega dopusta na zaposlenega je bila v letu 2019 enaka kot v letu 2018 in je znašala 33 dni. Sprememba plačnih razredov, zaradi uveljavitve aneksov h kolektivnim pogodbam v javnem sektorju, pri večini delovnih mest je, v primerjavi z letom 2018, pomenila 10,6-odstotno povečanje števila dni dopusta iz naslova delovnih pogojev.

V letu 2019 je bilo obračunanih 5.272 ur dela izven rednega delovnega časa, kar je približno polovico manj kot v letu 2018, ko je bilo obračunanih 10.072 ur. V sektorjih je bilo opravljenih 5.103 ur (96,8 odstotka) nadurnega dela, na območnih enotah pa 169 ur (3,2 odstotka). Nadurno delo je bilo opravljeno predvsem zaradi povečanega obsega dela pri nakazovanju pokojninskih prejemkov in priprave podatkov za dohodnino 2018 ter povečanja števila opravljenih revizij, prav tako pa tudi zaradi uvedbe in testiranja novih aplikativnih rešitev oziroma nadgradnje programske opreme.

V letu 2019 je zavod beležil 20.285 ur opravljenega študentskega dela, v letu 2018 28.028 ur. Na zmanjšanje študentskega dela v največji meri vpliva zaposlovanje za določen čas in delno tudi opravljanje dela v okviru obvezne delovne prakse dijakov in študentov, v okviru katere so le-ti v letu 2019 opravili 1548 ur. Študentje so pripravljali dosjeje za skeniranje, urejali stalno zbirko dosjejev, opravljali druga enostavna dela v glavnih pisarnah in administraciji.

Izvedenih je bilo 115 različnih izobraževanj za 1224 udeležencev, kar je več kot v letu 2018, ko je bilo izvedenih 107 izobraževanj za 877 udeležencev. Od tega je bilo v letu 2019 organiziranih 10 internih izobraževanj za 858 udeležencev, v letu 2018 12 internih izobraževanj za 616 udeležencev. Pri izvedbi internih izobraževanj zavod sledi cilju zniževanja stroškov izobraževanja (potekajo v prostorih zavoda za večje število zaposlenih) ter prilagajanja vsebine potrebam delovnih procesov. Tako so bila organizirana na naslednjih področjih: ZPIZ-2G, računalništva, varstva pri delu, odkrita komunikacija ter drugo. Udeleženci so se v letu 2019 izobraževali skupaj 7.318 ur, v letu 2018 pa 5.532 ur. Poleg tega je zavod zaposlenim omogočil izobraževanja preko portala »MojeZnanje.si«, kjer so zaposleni lahko kadarkoli dostopali do spletnih vsebin ponujenih izobraževanj, preko portala pa sta v živo potekala tudi tečaja »Excel osnovni« in »Excel nadaljevalni«, katerih se je udeležilo 366 zaposlenih.

Za uresničitev zastavljenih ciljev na področju izvajanja zavarovanja zavod redno spremlja obremenjenost zaposlenih, kar v praksi pomeni, da se mesečno ukrepa na področju izvajanja zavarovanja s preusmeritvami dotoka zadev, in sicer s prerazporeditvijo zadev med območnimi enotami oziroma spremembami kvot dotoka zadev za posameznega strokovnega delavca pri sistemu avtomatskega razdeljevanja zadev.

Zavod v zadnjih letih stremi k izboljšanju izobrazbene strukture. V zavodu je bilo ob koncu leta 2019 največ zaposlenih z visoko strokovno izobrazbo (284 oziroma 33,1 odstotka), sledijo jim zaposleni z univerzitetno izobrazbo (245 oziroma 28,6 odstotka). Med zaposlenimi v strukturi prevladujejo diplomirani pravniki ter magistri prava (159 zaposlenih), sledijo diplomanti upravnih ved (154 zaposlenih) in diplomirani ekonomisti (113 zaposlenih).

Med 858 zaposlenimi je bilo 680 žensk (79,3 odstotka) in 178 moških (20,7 odstotka). Povprečna starost zaposlenih v zavodu je znašala 44,5 let in je v primerjavi z letom 2018 (45,6 let) padla zaradi novih zaposlitev mlajših delavcev. Največ zaposlenih 310 oziroma 36,1

odstotka je starih od 40 let do 50 let. Status invalida II. oziroma III. kategorije je imelo 33 zaposlenih, kar predstavlja 3,5 odstotka vseh zaposlenih. V letu 2018 je imelo status delovnega invalida 29 (3,5 odstotka) zaposlenih. Od 33 zaposlenih s statusom delovnega invalida je imelo 23 zaposlenih 20-urno in 6 zaposlenih 30-urno delovno obveznost. S polnim delovnim časom so delo opravljali 4 invalidi. Ob koncu leta 2019 je bilo 53 zaposlenih v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega, in sicer: na podlagi predpisov o invalidskem zavarovanju 29 zaposlenih, predpisov o starševskem varstvu 13 zaposlenih, 10 zaposlenih pa ima sklenjene pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas z več delodajalci in predpisov o pokojninskem zavarovanju 1 zaposlen.

V skladu z Dogovorom o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 80/18) in na njegovi podlagi sprejetimi aneksi h kolektivnim pogodbam so se 1. 1. 2019 povišale uvrstitve delovnih mest v javnem sektorju, ki se uvrščajo v plačne razrede. Določila sprejetega dogovora in aneksov so vplivala na spremembo uvrstitve 60 sistemiziranih delovnih mest v zavodu, in sicer 12 delovnih mest za 1 plačni razred višje, 41 delovnih mest za 2 plačna razreda višje in 7 delovnih mest za 3 plačne razrede višje.

Zaradi višjih uvrstitev sistemiziranih delovnih mest je bilo treba uskladiti tudi Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest zavoda. 7. januarja 2019 so bile sprejete Spremembe in dopolnitve pravilnika o sistemizaciji delovnih mest, zaradi česar je bilo treba vsem zaposlenim ustrezno spremeniti pogodbe o zaposlitvi v delu, ki se nanaša na plačni razred delovnega mesta, na katerem delajo, na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi.

Zavod je zaradi uskladitve z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju, v katerem je treba akte, ki urejajo napredovanje javnih uslužbencev in funkcionarjev v višji plačni razred uskladiti oziroma vanje dodati ustrezno določbo o izplačilu napredovanj s 1. decembrom 2019 dalje (Uradni list RS, št. 84/2018) pripravil nov Pravilnik o napredovanju javnih uslužbencev zavoda. Po soglasju s strani MDDSZ in MF je bil navedeni pravilnik, objavljen v Uradnem listu RS, št. 46, dne 19. julija 2019.

IV.4.3 Splošna dejavnost

IV.4.3.1 Upravljanje z dokumentarnim gradivom

Zavod večino postopkov s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja vodi v novem sistemu UDG. V glavnih pisarnah tako potekata evidentiranje zadev in dokumentov ter priprava dokumentov za skeniranje in skeniranje.

Elektronsko poslovanje omogoča racionalizacijo pri pošiljanju zadev med posameznimi organizacijskimi enotami – tako v časovnem kot finančnem smislu. S sprejemom vlog v elektronski obliki (spletna vloga oziroma podpis vloge s podpisno tablico na sprejemnih mestih zavoda) zavod zmanjšuje napake pri vnosu podatkov na vloge, saj se osnovni podatki o osebi prenesejo na vlogo iz zavodovih evidenc. Na ta način se zmanjšujeta tiskanje in uporaba vlog v papirni obliki. Preko projektov in delovnih skupin se povečuje izmenjava podatkov, potrebnih za izvajanje dejavnosti ter usmerja fizične in pravne osebe na uporabo elektronskega poslovanja, kar zmanjšuje dotok dokumentov v fizični obliki.

Z delom nadaljuje posebna skupina, zadolžena za sistematično urejanje podatkov o zavarovancih in uživalcih pravic, kar dodatno pripomore, da glavne pisarne sedaj opravijo še natančnejše in kvalitetnejše delo pri evidentiranju zadev in dokumentov.

Priprava za skeniranje in skeniranje potekata na vseh območnih enotah zavoda. Digitalizacija dokumentov, tako iz papirne, kot mikrofilmske oblike je pomemben element pri podpori učinkovitega reševanja zadev s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Zavod je aktivno sodeloval z Arhivom RS pri izvedbi strokovnega izobraževanja za dopolnjevanje in obnavljanje strokovnega znanja za delo z dokumentarnim gradivom ter na

področju hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva. Zavod je Arhivu RS predal 101 mikrofilm.

IV.4.3.2 Gospodarsko tehnična dejavnost

Zavod je v letu 2019 izvedel zamenjavo dotrajane transformatorske postaje na Kolodvorski 15 v Ljubljani, dograditev varnostnih sistemov, sanacijo kanalizacije na izpostavi Ptuj, adaptacijo kopalnice v počitniškem stanovanju v Kranjski Gori in drugi del nabave pisarniških stolov. Poleg tega je zavod izvedel tudi nakup novega osebnega avtomobila, nakup počitniškega stanovanja na Rogli in prodajo počitniških hiš v Dolenjskih Toplicah in na Veliki Planini.

Zavod je deloma realiziral naloge iz načrta investicijskih odhodkov za leto 2019 in investicijsko vzdrževalna dela v poslovnih prostorih in počitniških stanovanjih.

Zavod je v letu 2019 izvedel tudi aktivnosti s področja varnosti in zdravja pri delu in pred požarom, ki se izvajajo po periodiki in določenih izjave o varnosti z oceno tveganja.

IV.4.3.3 Javna naročila

Zavod je v letu 2019 izvedel 30 postopkov oddaje javnih naročil po ZJN-3. 6 javnih naročil je bilo izvedenih po odprtem postopku (od tega 2 skupni javni naročili, ki jih je izvedlo MJU), 19 javnih naročil po postopku naročila male vrednosti in 5 javnih naročil po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Na portalu javnih naročil je bilo z obvestilom o javnem naročilu objavljenih 25 postopkov oddaje javnih naročil, od tega 6 tudi v Uradnem listu EU. Za 5 postopkov oddaje javnih naročil ni bila potrebna objava obvestila o javnem naročilu, sta pa bili za vsakega od teh postopkov na portal javnih naročil prostovoljno posredovani obvestilo za predhodno transparentnost in obvestilo o oddaji naročila.

22 postopkov oddaje javnih naročil je bilo v celoti uspešno zaključenih z izbiro najugodnejšega ponudnika (poleg teh je bil zaključen tudi en postopek iz leta 2018), medtem ko se pri enem postopku oddaje javnega naročila, ki se je oddajal po posameznih sklopih, en sklop ni zaključil z izbiro najugodnejšega ponudnika (nedopustna ponudba). Ravno tako se z izbiro najugodnejšega ponudnika niso zaključili 4 postopki oddaje javnega naročila (nobena prejeta ponudba/zavrnitev vseh ponudb/ustavitve postopka). Na podlagi uspešno izvedenih postopkov oddaje javnih naročil je bilo sklenjenih 26 pogodb. 3 postopki, ki so se začeli izvajati v letu 2019, še niso pravnomočno zaključeni z izbiro najugodnejšega ponudnika.

IV.4.4 Notranja revizija

Notranje revidiranje poslovanja je zakonska obveznost zavoda. Določeno je v zakonu o javnih finančah in drugih predpisih.

Notranja revizijska služba je opravljala notranje revidiranje na podlagi predpisov in sprejetega letnega načrta notranjega revidiranja. V letu 2019 je opravila revizijske naloge, ki so navedene na prvi strani izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ, v trajanju 405 revizor - dni in svetovalni storitvi: svetovanje v zvezi z izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ in svetovanje v zvezi z registrom tveganj zavoda. Notranja revizijska služba s svojim delovanjem, ki ga izvaja na podlagi predpisov za državno notranje revidiranje, prispeva k boljšemu poslovanju zavoda. Za izvrševanje priporočil iz revizijskih poročil in svetovalnih storitev, za vzpostavitev in delovanje učinkovitega sistema notranjih kontrol ter za pravilnost in gospodarnost poslovanja so odgovorna pristojna vodstva na vseh nivojih poslovanja zavoda.

IV.5 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH TER IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Poslanstvo zavoda so v letu 2019 določali ZPIZ-2 in številni drugi zakoni: ZMEPIZ-1, ZPFOPIZ-1, ZIPRS1819, mednarodni predpisi ter statut in drugi splošni akti zavoda. Opredeljujejo ga z uresničevanjem socialne varnosti zavarovancev in uživalcev pravic. Njegovo uspešno uresničevanje se odraža predvsem v popolnosti podatkov MEZ, pravočasnem in kakovostnem uveljavljanju in varstvu pravic ter izplačevanju pokojnin in drugih prejemkov.

Upošteva razvojni program, kot temeljni akt za oblikovanje ciljev, za obdobje 2017-2021, letni program dela s kadrovskim načrtom za leto 2019, FN 2019 in druge planske akte, so v nadaljevanju predstavljeni doseženi cilji in rezultati dela.

Pregled doseženih ciljev in rezultatov ter primerjava s preteklim letom je razviden iz preglednice IV.27, podrobna pojasnila pa so navedena v posameznih poglavjih tega letnega poročila v izogib ponavljanju.

Preglednica IV.27

PREGLED DOSEGANJA CILJEV, 2019							
ZAP. ŠT.	GLAVNI CILJI	KAZALNIKI IN CILJNA VREDNOST	ENOTA	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2018	CILJNA VREDNOST 2019	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2019	
1.	KAKOVOSTNA MATIČNA EVIDENCA	1.1	Zbiranje in obdelava M obrazcev matične evidence	Št. obdelanih obrazcev	2.561.911	3.400.000	4.969.509
		1.2	Zbiranje in obdelava obračuna davčnih odtegljajev (REK)	Št. obdelanih obrazcev	24.188.117	28.400.000	25.398.254
		1.3	Ureditev podatkov MEZ	Št. opravil	1.109.307	1.070.000	716.897
		1.4	Delež popolnosti obrazcev MEZ	%	98,4	98,0	98,7
2.	STROKOVNO, ENOTNO IN UČINKOVITO PRIZNAVANJE PRAVIC IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA	2.1	REŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVILA (SKUPAJ)	Št. rešenih zahtevkov	426.961	427.000	440.058
		2.1.1	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	105.479	105.000	110.875
		2.1.2	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	16.210	16.000	17.777
		2.1.3	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	5.155	5.400	5.638
		2.1.4	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	536	600	494
		2.1.5	Rešeni ostali zahtevki, opravila in storitve	Št. rešenih zahtevkov	299.581	300.000	305.274
		2.2	NEREŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVILA (SKUPAJ)	Št. nerešenih zahtevkov	42.335	37.500	42.047
		2.2.1	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	15.515	12.400	16.240
		2.2.2	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	5.695	5.000	5.920
		2.2.3	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	2.076	1.550	1.734
		2.2.4	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	153	50	166
		2.2.5	Nerešeni ostali zahtevki, opravila in storitve	Št. nerešenih zahtevkov	18.896	18.500	17.987
		2.3.1	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. dni	64	61	64
		2.3.2	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. dni	110	100	111
		2.3.3	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. dni	140	120	146
		2.3.4	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. dni	103	100	110
		2.4.1	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	%	74,9	78,0	75,4
		2.4.2	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	%	82,0	85,0	81,6
		2.4.3	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	%	31,0	45,0	27,0
		2.4.4	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	%	85,8	85,0	86,6
		2.5	Kontrola v postopkih priznanja pravic	Št. kontrol	22.258	18.000	25.820
		2.6	Delež opravljenih revizij	%	30,2	30,0	23,0

nadaljevanje

PREGLED DOSEGANJA CILJEV, 2019							
ZAP. ŠT.	GLAVNI CILJI	KAZALNIKI IN CILJNA VREDNOST		ENOTA	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2018	CILJNA VREDNOST 2019	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2019
3.	REDNO NAKAZOVANJE POKOJNIN IN DRUGIH PREJEMKOV	3.1	Čas od datuma izdaje odločbe do priprave obračuna za nakazilo	Povprečni čas (št. dni)	18,5	16,0	16,2
4.	KAKOVOSTNA ORGANIZACIJA IN IZVAJANJE MEDICINSKEGA IZVEDENSTVA	4.1	Ocena IK I. stopnje	Št. rešenih zahtevkov	35.197	36.000	35.403
		4.2	Ocena IK II. stopnje	Št. rešenih zahtevkov	10.431	10.000	9.722
5.	FINANČNA STABILNOST	5.1	Plačilna sposobnost	Poravnane finančne obveznosti ob zapadlosti	Zagotovljena finančna sredstva	Zagotovljena finančna sredstva	Zagotovljena finančna sredstva
		5.2	Pravilni računovodski izkazi	Mnenje Računskega sodišča RS o računovodskih izkazih	Pozitivno	Pozitivno	Pozitivno
6.	UČINKOVIT IN UPORABNIKOM PRIJAZEN INFORMACIJSKI SISTEM - DIGITALNA PREENOBRAZBA ZAVODA	6.1	Delež digitaliziranih poslovnih procesov temeljne dejavnosti	%	97,0	100,0	98,0
		6.2	Delež elektronske odpreme in elektronskega vročanja v skupni odpremi dokumentov strankam	%	94,4	95,0	96,2
		6.3	Št. elektronsko zajetih vlog (e-ZPIZ, BiZPIZ, podpisne tablice)	Št. vlog	92.934	100.000	138.221
		6.4	Dodani dokumenti v dokumentni sistem	Št. dokumentov	33.782.305	33 mio	37.117.869
		6.5	Digitalizirani in optično brani papirni dokumenti	Št. listov	9.237.872	9 mio	7.863.481
7.	TRAJNOSTNI RAZVOJ ORGANIZACIJE POSLOVANJA IN KADROV	7.1	Število zaposlenih v skladu s predpisanimi vladnimi ukrepi	Št. zaposlenih	795	799	799
		7.2	Ocena zadovoljstva zaposlenih	Sistem ocenjevanja	3,5	3,6	3,7
		7.3	Ocena zadovoljstva strank	Sistem ocenjevanja	3,9	3,9	4,0

1. Kakovostna matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic

Kakovostna MEZ je pogoj za učinkovito priznavanje pravic iz obveznega zavarovanja, zato je potrebno sprotno zbiranje in obdelava podatkov. Zavod temu cilju stalno sledi.

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za 1.007.250 zavarovancev, ki so jih zavežanci za posredovanje podatkov posredovali v letu 2019. V primerjavi z letom 2018 (957.473 zavarovancev) je to za 5,2 odstotka zavarovancev več. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2019 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.147.309 zavarovancev, kar pomeni za 7,7 odstotka več v primerjavi z letom 2018 (1.062.751 zavarovancev).

Zavod je v letu 2019 prejel skupaj tudi 24.805.144 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,6 odstotka manj od načrtovanega dotoka. Dotok REK obrazcev v letu 2019 pa je bil sicer v primerjavi z letom 2018 višji za 2,5 odstotka.

V letu 2019 se je v bazi MEZ pridobilo oziroma uredilo 386.442 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 43,2 odstotka manj od načrtovanega in 46,4 odstotka manj kot v letu 2018, navedeno je posledica vedno večje popolnosti podatkov MEZ.

Od leta 2018 zavod, na podlagi 32. člena ZMEPIZ-1, v povezavi s 40. členom ZMEPIZ-1, sam oblikuje podatek o osnovi oziroma plači na obrazcu M-4 za zaposlene, ki so iz

naslova delovnega razmerja zavarovani na podlagi 14. člena ZPIZ-2, posledično pa mora oblikovati tudi popravek obrazca M-4, v kolikor delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca, na podlagi katerega je bil sicer obrazec M-4 že oblikovan. Zavod je tako na podlagi podatkov na REK obrazcih oblikoval 4.969.509 obrazcev M in jih neposredno zapisal v MEZ, kar je za 94 odstotkov več kot v letu 2018 (2.561.911), dotok M obrazcev v letu 2019 je bil za 46,6 odstotka večji od načrtovanega. Glavni razlog za precejšnje povečanje števila M obrazcev je oblikovanje popravka M-4 obrazca za delavce v delovnem razmerju (za leti 2017 in 2018) v primeru, ko delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca. Prav tako je večje število M obrazcev posledica izvedbe 130. člena ZPIZ-2, na podlagi katerega je zavod v letu 2019 prvič oblikoval obdobje zavarovanja ter osnovo na obrazcu M-4 za vse osebe, ki so v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2018 opravljali delo iz naslova drugega pravnega razmerja. Za navedeno kategorijo zavarovancev je tako zavod oblikoval 494.100 obdobji zavarovanja z obrazcem M-7 ter enako število podatkov o osnovi na obrazcu M-4.

Vse navedeno je vplivalo tudi na doseganje cilja popolnosti podatkov MEZ, ki je bila konec leta 2019 98,7-odstotna (konec leta 2018 98,4-odstotna).

Zavod je tudi v letu 2019 pri spremembah in izvedbah zakonskih določil sodeloval v strokovnih komisijah in medresorskih delovnih skupinah predvsem z ministrstvi, zavodi ter drugimi institucijami. Sodeloval je tudi z Metodološko skupino za poenotenje M obrazcev, s FURS v obliki delovne skupine za reševanje tekoče problematike in izmenjave podatkov, z OZS in GZS pri izvajanju navodil ter z MJU in ZZS pri projektu sistema e-VEM za gospodarske družbe. Prav tako je zavod interno pripravljala navodila za nove spletne aplikacije in vsebinska navodila v zvezi z določbami ZPIZ-2 in ZMEPIZ-1.

2. Strokovno enotno in učinkovito priznavanje pravic iz obveznega zavarovanja

2.1. Zagotavljanje nemotenega in strokovno enotnega izvajanja zavarovanja

V preteklem koledarskem letu je področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja zaznamovala priprava predloga ZPIZ-2G in izpeljava zakonodajnega postopka, zaključenega na izredni seji Državnega zbora RS dne 29. novembra 2019, na kateri je bil ZPIZ-2G sprejet. Zavod je začel intenzivno izvajati vse potrebne aktivnosti za čimprejšnjo implementacijo zakonskih sprememb v praksi.

Sodelovanje z MDDSZ je potekalo tudi ob pripravi ZUVIZK. Zavod je MDDSZ posredoval pripombe tudi na predlog ZIPRS2021 in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o poslancih.

Zavod je tudi sodeloval na sestankih s predstavniki mednarodnih organizacij, kot so Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj, Mednarodni denarni sklad in EU (Evropska komisija).

V letu 2019 je zavod zaradi učinkovitejšega izvajanja obveznega zavarovanja in pri pripravi zakonskih rešitev sodeloval tudi z MF, MZZ, FURS, ZZS, ZRSZ, SURS, KAD in drugimi institucijami.

Vodstvo zavoda sproti spremlja in analizira problematiko, povezano z reševanjem zahtevkov na celotnem področju izvajanja zavarovanja. V ta namen so bili na rednih kolegijih generalnega direktorja sprejeti potrebni ukrepi za enotno izvajanje zavarovanja. Redno se organizirajo tudi strokovni posveti po posameznih področjih izvajanja zavarovanja, s ciljem zakonitega, strokovnega in poenotenega postopanja pri reševanju zadev.

2.2. Učinkovitost izvajanja zavarovanja

Med ključne kazalce doseganja zastavljenih ciljev nedvomno sodi pravočasno reševanje zahtevkov za uveljavljanje in varstvo pravic. V največji meri odraža končno realizacijo vseh predhodnih postopkov, potrebnih za priznanje pravic iz PIZ, in omogoča vrednotenje doseženih rezultatov dela. Pravočasno reševanje zahtevkov v pretežni meri vpliva tudi na ugotavljanje stopnje ravni zadovoljstva strank, javnosti in zaposlenih.

Zavod si je za leto 2019 zastavil doseči zastavljene cilje v Programu dela za leto 2019 ter hkrati povečati strokovnosti na področju priznavanja in varstva pravic ter matične evidence, zmanjšati število nerešenih zahtevkov, skrajšati časa reševanja in povečati število rešenih zadev v zakonitem roku.

Rezultati dela pri reševanju zahtevkov za uveljavljanje in varstvo pravic so v primerjavi z lanskim letom v večini postavk nekoliko boljši. Zastavljene cilje je zavod v določenih segmentih realiziral, na določenih pa je iz podatkov razvidno nedoseganje načrtovanih ciljev, ki so v večji meri posledica določenih nepredvidenih situacij, ki jih zavod ni mogel upoštevati pri zastavljanju ciljev za leto 2019. Zavod je v letu 2019 rešil oziroma opravil 440.065 zahtevkov in storitev (od tega 305.274 ostalih zahtevkov in storitev), kar je največ v zadnjem desetletju, ter tako presegel načrtovano število rešenih zahtevkov za leto 2019 za 3,1 odstotka.

Kadrovska problematika se je najbolj odražala na področju reševanja zahtevkov in opravljanja drugih storitev predvsem na II. stopnji.

Dotok zahtevkov je v letu 2019 presežen za 3,2 odstotka glede na postavljeni letni načrt in znaša 439.779 zahtevkov. Višji dotok od načrtovanega se izkazuje na vseh področjih. Najvišje povečanje dotoka je razvidno predvsem pri zahtevkih iz področja mednarodnega zavarovanja na I. stopnji, kjer je dotok večji za 12,5 odstotka, višji dotok v primerjavi z letom 2018 pa je tudi na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja na I. stopnji, in sicer za 6,9 odstotka.

Zavod ob koncu leta 2019 izkazuje skupaj 42.049 nerešenih zahtevkov. Navedeno pomeni, da je zavodu v letu 2019 uspelo nekoliko znižati števila nerešenih zahtevkov v primerjavi s koncem leta 2018, ko je imel zavod 42.335 nerešenih zahtevkov. Kljub temu pa zavodu ni uspelo znižati števila nerešenih zahtevkov na 37.500, kot je bilo načrtovano za konec leta 2019, kar je delno tudi posledica večjega števila dotoka zahtevkov od predhodno načrtovanega.

Med letom so se sprejemali potrebni ukrepi ter iskale ustrezne organizacijske, kadrovske, programske in druge rešitve na vseh področjih izvajanja zavarovanja v smislu obvladovanja zaostankov in skrajševanja povprečnih časov reševanja zahtevkov. Skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi se je dodatno zaposlovalo za določen čas iz naslova povečanega obsega dela, delo in zaposleni pa razporejali med organizacijskimi enotami.

Povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji s področja PIZ ob koncu leta 2019 znaša 64 dni. To pomeni, da je čas trajanja postopkov za 3 dni daljši, kot ga predvideva Program dela za leto 2019 in je enak kot v letu 2018. Zavod je v letu 2019 v povprečju reševal zahtevke, v zvezi s pravicami do starostne, predčasne in delne pokojnine ter izplačilo 20 % predčasne ali starostne pokojnine 53 dni, kar je enako kot v letu 2018.

Povprečni čas trajanja postopkov na področju mednarodnega zavarovanja na I. stopnji se je v primerjavi z lanskim letom podaljšal za 1 dan, in sicer iz 110 v letu 2018 na 111 dni v letu 2019. Načrtovani čas reševanja zahtevkov za leto 2019 na tem področju znaša 100 dni.

V sredini leta 2019 je bil vzpostavljen EKC za podajanje informacij strankam po telefonu. Avtomatski odzivnik daje predvsem bolj splošne informacije, na klice o konkretnih zadevah pa odgovarjajo informatorji EKC. Ker gre za celovit sistem, ki omogoča sledljivost klicev, merljivost telefonskih informacij posledično omogoča lažje in enotnejše razporejanje območnih enot in strokovnih delavcev v EKC za podajanje informacij. Tako so strokovni delavci v času, ko niso vključeni v EKC, razbremenjeni dajanja informacij.

Pri analizi povprečnega časa reševanja zahtevkov na II. stopnji zaznavamo, da je povprečni čas reševanja zahtevkov na področju varstva pravic iz PIZ v letu 2019, v primerjavi z letom 2018, daljši za 6 dni in znaša 146 dni, v letu 2018 pa 140 dni. Načrtovani čas reševanja zahtevkov na II. stopnji za leto 2019 na tem področju znaša 120 dni. Daljši čas reševanja zahtevkov iz področja varstva pravic je posledica nižjega števila zaposlenih na tem področju in daljše bolniške odsotnosti posameznih strokovnih delavcev.

V zakonitem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2019 v zavodu skupaj rešenih 75,4 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji s področja PIZ, v letu 2018 74,9 odstotka. S tem je zavod na tem področju za 3,3 odstotne točke pod načrtom, ki v letu 2019 znaša 78 odstotkov.

Na področju mednarodnega zavarovanja je bilo v zakonitem roku šestih mesecev skupaj rešenih 81,6 odstotka zahtevkov, kar je za 0,4 odstotne točke manj kot v letu 2018 in za 3,4 odstotne točke manj, kot je načrtovano za leto 2019.

Na II. stopnji je zavod na področju PIZ v zakonitem roku rešil 27 odstotkov zahtevkov, kar je bistveno manj od načrtovanih 45 odstotkov, in tudi manj kot v letu 2018, ko je bilo v roku rešenih 31 odstotkov zahtevkov. Da je zavod v zakonitem roku rešil manj zahtevkov od načrtovanega je, enako kot pri daljših časih reševanja, posledica nižjega števila zaposlenih na tem področju in daljše bolniške odsotnosti posameznih strokovnih delavcev.

Na področju reševanja zahtevkov iz mednarodnega zavarovanja je bilo v okviru pritožb v zakonitem roku, rešenih 86,6 odstotka zahtevkov, s čimer je zavod na tem področju dosegel zastavljeni cilj, v višini 85 odstotkov rešenih zadev v roku.

Z namenom poenotenja dela, večje strokovnosti in objektivnosti pri priznanju pravic iz PIZ ter pri vodenju postopkov v matični evidenci, je zavod v letu 2018 prešel na nov način opravljanja kontrol, ki ga je nadaljeval tudi v letu 2019. V letu 2019 je bilo opravljenih 25.820 kontrol postopkov za priznanje pravic iz pokojninskega, invalidskega in mednarodnega zavarovanja ter postopkov s področja matične evidence, kar je več kot v letu 2018, ko je bilo opravljenih 22.258 kontrol. Z opravljenim številom kontrol je zavod za 43,4 odstotka presegel načrtovano število opravljenih kontrol za leto 2019 v višini 18.000 kontrol. Povečano število kontrol je predvsem posledica v letu 2019 izvedenih zaposlitev pripravnikov na področju izvajanja zavarovanja.

Delež opravljenih revizij pozitivnih prvostopenjskih odločb o priznanju pravic je dosežen v višini 23 odstotkov in je za 7 odstotnih točk pod načrtovanim deležem opravljenih revizij za leto 2019, ki je načrtovan v višini 30 odstotkov. Na delež opravljenih revizij je imela vpliv odločitve, da se zaradi povečanega števila nerešenih zahtevkov v pritožbenih postopkih, kot pomoč Službi za pokojninsko in invalidsko zavarovanje prerazporedijo določene strokovne delavke Službe za revizijo. Hkrati pa je bila zaradi kadrovske potrebe opravljena tudi prerazporeditev določenih zaposlenih na druga področja dela.

3. Redno nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov

Osrednji cilj področja nakazovanja je tekoče izplačevanje prejemkov, zagotavljanje pravilnosti finančnih podatkov o obdelavi nakazil in prepovedi v SEPA okolju, realizacija odločb o priznanih pravicah, preprečevanje neupravičenih izplačil po smrti uživalcev kot tudi neupravičenih izplačil v primeru ustavitvenih odločb, obračunavanje akontacije dohodnine v skladu z davčno in dohodninsko zakonodajo, plačilo obveznosti za obvezno zdravstveno zavarovanje uživalcev, izvrševanje sodnih in davčnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi v skladu z ZIZ in ZDavP-2. Istočasno se ažurno spremljajo spremembe zakonodaje in implementacija zakonskih sprememb. Tudi v letu 2019 so se nadaljevale aktivnosti s ciljem zniževanja stroškov poslovanja s spodbujanjem uživalcev k odpiranju osebnega bančnega računa za nakazilo pokojnin in ostalih prejemkov.

Povprečni čas od izdaje odločbe do priprave podatkov za obračun nakazila za leto 2019 znaša 16,2 dni, kar je v primerjavi z letom 2018 boljše za 2,3 dni in predstavlja najboljši rezultat v zadnjih petih letih.

Po stanju december 2019/2018 se je za 9 odstotkov znižalo število nakazil preko poštne dostave. V decembru 2019 je bilo preko poštne dostave izplačanih 18.089 nakazil (20.065 decembra 2018) v znesku 7.535.452 evrov (7.974.545 evrov decembra 2018), kar predstavlja 1,7 odstotka vseh decembrskih nakazil (2,0 odstotka v decembru 2018).

Zavod je tudi v letu 2019 na podlagi ZIPRS1819-A izplačal letni dodatek, pri čemer je podatke o višini tuje pokojnine za potrebe obračuna letnega dodatka pridobil s strani uživalcev preko izpolnjenih izjav. Od posredovanih 128.751 izjav o višini tuje pokojnine (v letu 2018: 125.901) je zavod prejel 106.412 izjav, od tega 95.152 izjav v papirni obliki, 11.260 pa v elektronski obliki preko spletnega portala. Obračun in izplačilo letnega dodatka sta bila skladno z zakonodajo izvedena pravočasno v juliju, septembru in novembru 2019.

Elektronska izmenjava podatkov o smrti je bila v letu 2019 izvedena za 67.646 uživalcev pokojnin, kar predstavlja 78,8 odstotka vseh uživalcev pravic s stalnim bivališčem v tujini in nižanje stroškov za izvajanje naloge. Za preostalih 26.380 uživalcev pokojnin pa je zavod v novembru 2019, prvič preko sistema UDG, posredoval v izpolnitev in ustrezno overovitev obrazce še v fizični obliki.

V februarju in decembru 2019 je izvedel uskladitev pokojnin in drugih prejemkov. Februarja so se uskladili tudi zneski dodatkov za pomoč in postrežbo ter invalidnin za telesno okvaro. Izplačana je bila tudi razlika za januar 2019.

Zavod je na področju nakazovanja pokojnin izvedel še 326.360 drugih ročnih opravil, kar je za 9,1 odstotka več kot v letu 2018.

V letu 2019 je zavod izvedel 9.160.221 posamičnih nakazil, kar predstavlja 1,9-odstotni porast glede na leto 2018. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.705.138 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.534.357 v letu 2018), kar je 1,6 odstotka več kot preteklo leto.

4. Kakovostna organizacija in izvedba medicinskega izvedenstva

V letu 2019 so izvedenski organi obravnavali 40.959 zadev, kar je 1,1 odstotka manj kot v letu 2018 in podali 45.125 izvedenskih mnenj, kar je 1,1 odstotka manj kot v letu 2018. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je posledica dejstva, da se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj.

IK I. stopnje so v letu 2019 obravnavale 32.632 zadev, kar je 0,3 odstotka več kot v letu 2018. Podale so 35.403 izvedenskih mnenj, kar je 0,6 odstotka več kot v letu 2018.

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda, ki deluje v okviru IK II. stopnje, je v letu 2019 obravnaval 8327 zadev, kar je za 6,1 odstotka manj kot v letu 2018 in podal 9722 izvedenskih mnenj, kar pa je za 6,8 odstotka manj kot v letu 2018. Navedeno je med drugim tudi posledica slabe kadrovske situacije na tem področju.

Od vseh podanih pozitivnih mnenj IK I. stopnje je bilo v revizijo poslanih 20,5 odstotka, kar je za 5 odstotnih točk manj kot v letu 2018. IK II. stopnje je v letu 2019 v reviziji na senatih podala 652 izvedenskih mnenj, 5231 izvedenskih mnenj IK I. stopnje pa je bilo potrjenih s strani izvedencev posameznikov. Na senatih IK II. stopnje je bilo spremenjenih 476 izvedenskih mnenj ali 8 odstotkov vseh revizij, kar je 8 odstotnih točk manj kot v letu 2018. Glede na količino dela in pomanjkanje medicinskih izvedencev je bil močno zmanjšan obseg revizij naključno izbranih izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa.

V pritožbenem postopku je IK II. stopnje podala 3492 izvedenskih mnenj, kar je 0,9 odstotka manj kot v letu 2018. Na podlagi pritožbe je bilo spremenjenih 23,4 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega organa zavoda, kar je za 1,5 odstotne točke manj kot v letu 2018.

Tako kot prejšnja leta ostaja kot veliko tveganje na navedenem področju poslovanja kadrovska primanjkljaj zdravnikov izvedencev tako na I. kot II. stopnji, kljub nenehnim prizadevanjem in aktivnostim v smislu realizacije novih zaposlitev. Zavod si je tudi v letu 2019 prizadeval urediti problematiko podaljševanja licenc Zdravniške zbornice za poklicne izvedence. Ureditev problematike licenc je eden izmed pogojev za kadrovske konsolidacije na področju medicinskega izvedenstva zavoda.

5. Finančna stabilnost

Zavod je tudi v letu 2019 uspešno zagotavljal finančno stabilnost kot glavni cilj na finančnem in računovodskem področju. Dosežen je bil z zakonom in FN določen cilj o izravnanih prihodkih in odhodkih ter zagotavljanje likvidnosti brez zadolževanja. Nemoteno in pravočasno so bila izplačana vsa denarna nakazila uživalcem pravic in druge obveznosti.

Kazalnik učinkovitosti izvajanja PIZ je prikazan na dva načina, kot je razvidno v preglednici III.5. Delež 1 prikazuje delež stroškov delovanja zavoda v vseh odhodkih, delež 2 pa delež odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke zavoda za socialno varnost zaposlenih v vseh odhodkih. V primerjavi z letom 2018 se je v letu 2019 Delež 1 zvišal predvsem zaradi višjih investicijskih odhodkov ter izdatkov za blago in storitve, Delež 2 pa je ostal na enakem nivoju.

Preglednica IV.28

KAZALNIK UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PIZ (V ODSOTOKIH), 2010-2019										
LETO	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DELEŽ 1	1,06	1,01	0,93	0,81	0,80	0,72	0,77	0,75	0,71	0,77
DELEŽ 2	0,48	0,47	0,46	0,44	0,43	0,41	0,44	0,44	0,43	0,43

Zavod je pridobil pozitivno mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze za leto 2017 (ni še prejel osnutka poročila za leto 2018).

6. Učinkovit in uporabnikom prijazen informacijski sistem

Tudi v letu 2019 je zavod nadaljeval sklepno fazo celovite prenove IKT. V okviru izvajanja razvojnih projektov je nadaljeval z razvojem in uvedbo informacijskih rešitev in IKT infrastrukture za sodobno digitalno poslovanje.

Leto 2019 je prineslo nadaljevanje digitalizacije poslovanja zavoda, saj je ob veliki večini digitaliziranih poslovnih procesov indeks digitalne preobrazbe presegel 96, kar je med drugimi rezultati pomenilo tudi prihranke zmanjšanja tiskanja papirja za ocenjeno več kot 9 milijonov listov, zmanjšanja porabe arhivskega prostora za fizično gradivo, boljšo večjo dostopnost digitaliziranega gradiva in boljšo agilnost poslovanja. Veliko dejavnosti je bilo usmerjenih v razvoj rešitev elektronskega poslovanja z organizacijami doma in v tujini ter razvoj e-storitev.

V letu 2019 je zavod oblikovno prenovil spletišče, ga prilagodil lažji uporabi z mobilnimi napravami in povečal dostopnost informacij za ranljive skupine z novo storitvijo eBralec, ki uporabnikom omogoča poslušanje besedilnih vsebin. V zaključni fazi je vzpostavitev digitalnega pomočnika, ki bo obiskovalcem pomagal pri iskanju informacij na spletni strani.

Z zaključitvijo projekta SI-PASS, v okviru Connecting Europe Facility (CEF) – Telecommunications sector je zavod uspešno implementiral uporabo e-storitev s sredstvi elektronske identifikacije in avtentikacije, izdanimi v skladu z uredbo eIDAS v drugih državah članicah EU ter s tem omogočil uporabo e-storitev zavoda vsem državljanom EU pod enakimi pogoji. V zavodov sistem se je na ta način registriralo 19 uporabnikov iz 7 držav. Poleg tega je zavod implementiral tudi možnost prijave in oddaljenega podpisovanja elektronskih dokumentov za uporabnike storitve zaupanja SI-PASS. V letu 2019 je bilo na ta način podpisanih 1039 dokumentov, kar predstavlja dobrih 18 odstotkov vseh prevzetih dokumentov.

Storitev informativna osebna evidenca je namenjena registriranim uporabnikom. V letu 2019 se je njena uporaba glede na preteklo leto povečala za 5,2 odstotka na 43.261 uporab. Uporaba storitve osebne informativne evidence za pregled obdobj zavarovanja in osnov za osebe, ki so zavarovane na osnovi drugega pravnega razmerja (18. člen ZPIZ-2), pa se je zmanjšala za 44 odstotkov, na 16.106 uporab.

V letu 2019 je v dokumentni sistem dodal nekaj več kot 37 milijonov dokumentov v oblikah XML in PDF/A oziroma 10 odstotkov več kot leto prej. Skupno število dokumentov v dokumentnem sistemu (brez upoštevanja različnih verzij) pa je preseglo 250 milijonov. V letu 2014 je zavod začel uporabljati sistem za zakonsko skladno dolgotrajno hrambo dokumentov, ki temelji na sintaksi evidenčnega zapisa, nato pa je postopno vključeval različne vrste dokumentov. V letu 2019 je v sistem e-hrambe dodal več kot 39 milijonov dokumentov.

V letu 2019 je digitaliziral več kot 7,8 milijona listov dokumentov, kar je 15 odstotkov manj kot v prejšnjem letu. Zmanjšanje je v največji meri posledica uspešnih organizacijskih prilagoditev, ki so zmanjšale potrebo po ponovni digitalizaciji dosjejev.

Veliko večino elektronskih dokumentov zavod prejme v visoko avtomatiziranih integracijskih rešitvah elektronskega poslovanja z drugimi organizacijami. V teh postopkih je zavod v letu 2019 prejel več kot 32 milijonov elektronskih dokumentov, ki jih je samodejno vložil v dokumentni sistem in z njimi samodejno nadaljeval poslovne postopke.

Na podoben način zavod v poslovne postopke integrira tudi svoje poslovne aplikacije. Prek integracije aplikacij je zavod prejel 1,7 milijona elektronskih dokumentov in z njimi nadaljeval poslovne postopke.

Elektronske vloge in druge vhodne dokumente od zunanjih uporabnikov zavod zajema prek portalnih storitev e-ZPIZ in BiZPIZ. V letu 2019 so zunanji uporabniki tako posredovali nekaj manj kot 20.000 elektronskih vlog, kar je 10 odstotkov več kot v preteklem letu.

Vhodne in lastne elektronske dokumente v dokumentni sistem dodajajo tudi strokovni delavci v poslovnih postopkih z uporabo rešitve eDokumenti znotraj UDG. V letu 2019 so tako ustvarili in dodali v dosjeje več kot 720.000 elektronskih dokumentov, kar je 38 odstotkov več kot leto prej. V dosjeje so dodali tudi skoraj 742.000 elektronskih dokumentov, ki so jih v rešitev UDG uvozili.

Z nadaljevanjem digitalizacije poslovanja je zavod v letu 2019 povečal obseg priprave izvorno elektronskih izhodnih dokumentov za stranke za 9 odstotkov, na skoraj 1,5 milijona dokumentov, od tega več kot 148.000 odločb in sorodnih dokumentov.

V letu 2019 je zavod elektronsko odpremil več kot 729.000 pošiljk, v katerih je bilo skoraj 1,4 milijona dokumentov s skoraj 1,9 milijona listov. 1,27 milijona dokumentov z več kot 1,69 milijona listov. Glede na preteklo leto je zavod elektronsko odpremil 14 odstotkov več pošiljk, v katerih je bilo približno 10 odstotkov več dokumentov in 12 odstotkov več listov. V letu 2019 je elektronska odprema, merjeno po listih, preseгла petindvajsetkratnik ročne odpreme in v celotni odpremi dokumentov preseгла 96 odstotkov, kar je glede na leto prej 2-odstotno povečanje.

Ker se elektronska odprema izvaja v digitaliziranih postopkih, z njo merimo tudi stopnjo digitalne preobrazbe. Zavod je samo zaradi doseženega obsega elektronske odpreme v letu 2019 natisnil ocenjeno več kot 9 milijonov manj listov oziroma 45 ton manj papirja, s čimer je ob pomembnih neposrednih organizacijskih, ekonomskih in okoljskih učinkih digitalne preobrazbe dosegel tudi velike prihranke arhivskega prostora.

Na področju infrastrukture IKT je bila glavnina dela usmerjena v posodobitve aplikacijskih okolij, dopolnitev postopkov upravljanja okolij vključno s postopki zagotavljanja varnosti in visoke razpoložljivosti delovanja informacijskega sistema ter celovito posodobitev komunikacijskega omrežja. Na področju strojne opreme je bil v letu 2019 vzpostavljen nov sistem za zaščito glavne podatkovne baze, ki zagotavlja bistveno krajše čase in dodatne kapacitete za izvajanje zaščit.

Ob razvojnih nalogah je bila osrednja pozornost usmerjena v zagotavljanje zanesljive informacijske podpore izvajanju dejavnosti zavoda.

7. Trajnosti razvoj organizacije poslovanja in kadrov

a. Posodabljanje poslovnega okolja

Zavod je v okviru danih finančnih možnosti tudi v letu 2019 zagotavljal prijazno delovno okolje za stranke in zaposlene ter skrbel, da so bili prostori dobro vzdrževani.

b. Zagotavljanje kakovostnega opravljanja storitev

Povprečna ocena splošnega zadovoljstva je znašala 4,0 in je za 0,1 odstotne točke višja od načrtovane, kar kaže na visoko stopnjo zadovoljstva z delom zavoda. Kljub temu bodo potrebni dodatni napori k ohranitvi tako visoke ocene tudi v prihodnje.

Anketa o zadovoljstvu strank se izvaja na vsaki dve leti.

c. Kadrovska politika

Kadrovski načrt v višini 799 zaposlenih na zadnji dan leta 2019 je bil v celoti dosežen.

Fluktuacija v letu 2019 je bila 6- odstotna in je za 0,6 odstotne točke nižja kot v letu 2018 (6,6 odstotna), in je tako izmed najvišjih v primerjavi s preteklimi leti. V letu 2017

je bila 4,6 odstotna, v letu 2016 4,5-odstotna in v letu 2015 3,4-odstotna. V letu 2019 je prenehalo delovno razmerje 55 zaposlenim, predvsem zaradi sporazumnega prenehanja oziroma dogovora (20), upokojitev (19), zaradi poteka pogodbe za določen čas (14) in ostalih razlogov (2).

Zavod ima vrsto let težave pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev. Zavod je zato razpise podobno kot v preteklih letih večkrat ponavljal. Navedeno predstavlja kadrovske tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT in medicinskega izvedenstva.

Zavod se kljub temu, da izvaja aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu, v zadnjih letih sooča s povečano bolniško odsotnostjo zaposlenih. Vzroke za povečanje bolniških odsotnosti je mogoče iskati tudi v vedno večji preobremenjenosti zaposlenih zaradi premajhnega števila zaposlenih, zapletenosti in kompleksnosti postopkov, povečanega števila zadev v katerih odločajo, ter zahtevnosti strank v postopkih.

Zavod vodi dolgoročno naravnano kadrovske politiko, sklepa delovna razmerja in upravlja kadrovske vire v skladu s sprejetim kadrovskim načrtom in interventnimi ukrepi države.

Izvedena je bila tudi anketa o zadovoljstvu zaposlenih z delom in pogoji dela. Splošna ocena zadovoljstva je znašala 3,7 in je za 0,1 odstotne točke višja, kot je bilo načrtovano.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v/na **ZAVODU ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE SLOVENIJE**

(naziv proračunskega uporabnika)

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladujejo uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v/na **Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije** *(naziv proračunskega uporabnika)*.

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja:

oddaja in izvajanje javnih naročil; poslovanje glavnih pisarn v območnih enotah Koper, Kranj, Novo mesto; odločanje o pravicah iz pokojninskega zavarovanja v Območni enoti Ravne na Koroškem z izpostavo Velenje in

Območni enoti Kranj z izpostavo Jesenice; odločanje o pravicah iz invalidskega zavarovanja v Območni enoti Ljubljana; inventura (popis sredstev in obveznosti do virov sredstev); invalidske komisije I. stopnje: Celje, Maribor, Ravne na Koroškem (sektor za izvedenstvo, služba za izvedenstvo I. stopnje); centralna glavna pisarna, vključno oddelek za evidentiranje dokumentarnega gradiva in oddelek za sprejem, pripravo in odpremo (sektor za splošne zadeve); prihodi in izhodi uslužbencev zavoda (sektorji in območne enote)

- samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

pokojninsko zavarovanje, invalidsko zavarovanje, mednarodno zavarovanje, matično evidenco, nakazovanje pokojnin, izvedenstvo, finančno računovodsko področje, splošno področje, pravno organizacijsko kadrovske področje, informacijski sistem-informacijske tehnologije

- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

Revizijsko poročilo Računskega sodišča RS: Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2017, številka: 323-2/2018/24, z dne 18. 6. 2019:

- **pozitivno mnenje o računovodskih izkazih**
- **mnenje s pridržkom o pravilnosti poslovanja (matična evidenca zavarovancev in upokojitveni postopek, matična evidenca uživalcev pravic, nabava blaga in storitev, nepremično premoženje, poraba sredstev za rekreativno, športno in kulturno dejavnost upokojencev in delovnih invalidov).**

V/Na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (naziv proračunskega uporabnika)

je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2. Upravljanje s tveganji

2.1. Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

ad b) Navedite naziv **skupne notranjerevizijske službe**: /

Navedite sedež in matično številko skupne notranjerevizijske službe: /

Matična številka: /

ad c) Navedite naziv **zunanjega izvajalca notranjega revidiranja**: /

Navedite sedež in matično številko zunanjega izvajalca notranjega revidiranja: /

Matična številka: /

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio EUR

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je: /
(dan XY , mesec XY in leto 20XY)

ad d) **Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker**: /

V letu 2019 (leto, na katerega se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

izboljšave izvajanja postopkov, kjer je potrebna podaja izvedenskega mnenja, predvsem na IK Kranj in IK Koper ter pri oceni dodatka za pomoč in postrežbo in sicer:

- **zavod je podal pobude za zakonske spremembe in pri tem sodeloval z ostalimi pristojnimi institucijami za: spremembe in dopolnitve invalidskega zavarovanja, odločanje o pravici in izplačilo dodatka za pomoč in postrežbo tudi po smrti zavarovanca, z vstopom dedičev v postopek, spremembo zdravstvene zakonodaje, sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi, uvedbo zdravnika posameznika tudi pri ocenjevanju delazmožnosti, ureditev statusa v zavodu zaposlenih zdravnikov za pridobitev licence. Od teh pobud so bile uresničene naslednje: priznanje pravice do dodatka za pomoč in postrežbo, da lahko v primeru zavarovančeve smrti postopek uveljavljanja te pravice nadaljujejo njegovi pravni nasledniki; pravičnejša ureditev sistema nadomestil iz invalidskega zavarovanja; sprememba obstoječega seznama telesnih okvar, ki ga morata, po javni razpravi, sprejeti še MZ in MDDSZ;**
- **zavod je izvajal aktivnosti za pridobitev čim večjega števila zaposlenih zdravnikov z ustrežno specializacijo in strokovno usposobljenostjo ter večjega števila pogodbenih zdravnikov, predvsem za ocenjevanje dodatka za pomoč in postrežbo na domu, kar je pogojeno predvsem z ustreznim plačilom izvedenskega dela. Svet Zavoda je v letu 2018 sprejel spremembe Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer z namenom ohraniti sodelovanje obstoječih ter na novo pridobiti čim več zdravnikov izvedencev za sodelovanje v postopkih ZPIZ. Število aktivnih zdravnikov izvedencev, tako pogodbenih kot zaposlenih v zavodu že nekaj let upada zaradi pomanjkanja ustreznega zdravniškega kadra v Republiki Sloveniji in velikih razlikah v nagrajevanju med sistemoma zdravstva in socialnega varstva. Poleg tega pa obstaja tudi neustrezen in diskriminatoren sistem podaljševanja licenc zdravnikom s strani Zdravniške zbornice. Ta postavlja zdravnike izvedence v sistemu socialnih zavarovanj v izrazito neugoden položaj v primerjavi z njihovimi kolegi z zdravstvu. Kljub skupnim prizadevanjem ZPIZ in ZZZS do sprememb na tem področju še ni prišlo. Za promocijo medicinskega izvedenstva na področju socialnih zavarovanj, dvig strokovne ravni ocenjevanja začasne in trajne delazmožnosti ter poklicne rehabilitacije je ZPIZ skupaj z ZZZS, ZIZRS ter Thermano Laško organiziral dobro obiskan 5. Mednarodni kongres medicinskih izvedencev Slovenije, ki je prinesel kar nekaj mogočih rešitev na področju racionalizacije organizacije izvedenstva v naši državi.**
- **vodstvo sektorja za izvedenstvo (direktor sektorja, vodja službe I. stopnje in predsednica IK II. stopnje) je izvedlo, poleg tekočih obveznosti, dodatne**

aktivnosti za zagotovitev pravočasnega in enotnega izvajanja postopkov na področju organizacije in delovanja izvedenskih organov zavoda. V letu 2019 je opravilo sestanke na vseh invalidskih komisijah in območnih enotah ZPIZ. Glavne teme sestankov so bile: poglobitev sodelovanja med območnimi enotami in sektorjem za izvedenstvo v vseh fazah postopka; racionalizacija poslovanja in izboljšanje dokumentacijskih povezav; skupna prizadevanja za izboljšanje pripravljalnih postopkov in takojšnja izmenjava informacij; problematika UDG, skeniranja in dosjejev v fizični obliki; medsebojna pomoč pri administrativnih opravilih; skupni predlogi za izboljšanje postopkov v mednarodnih zadevah. Skrajšali so se časi obravnave na IK Koper in IK Kranj. Opravljeno je bilo več sestankov med vodstvi Sektorja za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja in sektorjem za izvedenstvo o racionalizaciji postopkov IMZ, poenotenju postopkov, odgovorih zavarovancem in zunanjim institucijam, izmenjavi informacij o stanju postopkov ter znižanju časov. Izboljšalo se je sodelovanje izvedenskih organov med prvo in drugo stopnjo na strokovnem in organizacijskem področju, rezultati dela pa se izboljšujejo tudi na področju administracije, kjer kadrovska problematika ni tako pereča kot pri zdravnikih. V letu 2019 smo se soočali tudi s prenehanjem statusa starejših izvedencev, ki so sodelovali z zavodom vsaj pet let po upokojitvi, zamenjava z mlajšimi pa je, iz različnih razlogov, zelo omejena. Za izboljšanje informacijske podpore dela izvedenskih organov zavoda in pri uvajanju novosti (E-izvedensko mnenje) smo skozi vse leto izvajali pospešene aktivnosti skupaj s sektorjem IT in sektorjem za finance in računovodstvo. V letu 2019 smo poglobili sodelovanje z ZZZS, saj nam je glavni cilj skrajšanje postopkov pri obravnavi zavarovancev in posledično znižanje bolniškega staleža, predvsem pri dolgotrajnih bolniških odsotnostih. Za zavarovance, ki so že dlje kot 5 let v bolniškem staležu, smo ugotovili določene problematične situacije, ki jih bo potrebno s skupnimi prizadevanji preseči. Zavod je ponovno podal precejšnje število predlogov v smeri racionalizacije postopkov ocenjevanja delazmožnosti (začasne in trajne).

- **izvajanje aktivnosti za ustanovitev enotnega izvedenskega organa oziroma vsaj za zagotovitev racionalnejših postopkov pri priznavanju začasne nezmožnosti za delo na ZZZS in pri postopkih o ugotavljanju trajnejše nezmožnosti za delo na ZPIZ (nadaljnje združevanje IK), z namenom čim prejšnje vrnitve zavarovanca v proces dela, po potrebi tudi s poklicno rehabilitacijo, kar je pogojeno tudi s spremembo zakonodaje. V letu 2019 se je nadaljevalo dolgoletno prizadevanje za izboljšanje postopkov ocenjevanja invalidnosti ter za večje povezovanje, tudi formalno, dela izvedencev na ZZZS in ZPIZ. Ideja o enotnem izvedenskem organu in lažjem prehodu med začasno in trajno nezmožnostjo za delo je stara že več kot desetletje, vendar še ni doživela realizacije. Pozivi za ukrepanje na tem področju so bili s strani vodstva in Sveta ZPIZ-a večkrat izraženi. Med pristojnimi institucijami je enotno stališče, da je reorganizacija medicinskega izvedenstva nujna, mnenja, kako to storiti, pa so različna. Predvsem ZZZS zastopa mnenje, da reorganizacija na tak način ni potrebna. Vsi deležniki v postopku ocenjevanja delazmožnosti se strinjajo, da je nujno potrebno prilagoditi zakonodajo, da bo pravica do poklicne rehabilitacije, kot temeljna pravica, zavarovancem dosegljiva čim hitreje, še v času zdravljenja, vendar pilotski projekt s področja poklicne rehabilitacije, ki bi omogočil preizkus sodelovanja izvedenskih organov ZZZS, ZPIZ ter izvajalcev poklicne rehabilitacije v enotnem postopku, še ni bil realiziran.**

17. 4. 2019 je Minister za zdravje imenoval projektno skupino z nalogo priprave rešitev za poenotenje ugotavljanja začasne in trajne nezmožnosti za delo pod vodstvom članice iz MZ, sestavljeno iz članov MZ, MDDSZ, MF, ZZZS in ZPIZ. Kljub večkratnim urgencam s strani ZPIZ in ZZZS projektna skupina še ni začela aktivno delovati.

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

tveganje za nepravočasno in neenotno izvajanje postopkov, kjer je potrebna podaja izvedenskega mnenja.

Predvideni ukrepi za obvladovanje tveganja:

- **pobude za zakonske spremembe: spremembe in dopolnitve invalidskega zavarovanja, sprememba zdravstvene zakonodaje, sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi, uvedba zdravnika posameznika tudi pri ocenjevanju delazmožnosti, ureditev statusa v zavodu zaposlenih zdravnikov za pridobitev licence,**
- **pridobitev čim večjega števila zaposlenih zdravnikov z ustrežno specializacijo in strokovno usposobljenostjo ter večjega števila pogodbenih zdravnikov, predvsem za ocenjevanje dodatka za pomoč in postrežbo na domu, kar je pogojeno predvsem z ustreznim plačilom izvedenskega dela,**
- **izvajanje aktivnosti za ustanovitev enotnega izvedenskega organa oziroma zagotovitev racionalnejših postopkov pri priznavanju začasne nezmožnosti za delo na ZZZS in pri postopkih o ugotavljanju trajne nezmožnosti za delo na ZPIZ, z namenom čim prejšnje vrnitve zavarovanca v proces dela, po potrebi tudi s poklicno rehabilitacijo, kar je pogojeno tudi s spremembo zakonodaje.**

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Generalni direktor: Marijan Papež

Podpis

Datum podpisa predstojnika:

4. 2. 2020

V ZAKLJUČEK

Letno poročilo zajema vse pomembnejše statistične podatke o zavarovancih in uživalcih pravic ter gmotnem položaju upokojencev in delovnih invalidov, računovodsko-finančne podatke ter podatke o izvajanju obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter poslovanju zavoda.

Uvodni del v zgoščeni obliki podaja temeljne značilnosti in ocene poslovanja v preteklem letu, v nadaljevanju pa so za več let, primerjalno in analitično, prikazani statistični ter drugi podatki po posameznih področjih dejavnosti. Podrobneje so prikazane tudi ravni pokojnin v daljšem časovnem obdobju, po spolu in v bruto ter neto zneskih in v razmerju do plač.

Iz podatkov in izkazov računovodskega poročila je razvidno, da je zavod v poslovnem letu 2019 imel izravnane prihodke in odhodke, kot to zahteva ZPIZ-2. Vse zakonske in druge obveznosti do zavarovancev in uživalcev pravic je izpolnjeval nemoteno in v predpisanih rokih, saj je vse leto posloval likvidno, brez zadolževanja.

Uspešnost poslovanja zavoda v preteklem letu kažejo tudi podatki iz poslovnega poročila, ki vsebuje tudi poročilo o doseženih ciljih in rezultatih ter izjavo generalnega direktorja o oceni notranjega nadzora javnih financ v zavodu.

Zavod je tudi v letu 2019 zavarovancem in uživalcem pravic uspešno zagotavljal priznavanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter pravočasno izplačeval vse pokojninske in druge prejemke ter na ta način izpolnjeval svoje poslanstvo, določeno v Razvojnem programu zavoda za obdobje 2017-2021.

Marijan Papež
generalni direktor

